

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasuti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 708.

A kísértetek parlamentje.

Írta: Mezei Ernő.

Budapest, február 18.

„Az isten az erősebb zászlóaljok oldalán van” — mondotta I. Napoleon. Ezt a meggyőződést bizonyára gróf Khuen is vallja oly mértékben, hogy a legcsekélyebb aggodalommal sem nézhetett a mai szavazás elé, amely a bank-kérdésnek felette hosszú általános vitáját végre is többségi döntéshez juttatta. Csakugyan itt a nagy többség a kormány javára, itt a mindig szavazni kész többség, mint hajdanán az örökké tartó szabadelvű korszak teljességében. Sőt úgy tetszhetik, hogy a sötét alvilágból feltámasztva, vagy akár az elyséi mezőkről visszatérve, ez a többségi szemlélet még a visszahatás szolgálására elszántabb, ellentállásra edzettebb, életnyilvánulásaiban erősebb, mint a szabadelvű uralom halálos katasztrófája előtt volt. A miniszterelnöknek ma győzelmes érzéssel lehetett konstatálnia, hogy a mameluk többség napja még le nem áldozott a magyar politika egeről és az egyszeri nagy pusztulásnak emléke immár felhőborongással sem árnyékolja a látóhatárt. Van szervezett többségi hatalom, amely vakon indul a kiadott jelszó után, amelyet meg nem rándít az érvek bizonyossága és a tények tanulsága, amelyet egyáltalán nem nyugtalanít a pillanatra elalélt közlekiismeretnek új fellángolása. Már talán azzal a bizakodással van eltelve, hogy az ő új „grande armée”-ja utján az ellenzéki obstrukciók leghevesebb viharzása sem válhatik orosz hósvataggá és berezinai átmenetté. Hires mosolyának legüdébb sugárzásával jelentheti Bécsben, hogy lehet még Magyarországot „alkotmányosan” kormányozni.

Hogy a multakból tanulság a többségre nézve nem létezik, ez is egyik legfőbb tanulsága az eddigi parlamenti mérkőzésnek. Hogy az ellenzéki beszéd csakugyan hiábavaló: ahogy Justh Gyula sóhajos rezignációval mondotta, amikor zárszóra való jogát elejtette, ezt is odaírhatjuk az ilyen nagyszabásúnak hirdett vita végső refrénjeül. De vajjon a többségi diadal szempontjából nem a legfőbb legesebb-e az olyan beszéd, amilyen a miniszterelnök ma az általános vitának bezártához a hivatalos csattanóját szolgáltatja? Mért kell egy ugymondott vezérnek mindenáron beszélnie, amikor egy ugyteremtett sirból feltámasztott többségnek csak a siri hallgatásban van a legfőbb biztonsága. Lehet a többség számbeli tulsulya akármilyen nagy, szavazásának fegyelme akármilyen impozáns, a

miniszterelnök beszéde ugyanakkor szármalmas gyengeség, siralmas tehetetlenség világában mutatta be saját kormányzati hivatását is, többsége rendeltetését is. Nem valamely személyes hibát, nem a szónoki erő fogyatékoságát akarjuk a miniszterelnöki beszédből kiczérezni. Ellenkezőleg, az ő előnyül számítjuk be, hogy szónoki lendület és szépitő floszkulusok híján politikai tétélei és helyzetszerű igazságai oly meztelenül rikitanak ki előadásából. De ahogy ő ezt a kegyetlen helyzetet feltárja és megokolja, igazi Meduza-tükröt tart oda a nagyszerű többség arczata elé, hogy önön csufosága remétől meg kellene kövesednie. Micsoda végtelen szegénység, micsoda alázatos nyomorúság, micsoda sivár terméketlenség van ennek a többségnek állandó kényszerűségéül előírva. Micsoda bevallott vazalul szerep egy idegen állam és idegen parlament irányában. Azután még elhigyük, hogy az ilyen többségnek hite legyen vezérében vagy csak önmagában is.

Azt a különös logikai erőlködést, ahogy a miniszterelnök a készfizesítés dolgaiban végrehajtott szégyenletes kapitulációt igazolni gondolja, csupa irgalomból nem is méltatjuk figyelmünkre. A kormány annak idején kétségtelenül azt szerette volna biztosítani az osztrák kormányval való tárgyalásaiban, hogy a készfizesítés praktikus foganatosításából teljesen kizárja a bécsi Reichsrathnak oly ellenséges irányzatú ingerencziáját. De mivelhogy ezzel a törekvéssel teljes kudarcot vallott, a kormány javaslatának hihetett 5. szakasza éppen csak annak jellemzetes bizonyossága maradt, hogy a magyar kormány igazán kétségbeesett kibuvókkal igyekezett a magyar közvélemény előtt legalább a tisztos megalkuvás látszatát megmenteni. De Khuen mai beszéde elárulja, mi volt a helyzet igazi bibéje. Nem lehetett a kormánynak követelése fentartásában a lemondásig elmennie, mert amint mondja, egy magyar kormánynak, amely a király és a többség bizalmát bírja, nem szabad az osztrák parlament miatt lemondania. Oh mily önzertes kormány, mely az osztrák parlament miatt maga nem mond le, de igenis az osztrák követelés teljesítéseért a magyar parlament többségét mondatja le programszerű kötelezettségéről, a magyar nemzetet mondatja le önzertéről és törvényes jogáról. Ez az egyetlen szó nem helyezi-e infernalis világitásba, a rabság legszomorubb fényébe a parlamenti többség helyzetét is, a magyar nemzet sorsát is?

Mi a készfizesítés? A készfizesítés le-

het több, a készfizesítés lehet kevesebb, a készfizesítés lehet semmi. De a készfizesítés, mint a Khuen-kormány programja és mint a többség ünnepélyes kötelezettsége, a nemzeti történelem egyik gyászos kálváriája. Tisza Istvántól hallottuk, hogy a készfizesítés ellenzése az osztrák törvényhozás részéről csak merő bornírságon, vak magyar-gyűlöleten alapul. Nos, mert az osztrák alkotmányosságot ily rugók mozgatják, Khuen merészen bizonygatja, hogy ennek az osztrák alkotmányosságnak respektálása töle programja feláldozását, a magyar nemzettől önzertete megtagadását is igényelheti. Oly mélység ez, amelyen a nemzeti megalázás fokozatait végig sem lehet tekinteni. A készfizesítés kérdésében maga a parlamenti többség a magyar parlamentárizmus minden erkölcsi értékét egyetlen kártyára tette fel. A koalíciós kormány rettenetes bukása után szertehangzott az országban az új heroldok, Khuennek is, Tiszának is, valamennyiüknek történelmi jelszava, hogy nem szabad oly követelésekkel fellépni, amelyek a nemzetet a királlyal ellenkezésbe hozzák, mert ez csak nemzeti balsorsunk tragikumát ujítja meg, ellenben a királlyal való egyetértés minden alkotmányos sikernek záloga, a dualizmusban való felsőbbségünknek támasztéka. Tehát felállították a királlyal való teljes egyetértésben a készfizesítés programját, ezt a pislogó lámpást a programtalan kormányzás teljes sötétségében. De alig hogy megindultak, szélroham fújta el a kis mécesfényt. Lát-e még valaki a vak éjben a királlyal való egyetértés dicsőséges útjára? Igen, a király akarta a készfizesítés áldását az ő hűségben és vezeklésben megtért magyar nemzetének megadni. De az osztrák képviselőház, noha csöppet sem fitogtatja az uralkodóval való egyetértést, az ellenkezőjét parancsolta rá az osztrák császárra. Hát nem a királlyal való egyetértés programja ez a legfőbb program, amelynek a készfizesítés jóformán csak szimbóluma volt, vallott itt teljes hajótörést? De Khuen nem mondhat le a Reichsrath miatt, hisz bírja a király bizalmát. A többség pedig áll rendületlenül és szavaz, mint a parancsolat.

Ez a többség látszhatik diadalmasnak, látszhatik erősnek, de ha megöly buján lepi is el közéletünk felületét, ez már csak asszú fű. Ma keresztülgázol rajta az idegen hatalom kereke, holnap, ha a fellobbanó nemzeti érzés egyetlen szikrája üt bele, hamuvá kell perzselődnie. Ezt a többséget nagy életkedvvel töltheti el a feltámadás szellője, mely

őket a sirból előszólitotta, a kísértetek mindig lázasan szeretik, de hamar fog ütni az óra, amely az éjjel elmúltával őket az örök némaságba visszautzi.

Budapest, február 18.

A képviselőház ülése. A képviselőház legközelebbi ülése hétfőn délelőtt tíz órakor lesz. Napirend: Szavazás a bankjavaslathoz beadványt tartalmazó javaslatok felett és esetleg a részletes tárgyalás megkezdése.

Az osztrák kereskedelmi miniszter. Weisskirchner osztrák kereskedelemügyi miniszter ma délután két napi tartózkodás után visszautazott Bécsbe.

A zágrábi főispán kitérítése. Mint Zágrábol jelentik, a hivatalos lap délutáni száma közli, hogy a király *Ceculics* zágrábmegyei főispánnak a Lípót-rend lovagkeresztjét adományozta.

Uj rend Marostordában. Marosvásárhelyről jelentik: Marostorda vármegye igazoló-választmánya ma vette vizsgálat alá a hetekkel ezelőtt megválasztott bizottsági tagok mandátumát, gróf *Toldalaghy* László elnöklésével. 79 mandátum közül 15-öt megsemmisítettek és ezek közül 14 munkapárti, köztük dr. *Nagy* József munkapárti képviselő is. A vármegyei munkapártnál nagy elkeseredést okozott az ellenzéki többségi bizottság döntése, amelyet általánosságban alaptalannak tartanak. Ezenkívül a bizottság határozata szerint több munkapárti mandátum igazolását függőben tartották.

Ungmegeye küldöttsége a kormánynál. Ung vármegye közönségének régi kívánsága, hogy a vármegye egyetlen kórházát, amely Ungváron van, immár elodázhatatlanná vált kibővítése által abba a helyzetbe hozzák, hogy a vármegye, sőt az északkeleti Magyarország jelentős területének szükségletkielégítésére is alkalmassá váljék. — Ebben az ügyben gróf *Sztáray* Gábor főispán vezetése alatt Ung vármegye képviselői: *Csuha* István, *Kende* Péter, *Nehrebeczky* György és *Rónai* Antal testületileg tisztelték gróf *Khuen-Héderváry* Károlyt, mint belügyminisztert, akinek az ungmegyei kórház nagyteleki ügyi igazgató-főorvosa, dr. *Novák* Endre adott át egy memorandumot. Gróf *Khuen-Héderváry* Károly belügyminiszter megígérte, hogy a legjobb indulattal fog foglalkozni a kérdéssel. Ezután a küldöttség tagjai a képviselőházban felkeresték *Lukács* László pénzügyminisztert, aki előtt a kérdést *Nehrebeczky* György képviselő fejtette ki. *Lukács* biztosította a küldöttséget, hogy tőle telhetőleg a legjobb indulattal siet segítyére a kórház-ügy üdvös megoldásának.

Checco házassága.

Irta: Hevesi József.

(Utánnyomás tilos.)

Februári havas eső muzsikál az ablakomon. Mondhatom, nagyon pogány egy zene. Kip-kop, kip-kop. Hogy az embernek még a lelke is vaczag tőle. A lelke, melyet eszelet-esalogat napsugaras vágyakozás messze délre, a narancsok országába, a dal hazájába, szép, fekete szemű asszonyok esőkos paradicsomába.

Br, milyen velőt fagyasztó ez a nedves hidegség! És... és milyen gyönyörű szép álom ott lenni a valóság, az élet.

Ha én most ott lehetnék!

Ha én most ott lehetnék, Lalla nőm osztériájában. Lenn, lenn, messze délen. Szirakuzában. Szirakuzának szélső határán, a Parucea forrásánál, melynek vize a szicíliai hegyekből fakad és a tenger alatt jut el a városba.

Tyűh, ha én most ott lehetnék! Tudom, istenem, nagy öröme volna velem Lalla népi-nek, meg az urának is, a még mindig peezkesen járó Checeonak, aki egész nap a konkurrensnél, a szomszéd osztériájában hárijánoskodik és szerelmes történeteket hazudik a saját ifju korából. Olyan történeteket, melyek sohasem estek meg. Csak az ő délvidéki fantáziájában formálódtak ki. Hazug sejté-

Honvédségünk és a véderőreform

Irta: dr. Kmety Károly.

Budapest, február 18.

A bankjavaslat lassan hömpölygő vi-tája és annak képesen felvetődő inezidensek, jómódon igénybeveszik a politikai sajtó figyelmét s így még ma alig fordul élénkebb közfigyelem azon fontos kérdések felé, melyeket az elháríthatatlanul közelgő véderő-reform felőle és hosszú időre kiható megoldáshoz vezet. Szinte csodálatos, hogy az országot életének gyökereiben érintő nagy problémák idejében való megbeszélésétől a mi politikai sajtónk rovatait lefoglalják másodrangú események azért, mert pikánsak vagy éppen botrányosak.

A véderőreformot fővonalaiban illetékes helyről már bemutatták. Elég komoly, sőt tán megdöbbentő ez a kép, közgazdaságilag és pénzügyileg és elég sivár nemzetileg. Fé-lünk attól, hogy várakozáson és jogos igényeinken alól marad, azonban a reform a honvédségnek fejlesztése tekintetében. Erre vallanak a honvédségi létszámemeléssel csekélységéről szóló hírek.

Azt vártuk, hogy amit a közös hadsereg-nél makaes, nem akarjuk mondani, hogy rövidlátó konzervativizmussal megtagadnak tőlünk, legalább úgy fogják pótolni, helyrehozni, hogy a honvédséget az eddiginél viszonylag erősebb alkatórészszé teszik az összes haderőben. Majdnem évi hatvanezer fő ujjoncztöbbletről van szó a közös hadsereg-nél. Nem lehetne ezt bizonyos mérvig redukálni olykép, hogy annak fejében a honvédség erősebb létszámemeléssel részesedjék. Csapatkeretszaporításokról a közösknél le kellene mondani, és a honvédesapatok számát emelni jelentékenyebben.

A honvédesapatok mostani békelétszáma számadalmasan csekély, a gyalogságnál majdnem felényi, mint a közös csapatoké; a honvéd lovasságnál pedig még sokkal rosszabb a helyzet; úgy, hogy szinte emberfeletti nehézséggel jár ily létszámviszonyok között a

honvédség harczi kikészítése és a közöskkel egyenlő harczképességben való megtartása.

A honvédtüzérségről alig esett szó mostanság, pedig felállítása tovább igazán nem halasztható, ha a honvédségnek legalább csak eddigi arányos súlyát fenn akarjuk tartani az egész haderőben. A honvédtüzérezredek által egy jelentékeny kontingense a közös tüzérségnek fel fog szabadulni, azért ott újabb csapatzaporítás abszolote nem lenne indokolt. A honvédtüzérezredekhez szükséges ujjonczlétszámot a véderőreformnál már számba kell venni a honvédségi ujjonczjuttalék megállapításánál.

A honvédségi ujjonczlétszámokban ezek szerint legkisebb számításal is évi tizenkét-tizenháromezer főnyi szaporítás szükséges, hogy a hosszú stagnáció után érdemleges előhaladás vitessék kerestül. Lehetetlennek tartjuk, hogy igaz legyen azon ujjonczlétszám, mely csak mindössze négyezer főnyi szaporítás tervezéséről beszél.

Mi a létszámemelésnek általában nem lehetünk szószólói, de igenis nyomatékosan kívánnunk kell azt, hogy az elkerülhetlen véradóemeléssel a honvédségnek legalább annyi jusson, amennyi eddigi katonai és nemzeti értékéhez és jövő hivatásához mértent megilleti. Tegyük újból consideratio tárgyává, hogy ha mérsékelt redukeció történik a közös hadsereghez kívánt ujjonczjuttalékból azért, hogy a honvédségnek több jusson, ezzel az egész véderőreform kilátásai javulnak, a katonai érdek pedig így is teljesen kielégítettik.

Maguk a közös hadsereg tábornokai, maga a legfőbb hadur sok alkalommal kifejezésre juttatták, hogy a magyar honvédség harczképességben méltán helyezhető egy sorba, akár közös hadseregünkkel, akár a külföldi álló hadseregekkel. Katonai indokokkal tehát nem lehet elutasítani azon követelést, hogy a haderő növelését, akár első sorban is a honvédségek szaporításával törekedjenek elérni, ezeknek viszonylagos jelentőségét igyekezzenek fokozni.

sekből hazug valóságok. Jobban mondva, valóságos hazugságok.

De meg kell hagyni az öreg Checco mesternek, hogy igazán mester mód hazudik. Gyönyörűség őt hallgatni. Az ember szinte látja a homlokán kidagadó ereket, hogy szülemlik meg a homlokeseant tulsó felén a legszínesebb hazugság. De azt meg kell hagyni, hogy amit hazudik, az színes, kedves. Öröm hallgatni.

Nekem nagyon szeret az öreg briganti mesélni. Mert látja, hogy milyen szeretettel csüngök az ő fantáziájának kaeskarings tévelygésein. En igazán nagyon élvezem, mikor olyan gyönyörűen folyik ajkairól a hazug szó, akár a Parucea vize, mely ott esobog el az osztéria előtt.

Hát mondok, miért ne hallgatnám meg élvezettel, mikor olyan pompásan szövi a legkalandosabb mészék színes szálait!

Hej, ha én most ott lehetnék a Lalla nőni, meg Checco apó osztériájában! És szívhatnám magamba a narancsok illatát és ernyőt csinálhatnék a kezemből a homlokomra, hogy megóvjam szememet a melegen tűző napsugártól, melyet szikrázva ver vissza a tenger csillogó tükre.

Es künn ülhetnék a vadszölővel befutatott ligasban, mely kinéz a fehér országra és hallgathatnám esilingelését az öszvérek kakasharangjainak, amint a nagy kerekü talpigát négyen egymás elé fogva a meredek úton föl húzzák.

Es egy karesu, fonatos üveg apuliai méltelt elkozintgatnánk Checco apóval, aki, isten tudja, hányadszor magasztalná előttem a bor esodatevő erejét és poharát a nap sugarában csillogtatva, erősítgetni a régi olasz közmondást, amit már vagy huszszor hallottam tőle, hogy aszondja: "é meglio di puzzar di vino, che d'aquasanta." Már csak inkább a bor szagát érezzék meg rajtam, miut a szentelt vizét.

Hej, Checco apó, Checco apó, ha én most kelmeddel ott keczezinthatnék vérforrasztó, lelket zsendítő tavaszi melegben az osztériája előtt és elmondhatná nekem — ki tudja hányadszor? — azt a megható szép hazugságot — seusi mille volte! — hogy is mondhattam hazugságot, mikor a maga szerelmének története, esöppentett harmatos igazság! Ha elmondhatná nekem most, mikor itt hallgatom a fűtött szobában a februári havas eső muzsikaszavát, melyet az ablakomon dobol el, ha elmondhatná nekem most azt a megható történetét, hogy miként lett a maga hűségese hitvestársa a Lalla nőni, akinek a becsületes neve Adeida volt.

Ha ezt maga nekem most elmondaná!

Ugy mint akkor, mikor mi először találkoztunk. Tudja a valle pompeji madonna, hogy mikor is volt ez. Anyj bizonyos, hogy akkor jóval fiatalabbak voltunk. Maga is, én is, meg a Lalla is, aki akkor még Adeida volt. És nagyon szép volt. Pe crisse, olyan szép volt, hogy fekete szemének tüzes villo-

A magyar honvédség multjában és jelenében semmi sínes, ami a katonai körök tökéletes bizalmát akadályozhatná a magyar katonaság iránt. És keresve sem találhatna senki alapos és jogos ellenvetést a haderő oly fejlesztése ellenében, hogy az extenzív, vagyis kvantitatív fejlesztés sulypontja jövőben a honvédségre tévessék át.

A közös hadsereg kereteinek és békeállományának létszáma lehetőleg maradjon a statusquo, és am förtéjük meg minden itt is a belső kvalitás fokozására, de ha nagyhatalmi állás az extenzív gyarapodást is elkerülhetetlenné teszi, ennek a honvédségek gyarapításával tegyünk eleget.

Lukács és a Kossuth-párt.

— A bankjavaslat részletes tárgyalása. —

Andrássy Gyula álláspontja.

Budapest, február 18.

A kiegyezés titkos bank-aktája körül támadt kavargás fejleményei még mindig éreztetik hatásukat. Ma a Kossuth-párt vezérszónoka, Tóth János államtitkár, a párt nevében tiltakozott a volt függetlenségi miniszterek és a párt meggyanúsítása ellen, visszautasította a László László vádját s követelte a már nem titkos akta bemutatását. A pártnak ugyanis igen helyesen az volt az álláspontja, hogy ezt az affért magánúton elintézni nem lehet, az ügy nyilvánosan kell tisztázni, annál is inkább, mert a munkapárt, illetve a pénzügyminiszter minden közelebbi ok nélkül vonta bele a bankvitába az 1907-es kiegyezés dolgát s így neki kötelessége lett volna, ha jóhiszeműen is elkövetett, hibáját jóvátenni, helyreigazítani. Lukács László azonban semmiképpen sem volt hajlandó a rektifikációra s ezzel a Kossuth-párt érthető haragját váltotta ki. Ennek folytán a párt már ma este megkezdte tanácskozáását afelett, hogy minő magatartást foglaljon el. Egyik-másik képviselő már a technikai obstrukciót is emlegette. Az a nézetünk, hogy most, amikor a párt az exaltált elemektől meg-

szabadult, jól fontolóra kell venni az ilyen nagy horderejű lépést s határozni semmi esetre sem szabad, amíg Kossuth Ferencz bölcseztől meg nem hallgatták. Amit az ő államférfiúi mérséklete és belátása diktál, aszerint kell a pártnak döntenie a további harc mérete dolgában. A Justh-párt vita-bizottsága is tanácskozott a további taktikája fölött. Ugy látszik, a részletes tárgyalás domináló kérdése az ötödik szakasz támadása lesz, amelyről ma gróf Andrássy Gyula ismételtén kimutatta egy hírlapi cikkben, hogy mennyire beleütközik az alkotmányunkba s mennyire célra nem vezető a készfzetések felvételét illetően. A volt belügyminiszter meggyőző érvelése kellene, hogy a kormányt és pártját jobb meggyőződésre bírja. A nemzet bizonyára hála lesz az ellenzéknek, ha akár az ötödik szakaszt megbuktatja, akár ha a bankstatutumokon valamely üdvös módosítást el tudna érni. Híreink itt következnek:

A Kossuth-párt akeziója.

A Kossuth-párt tagjait rendkívül elkésztették a képviselőház mai ülésén történtek, különösen pedig Lukács László hallgatása, aki semmi szándékát sem árulta el annak, hogy rektifikálni akarna legutóbbi vádaskodó nyilatkozatát. Több függetlenségi képviselő, köztük Szentiványi Árpád, Kelemen Béla, Kállay Ulul s mások úgy vélekedtek, hogy most már minden kimélelet félre kell tenni s át kell térni a *technikai obstrukcióra*. Gróf Károlyi Mihály ezzel szemben óva intette őket az obstrukciótól. Szerinte ez a kormány mára hajtáná a vizet. A munkapártnak ugyanis az a szándéka, hogy revízió alá vegye a házszabályokat. A Kossuth-pártiak ezután elhatározták, hogy a *helyzet megbeszélésére* estére értekezletet rögtönöznek.

A párt klubjában hat óra körül a párt Budapesten időző tagjai össze is gyűltek, köztük Tóth János, Barabás Béla, Szentiványi Árpád, Lengyel Zoltán, Kelemen Béla, Bottlik István, Palugyay Móricz, Gál Sándor, Förster Aurél, Hédekváry Lehel, Hammersberg László s mások. A megbeszélést bizalmasnak nyilvánították s annak nem is volt formális értekezlet jellege.

A tanácskozás tárgya az volt, minő módon vegye ki a részét a párt a bankjavaslat részletes vitájából s minő magatartást tanusít-

son a jövőben Lukács Lászlóval szemben. Altlán nagyon helytelenítették, hogy a pénzügyminiszter kitért a loyális nyilatkozattétel elől, amivel egyenesen provokálja maga ellen a legélesebb harcot. A Kossuth-párt a részleteknél több üdvös módosítást akart tenni s főként a monstruozus ötödik szakasz kiküszöbölését kívánja elérni. Minderre vonatkozólag Kelemen Béla a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

„Tekintve, hogy a bankszabadalom meghozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásának eddigi folyamán a kormány teljesen figyelmen kívül hagyta azokat az előterjesztéseket, amelyek pártunk részéről abban az irányban tételtek, hogy a jelenlegi többség által fenntartott bankközösség keretében legalább azok a minimális igények nyerjenek kielégítést, amelyek a többség elvi álláspontjával ellentétben nincsenek és alkalmasak arra, hogy a szabadalom adományozó magyar állam érdekeit úgy államjogi, mint közgazdasági vonatkozásokban, az ediginél megfelelőbb és fokozottabb mérvben szolgálják; tekintve továbbá azt, hogy ezen kormányjavaslat 5. szakasza a sarkaitól forgatja ki azt a magyar közjogi felfogást, amely az alkotmányos törvényhozás egyik alapfeltétele, hogy t. i. csak az lehet törvény, amit az országgyűlés két háza elfogadott, megszavazott és a király szentesített, az 5. szakasz pedig ezzel és az egész magyar közjoggal ellentétben felállítja azt az elvet, hogy valami törvénynyó válik azért, mert az országgyűlés által meg nem szavaztatott; tekintve végül azt, hogy az 5. szakaszba felvett eljárás szerint a készfzetések felvételét tárgyzó nagy horderejű ügynek kezelésében szükségszerűleg főrésze lenne Lukács László m. kir. pénzügyminiszternek, aki azon tények folytán, amelyek őt terhelőleg a bankügy eddigi vitája folyamán kiderültek, alaptalan vádaskodónak és a minden áron, még az elvtelenség árán is, kormányra juthatás eszközeinek megválogatásában a politikai morál tekinteteit figyelmen kívül hagyván, minden tekintetben megbízhatatlannak bizonyult; a 48-as függetlenségi Kossuth-párt elhatározza, hogy a részletes tárgyalás folyamán a bank szabályainak módosítását és változtatását a magyar érdekek megfelelő kielégítésének biztosítása céljából hatékonyan szorgalmazza és hogy az 5. szakasz rendelkezéseinek a jelenlegi többség által a magyar közjogi sérelmére esküszelendő keresztülhajtását minden rendelkezésére álló módon meg fogja akadályozni.”

A javaslat fölött élénk eszmecsere indult meg s többen gróf Károlyi Mihály véleményére utaltak. Határozatot nem hoztak, mivel a tárgy oly fontos, hogy előlött csakis formális értekezleten, amelyre a párt minden egyes tagja hivatalos, lehet döntenie. Éppen ezért kimondották, hogy szerda este hat órára a párt

gásától inkább mámoros lettem, mint három foglietta frascatitól, a legtüzesebből!...

Hej, de szívesen elhallgatnám magát, kis öreg Checco most is, úgy mint akkor.

Lalla néni oda ülne mellém, úgy mint akkor.

Es maga a karjával átfonná az ő karcsu derekát, úgy mint akkor, és elmondaná a maguk szép, szívhez szólóan megkapó, könnyet fakasztó történetét. A szerelmük történetét. Diadalmaskodó szerelmük búbajosán kedves emlékeit.

Még most is emlékezem reá, milyen nagyon meghatott, mikor először hallottam.

Es milyen nagyon meghatott, mikor többször is hallottam. Talán tiszser is, talán buszszor is. Hiszen én minden esztendőben megfordulok itt, a esodás romok mellett, és a Parucca csobogó hullámai mellett, a narancsok, a citromok, a myrtusok, a tüzes dalok és tüzes asszonyok földjén. Itt a maga kis oszterijában.

Es maga minden esztendőben elmondja nekem életének gyönyörű regényét, mely minden esztendőben szebb lesz és meghatóbb. Mint ahogy gyarapodik, öregbedik évről-évre tüzes lángja a monteiupoi bornak, meg a montefiasconei etrur nedűnek.

Ha én most ott lehetnék a maga kis oszterijában, tudom, hogy megint így mondaná el nekem a bájos idilt:

— Éppen a kecskémet tereltem a kut-

felé, mikor a messze távolból egy asszony személy közeledését pillantottam meg. Nagy, siető lépésekkel közeledett felém a tenger partjának mentén. Fején piros kendőt viselt, mely csak úgy lángolt az átlátszó kék levegőben.

A járásáról ismertem reá. Az imbolygó, ringó, libegő járásáról.

Lalla volt.

Az én imádott Lallám.

Az én szívemnek a menyasszonya. A madonnája.

Valami fájdalmas sejdítés szállt meg. Bajnak kellett történni, hogy az én királyném kiszökött a faluból és engem fölkeres. Lélekszakadva futottam eléje.

A szirén-barlang előtt találkoztunk.

— Lalla, Lalla, — kiáltottam eléje, — mi történt?

A keblemre borult az a hűséges teremtés. De keserves zokogását nem tudtam megérteni.

— Mi baj? Mi lett?... Én, gyönyörű madonnám? Megfürdetem bordái között késemet annak, aki téged bántani merészkedett. Hát aztán kitudódott lassacskán a valóság.

Lalla esukló zokogással mondta el.

A szülei tudni sem akarnak most már rólam, a szegény kecskepásztorról, amióta az öreg Muccio, akinek háza van, meg kecskéi vannak, meg juhai is vannak, meg szőlői is vannak és uszorkövetelése is vannak. — amióta ez a vén teppa-virág kijelentette a

szülők előtt, hogy ő feleségül óhajtja Lallát, az én Lallám.

A szülők száz kézzel is odaadnák, ha száz kezük volna. Odaadnák ehhez a gazdag, vén, kiaszott tüzhányóhoz... És... és... itt nincs semmi segítség.

Lalla azért szökött ki hozzám, hogy ezt velem közölje, és hogy rávegyen engem arra, hogy közösen keressük az utolsó megoldást a tenger mélységes hullámai között.

En önkénytelenül a törömet szorogattam.

Majd megtanítottam én azt az öreg uszorrást. Tudom, istenem, elmegy majd a kedve attól, hogy az én Lallámra vessen szemét.

De Lalla égre-földre esküdött, hogy ezzel nem érnék semmi cél. Ha megölöm is az öreg Mucciót, az enyém ő nem lehetne. Mert hiszen elesuknának, talán még föl is akasztanának. És mi lenne akkor ő belőle?

Es a szegény leány sirt és zokogott. Ugy, hogy engem is egészen megpuhitott.

— Hát jól van, — mondok neki, — itt csakugyan nincs más mód, mint az, hogy ha már az életben nem lehetünk egymáséi, a halálban egyesüljünk. Beleugrunk a tengerbe.

— Bele ám, a majd megnomdom micsodába, ti kis szamarak!

Ezt egy ismeretlen hang rivallta ránk a hátunk mögött.

Megijedve néztünk körül.

A szirén-barlangból, mely előtt álltunk,

minden tagját sürgősen meghívják s ezen az értekezleten fogják megállapítani a további teendőket. Addig a részletes tárgyalásra amennyi sem igen kerül a sor, mert a hátralévő 22 határozati javaslatra névszerű szavazást fognak kérni, ami két-három napot fog igénybe venni s azután még nagyobb házszabályvita lesz a bank-státumok tárgyalási módjáról. A jelen voltak végül lelkesen ünnepelték Tóth Jánost, aki a mai fényes, konziliáns beszédével a párt fölénységét és jóakarátát teljes mértékben demonstrálta Lukács nem politikai zárkózottságával szemben.

A Justh-párt értekezlete.

A függetlenségi Justh-párt bankbizottsága az este folytatta tegnap megkezdett tárgyalásait a bankjavaslat részleteiről. A bizottság ülésén Földes Béla elnökölt, az előadói tisztet Beck Lajos töltötte be. Az elnökség részéről gróf Balthyágy Tivadar és Holló Lajos alelnökök voltak jelen és a bizottság tagjai teljes számmal. A még függőben hagyott kérdéseket a mai ülésen végleg elintézték és megállapodtak a párt részéről szándékolt azon módosítások és indítványok tekintetében, amelyek a törvényjavaslat egyes részleteinél lesznek előterjesztendők. Általában a részletes vitának lefolyására nézve a bizottság éppen úgy, mint korábban a párt-értekezletet, azt az álláspontot fogadta el, hogy csak akkor mondható komolyan és a kérdés jelentőségéhez mert vitának, ha mód adatik arra, hogy az egyes felszólalók a bankstatutumok rendelkezéseire is megtehessek észrevételeiket. Egyébként ebben a kérdésben, a képviselőház nyílt ülésén fognak felszólalni és a részletes vita ily módon való lefolytatása érdekében állást foglalni. Földest és Beck Lajost kifejtett működésükért lelkes óvációkban részesítették a párt tagjai.

Andrássy az ötödik szakasról.

A bankszabadalom meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat tárgyalásakor gróf Andrássy Gyula nagy beszédet mondott s két miniszter is törekedett megzavarni őt. Mivel Andrássynak már szóbeli joga nem volt, a beszédekre a „M. H.“ vezető helyén válaszolt, de csak arra szorítkozott, hogy a maga állításainak fő indokait újból összefoglalta. A nevezetes cikk így végződik:

„Az első tétel az, hogy az 5-ik szakasz szerint a törvényt országos határozat vagy bizonyos körülmények között a bank kezeltévé tett kormányhatározat módosíthatja. A második tétel az, hogy ez a szokatlan megoldás a magyar parlament és

közvélemény azon részét, amely különösen a mi viszonyaink között fél a közjogi téren elkövetett hibáktól és rendellenességektől s főleg olyanoktól, amelyek arra alkalmasak, hogy a parlament súlyát alább szállítsák, mely aggodalommal töltötte el. A harmadik tétel az, hogy ez az intézkedés valószínűleg sohasem fog alkalmazásba jöhetni, hogy ha ebben csalódnék és mégis előállna az az eset, hogy a készpénzfizetést Ausztria minden illetékes tényezője elfogadta, akkor ez az 5-ik szakasz nagyon könnyen pótolható. Ezen három tételből vonom le a kormány erkölcsi kötelességét és tartom az országnak, tehát a kormánynak is jól felfogott érdekében levőnek, hogy rekonstruálja az eddigi felfogást és módosítsa az 5-ik szakaszt. Okos-e az ellenzék aggályait semmibe sem venni, ha nagyfontosságú gyakorlati érdekek erre a többséget nem kényszerítik? Helyes-e az a politika, amely annak az ellenzéknek az aggályait semmibe sem veszi, amelyet ugyanis csak nagy keserűséggel hátrahagyott választás után sikerült legyőzni s amelyet a többségben levő párt s a győzelmes kormány folyton a legcélszerűbbnek, sőt néha annak becsületébe vágó állításokat is közzéad? Szabad-e azon ellenzékkel szemben, amely a múltakból az a tanulságot vonta le, hogy alig győzhet a választásoknál és ha véletlenül mégis győz, még akkor is csak elveinek teljes és tökéletes megtagadása révén maradhatna kormányon: szabad-e ezzel az ellenzékkel szemben, amely amikor többségben van, a többségi akaratot érvényesíteni nem képes, a többség akaratát kénytelenül ridegséggel érvényesíteni? Ha a többség a hatalmat hasznos munkára akarja fordítani, ha a hatalmat meg akarja tartani, akkor a győzelem perczeiben ne legyen elbizakodott és számoljon a kisebbség érzékenységével.”

A katonai büntető eljárás.

A bécsi „Zeit“ ismételtén közölte azt a hírt, hogy a katonai büntető perrendtartásra nézve meg van a megegyezés a két kormány között és pedig akként, hogy a magyar nyelv joga a büntető eljárásban egész terjedelmében érvényesül. Ezt a hírt az osztrák keresztényszocialista lapok megzavarták és azzal fenyegetődtek, hogy ha az osztrák kormány a magyar nyelv érvényesülését megengedi, a kormányt támogató pártok ellenzékbe mennek. A „Zeit“ ezekkel a cáfolatokkal szemben mai számában ismét kijelenti, hogy értesülését teljes mértékben fenntartja; tény, hogy a magyar tárgyalási nyelvet az osztrák kormány elfogadta, bár még vannak a két kormány között nézeteltérések a kivételes intézkedések tekintetében. Ilyen kivételes eset az, hogy mi történjék azokkal az osztrák állampolgárokkal, akik magyar ezrednél szolgálnak és viszont azokkal a magyar állampolgárokkal, akik osztrák ezredben teljesítenek szolgálatot. Az ilyen részletkérdésekben való nézeteltérések azonban nem

döntik meg azt a tényt, hogy a magyar nyelv érvényesülését elvben elfogadják.

A fősorozás elhalasztása.

A honvédelmi miniszter körrendeletet intézett a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, hogy az illetékes hadkiegészítési kerületi és honvédkiegészítő parancsnokságokkal egyetértőleg újabb ujonczozási és működési tervezetet állapítson meg, még pedig akként, hogy az idei fősorozás az 1911. április 1-től május 31-ikéig terjedő időtartam alatt legyen foganatosítható. A miniszter azzal okolja meg rendelkezését, hogy „nem valószínű“, hogy az ujonczjavaslat az országgyűlés által oly időben fog megszavaztatni, hogy az idei fősorozás a már fölterjesztett ujonczozási és működési tervek alapján (1911. márczius elején megkezdhető legyen).

Román népgyűlések.

A román nemzetiségi párt az aradi népgyűlés mintájára márczius hó első napjaiban Lugoson és valamivel később Szászvároson rendez népgyűléseket az általános választói jog és a román nyelv jogai érdekében. Ugy Lugoson, mint Szászvároson a szomszédos vármegyék román lakosságát meghívják a népgyűlésekre, ezeknek részvételével akarván igazolni azt, hogy a magyarországi románság már eléggé érett arra, hogy politikai pozícióját elfoglalja. Az aradi gyűlés külső szcenériája eltért a sablonos nemzetiségi népgyűlésektől. Bukarestből a román kamara egyik gyorsírója érkezett meg, hogy az elhangzott beszédeket szóról-szóra jegyezze, Sokfelől érkeztek üdvözlő táviratok, köztük volt a Bukarestben élő magyarországi románok sürgönye, akiknek élén Popovics Aurél, a hírhedt „Gross-österreich“ című mű szerzője üdvözölte a pártot új akciója küszöbén. De az aradi népgyűlés sem állította helyre a román nemzetiségi párt két táborában dülő egyenetlenséget. A román lapok leközlik a „Grossösterreich“ című lap egyik cikkét, amely „Tisza és a románok“ cím alatt a béke-akció kérdésével foglalkozik. Tiszának — úgy mond az osztrák lap — a magyar politikának Ausztriával és a dinasztával szemben való erősítésére szüksége van erre a békére. A magyar imperializmus érdekében feltétlenül szüksége van a románok támogatására, azért keresi a velők való megegyezést.

egy férfi lépett ki. Egy gyönyörű, szép, dalia férfi. Az lepett meg bennünket a feddő szavaival.

— Még az kellene, — folytatta mosolyogva, — hogy egy ilyen szép pár eseléd a tengerbe ugorjék egy vén uszorás miatt.

Lalla megdöbbenve nézett az idegenre. En bizalommal tekintettem feléje.

Megismertem első pillantásra.

Marchianne volt. A híres briganti-vezér, akitől az egész vidék rettegett.

Nekem nagyon jó emberem volt. Sokszor küldtem neki proraturát, bivalysajtot, meg kenyeret, ha hozzám izent, hogy kifogyott az élestarra.

— Már ilyen számságot ne tégy, Checco pajtás, hogy ilyen szép leánnyal a tengerbe fullaszd magadat, mikor olyan szépen élhettek együtt, boldogan.

— De mikor —

— Csitt, — förmedt reám parancsoló hangon, — most én beszélek. És Marchianne mindig tudja, hogy mit beszél.

Odafordult Lallához és így szólt hozzá:

— Ismerlek, kis leányom, te Adelaida vagy, akit mindeki Lallának szólít. Jó kis leány vagy. Látom, szereted ezt a szerencsés fickót, aki nekem is jó barátom. Esküszöm, hogy boldogok lesztek egymással, ha igazán szeretitek egymást. Marchianne nem marud adósa senkinek se bivalysajttal, se puszkagolyóval. Eridj szépen haza, kis leányom. Nyugodt lehetsz. Ez a fickó, ez a szerencsés

fickó a te férjed lesz. A Madonna úgy segítsen engem, a valle pompeji madonna.

Lallát egy darabig elkísértem.

Mikor aztán visszatértem, a rettegett briganti már nem volt sehol.

Nagyon nyugtalan voltam és egész éjjel szemem sem hunytam. Vajjon mit fog Marchianne tenni? Mert bizonyos voltam benne, hogy ő a szavának ura lesz és az ígértét beváltja.

Másnap déltájban, mikor megint a folyóhoz tereltem a kecskéimet, észrevettem messziről Lalla közeledését.

Futottam eléje eszeveszetten.

Az arca csak úgy ragyogott a boldogságtól.

— Mi történt? Mi történt? — kiáltottam feléje már messziről.

A leány lihegve beszélt:

— Csuda történt, Checcóm, csuda történt. Ma reggel az öreg Muccio fölkereste az édesapámat és tudtára adta, hogy ő csak tréfából kérte meg tőle a kezemet. Neki eszégyében sem volt, hogy engem feleségül vegyen. Ő tudja, hogy én Checcót szeretem. És ő azt akarja, hogy én Checcó legyek. És mivel, hogy tudja azt is, hogy Checco szegény fickó, hát ő ötszáz lírát küldött apámnak, hogy ő engem neked adhasson.

Az apám nem tudott hova lenni az ámulattól. Azonban kijelentette, hogy ő nem kapott semmiféle ötszáz lírát.

— Majd megkapja, — szólt az öreg Muccio és sietve eltávozott.

Alig maradtunk magunkra pár perczig, egyszerre csak beállt hozzánk a tegnapi idegen.

Az apám is megismerte és egy küssé meghökken.

Az idegen barátságosan mosolygott rá:

— Látom, megismertél. Marchianne vagyok. A rettegett briganti. Ne félj, nem lesz semmi bántódásod. Ellenkezőleg. Azért jöttem, hogy a leányod boldogságát biztosítsam. Ő Checcót szereti. Checco már sokszor kíségetett engem a bajból és én hálás vagyok iránta. Checco nagyon derék, jóra való ember. És nem szegény fickó többé. Az öreg Muccio ime itt küld általam neked ötszáz lírát a Checco és Lalla számára. En kértem reá — (nevetve mutatott a pisztolyára) — és ő szívesen teljesítette kérésemet. Most aztán boldogok lehetnek a fiatalok. Követelem tőled az apai áldást.

Az apám ennek a követelésnek nem tudott ellentállni (milyen varázssereje van Marchianne pisztolyainak!) és készséggel megadta apai áldását.

Hej, Checco barátom. Checco barátom, milyen szépen elmondanád te nekem ezt a gyönyörű szerelmes históriát, ha én most ott ülhetnék melletted a napsugaras lugasban a te osztériád előtt.

De haj, én még itthon vagyok és fájó melanchóliával és vaczogó lélekkel hallgatom, hogy muzsikál az ablakon a februári havas eső: kip-kop, kip-kop!

Elfogadták a bankjavaslatot!

— Tóth János indítványát elvetették. —

A képviselőház ülése.

Budapest, február 18.

Majdnem hat heti vita után ma végre örömmel ért meg a munkapárt: dolgoztatt, megszavazhatta általánosságban a bankjavaslatot. Előbb azonban Bakonyi Samu okolta meg tárgyilagossá, szép beszéddel határozati javaslatát s miután Kun Béla, meg Zlinszky István nem éltek a zárszó jogával, gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök beszélt még s az ellenzék gúnyos türelmetlenkedése között fejtette ki, hogy a kormány hű maradt programjához, amikor megelégedett a készfizetések „rendezésével”. Miközben a többség ünnepléssel vezért, a kisebbség sietve gondoskodott a tulajdoni kedvének lelobasztásáról: néhányan „hoch”-oltak, husznál többen pedig névszerű szavazást kértek. A szavazás „G” betűvel kezdődött.

— Gázság! — kiáltottak balról.

— Győzelem! — felelték jobbról.

Az első szavazatok az ellenzéknek kedveztek. Gül Sándor és Gedeon Aladár nem-et harogtak, míg az első igen-t Gratz Gusztáv adta le. A munkapárttal voksolt a két jelenlevő horvát: gróf Pejacsovich Tivadar és gróf Draskovics Iván, valamint a pártonkívüli 67-csek közül: Sztérynyi, Bolgár Ferencz, Béla Henrik és gróf Esterházy Móricz. A nemzetiségiek teljesen távol maradtak. A függetlenségi képviselőknek csak a fele volt a Házban s így történt, hogy a 155 igennel szemben csupán 62 nem állott. E szerint a bankjavaslatot 93 szótöbbséggel fogadták el a részletes tárgyalás alapjául. A jobboldal riadó éljenzésbe tört ki, — a megkönnyebbülés így keresett utat magának.

Ezután ismét a Lukács—Désy-ügy került sorra. Tóth János komoly és lendületes beszéddel követelte az 1907-es titkos akták bemutatását, mert annak a gyanúsításnak, mintha a Kossuth-párt vezére mást tett és mást hirdetett volna egy időben, meg kell szünnie. A négyes bizottság döntése valóságos kötelezi a pénzügyminisztert, hogy az ügyet a parlament előtt, ahol az alapítvány vádat emelte, tisztázza is. Ezek értelmében kérte a Kossuth-párt alelnöke indítványának elfogadását. A baloldalon tüntetően helyeselték, a kormány-párt azonban éppen ellenkező véleményen volt, aminé a miniszterelnök sietve hangot is adott. Gróf Héderváry kijelentette, hogy az affér el van intézve, s hogy a titkos aktákat a Ház asztalára le nem teheti, miért is kérte a Tóth indítványának elvetését. Ismét névszerű szavazás következett, ezuttal az „E” betűnél indult.

— Éljen Désy! — volt a balmező jel-szava.

— Éljen Lukács! — replikázott a jobboldal.

A munkapártnak sehogysem izlett a második névszerű szavazás. Dániel Gábort elhagyta békéltető s fenyegetőve átsüvöltötte az ellenzék felé:

— Itt mégis rendet kell csinálni!

Szentiványi Árpád nyomban visszavágott:

— Tessék megpróbálni! De ne személyeskedjék! Mert, aki személyeskedik, annak meg-nézem a háta közepét!

A szavazás közben kedves incidens is történt. A munkapártiaknak ezuttal a napirendre nem tüzés mellett, vagyis nem-mel kellett szavazniok. A jobboldalon ez szokatlan szó, itt csak az igen rokonszenves. Így esett azután meg, hogy Hieronymi Károly véletlenségből igen-nel szavazott. A kereskedelmi miniszter tévedését a baloldalon nagy derűtséggel és tetszéssel fogadták. A szavazás vége az lett, hogy a többség elvetette Tóth indítványát, ami az ellenzék soraiban nagy visszataszítást szült, sőt egyik-másik függetlenségi azt hangoztatta, hogy most már át kell térni a technikai obstrukcióra.

Az ülés hátralevő részét néhány interpelláció töltötte be. Különös figyelmet érdemel a

Polónyi Dezsőé, aki a tarthatatlan horvát viszonyokat tette szóvá.

Tudósításunk itt következik:

Jelentések.

Návay Lajos alelnök az ülést egynegyvedtizenegy órákor megnyitja.

Szinyey-Merse Félix jegyző felolvassa a múlt ülés jegyzőkönyvét, melyet észrevétel nélkül hitelesítenek.

Elnök bemutatja a nagydísznői választókerületben megválasztott Reissenberger Gusztáv megbízó levelét.

Kiadatik az igazoló bizottságnak.

Vermes Zoltán jegyző bemutatja az interpellációs könyvet, amelybe Ivánka Imre és Polónyi Dezső jegyeztek be interpellációkat.

A Ház fél 2 órákor tér át az interpellációk előterjesztésére.

Következik a bankszabadság meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat folytatálagos tárgyalása.

Az utolsó zárszó.

Bakonyi Samu első sorban az előadónak tett szemrehányást, hogy nem válaszolt kimerítően a vita anyagára. Majd a részletes vita során alkalmat nyújtott neki, hogy e hibáját jóvá tegye. Majd megindokolta határozati javaslatát, amely szerint az Osztrák-Magyar Bank kötelezettség, hogy devizázületét megfelelő arányban a budapesti főintézetre önállóan ruházza át. Kifogásolja azt a példátlan esetet, hogy a miniszterelnök a vitában egyáltalán nem szólalt föl. Azt hiszi, hogy az a morális kényszerhelyzet tartotta vissza a felszólalástól, hogy a készfizetésekre vonatkozó ígéretét nem tudta beváltani. Követeli a választói reform mielőbbi megvalósítását.

Farkas Pál: Miért nem csinálták meg négy év alatt?

Gróf Batthyány Tivadar: Mert ellenztük a pluralitást!

Bakonyi Samu azt feleli Farkas Pálnak, hogy ne vegye egyéni sértésnek, de tudomása szerint nem volt mindig olyan ellensége a koalíciónak, mint most. Bakonyi konstatálja, hogy a kormánynak nincs „erköcsi jogosultsága” ilyen javaslattal a Ház elé állni. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Kun Béla és Zlinszky István nem voltak jelen, mire az elnök az általános vitát befejezettnak jelentette ki.

A miniszterelnök beszéde.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Eddig nem beszélt, mert hiszen beszéltek elegendő a kormány-párti oldalról és nyilatkozott Lukács pénzügyminiszter is. De most felszólal, mert erre hiegy képviselő és Bakonyi is invitálta. Azzal vádolták a kormányt, hogy a készfizetések kérdésében nem valósította meg a programját. A munkapárt igenis akarta a készfizetések felvételét, s ebből akarata nem változott. Amikor azonban a programjukat elkészítették, nem véletlenül használták a „rendezés” szót.

Justh Gyula: A feliratban nem így volt!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ók, akik a közös bank hívei s követelik a készfizetések felvételét, tudták, hogy hol fognak nehézségek akadni: az osztrák parlamenti körökben. Ha valaki valamit rendezni akar, számbaveszi a faktorokat, akikkel az ügyet rendezni kell. (Nagy zaj balfelől.)

Pap Zoltán: Ez nem közös ügy!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Mihelyt közös bankról van szó, természetes, hogy ama féllel kell meggyezni, akivel a közös bankot fenn kell tartanunk. Mert tudták a nehézségeket, épp azért tanúsítottak óvatosságot a program elkészítésénél. A készfizetések felvételétől ugyanis nem akarták függővé tenni a közös bankot. És pedig gazdasági szempontokból, mert a nemzet érdekeit legjobban a közös banknál látják biztosítva. (Zaj balfelől.) Az a kérdés, hogy fentartották-e, amit a „rendezés” alatt ígértek. A törvényjavaslat útján az utolsó minuciózításig rendezték a készfizetések feltételeit. (Derűtséggel balfelől.) E javaslat elfogadása után a törvényhozásnak nem lesz már rendezni valója (Hangos derűtséggel balról.) És nem kell a törvényhozásnak újabb határozatot hozni, ha beáll a készfizetések felvételének feltétele s a felvétel e törvény alapján most már lehetővé lesz. Nem akarja tagadni, hogy lehetnek eltérő vélemények; ez appreciáció kérdése. De a kormány a kérdést rendezte.

Felkiáltások balról: Agyonrendezték!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: A törvényalkotás munkája e javaslattal befejezést nyert. (Zaj balfelől.) Az 5. szakasz szerint a készfizetések ügye még egyszer kerül az országgyűlés elé, mielőtt a kormány életbelépteti a törvényhozás megegyeztetés gyakorolva ellenőrzési jogát. Nem lesz többé szó a törvényhozás törvényalkotási működéséről.

Polónyi Géza: Nem olvasta az indokolást!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Módot akartak nyújtani a törvényhozásnak, hogy ha ők az időt alkalmasnak találják a készfizetések felvételére, a törvényhozás is gyakorolhassa ellenőrzési jogát. Az alkotmányosság kérdésében helyénvalónak tartja a legmesszebbmenő rigorozitást s miután ettől át van hatva, óvakodott volna alkotmányellenes javaslat előterjesztéstől. Az 5. szakaszban lefektetett elvet legkevésbé sem érintik az alkotmányt, ellenben nagy tiszteletben tartja a törvényhozást. Amikor szükség van rá, provokálja a törvényhozás határozatát. Azt is mondták az ellenzéki szónokok, hogy miután nem tudták biztosítani a készfizetések felvételét, a kormánynak le kellett volna mondania. Nem hiszi, hogy lemondásukkal az ügynek szolgálatot tettek volna. Annál a faktornál, akire ez a lemondás tartozott volna, mert ott az ügy nem talált ellenzésre. Saját pártjával szemben is felesleges lett volna. A lemondásnak inkább komédia színezezte lett volna s nem lett volna méltó a kormánynak. Nehézségek csak az osztrák parlamenti körökben voltak. Tehát egy idegen parlamenti testülettel szemben vetették fel a kabinetkérdést? Ez képtelenség. Ha az osztrák kormány adta volna be lemondását e kérdésben, az sem változtatott volna a helyzeten. Akkor legfeljebb alkotmányellenes uton kellett volna elintézni az ügyet. Nem lehet hivatása a magyar parlamentnek, hogy ilyen pressziót gyakoroljon az osztrák parlamentre.

Hédervári Lohel: A mienkre lehet!

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Ez olyan megoldás lenne, ami nem áll érdeklünkben. Érdeklünk, hogy a 67-es kiegyezés alapján Ausztriában alkotmányos élet legyen. Hiszi és meggyőződése, hogy az osztrák parlamentben jogaink ilyen tiszteletben tartása a kérdés végleges rendezésénél kedvező hatással lesz. Ezeket látta szükségesnek elmondani s azt hiszi, hogy ezzel minden homályt eloszlott. E törvény elfogadásával jelentékeny lépéssel előbbre viszik a bankügyet és siettetik a készfizetések felvételét. (Hosszas éljenzés és taps jobbfelől.)

Felkiáltások balról: Hoch! Hoch!

A szavazás.

Elnök javaslatot tesz a kérdés feltevését illetőleg. A javaslattal szemben állnak: Kossuth Ferencz, Földes Béla, Bosnyák Géza, gróf Batthyány Tivadar, Tüdős János, Egyri Béla, gróf Esterházy Mihály és Ráth Endre határozati javaslatok. Ezekre egyszerre történik a szavazás, a többi határozati javaslatra külön-külön. Miután husznál több aláírással névszerű szavazást kértek, ezt elrendeli. Előzően öt percze felfüggeszti az ülést.

Szünet után Berzeviczy Albert elnök veszi át az elnöklést.

Megejtik a szavazást. Ennek eredménye a következő: Beadtak 217 szavazatot; a javaslat mellett 155, ellene és illetve a határozati javaslatok mellett 62.

Felkiáltások balról: A Ház többsége távol van! Elnök: A Ház javaslatot 92 szótöbbséggel elfogadta! (Éljenzés jobbról, Hoch! balról.)

Felkiáltások a szélsőbalon: Leszavazták saját programjukat, a választói reformot.

Egy óra lévén, a további szavazást félbeszakították. Megállapították a hétfői ülés napirendjét és áttértek Tóth János indítványának indokolására.

Tóth János indítványa.

Tóth János: Az országgyűlés azon pártját, a melyhez tartozni szerencsém van, önmaga, vezére, programja és a nemzet iránt tartozó erkölesi kötelessége indította arra, hogy indítvánnyal járuljon a t. Ház elé, amelyben kéri és kívánja, hogy a t. Ház utasítsa Lukács László pénzügyminiszter urat, hogy a Wekerle-kormány és az osztrák kormány között 1907. október 8-án megkötött szerződésnek a bankügyre vonatkozó összes iratait, főként pedig az idevonatkozó titkos jegyzőkönyvet tegye le a Ház asztalára. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Felszólalásom keretében nem kívánom ez alkalommal vita tárgyává tenni Lukács László pénzügyminiszter ur állításának igaz, vagy nem igaz voltát. Nem keresem az ő szándékának jóhiszeműségét, vagy rosszhiszeműségét, nem keresem eljárásának, a terv kieszelésének, a tett elkövetésének politikai célját vagy tisztaságát, hanem megállapítani kívánom a kétségbevonhatatlan tény azzal, hogy Lukács László pénzügyminiszter ur, mikor február 9-iki beszédében azt állította, hogy az előző kormány, tehát közte Kossuth Ferencz, tényleg a közös bank alapján kötött szerződést 1907. október 8-án az osztrák kormánnyal és amikor ugyanakkor idézte Kossuth Ferencznek, mint pártvezérnek később az ország szabad rendelkezési jogát hirdető beszédeit és idézte a függetlenségi pártnak egy határozatát az önálló bank felállítására ügyében s amikor

ezen két ellentétes álláspontot egymás mellé és egymással szembe helyezte, akkor ezzel a cselekedetével Kossuth Ferencet, mint minisztert és mint pártvezért és a függetlenségi pártot az ország előtt két-színűséggel, politikai megbízhatatlansággal vádolta meg. (Igaz! Ugy van! balfelől.) és ezzel egy becsületes, hazafias munkában eltöltött élet tisztaságát, (Élénk helyeslés balfelől.) egy becsületes, hazafias, a nemzeti jogokért, a nemzeti eszmékért, a nemzeti vágyakért törekvő magyar politikai pártnak a politikáját gyanúsította meg. (Igaz! Ugy van! baloldalon.) Vádját a miniszter ur ez ideig nyilvánosan semmivel sem bizonyította. És mivel ez a vád és ez a gyanúsítás itt történt a fórumon, jogunk van megkívánni, hogy ez a nagy vád és ez a nagy gyanúsítás itt tisztázassék a nemzet előtt és a nemzet részvételével. (Élénk helyeslés a baloldalon.) Az alkotmányos felfogással homlokegyenest ellenkezik az állásfoglalása a pénzügyminiszter urnak ebben a kérdésben. (Helyeslés balfelől.) az nevezetesen, hogy ha itt, a parlamenten lefolyt közérdekű ügyet a parlamenten kívül akarja helyezni, ott akar ebben bizonyítani és ott akarja az ügyet végleg elintézni. Ha a t. pénzügyminiszter ur a négy bizalmiférfi által ebben az ügyben kiállított jegyzőkönyvet magára nézve közelebbről elismeri, ez egyvel több indok ennek az ügynek parlamentáris alkotmányos formában való elintézésére. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Mert az én erkölcsi érzetem azt mondja, hogy ennek a jegyzőkönyvnek tartalma a pénzügyminiszter urra bizonyos morális kötelezettséget ró a parlamenttel szemben. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) és azokkal szemben, akiket megármadt. Kívánja a közélet tisztasága is, (Ugy van! balfelől.) mert mindnyájunknak érdeke az, hogy közéletünkben igazságtalanul és büntetlenül ne érintessék a közéleti becsületes munkának tisztaságát és megtisztíttassék közéletünk az egyéni megfontolatlanságból vagy az egyéni szenvedélyekből táplálkozó gyanúsításoktól. Kérem indítványomnak elfogadását és napirendre tűzését. (Zajos helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.)

Héderváry ellenkezik.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Hivatkozva azon érvekre és azon elvekre, amelyek a pénzügyminiszter ur itt a házban már elmondott akkor, amikor Déry Zoltán képviselő ur interpellációját intézett hozzá, amikor a pénzügyminiszter ur kimutatta annak veszélyes voltát, hogy ilyen titkos iratok a Ház asztalára tévessenek... (Felkiáltások balfelől: Akkor nem kell rájuk hivatkozni!) Ezt annyiban volna szerencsém megerősíteni, hogy tényleg a most fennforgó ügyben veszélyek talán nem volnának, de azért mindenesetre olyan precedens alkotnának, amilyen parlamenti életünkben még nem volt. (Ugy van! Ugy van! jobboldalon.) és nem lehet tudni, nem foroghatnak-e fenn olyan körülmények, amikor ilyen precedensre való hivatkozás tényleg veszedelmes következményekkel járhat. A kérdéses ügy két irányban nyert megoldást. Először akkor, mikor Déry Zoltán képviselő urnak interpellációjára felelt a pénzügyminiszter ur és válaszában a képviselőház tudomásul vette. (Ugy van! Ugy van! jobboldalon.) Ezáltal a dolog a parlament előtt tisztázva van. A másik megoldás pedig a pénzügyminiszter ur által loyálisan felajánlott mód, hogy ezenkívül is mindenki tisztában lesz azzal, vajjon ezen titkos akták alapján mondhatta-e azt, amit mondott, vagy nem. E tekintetben a tisztázásnak a pénzügyminiszter ur részéről felajánlott ezen módja nem személyeskedésként volt felajánlva, hanem fel lett ajánlva egészen loyálisan azon párttal szemben (Ugy van! Ugy van! jobboldalon.) amely magát a kérdésben érintve érezte. Ennek alapján arra kérem a t. képviselőházat, (Folytonos zaj a baloldalon.) méltóztassék Tóth János képviselő ur indítványának mellőzésével e kérdésben napirendre térni. (Nagy zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Helyeslés a jobboldalon.)

Nyilatkozzék Lukács László.

Tóth János: Indítványomat kénytelen vagyok fenntartani azok után is, amiket a miniszterelnök ur elmondott. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon. Zaj. Elnök csengett.) mert arra az álláspontra nem helyezkedhetek, amelyre ő helyezkedett, hogy az interpellációra adott válaszzal ez az ügy már el lett intézve, hiszen maga Déry Zoltán t. képviselő ur az interpellációra adott beszédében maga is azt mondta, hogy magára nézve elfogadja bizonyításnak ezt a formáját, de a pártra nézve nem. Ezt az ügyet alkotmányos érvekkel csak a parlament előtt lehet elintézni olyan módon, hogy a pénzügyminiszter nyilatkozzék a Ház előtt ebben a kérdésben. (Helyeslés balról.)

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök: Miután csak annyi felvilágosításra szorult

még az ügy, hogy magam részéről úgy állítsam be a dolgot, hogy véleményem szerint, ha egy országos ügyről van szó, annak az elintézése tényleg az országgyűlést illeti meg. Ebben az ügyben azonban az igen t. felszólaló és indítványozó képviselő ur által is megokolt formában, tulajdonképpen egy pártnak a kérdéséről szól. Különben Déry Zoltán is teljesen megfelelően a mi alkotmányos berendezkedésünknek és házszabályainknak, interpellációját is csak a saját nevében adta elő. A pénzügyminiszter szerintem nem is nyilatkozhatik, miután bizalmi férfiaknak kezébe tette le az ügyet. (Élénk helyeslés és taps jobboldalon.)

Elnök jelenti, hogy husznál több képviselő névszerinti szavazást kért. A szavazás megejtése után kihirdeti az eredményt. A ház 137 szavazattal 66 ellenében mellőzte Tóth János indítványát.

Interpellációk.

Ezután áttértek az interpellációkra. Ivánka Imre szóváteszi, hogy a volt kormány Hamburgban ipari mintaraktárakat tervezett, hogy az exportőrök megismerhessék iparunkat. Azóta a mintaraktár ügy teljesen elaludt. Kérdi a kereskedelmi minisztert, mi az oka, hogy el ejtette ezt az okos tervet?

Az interpellációt kiadják a kereskedelmi miniszternek.

Polónyi Dezső hangoztatja, hogy már több ízben rámutatott arra, hogy Horvátországban rendszeresen szervezett akció folyik, amely Magyarország területi épsége ellen tör. Annak a trialistikus törekvésnek élén, amely a szentkronától való elválást célozza, maga a bán áll. Ezt a törekvést Ausztria szítja, hogy a testvérharcot saját érdekében kiaknázhassa. Az osztrák Reichsrath a házsaló-törvény tárgyalásánál Bianchini képviselő indítványára magyar hatóságok és magyar állampolgár helyett bevette a törvénybe a magyar és horvát hatóságok és magyar és horvát állampolgárok kifejezését, ami törvényeinkbe ütközik. Weisskirchner miniszter nem tartotta érdemesnek, hogy ez ellen állást foglaljon. A Reichsrath bebizonyíthatólag tudomással bír arról, hogy ezzel a trialistikus törekvéseket szolgálja. A következő interpellációt terjeszti elő a miniszterelnökhöz:

Az ő felsége által szentesített és kihirdetett 1868:XXX. t.-cz. 1. szakasza ezt tartalmazza: „Magyarország s Horvát-, Szlavon- és Dalmátországok egy és ugyanazon állami közösséget képeznek, mind az ő felsége uralkodása alatt álló többi országok, mind más országok irányában.”

Az ugyancsak ő felsége által szentesített és kihirdetett 1879:L. t.-cz. 1. szakasza ezt tartalmazza: „A magyar korona összes országaiban az állampolgárság egy és ugyanaz.”

Ezen rendelkezésekkel ellentétben, az osztrák Reichsrath 1911. évi február 10-én olyan törvényalkotást hozott, amelynek határozatát hozott, amelyik különbséget tesz magyar és nem létező horvát állampolgárok között.

Ebből folyólag tisztelettel kérem a miniszterelnök urat:

1. van-e tudomása a miniszterelnök urnak, hogy az osztrák Reichsrath egy, 1911. évi február 10-én hozott határozatával alkotmányunk ellen intézett támadást, — nevezetesen,

2. van-e tudomása a miniszterelnök urnak, hogy az osztrák Reichsrath az u. n. Hausiergesetz 29. szakaszának megszavazásakor egy előzetes szankciót megnyert javaslat eredeti szövegével ellentétben lévő olyan módosítást fogadott el, amelyik hivatva lenne a törvény szövegében különbséget tenni egyrészt magyar, másrészt nem létező horvát állampolgárok között?

3. Hajlandó-e a miniszterelnök ur ezen alkotmányellenes trialistikus törekvésekkel szemben, melyeket Horvátországban maga a bán nyíltan propagál, végre-valahára kellő erővel fellépni és azokat egyszersmindenkorra lehetetlenné tenni?

4. Szándékozik-e a miniszterelnök ur illetékes helyen kellő lépéseket tenni, hogy ő felsége egy a koronázási hitlevélben, mint királyi esküjében szentül és szigorúan mások által is megtartatni ígért 1868:XXX. t.-cz. 1. szakaszában és az 1879:L. t.-cz. 1. szakaszában lefektetett alkotmányjogi alapelveinkbe ütköző törvényt a monarchia másik államában se szentesítsen?

Kiadják a miniszterelnöknek.

Gróf Batthyány Tivadar a házszabályokhoz szólva kéri, hogy a miniszterelnök ebben a fontos kérdésben minél gyorsabban adja meg válaszáat, mert ha kellő időben intézkedés nem történik, a válasz már meghaladott dolog lesz. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést félhárom óra után berekeszti.

A horvát országgyűlés.

— Tomasics bán közjoga. —

Budapest, február 18.

A horvát országgyűlésen egyik botrány a másikat éri, ma az elnök is szükségesnek látta már azt a felszólítást, hogy a képviselő urak tartózkodjanak „az utóbbi időben szokásossá vált sértésektől és szidalmazásoktól.” Természetes, hogy ennek nem volt semmiféle hatása, egy órával később olyan parázs botrány támadt, hogy föl kellett függeszteni a tanácskozást.

A legnagyobb botránya azonban mégis az a beszéd volt az ülésnek, amit Tomasics bán tartott. A felirati vita szükségességét hangoztatta az ellenzékkel szemben, s ezt azal indokolta, hogy különben olyan színe volna a dolognak, mintha Horvátország csak egy „közönséges tartomány lenne.” Önérvetes, határozott nemzeti irányú kormány alatt ilyen kijelentés után egy napig sem maradhatna Tomasics bán Horvátországban. Azonban ne essünk tévedésbe, ez a kormány nagyon jól tudta azt, hogy ezzel a közjogi felfogással nevezik ki Tomasicsot Horvátország bűnjárává.

Részletes tudósításunk a következő:

A horvát országgyűlés mai ülésének elején dr. Paprakovics elnöklő alelnök felszólította a képviselőket, hogy őrizték meg nyugalmukat és tartózkodjanak az utóbbi időben szokásossá vált sértésektől és szidalmazásoktól. Az elnök felkéri a Ház összes tagjait, hogy nehéz munkájában támogassák és a pártszüneteket, különösen most, a kezdődő felirati vitában mérsékeljék. (Helyeslés az egész Házban.)

Dr. Spevec, a felirati bizottság előadója emelkedik ezután szólásra, hogy az országgyűlés előterjesztett öt felirati javaslatot beható kritikának vessen alá. A vasuti pragmatikáról szólva, kijelenti, hogy ezt az kérdést ugyanazon az uton kell rendezni, amely uton létrejött. Igen hosszasan foglalkozik a horvát-szerb koalíció feliratáról s végül a bizottság felirati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Ezután Vucetics képviselő megokolja a jogpárt feliratát. Fejtegetései között a jogpárt és a Starcevic-párt hívei között izgatott jelenetek történni ki, amelyeknek folyamán mindkét részről sértések és gyalázkodások hangzanak el. A fülsiketítő zajban elnök megszakítja az ülést. Szünet után szóló folytatja fejtegetéseit.

Az ülés újból megnyitása után Vucetics a vasutas pragmatika visszavonását és a líkai vasút kiépítését sürgeti. Dr. Pavelics személyes kérdésben szólva föl, hevesen támadja a jogpártot, melynek nevében Horváth válaszol. Dr. Mazuranics a koalíció felirata mellett foglal állást. Össze kell mérni erőnket — ugymond — Magyarországgal.

Tomasics bán: Hiszen összemértétek erőiteket Magyarországgal és megmaradt a vasutas pragmatika.

Mazuranics: Ha akkoriban az egész nép állott volna mögöttünk, sikert arattunk volna.

Tomasics bán: Hiszen akkor minden párt benneteket támogatott.

Mazuranics végül a koalíció feliratát ajánlja elfogadásra.

Tomasics bán válaszol előtte szóló néhány megjegyzésre, aki a többek közt azt mondotta, mire való a felirati vita, mikor öt javaslatról van szó és egyet sem fogadnak el. Kifejti, hogy a felirati vita lefolyása érdekében áll az ország közjogi állásának, mert különben úgy nézne ki a dolog, mintha Horvátország csak közönséges tartomány volna. Még akkor is szükséges a felirati vita, ha egy javaslatot sem fogadnának el.

Pribicevic: Oly kormányt, melynek nincs többsége, nincs szüksége felíratra.

Tomasics bán: Igyekeznünk kell a feliratokat összeegyeztetni. Lényegében két irányú felirat fesszük a Ház előtt. Kiegészítés-ellenesek és kiegészítés-mellettek. A koalíció azt állítja, hogy nem ellenzi a kiegészítést, feliratában azonban a kiegészítés leple alatt olyat akar elérni, ami kiegészítés-ellenes. A koalíció felfogása szerint nem lehet Magyarországgal békére lépni. Így csak közjogi ellenzék szólhat. De úgy látszik, a koalíció két székre akar ülni. Ez az a fő ok, amelyért ellenzi a koalíció feliratát. A koalíció feliratnak Boszniára vonatkozó szakaszát módosítani kellene és ha annak korrekcióját adnának, úgy szívesen hozzájárulna. (Helyeslés. Kiáltások: Éljen a bán!)

Délután 3 órakor az ülést félbeszakítják és a tárgyalás folytatását hétfőre halasztják.

Mazuranics képviselő kíván még szólásra emelkedni, de az elnök nem adja meg az engedélyt,

mire nagy zaj tört ki a koalíciónál, hol azt kiáltják: Abszolutizmus! Milyen elnökség ez! A koalíciós képviselők igen izgatottan hagyják el a termet.

Képviselői körökben még mindig élénken tárgyalják a horvát-szerb koalíció által bekövetelt reverzálások ügyét. A tényállás tisztázására megállapították, hogy Lorkovics képviselő a tegnapi ülésen kijelentette azt, hogy dr. Nikolics képviselővel folytatott beszélgetése alkalmával szóbeli kötelezettséget vállalt arra, hogy amennyiben a koalícióból kilépne, mandátumáról lemond. Más esetekben azonban, mint jól értesült körökben hangoztatják, tényleg írásbeli kötelező nyilatkozatot vettek.

A horvát országgyűlésen ma megindult felirati vitára eddig huszonhat képviselő jelentkezett szó-lásra, köztük a parasztpártiak mind a kilencz tagja.

Az osztrák delegáció.

— A hadügyi bizottság ülése. —

Budapest, február 18.

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága ma a haditengerészetre vonatkozó hadsereg-szállításokkal foglalkozott. Az ipari szállítások voltak a napirenden és az ezekről szóló albizottsági jelentést tudomásul vették és elfogadták a delegátusok. A legközelebbi ülésen a mezőgazdasági hadsereg-szállítások kerülnek sorra, amivel azután a hadügyi bizottság be is fejezte tárgyalásait és az osztrák delegáció áttérhet a plenáris ülésekre.

A mai ülésről tudósításunk a következő:

Az osztrák delegáció hadügyi bizottsága ma gróf *Merwoldt* elnöklésével a hadseregi és haditengerészeti szállítások dolgában kiküldött bizottság jelentését tárgyalta. Jelen voltak: *Bienert* miniszterelnök, *Schönaich* hadügyminiszter, *Montecuccoli* tengerészeti parancsnok.

Exner előadó a kisipari szállításokról referál és indítványozza, hogy a hadügyminiszternek az e téren tanúsított előzeteskedésért fejtartás nélkül köszönet és elismerés szavazzassék.

Zayvorka kéri, legyen figyelemmel a kormány azokra a konzervgyáakra, amelyeket az állatértékesítő központnál létesíteni fognak.

Exner előadó bemutatja több ipartestületi szövetségnek sürgönyét, amelyben azok abbeli aggodalmuknak annak kifejezést, hogy a hadügyminiszterium egy központi ruházati intézetet akar létesíteni, ami pedig árthatna a kisiparnak.

Schönaich hadügyminiszter kijelenti, hogy több helyről kapott ilyen tervet, de konkrét irányban egyet sem, úgy hogy a hadügyminiszteriumnak nem is lehetett módjában a kérdéssel foglalkoznia.

A bizottság erre elfogadta az albizottságnak a kisipari szállításokra vonatkozó indítványait.

Exner előadó terjesztette elő azután az ipari szállításokról szóló jelentését. A jelentés összehasonlítást tesz a tenvezet és a külföldi Dreadnoughtok költségei közt és kimutatja, hogy a mi hajóink terhére vonatkozó többletet nem a vaskartelek okozzák.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. A szavazás során elfogadják a Schlegel-Steiner-féle indítványt, hogy a kartelek oránynálán áramelkedése esetén a hadügyminiszter a külföldön szerezhesse be a szükséges anyagot, ugyszintén Ellenbogen indítványát, amely méltányos munkabérek megállapítására vonatkozik. *Megszavazták az összes szavazatokkal három ellenében a tengerészeti hitelt és elfogadták Schlegel javaslatát, amely felszólítja a kormányt a fegyverkezés korlátozására irányuló törekvések támogatására. Ellenben elutasították Ellenbogen határozati javaslatát, mely felszólítja a kormányt, hogy az olasz kormányval indítson tárgyalásokat a fegyverkezés beszüntetése céljából és az eredményről tegyen jelentést a delegációnak.*

Dobernig a mai lapoknak egy újabb katonai szerencsétlenségre vonatkozó hírt teszi szóvá. A hírek szerint egy katonai járőr menetelése alkalmával két ember életét vesztette. Nem szeretnő azt hinni, hogy ezek a szerencsétlenségek rendszerint jelentenek a katonaságnál és épp ezért arra kéri a hadügyminisztert, hogy adjon megnyugtató felvilágosítást.

Schönaich hadügyminiszter kijelenti, hogy a szerencsétlenség megtörténetéről nincs hivatalos tudomása és erről csak Dobernig beszédéből értesült. Az esetet meg fogja vizsgálni.

Fink erőlyes intézkedéseket kér a hadügyminiszteről a katonai szerencsétlenségek megakadályozására.

Schönaich hadügyminiszter megjegyzi, hogy a tiroli katonai szerencsétlenségek tárgyában több interpellációt intéztek hozzá és azokra majd a delegációk plenáris ülésén fog válaszolni.

Steiner a delegációs-palota építését hozza szóba és kéri, hogy a delegátusok a tervekbe betekinthessenek.

Bienert osztrák miniszterelnök *Steiner* kérélmére kijelenti, hogy a plenáris ülések alatt a tervek a delegátusok rendelkezésére fognak állani.

Elnök a tárgyalást félbeszakítja és közli a delegátusokkal, hogy a legközelebbi ülés idejét írásban fogja velük tudatni. Ennek az ülésnek a napirendjén a mezőgazdasági hadsereg-szállítások lesznek.

Orosz-kinai háboru előtt.

— Orosz provokálás. —

Budapest, február 18.

Tegnapról mára váratlanul állt elő a helyzet, hogy Oroszország és Kína közt háborura kerülhet a sor. Annyira váratlanul érte a világot annak az ultimátumnak híre, melyet tegnapelőtt Oroszország Kinához intézett, hogy első pillanathban nem is igen tudták, mi mérgesítette el ennyire a viszonyt a két nagy birodalom közt.

Kétségtelen azonban, hogy Oroszország azt az akcióit, melyet most kezd Kína ellen, már rég tervezte s hogy csak ürügyet keres arra, hogy Kinába beléköltessen. Az orosz-japán háboru óta ugyanis Oroszország elvesztette Mandzsuriát s ezért most Kína mongol tartományában, Mongoliában akar kárpótlást keresni. Ami kárt neki az egyik sárga faj, Japán okozott, azt a másik sárga fajjal, Kinával akarja kárpóttatni. Ez annál könnyebb neki, mert a Mandzsuriára vonatkozólag Japánnal tavaly kötött szerződés Mongoliával szemben teljesen szabad kezet biztosít Oroszországnak. Így tehát az orosz diplomácia legközelebbi célja, hogy Mongoliában megvesse az orosz uralom alapjait, hogy a dolgot sietve förrésre vigye, mielőtt még Kína Japán példáján felbuzdulva, teljes katonai és kulturális reformokkal szegülhet ellene az orosz hódításnak.

Ürügyet nem kellett az oroszoknak sokáig keresniök. Ott volt alkalmas eszköznek az 1881. évi pekingi szerződés, mely Oroszország és Kína közt jött létre s mely orosz konzulátusok felállítását engedélyezte a most vitás területen s mely ugyanott Oroszországnak vámmentességet biztosított. A farkas és bárány meséje ismétlődött meg. Az oroszok egyszerre csak úgy találták, hogy Kína „nem respektálja” az 1881-iki pekingi szerződést. Ez már elég volt nekik. Azonnal tiltakozó jegyzéket küldtek Pekingbe s ott „tárgyalásokat” kezdtek. Nyolcz nap előtt aztán egyszerre megjelent a hivatalos pétervári távirat, hogy Kinával az 1881-iki pekingi szerződés alapján megindult tárgyalások, mint sikertelenek félbeszakítottak s tegnap ugyancsak hivatalosan közzétették a Kinához intézett ultimátum-szövegét.

A világ eleinte csodálkozva nézett körül, mert senki sem tudta, hogy Oroszország az 1881-iki pekingi szerződés feletti tárgyalásokat folytat Kinával s nem értette senki a kommunikét. Mikor aztán tegnap megjelent az ultimátum szövege, abból lehetett csak megtudni, hogy mik Oroszország követelései s abból lehetett főleg megtudni azt, hogy az egész affáret Oroszország szándékosan, mesterségesen idézte fel csak azért, hogy ürügye legyen Kinától egy tartományt elhódítani.

Mert Oroszország az ultimátumban egyenesen olyan követeléseket támaszt, melyek Kína szuverenitásába s a tartomány feletti felségjogaiba ütköznek.

Ezt meg lehet állapítani már az orosz ultimátumban foglalt orosz követelésekből is. De valószínűleg még nyilvánvalóbb volna ez, ha a kínai válaszjegyzéket is ismernők. De ez egyelőre ismeretlen, sőt talán mindvégig titokban fog maradni, hisz régi taktikája és hiteje a kínai diplomáciának, hogy titkolozik, a tárgyalásokat huzavaltalassza s egyáltalán nem igyekszik sem saját nemzetét, sem a világot a maga álláspontjáról felvilágosítani.

Igy aztán az utolsó pillanatig csak egyoldalú orosz információkra leszünk utalva. Hogy azonban ezeket az orosz jelentéseket nagy óvatossággal kell olvasni s hogy nem szabad mindent kész-

pénznek venni, az abból is kitűnik, hogy Oroszország mindenáron bele akar kötni Kinába és ennek leplezésére hamis jelentéseket terjeszt Kína magatartásáról s a tárgyalások menetéről.

Éjjel a következő táviratokat kaptuk:

Az orosz csapatok felvonulása Taskendből az orosz-kinai határra már napokkal ezelőtt megkezdődött. Mivel arra nem vezet vasut, sokáig fog tartani, míg az orosz csapatok megjárják a 600 kilométer hosszú utat. Körülbelül 14 nap múlva vonulhajnák be az orosz csapatok Kuldsába.

Pekingből táviratozzák, hogy a külügyi kormány kijelenti, hogy Oroszországnak az az állítása képtelenség és tarthatatlan, hogy Kína megszegte az 1881 évi szerződést, éppen ezért Kuldsának tervezett katonai megszállása nagy csodálkozást kelt de egyelőre ijesztgetésnél egyébrek nem tartják. Rémülődő lelkek azt hiszik, hogy Oroszország és Japán között titkos szerződés áll fenn s úgy vélekednek, hogy az orosz jegyzék az első lépés a szerződés alapján arra, hogy Kína északi részét Oroszország és Japán felossa egymás közt.

KÜLFÖLD.

Vilmos császár Rómában és Londonban. Szemben azzal a római jelentéssel, amely szerint Vilmos császár áprilisban, vagy májusban Rómában látogatást tesz, megállapítjuk, hogy még maga a látogatás sem elhatározott dolog s annál kevésbé az időpontja. Csak annyi igaz, hogy a két kormány között a látogatás dolgában bizalmas tárgyalás folyik. — A tegnap kiadott czáfolattal szemben ma félhivatalosan is megerősítik Londonban, hogy Vilmos császár jelen lesz Viktória királynő szobrának leleplezési ünnepén. A császárral a császárné is Londonba utazik a szoborleleplezésre, amely május 16-án lesz.

A román választások. Alig váltotta fel a liberális *Bratianu*-kormányt a konzervatív *Carp* miniszterium, megjelent a kamarát feloszlató dekretum és márczius elsején megindult Romániában a választási harc. Körülbelül 9-ikéig fog eltartani a pártok tusája, míg az esetleg szükségessé váló pótválasztásokat 10. és 17-ike között ejtik meg. A korteskedés persze már most megindult ország-szerző s a kormány jóelőre óriási előkészületeket tesz, hogy a győzelmet a két kartelbe lépett ellenzéki párttal, a liberálisokkal és a demokratákkal szemben biztosítsa. A demokrata párt, *Take Jonescu* pártja ugyanis a választások idejére kartelbe lépett a liberális párttal. Ez a lépés nagy fontossággal bír *Take Jonescu*-ra, mert bizonyosságát szolgáltatja annak, hogy pártja nagyság és erő tekintetében olyan fokot ért el, amely méltán képesíti a kormányra. A kormány természetesen mindent elkövet, hogy ellenfelének erejét gyöngrítse és nem riad vissza korteskedés közben olyan eszközök alkalmazásától sem, amiket már ugyancsak régen nem vettek igénybe romániai választásoknál. Így Bukarest külvárosában a kormány ügynökei hatalmas falinaplárt osztogatnak a nép körében, amely a legeszményebb dolgokat ábrázolja. A rituális gyilkosságokról szóló meséket akarja illusztrálni ez a képes naptár, persze vonatkozásba hozva a liberálisokkal és a demokratákkal és mindenféle szörnyalakok képében ábrázolja azoknak vezető férfait. Kétségtelen azonban, hogy a kormány és a konzervatív párt feje, *Carp Péter*, távol áll ettől a piszkos harcmodortól. Ő neki inkább az a taktikája, hogy az ellenzéköt erősítse saját pártját és azt mindenütt rendszeresen szervezze. Arra törekszenek leginkább, hogy az ellenzék táborából csaljanak át egyeseket. Ezeknek a hitehagyóknak az erkölcsi értéke persze keveset lendít a kormány pártján. De hát a főzél ugys csak a szavazatok többségének a megszerzése. A mostan meginduló választási harc már csak azért is érdekes, mert egyrészt a látszólagos alkotmányosság, másrészt pedig a választói reform érdekében vivatik meg. *Jon Bratianu* és *Take Jonescu* az alkotmányreformot és a választási jog kibővítését irták zászlajukra, míg a kormánypárt minden alkotmányváltoztatásnak kimondott ellen-

sége. Hogy mi lesz az eredménye a választásoknak, azt egyelőre még nem lehet látni. A most érvényben levő választórendszer mellett még nem fordult elő, hogy egy kormány a választásoknál kisebbségben maradt volna. A kormány helyzete azonban a többség megszerzése esetében is rendkívül nehéz lesz, mert a parlamenti ellenzék akciójához egy parlamenten kívüli ellenzéki mozgalom is fog csatlakozni.

A török miniszterválság. Mint Konstantinápolyból jelentik, az ifju-török párt már tárgyalta azt a kérdést, hogy mely miniszterek távozzanak a kabinetből. Egyes képviselők a nagyvezír ellen fordultak, Halil elnök azonban védelmezte, rámutatva arra, hogy a mai viszonyok közt a kormány távozása ártana a birodalom érdekeinek. A párt erre nagy többséggel bizalmat szavazott a nagyvezírnek. A külügyminiszter személyisége felett nem történt szavazás, mert az elnök közölte a nagyvezír nyilatkozatát, amely szerint a külügyminiszter mindig oly személyiség, aki a párt bizalmát bírja. A párt egyhangulag bizalmat szavazott a hadügyminiszternek, abszolút többséggel a sejk ül Izlannak, továbbá a tengerészeti, pénzügyi, igazságügyi és földmívelési minisztereknek, ellenben bizalmatlanságát fejezte ki a közmunka-miniszter és a közoktatásügyi miniszterek ellen. Határozatképtelenség következtében nem történt döntés arra nézve, vajjon elfogadják-e Halil a belügyi tárczát. Hír szerint a Közmunika és közoktatásügyi minisztereket fel fogják szőlítani a lemondásra, különben nyílt ülésen leszavazzák. Délután minisztertanács volt, de ott sem döntöttek el végkép a válságot.

Garibaldi az albán kérdéssel. Garibaldi Ricciotti kijelentette, hogy egy albán fölkelés veszedelme könnyen el lenne hárítható, ha a nagyhatalmak kényszerítenék a portát azoknak a reformoknak életbeléptetésére, amelyeket már évek óta megígért. Garibaldi kijelentette még, hogy nem akar kellemtelenséget csinálni az olasz kormánynak s ezért lemondott arról a tervéről, hogy szabad csapat élén betörjön Albániába.

A német belügyi költségvetés tárgyalása. A képviselőház második olvasásában befejezte a belügyi költségvetés tárgyalását. Az egészségügy tételénél Kirschner titkos tanácsos a pestisveszélyről szólva azt mondta, hogy a mandzsuriai pestis az egész világon nagy ijedelmet keltett. A járvány rendkívül elterjedt, nemcsak Ázsiában, hanem Amerikában és Egyiptomban is. Még Európában is fordultak elő a legutóbbi időben esetek. Az elmúlt hetekben Londonban három pestisgyanus megbetegedés történt. A járványt oda valószínűleg hajópatkányok hurcolták. A kormány által kiküldött bizottság megteszi a szükséges intézkedéseket. Nincsen veszély, hogy a járvány Németországban is elterjedjen. A járványtörvény elegendő módot nyújt a behurcolás megakadályozására. A járványos vidékekről érkező hajók szigorú ellenőrzés alatt állanak és remélhető, hogy amint sikerült a kolerát távol tartani, sikerülni fog a pestisjárványtól is megmenekülni.

A szkupstina ülése. Novakovic baloldári vezér és Ribarae nacionalista pártvezér a miniszterelnökhöz és a külügyminiszterhez a szkupstina mai ülésén interpellációkat intéztek, amelyekben utalnak azokra a nyugtalanító hírekre, hogy Szerbiát a Balkán-félszigeten elszigeteltség fenyegeti és felvilágosítást kérnek Szerbiának Bulgáriához, Montenegróhoz és Görögországhoz való viszonyáról, valamint a törökországi szerb egyházi és iskolakérdésekről és az albán mozgalomról.

Francia győzelem Afrikában. Az egyenlítő körül levő afrikai francia gyarmatok kormányzója jelentik, hogy francia csapatok Darubínál megtámadták és megverték Denussi francziaellenes szultán hadierőjét. Az ellenség háromszáz halottat hagyott a csatatéren, akik között a szultán és több törzsfőnök is volt és négyszázan a bennszülöttek közül megsebesültek. Francia részről nyolc vadász elesett, tizenhét vadász és egy hadnagy megsebesült. A helyzet jelentékenyen javult.

Apponyi a világbékéről.

— Beszéd a Carnegie-hallban. —

Budapest, február 18.

Apponyi Albert, akinek a körutját a legnagyobb rokonszenv és érdeklődés kíséri Amerikában, tegnapi délután tartotta első előadását a newyorki Carnegie-hallban. A gyűlésen nagyszámu előkelő közönség jelent meg, melynek soraiban ott voltak Carnegie, báró Hengelmüller osztrák és magyar nagykövet és Gaynor newyorki polgármester.

Gróf Apponyi Albert beszédében többek közt a következőket mondta: Az a szándékom, tisztelt uraim, hogy feltárjam ama nehézségeket, melyekkel a békeeszmé haladása Európában találkozik. Önök messzire előttünk haladnak egy a világbéke eszméjének fölfogásában, valamint más eszmék tekintetében is. Az én feladatomban kimutatni azon okokat, melyek miatt mi elmaradtunk, bizonyára nem az európai nemzetek erkölcsi inferioritása, hanem a geográfia, a történelem és a politika más és különböző kihatásai miatt. Az amerikai unió majdnem egy egész kontinensre terjed ki; az eredete néhány angol kolóniának — ezek most államok — közös harca szabadságukért, a cél egysége volt tényleg közös nagyságuknak alapfeltétele és egysége volt a természetes eredménye is. Európa az ő eredetében és mostani státusában nem más, mint összetétele az összeütköző érdekeknek és az egymás ellen küzdő hatalmasságoknak. Kölesönös antagonizmus maradt a vezérlő elv a nemzetek életében és még most is magán viseli fejlődésének és az antagonizmussal telt s kölesönös rombolásra irányuló szellemnek bélyegét.

Ennek a rendszernek jogi formulája a nemzeti szuverénitás elve. E szuverénitási öntudat kevésbé van kifejezve a földgömbök ezen oldalán, mint Európában. És itt látom azt a különbséget a mi két lényegében szonos érzéseink között. Amerika nem idegenkednek a nemzeti szuverénitásnak bizonyos egyidejű és általános korlátozásától, ha ez egy önkéntes, de állandó fórum részéről történik.

Viszont Európában a nemzeti szuverénitás eszméje olyan mélyen van belevésve a szívekbe, hogy még annak a legesekélyebb részét is ráruházni bármennyű nemzetközi szervezetre, az európai közvélemény előtt annyit jelentene, mint alávetni magát bármely egyes hatalom parancsának. Amerikának fáradozásai és törekvései egy állandó nemzetközi törvényszék létesítése körül leküzdhetetlen ellenállásra talált leginkább Európa kisebb nemzetleinél és egyúttal Délamerikában is. Taft elnök az ő hátró és bámulatraméltó indítványában egyetemes és kötelező nemzetközi ítélkezést kíván és visszautasítja a jól ismert „létérdek és nemzeti becsület” jelszavait, míg viszont az európai nagyhatalmak többsége a kötelező nemzetközi békebírósság elvét elveti és egyik hatalom sem akarja azt elfogadni a fentemlített jelszoban tartalmazott megszorítás nélkül.

A kisebb nemzetek minden nemzetközi szövetkezésben veszélyeztetve látják saját függetlenségüket. Félnék ama tulsulytól, amelyet a nagyhatalmak az ilyen szervezetben nyernének. Az amerikaiak előtt nem ismeretlen jelenség, mily féltékeny bizalmatlansággal viseltetnek a kisebb hatalmak a nagyokkal szemben. Még egy nagyon nehéz kérdés vár megoldásra, mielőtt gondolni lehetne egy állandó béke-szervezet praktikus teremtésére és e kérdés az, hogy milyen arányban legyen képviselve minden nemzet az ilyen béke-szervezet intézményeiben. Ez az a kérdés, amely a nagy és a kis nemzetek között megoldandó. A nagyhatalmak el fogják-e állandóan felejtetni azt, hogy mindenkor és mindenütt ők tiszser annyi emberi lényt képviselnek, mint a kisebb hatalmak együttvéve. Itt két elv áll egymással szemben: az egyik oldalon a nemzetek jogegyenlőségének, a másik oldalon az emberiség többségének az elve. Mindkettőnek jogosult az alapja és reményünk nagyrészt annak a lehetőségétől függ, vajjon sikerülni fog-e a köztö között megegyezést létrehozni. És itt rejlik a nemzetközi parlament megteremtésére irányuló, amerikai kezdeményezés praktikus jelentősége. Meg kell állapítani az arányszámokat, melyekben az egyes államok képviselői a meetingeken részt vesznek. Itt vagyunk tehát szemtől-szembe a nagy problémával. De ha a megoldás itt sikerül, akkor az alkalmazható lesz a nagyobb tényleges hatalommal felruházandó nemzetközi szervezetre is és ezzel a békebírósság megteremtésének utjából el lend hárítva az akadályt.

De hiszen korai most még a jövő ezen látományaiban elmerengeni. A nehézségek fejezete nincs még lezárva. Vegyük csak szemügyre elsősorban azon nehézségeket, melyeknek szülőanyja az európai nemzetek monarchikus alkotmánya. Erről majd legközelebbi alkalommal beszélök.

Éljen

az

Idegenforgalom.

A detektív (a pályaudvaron erősen fixiroz egy urat.)

Az idegen (gyanútlanul sétál le-fel a peronon.)

A detektív (magában): Ez a pipi nem is tudja, hogy ma éjjel a főkapitányságon fog hálalni... fölötte gyanus emberke.

Az idegen (megvakarja a szakállát.)

A detektív (magában): Ragasztott szakállan van... A masztix visket az arcán...

Az idegen (megáll, zsebéből cigarettapapirost és dohányt vesz elő és cigarettát sodor.)

A detektív: Szerb vagy török... Sodort cigarettát szív. (Odadörgölődik hozzá.)

Az idegen: Pardon.

A detektív: Pardon francia szó... tehát francia.

Az idegen (a pályaudvar plakátjait nézegeti.)

A detektív: Kelet felé fordult... Bizonyára imádkozik... tehát mégis török.

Az idegen (újra föl alá sétál.)

A detektív: Izgatott... türelmetlenül vár valakire.

Az idegen (bemegy az étterembe és vacsorázik.)

A detektív: Jól él, tehát sikkasztó... egy török bank pénztárnoka.

Az idegen (újra kimegy a peronra.)

A detektív: Már elég adatom van, de tovább figyelem, az ember ne hirtelenkedjék el semmit.

Az idegen (levelet vesz elő és olvasgatja.)

A detektív: A czimborája levele... Valószínűleg azt írta neki, hogy itt fognak találkozni.

Az idegen (levetzi a kalapját.)

A detektív: Kopasz... a fejbőre fehér... most nyiratta le a haját.

Az idegen (leül egy padra.)

A detektív: Összegezzük a dolgokat... Bizonyos, hogy idegen, bizonyos, hogy pénze van. Mit keres Budapesten? Jóban nem sántikálhat, mert mi jóban járhatna Budapesten?

Az idegen (megpillant egy csinos hölgyet és elindul a nyomába.)

A detektív (titkos ölömmel): Megvagy, 36 madár... leánykereskedő... Az én szímatom nem csal....

Az idegen (visszanéz a csinos hölgyre.)

A detektív: Mustrálja... Ugy látszik, éppen ilyen szőke kell neki...

Az idegen (elhagyja a nőt.)

A detektív: Barna kell neki... Majd adok én neki barnát. (Az idegenhez lép.) A törvény nevében kövessen.

Az idegen (magyarul): Mit akar?

A detektív: Na gyereünk, öregem... Le ezzel a szakállal... (megcibálja a szakállát.)

Az idegen (fölháborodva): Ne tépje a szakállamat. Micsoda szemtelenség ez?

A detektív: Nem kell okoskodni, öregem... Előre, ha mondom....

Az idegen: De nekem itt dolgom van...

A detektív: Tudom, pipikém... Ide várod a transportot... (maga előtt lökdösi.)

Az idegen (tiltakozik): Eresszen el...

A detektív: Száját befogni... Mars... (az idegent betuszkolják a főkapitányságra.)

Az idegen (a főkapitányságon): Tiltakozom...

A fogalmazó: Hallgasson... Üljön le és várjon...

Az idegen (miután másfél óráig várt): Kérem, nekem mennem kell... Nekem sürgős dolgom van a pályaudvaron.

A fogalmazó: Jegyzőkönyvet fogok fölvenni Önnel... Ki ön és mi a foglalkozása?

Az idegen: Az idegenforgalom emelésére alakult egyesület felügyelője vagyok... Munka közben tartóztatnak le... Így legyen Budapesten idegenforgalom... Most mit csinálnak nélkülem az idegnek...?

A fogalmazó: Legyen nyugodt. (Detektívek idegeneket tuskolnak be. Németek, francziák, angolok, hölgyek, urak vegyest. Mind csupa előkelő ember és feltűnő, mert él és hazzánk merész-kedett.) Ray.

Angyalcsinálók szövetkezete.

— Megöltek egy uri leányt. —

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, február 18.

A budapesti rendőrség várostisztogató munkája közben az egyik legnehezebb kérdéssel találja szemközt magát: az angyalcsinálók dolgát illetőleg. A súlyos bűntettek ugyszólván szabadon nap-nap mellett történnek meg a bűnös Budapest forgatagában, aminek legfőbb oka az, hogy a rendőrségnek nem áll módjában ellenőrizni — főleg a szülésznőket — abban a mértékben, mint ahogy ezt, az angyalcsinálás jól jövedelmező mesterségének megállítására megkivánná.

Javarészen szülésznők és javasasszonyok üzik ezt a veszedelmes foglalkozást, akik rendszeresen csak akkor kerülnek horogra, amikor egyik-másik áldozatuk súlyos állapota orvosi beavatkozás vagy a mentők közreműködésének szükségessége révén nyilvánosságra s így a rendőrség tudomására kerül. Így történt a legfrissebb eset is. Az áldozat: egy tizenhat éves urileány, meghalt.

A rendőri sajtóiroda, amely hasonló esetekben szívesen szolgál a lélekfűrók és angyalcsinálók karmaliba jutott eselédányok és szegényszerű nők neveivel, ezúttal az áldozat nevét elhallgatta.

A dolog úgy derült ki, hogy özvegy *Lenkei Károlyné, Kéry* Vilma újpesti szülésznő, bejelentette a hatóságoknál, hogy Lőrincz-utca 71. szám alatti lakásán egy leány meghalt. A tisztiorvos kiment a lakásba, ahol *Lenkei* megismételte a bejelentését és az orvost a szobába vezette. Ott egy kibontott ágyon egy szép, tizenhat éves, halott leány fektött. A tisztiorvosnak gyanusnak tűnt fel a viruló leány korai halála és megvizsgálta a szépen fejlett leány tetemét és megállapította, hogy a leány mesterséges magzatelhajtás áldozata lett. Nem engedte eltemettetni, hanem értesítette a rendőrséget, melynek kiküldött bizottsága előtt a leány tetemének felboncolását javasolta.

A rendőrség kiszállt a színhelyre és azonnal vallatás alá fogta *Lenkei*-t.

— Kicsoda ez a leány? Hogy hívják?

— Én nem tudom, kérem szépen. — hajtogatta *Lenkei* és hiába volt minden faggatás, a halott kiletére mindennemű felvilágosítást megtagadott.

— Nézze, *Lenkei* — figyelmeztette őt a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó. — csak magának árt, ha megmarad konok hallgatása mellett. A leány itt halt meg magánál. Még pedig magzat-elhajtás okozta a halált. Azt pedig maga követte el. Maga tehát, ha nem ad közelebbi felvilágosítást, nem tesz egyebet, mint hogy a rendőrség munkáját kissé megnehezíti. De ezzel a maga bűnét nem kevesbiti. Szálljon tehát magába és tegyen vallomást.

A publikus hirtetés *Lenkei* rövid hallgatás után azt mondta, hogy nem tudja, ki legyen ez a leány. Néhány nap előtt megjelent nála egy ötven éves, őszes, elegáns ur, karján a leánynyal, aki őt „papus”-kának szólította.

— Gyógyítsa meg a leányomat, itt hagyom magánál, mondta az öreg ur és ötven koronát adott nekem. — mesélte *Lenkei*, de a rendőrfelügyelő félbeszakította és ráparancsolt, hogy az igazat mondja.

A keresztkérdések alatt megtört és elmondta, hogy ő csakugyan nem tudja: kicsoda ez a leány. *Varg* Imréné, *Székely* Erzsébet 43 éves szülésznő, aki a Bethlen-utca 10. szám alatt lakik Budapesten, ő küldte hozzá a leányt, hogy tiltott operációt végezzon rajta. *Vargáné* más alkalommal is küldött neki jól fizető klienseket és a honoráriumon megosztottak. Ő a leányt „kezelés” alá vette. Tiltott operációt végzett rajta és a leány belehalt.

Ezek után a rendőrség úgy *Lenkei*-t, mint *Vargáné*-t letartóztatta és mindkettőjük lakásán eredményes házkutatást végzett.

Miután *Lenkei* maga bevallotta, hogy hasonló dolgokat más alkalommal is elkövetett, a vizsgálat ez irányban is folyik. A leány kiletét már tudják. A holttestet felboncolták és ma már el is temették.

TÁVIRATOK.

A bolgár király utazása.

Bécs, február 18. Ferdinánd bolgár király Kóburgba utazott, hogy az anyja halála napján ott tartandó rekviemen részt vegyen. Kóburgból a király magyarországi birtokaira utazik s egy darabig ott fog időzni.

Közgazdasági táviratok.

Amerikai tőzsdék zárata.

Newyork.		febr. 18.	febr. 17.	febr. 16.
Buza	helyben	95 $\frac{1}{2}$	94 $\frac{3}{4}$	95 $\frac{1}{4}$
	májusra	97 $\frac{3}{8}$	97 $\frac{3}{8}$	98 $\frac{1}{4}$
	júliusra	96 $\frac{1}{4}$	96	97
Tengeri	májusra	56 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{1}{2}$	56 $\frac{1}{2}$
Chicago.				
Buza	májusra	91 $\frac{1}{2}$	90 $\frac{3}{4}$	91 $\frac{1}{8}$
Tengeri	februárra	45	44 $\frac{1}{4}$	45

Newyork, február 18. Gyapot Newyorkban, helyben 14.10 (14.—). Gyapot februárra 13.86 (13.69). Gyapot júliusra 13.99 (13.87). Gyapot New-Orleansban, helyben 14 $\frac{1}{2}$ (14 $\frac{1}{2}$). Petroleum Stand white Newyorkban 7.40 (7.40). Petroleum Stand white Philadelphian 4.70 (4.70). Petroleum Refined in Cases 8.90 (8.90). Petroleum Credit Blancas at Oil City 1.30 (1.30). Zsir Western steam 9.65 (9.65). Zsir Rohe és Brothers 9.90 (10.05).

Chicago, február 18. Zsir májusra 9.40 (9.40). Zsir júliusra 9.35 (9.35). Szalonna short clear 9.81 (9.81). Sertéshus májusra 18.70 (18.67).

UJDONSÁGOK.

Utazás

a nagy kalapok és a kicsi bér körül.

* * *

Igazán: sok és jogos a panasz a nagy drágaság miatt. Isten a megmondhatója, mi minden drága itt ebben a ragyogó fővárosban. A lakásbérek egyre emelkednek s folyton szédítőbb magaslatra szállnak föl, hogy úgy fejezzük ki magunkat.

De a házbért meg kell fizetni, ha a föld alól teremti is elő az ember. Mert isten tudja csak, hogy lakni kell s a háztulajdonosok, ha altruisztikus gondolkozású is akad köztük, (amit joggal kétségbe lehet vonni) ingyen mégsem adhatnak lakást. Az élelmiszerek árát is meg kell fizetnie mindenkinek, ha a sátánnal szövetkezik is. Mert az ember természetrajzához tartozik, hogy mindennap háromszor (de legalább és a legrosszabb esetben egyszer) jól kell laknia, föltéve, hogy nem akar éhen veszni.

Igy hát a kenyeref, vajaf, tejef, húsf, fűzelékef, sóf, ha drágább is, meg kell fizetni. És megértjük azoknak a keservét, akik egyérbért sem dolgoznak, csak azért, hogy a házbért és a mindennapi ennivalót megfizethessék.

De van valami, amit meg nem értünk. Ha már akkora a feljajdulás (még a tehetsékek részéről is) a drágaság miatt, hogyan lehet megfejteni a női kalapok iszonyu drágaságát?

Soha, sem a régmúltban, sem a közelmúltban ilyen drágák még nem voltak a női kalapok, mint most. Csuffá teszi azt a tételt, hogy minden a gazdasági viszonyokhoz idomul, ahöz alkalmazkodik. Talán még a divat is.

De most valóban olyan drágák a kalapok, mint még eddig soha. Igaz, hogy na-

gyok. Sőt sokkal nagyobbak. És már egy kalap matériája is többbe kerül, mint máskor öt női kalap együttvéve. Ez is fokozza a drágaságot. Menyő nagy kalapoknak nagy díszítésre van szükségük, hogy akceptábilisak legyenek. A nagy és sok dísz még többbe kerül.

Szerény asszonyok ezelőtt már drágán fizették meg kalapjaikat, ha husz-harmincz koronát adtak érte. Ma ötven koronás kalap a nevétségeseen olcsó kalapok közé tartozik s csak némileg rátartí társaságban meg sem jelenhetik nő ilyen kalapban, ha nem akarja kitenni magát a lenézésnek.

S méltán lehet fölvetni a kérdést: honnan teremtik elő a nők a méregdrága kalapok árát, mikor a megélhetés is olyan keservesen nehéz? S hogy van az, hogy az általános gazdasági depresszió mindent befolyásol, csak éppen a szörnyű drága kalapdivatot nem? Hát nem volnának a nők éppen olyan bájosok, szépek, csábítók, ha kisebb (és ennek folytán olcsóbb) kalapokban járnának?

A kérdést sokkal könnyebb fölvetni, mint arra megfelelni. S ezúttal nem is vetnök föl, ha nyomában egy másik, szociális szempontból súlyosabb kérdés nem merülne föl.

Miután a női kalapokat most igen drágán fizetik, egyszerű a kőszekvénczia, hogy a masamódok mostanában sok pénzt keresnek. Akármilyen drága is a kalapok matériája és díszé, de nem áll arányban az árakkal, amelyeket most a kalapokért fizetnek. Kell, hogy a női kalapokkal most az üzletlajdonosok vagyout gyűjtsenek.

Ellenben felhangzik a masamód lányok keserves panasza, hogy nem tudnak megélni. S kiderült, hogy naponként tízerkét-ötven négy órán át dolgoznak s három évi szolgálat után, ha a kötelességeiket mindig hűven teljesítették, kapnak havonként husz, a legjobb esetben harmincz korona munkabért.

Most méltóztassék egy kis összehasonlítást tenni. Az egyik oldalon ott állnak a divathölgyek, akik szégyenlik magukat, ha ötven koronánál olcsóbb kalapokban kénytelenek megjelenni; a másik oldalon a kalapkereskedők, akik horribilis pénzeket keresnek a kalapokkal. A háttérben pedig ott sir-dogálnak a masamódlányok, akik havi husz-harmincz korona keresetükből koplálnak, fáznak, dideregenek s az élet nem nyújt nekik mást, csak keserűséget. Hol az egyensúly e roppant különbségek között?

S kérdezzük: akármily véleménye legyen valakinek a folyton ismétlődő s a drágaságot fokozó sztrájkokról, ki ne adna igazat a masamódlányoknak, ha sztrájkba lépnek?

(t.)

NAPIREND. Napitár: vasárnap, február 19. — Róm. kath.: A. Hatvanad v. — Prot.: A. Konrad, — Görög-ország: február 6. Hetv. v. — Zsidó: Sab. 21. — A nap két reggel 7 óra 3 perczkor, nyugszik délután 5 óra 26 perczkor. — A hold két éjjel 12 órakor, nyugszik délelőtt 9 óra 28 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.

Petőfi-ház (Bajza-utca 21.) Nyitva 10—2-ig. Belépődíj, kedd kivételével, 1 korona.

Nyitvalevő múzeumok: Nemzeti Múzeum összes tárai 9—12-ig. — Földtani Múzeum 10—1-ig. — Iparművészeti Múzeum a vele kapcsolatos japán kiállítással és Leonardo da Vinci szobrával 9—12-ig. — Képzőművészeti Múzeum 9—12-ig. — Mezőgazdasági Múzeum 10—1-ig. — Tanszermúzeum 9—12-ig.

Nyitvalevő könyvtárak: Fővárosi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Iparművészeti Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Kereskedelmi Múzeum Könyvtára 9—12-ig. — Pedagógiai Könyvtár 9—12-ig. — Technológiai Könyvtár 9—12-ig.

Nyitvalevő képtárak: Székely Bertalan-emlékkiállítás a Műcsarnokban. Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 9—1-ig 1 korona, azontul 40 fillér. — Pör Bertalan gyűjteményes kiállítása a Könyves Kálmán művészeti szalonjában (Nagymező-utca 37—39.) Nyitva 9—1-ig. Belépődíj 60 fillér. — A Művészettan kiállítása (Váci-utca 9.) Nyitva 10—1-ig. Belépődíj 1 korona. — Kóvér Gyula kiállítása a Művészklubban (Fasor 6.) Nyitva 9—4-ig. Belépődíj 1 korona. — Delhaes István-emlékkiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Nyitva 10—2 óráig. — A Szépművészeti Múzeum összes tárai. Nyitva 10—2-ig.

Hétfő: február 20. — Róm. kath.: Eleutér pk. vt. — Prot.: Aladár. — Görög-ország: február 7. iij. Lukács. — Zsidó: Sab. 22. — A nap két reggel 7 óra 2 perczkor, nyugszik délután 5 óra 27 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 27 perczkor, nyugszik délelőtt 9 óra 48 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
A közoktatásiügyi államtitkár fogad délelben 12-kor.
Királyi kihallgatás a várpalotában délelőtt 10-kor.

— „Képes Szalon.“ Az Egyetértés képes vasárnapi melléklete érdekes illusztrációkkal tarkítva jelent meg.

Az *Izabella-bál* sikerült és előkelő mulatóságáról Uher Ödön művészi felvételei nyujtanak tájékozódást.

A *mezőkövesdi lakzi pompás képe és a parasztlakodalom* stilusos együttesen igen szépen hat.

A *berlini vasuti szerencsétlenség* után az *ellopott Tintoretto-képet* látjuk, a *pestis borzalmas pusztításairól*, az *eltemetetlen halottak Mandzsuriában*, a *pestises falu képei* alkotnak fogalmat. A *jövő háboruja és a repülő sárkányok*, *repülőgéppel a hadihajóra* című képek az aeroplánok és kormányozható léghajók hadi alkalmazását mutatják be.

Rothschild pénzének szétoztása, *Könyves Kálmán király háza*, *az ifjúság téli örömei*, *Mokány Bercezi kalandjai*, *Syko Kamuth képei* alkotják a képek színes sorozatát.

A szövegi részben *Váradi Antal*: Egy sanzonett emlékiratai. *Thomé József*: A gyéresi fogadóba, *Fiat Lipold*: Tavasz előtt, *Papp Árpád*: Vasárnap a pusztán, *Tamás Ernő*: Amióta... című közlemények és a *Negyes hírek* rovata nyujt szórakozást.

— **Katonai ebéd az udvarnál.** Ma este hat órakor az uralkodó részvételével katonai ebéd volt az udvarnál, amelyen részt vettek: a magyar királyi honvédség főparancsnoka, Klobucsar lovassági tábornok, Schreiber Viktor tábornok, Jahl Gusztáv tábornok, Balás György, Nagy Valerián, Bernhardt Pál, Fall-Griessler András, Hauer Lipót, Matuschka Lajos altábornok, Pap Kálmán főhadbíró, dr. Kepes Gyula főtörzsorvos, Karg János, Arz Artur, Martiny Hugó, Altörjay Imre, Braum József, Naki János, Nagy Géza, Schay Gusztáv, Frohreich-Szabó Ernő, Tamássy Árpád, Szurmay Sándor vezérőrnagyok, Csorda Andor főintendáns, továbbá Pálffy Miklós herceg magyar udvarmester, Paar és Bolfrass főhadsegédek, Daruváry osztályfőnök, Moller főhadnagy és az őrség parancsnoka.

— **Vilmos császár a Viktória királyné-ünnepen.** A londoni lapok félhivatalos formában megerősítik azt a hírt, hogy Vilmos császár a Viktória királyné emlékmű leleplezésére Londonba érkezik. György király erre az ünnepre hivatalosan meghívta Vilmos császárt. Az emlékmű leleplezése május 16-ára van kitűzve.

— **Kossuth Ferenc betegsége.** Kossuth Ferenc, aki az utóbbi időben megint gyakran gyöngéledik, tegnap néhány órára elhagyta az ágyat. Állapota azonban ma megint rosszabbra fordult.

— **Klobucsar tábornok felmentése.** A hadsereg rendeleti közlönyében a következő királyi kézirat jelent meg:

— Kedves báró Klobucsar lovassági tábornok! Szolgálati okokból előterjesztett saját kérelmére fölmentem önt a *hadseregfelügyelői állástól*, aminél fogva ön a teljes erejét a magyar honvédség főparancsnoki állásából folyó sokoldalú követelések kielégítésének szentelheti. Budapest, 1911. febr. 13. *Ferencz József, s. k.*

— **Tisza István Nyitrán.** Nyitráról jelentik: A nyitrai református egyházközség új templomának ünnepélyes felszentelése február hó 26-án lesz. Az ünnep programja szerint 25-én délután érkezik Nyitrára gróf Tisza István főgondnok és Antal Gábor püspök. A felszentelő beszédet Antal Gábor püspök mondja. Délelben a vármegyeházán bankett lesz.

— **Királyi elismerések.** A király megengedte, hogy Berkó Aladár főügyési helyettesi címmel és jellel felruházott egri kir. ügyésznek és Zsivora Sámuel egri kir. törvényszéki bírónak, nyugalmába helyeztetésük alkalmából, sok évi hű és buzgó szolgálataikért, legfelső elismerése tudtul adassék.

— **Blaha Lujza állapota.** Blaha Lujza egészségi állapotában ma örvendetes javulás állott be. A láza teljesen megszűnt, úgy hogy reggel már fölkelhetett ágyából. A művésznőnek azonban még jó ideig szobájában kell tartózkodni.

— **A beteg pápáról.** Egy újabb római jelentés szerint dr. Pelacci, a pápa orvosa, egy hírlapíró előtt a következőket mondotta el a pápa betegségéről:

— Én a szent atyát naponként meglátogatom; egészségi állapota egészen a legutóbbi napokig kitünő volt. Négy nappal ezelőtt azonban a nedves időjárás következtében könnyebben meghűlt, ez a meghűlés azonban a legesekélyebb aggodalmakra sem ad okot. Mivel az indiszpozícióhoz *rekedtség* is járult, a szent atyának azt tanácsoltam, hogy kihallgatásokat ne tartson. *Merry del Val* államtitkár és msgr. *Bisletti* majordomus ennek megfelelően intézkedtek is, hogy a megerőltető fogadások és kihallgatások néhány napig elmaradjanak. Ez az intézkedés szolgálatot okot azokra a híresztelésekre, hogy a pápa súlyosan megbetegedett. A szent atya egészségi állapota, aki magas kora dacára is — június 2-án lesz 76 esztendő — még mindig bémulatos pszichikai és fizikai szervezettel bír, néhány nap alatt teljesen helyre fog állani.

— **A londoni lordmayor Budapesten.** Bécsből jelentik, hogy a londoni lordmayor tavasszal meglátogatja Bécsét, ahova a bécsi községtanács meghívta. Valószínű, hogy a lordmayor, ha már Bécsét meglátogatja, eljön Budapestre is. A főváros vezetőjén a sor, hogy Bécs mintájára hozzánk is meghívja a londoni polgármestert.

— **A konzulátusok köréből.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király kasszámi *Péscha* Sándor nyugállományban levő II. osztályú és. és kir. főkonzulnak a Ferencz József-rend közepkeresztjét adományozta, továbbá a külügyminiszter előterjesztésére *Toneste* Dusan orvosudor, dzsedai tiszteletbeli alkonzult tiszteletbeli konzullá ad personam kinevezte, végül a rotterdami es. és kir. tiszteletbeli alkonzulátusnak tiszteletbeli konzulátussá való átalakítását jóváhagyta.

— **Carnegie adománya.** Carnegie, az amerikai dán követ utján Dániának 100.000 dollárnyi alapot ajánlott fel és pedig évi 5000 dollárnyi járadék alakjában, bösi tettek megjutalmazására. Adán külügyminiszter felkérte a követet, tolmácsolja egylegöre a kormány köszönetét, mely mérlegelés tárgyává teszi, mily formában fogadhatná el leginkább az adományt.

— **Kinevezések.** A kereskedelmi miniszter dr. Szilágyi Viktor miniszteri segédtitkárt miniszteri titkárrá, dr. Darányi Ferencz miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, végül dr. *Cvetkovits* Lajos fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót fizetéses segédfogalmazóvá nevezte ki.

— **Kisfaludy Atala meghalt.** Egy érdemes matróznak, az elmúlt évtizedek egyik nevezetes költőjének haláláról ad hírt egy kaposvári táviratunk. *Kisfaludy* Atala, néhai *Szalay* Károly ügyvéd és országgyűlési képviselő özvegye, aki a nagy Kisfaludyknak egyenes leszármazottja volt, ma Kaposvárt hetvenöt éves korában meghalt. Egy fél évszázad választ el bennünket attól az időtől, hogy a kiváló költő első verseskönyve Atala költeményei címen megjelent s *Kisfaludy* Atala nevét egyszerre népszerűvé, költeményeit kedveltekké tette, de ezek a poemák máig is, amikor a jeles poétasszony már rég elhallgatott, megőrizték frissességüket. A mai generáció már alig ismerte *Kisfaludy* Atala nevét. *Kisfaludy* Atala érdemeit a Petőfi-társaság is elismerte, amikor a költőnőt mintegy negyedfél évtized előtt tagjai sorába választotta. A Petőfi-társaság kapta ma az első hírt a költőnő haláláról is, amelynek hírére azonnal kitűzette a Petőfi-házra is a gyászlobogót s az elhunyt ravatalára koszorút is küldött.

— **Wagner Cosima jobban van.** Lapunk legutóbbi számában közöltük, hogy Wagner Cosima asszonyt szélhűtés érte. Müncheni művészkörökben nagy részvét nyilvánult meg a művésznő iránt. Időközben Wagner Cosima asszony állapota jobbra fordult. S ma éjjel az örvendetes távirat érkezett Münchenből, hogy a művésznő teljesen jól érzi magát.

— **A pestisveszedelem.** Skoricsenko pétervári orosz tanár, a híres bakteriológus, megdöbbentő dolgokat mond el a mandzsuri pestis keletkezéséről. Az ő értesülése az, hogy a kínai kormány Délkínából, ahol állandóan grasszál a pestis, szándékosan csapatokat von össze Mandzsuriában, hogy ott a pestist elterjessze és az európaikat elűzze. Állításának igazolására történelmi példára hivatkozik az 1546. esztendőből, amikor a tatárok pestises holttesteket dobtak az ellenséges hadakra és így a pestis azokj között is elterjesztették.

— **A katonaszabadítók.** Csurogról jelenteni egy táviratunk, hogy a katonaszabadítási ügyben a vizsgálatot befejezték. A szabályi járásban huszonhárom katonaköteles legényt elfogtak, mindannyiuknak ki volt furva a füle, hogy ezáltal megszabaduljanak a katonasortól. Az elfogottakat az újvidéki ezredparancsnoksághoz kísérték felülvizsgálat végett és három főtettet átadtak az újvidéki ügyészségnek. A nyemozás azt is megállapította, hogy az egész Bácskában nyolcvéves óta ilyen uton szabadították meg a legényeket a katonaságtól. További letartóztatások várhatók.

— **Esőzések, viharok.** Temesvárról írják: A hetek óta tartó hideg időjárás ma hirtelen enyhébbre fordult. A hajnali órákban nagy szélvihar volt. Délelőtt a hőmérő négy fok melegeget mutatott. — Aradról táviratozzák: Az idő egészen megoyhűlt. Egy nap óta esik. — *Bécsből* jelentik tudósítónk: A ma délelőtti órákban is nagy vihar tört ki, a mely délelben még erősbödött. Több kerületben a vihar a kéményeket és ezégtáblákat ledöntötte. Még ma is igen sok baleset történt. — Németországból, Ausztriából országos viharokat jelentenek. Bécsben éjjel dühöngött az orkán és még ma sem ült el. A városban időnként megakadt a forgalom. A vidékről is viharokat jelentenek. Különösen nagy volt a szélvész Grácban. A városi színház ormáról leszedte a szobordiszítéket és egyéb stukkokat. Órákra megakadt a közlekedés az utcán. Berlinben és környékén is nagy vihar pusztított tegnap délután és este. A vihar jelentékeny kárakat okozott és különböző forgalmi zavarokat is idézett elő.

— **Schönberger báróné az új férjével.** A Magyarországon is hírhedt nevű *Schönberger* báróné, született Wallenstein Rózáról megirtuk, hogy férjhez ment egy *Sternau-Hohenau* Hugó Venczel Sándor nevű birodalmi grófhhoz. Berlini értesülésünk szerint a kalandornő alaposan rátalált hozzá illő életpárjára, akinek nem kevésbé viharos a multja. Schönbergerné a most 30 esztendőes birodalmi gróffal svájci utazása közben ismerkedett meg és első teendője volt a gróft „lábra állítani,” mert nyakig uszott az adósságban. Hitelezőinek ő maga sem tudta a számát, míg végre egy baseli lökereskedő, akit 11.350 frank erejű károsított meg, elvesztette a türelmét és följelentést tett a birodalmi gróf ellen. A baseli törvényszék a feljelentés alapján Sternau gróft in contumaciam négy hónapi fogházra ítélte s a svájci büntetőhatóság még ma is körözi őt. Wallenstein Róza segítségével a gróf, aki fiatal kora dacára is erősen asztmás, Berlinbe ment, ahol Charlottenburgban a Kenstrassen egy bérház első emeletét bérelték ki, de itt sem maradtak sokáig, hanem „ismeretlen helyre” távoztak.

— **A kalaposleányok sztrájk előtt.** A budapesti férjek általános örömeire, a masamódlányok sztrájkba akarnak lépni. A férjek szempontjából az a kár, hogy ha lesz is sztrájk, sokkal rövidebb ideig tartana, semmint magukhoz térhelnének a nagy kalapkiadások terhének zsiabasztó nyomása alól. A kalaposleányok panasza jogosult, mert míg az üzlettulajdonosok rémséges árakat szednek el a kocsikerék nagyságu kalapokért, addig ők sok gorbabáskodást, szidalmat és nyomort kénytelenek elviselni. Alig van nekik mit enni, így panaszuknak ők és nincs előttük más, mint az élet fertője. Ha egy tanoncslányból végre segédnővé lesz s ha elég ügyesnek találják, azaz a mesternök nemcsak küldöncznek használják őket, akkor legjobb esetben kapnak 30, de inkább csak 20 koronát egy hónapra. Ezért naponként 12—14 óráig dolgoznak, egy-egy órára jut tehát 5—8 fillér. Boldog sors az, ha az eladónő és mamzell 10—15 évi görnyedés után olyan fizetéshez jut, hogy legalább némi megélhet belőle. Végre is a sztrájk végső fegyveréhez akarnak nyulni a szegények.

— **Egy diák bünténye kloroformos alarczsal.** *Charlottenburgban* (Berlin mellett) az éjjel véres szerelmi dráma történt. *Abt* Hellmuth boroszlói születésű diák, a fogászati tanfolyam hallgatója kedvesét, *Löwensohn* Karolina orvostani hallgatót megölte, még pedig olyan módon, hogy előbb elkábította kloroformmal és aztán felvágta az ereit. A diák erre magát is el akarta pusztítani és arczára terítette a kloroform-alarczot, de elvesztette az eszméletét, mielőtt az ereit felvághatta volna és így életben maradt. A véres tett oka az volt, hogy a szülők nem akarták a házasságukba beleegyezni.

Meggyilkolt bankházőrök. Egy Rómából érkezett táviratunk közli, hogy ma reggel a Piazza Pietran lévő bankház két éjjeli őreit meggyilkolva találták. A szomszédok felhármázták a rendőrséget, behatoltak a bankházba s így állapították meg hogy a pénzszekrényeket a rablógyilkosok egészen kifosztották. A Piazza Pietran lévő Bozio-bankek üzleti helyiségében a vasszekrényt nem tudták fel-feszíteni és a tettesek dühökben a berendezést edpusztították. A két áldozat Bozio bankár 63 éves házastere és annak neje, akik úgy látszik észrevették a betörőket. A gyilkossággal a bankház egy fiatal hivatalnokát is gyanúsítják, aki feltűnően költekezett.

A trieszti hivatalnok-sztrájk. A trieszti állami tisztviselők és alkalmazottak passzív rezisztenciája immár három nap óta tart. A mozgalom máris igen nagy kárt okozott s kereskedő-körökben ezért azt követelik, hogy a kormány valamely módon gondoskodjék arról, hogy a mozgalom véget érjen. A mai postát nem kézbesítették, mert a posta alkalmazottak a tegnapi délután hátralék földolgozásával vannak elfoglalva. A forgalom megakadása már igen erősen érezhető. A kikötőben 6000 tonna Argentínába földadott cukor van, amelyet nem tudnak hajóra rakni. Az államvasuti pályaudvaron 270 megrakott teherkocsi vesztegel és akadályozza a forgalmat. A bírósági tisztviselők és alkalmazottak ma csatlakoztak a mozgalomhoz. A vámhivatalban a passzív rezisztenciát ma még szigorubban veszik. A tisztviselők szigoruan alkalmazkodnak az utasításokhoz, ami miatt izgatott jelenetek történnek, mert a közönség el van keseredve a tisztviselők lassúsága miatt.

Triesztben a passzív rezisztencia változatlanul tovább tart és ma délután már súlyosan jelentkeztek a gazdasági forgalomban káros következményei, elannyira, hogy az érdekelt körök tovább nem nézhetik tétlenül. A tözsdetanács egy küldöttsége járt ma a helytartónál s felhívta figyelmét arra a veszedelemre, amely a kereskedelmet és ipart fenyegeti. A helytartó azt felelte, hogy a kormány a lehetőség határai között szívesen számol a kikötőváros gazdasági körülményeivel, azonban a jelenlegi pénzügyi viszonyok közepette nem adhatja meg az államhivatalnokoknak a kikötői pótlékokat. Megígérte a helytartó, hogy a hatóságok energikusán fognak fellépni a passzív rezisztencia ellen s ha nem sikerül hamarosan végét szakítani, akkor szigorú rendszabályokhoz fog nyulni a kormány. Terve van véve, hogy a táviróhivatalnokokat addig tartják szolgálatban, míg az asznapi munkát teljesen el nem végzik és a feladott táviratokat nem továbbítják. A törvényszéki hivatalnokokon kívül a helytartóság hivatalnokai, a révkalauzok és a déli vasutások is csatlakoztak a passzív rezisztenciához, de az államvasutakon és rak-táraiban is tarthatatlan a helyzet. Ha hétfőig tart a rezisztencia, akkor be kell szüntetni a teherárufelvételt, mert tehervonatok nem indulhatnak. Egy vámhivatalnokot az ellenőrző bizottság ma figyelmeztetett, hogy az elvámolásnál gyorsabban járjon el, mire az illető hivatkozott a szabályokra és még lassabban vizsgálta a szállítmányt. Ezért a felettes hatóság büntetésből a városon kívül egy más vámházhoz helyezte át.

József főherceg szobra. Az Uránia magyar tudományos-egyesület elnöksége csak a napokban kezdte szétküldeni a gyűjtőleveket, hogy a nemzet nagyja-apraja áldozat-álléireiből egykor legnépszerűbb főhercegének szobrot állíthasson s már is megmozdult az ország. Hogy milyen lelkes a hangulat, mutatja az a jelenség, hogy már többen kértek újabb gyűjtőleveket. Így dr. Dellimanics Lajos torontálmezei főispán tíz új gyűjtőlevelet, Goda Béla győri főispán szintén több újabb gyűjtőlevelet kért. A beérkező adományokat az Uránia magyar tudományos-egyesület folyóiratában és a napilapokban időközönként közölni fogja.

Örjögő ember rémtette. A kameruni helyettes kormányzó jelentése szerint — mint Berlinből táviratozzák, — Buca-ban Kerner kormányzósági titkár megőrült és örjögésében agyonlőtte Biernacki kerületi főnököt és Gniess titkárt, Nagel és Schnaebele titkárokat megsebesítette, azután öngyilkos lett.

Megsemmisített doktori szigorlat. Közöltük már dr. Békefi Remig dékán nyilatkozatát, a londoni lapok félhivatalos formában megerősítésére vonatkozólag. A dékán most hivatalosan közölte Singerrel a megsemmisítő végzést, mely ellen Singer Artur fölebbezéssel élt. A bölcsész-tudományi kar hivatalosan értesítette Singer Arturt, hogy a kar f. hó 13-án tartott ülésében megállapította azt a tényt, mely szerint a doktori szigorlatra való becsátás engedélyének megnyerése végett benyújtott „Die Grundverfassung der Siebenbürger Sachsen“ című dolgozatot nem Singer Artur írta. Miután ezáltal a szigorló félrevezette a tanári kart, — minden további indokolás nélkül — Singer szigorlatát egyhangulag és végérvényesen megsemmisítette. Singer a határozat ellen felebbezett.

Singer beadványa így hangzik:

Nagyságos Dékán Úr!

Kézhez véve Nagyságod 950. ex 1910/11. szám olatt hozott végzését, van szerencsém erre vonatkozólag tisztelettel a következőket kijelenteni:

Azon állítás, hogy „Die Grundverfassung der Siebenbürger Sachsen“ című dolgozatom „más ember munkája“, hazugság és rágalom! Ennélfogva a félrevezetett tanács igazságérzetétől elvárom:

Tudassa velem azon bizonyítékokat, melyek alapján vizsgálat elrendelése és kihallgatásom nélkül — de me, sine me — ezt a „tényt“ megállapította, úgy, hogy azokhoz a „vádolt“ is állást foglalhasson.

Ezen végzés ellen az egyetemen szabályzatban biztosított jogaimmal élve, kérem ezen tiszteletteljes beadványomat, vagy felebbezésnek vagy újrafelvétel iránti kérelemnek tekinteni.

Anélkül, hogy az ellenem emelt vádra vonatkozólag most érdemben nyilatkoznám, bízva abban, hogy Nagyságod és a kar igazságérzete nekem erre kihallgatásom és a vádló és a vád megismerése által alkalmat fog adni, konstátalom, hogy a tanács határozata még más irányban is téves, amennyiben éppen az említett munkám, mely különben tanuk által igazolhatólag 1905-ben készült, nem vétetett bizonyítékul „szakmában kifejtett irodalmi munkásságom“ mellett. Ellenkezőleg, a kar az ügyemben a minisztériumhoz intézett felterjesztésében, amelybe a minisztériumban betekintést nyertem, éppen ezen munkát nem fogadta el, hanem kizárólag „Bismarck in der Literatur“ című könyvemmel jelölte meg mint olyant, amely szigorlatra való becsátásom alapjául szolgálhat.

Ezen alaki tévedés azonban teljesen háttérbe szorult azon a végzésben foglalt és egy írónak nézve legsúlyosabb vád mögött, hogy más ember munkáját sajátjának adja ki. Teljes joggal kérdezhetem és szabad tudnom, hogy ki ez a „más ember“ és ki az aki azon aljas rágalmat merre a bölcsészeti kar ítéletének alapjául szolgáltatni. Tisztelettel Singer Artur.

A Lipótvárosi Kaszinó kártyabotránya. Lapunk mai számában megirtuk a Lipótvárosi Kaszinóban történt kártyabotrányt, mely Dick Péter és Nyíri József klubtagok között játszódott le. Dick Péter a feltétlenül korrekt uriember ellen olyan rágalmaszó nyilatkozatot tett, amelynek folytán Nyíri József, mint fedhetlen jellemű dzsentimenhez illő, lovagias utra terelte az ügyet. Segédei, Mester Sándor és dr. Bellen Oszkár utján elégtételt kért Dick Péterrel. Akinék megbízottai Szerb Károly és dr. Fodor Imre felajánlották a fegyveres elégtételt. A tanácskozás megkezdése előtt Dick Péter segédei kijelentették, hogy az egy újságíró előtt állítólagosan tett nyilatkozatot felük nem tette s azzal magát nem azonosítja. Ezzel szemben az illető újságíró kijelentette, hogy Dick a neki imputált nyilatkozatot tegnap délelőn egy óraker Andrassy-ut-7. számú lakásán megtette. — A segédek pisztolyárbajban állapodtak meg, amelyet a felek holnap reggel vívnak meg.

A berlin-budapesti gyorsvonatok. A Berlin és Budapest között közlekedő gyorsvonatok új menetrendjét már megállapították. Az új menetrend szerint a gyorsvonatok este 7 óra 44 perckor indulnak Berlinből s reggel 8 óra 10 perckor érkeznek Bécsbe, délelőn 12 óra 50 perckor pedig Budapestre. Budapestről délután 3 óraker indul el a gyorsvonat, amely reggel 7 óra 34 perckor érkezik Berlinbe.

Házasság. Hegyfalusi Sugár Sándor soppornyei nagybirtokos leányát, Annát vezette ma a Bazilikában oltárhoz dr. Forbath Frigyes ügyvéd, tartalékos honvédszázadosnagy. Az esketési szertartást Németh János kapuvári prépost végezte. Násznagyok voltak: dr. Budai Endre, Sopron vármegye főispánja és Wittenberg György huszárnagy.

Engel Dezső, Messinger H. és Fia cég utazója, eljegyezte Felschhacker Elzát Nagykanizsán.

Filtenz Zsigmond Budapestben eljegyezte Földiát Elvirát.

Lengyel Jenő fővárosi kereskedő eljegyezte Taussig Hedviget, a Budapesti Kereskedelmi R. T. elnökiigazgatójának leányát.

Menyhert Teruskát, dr. Menyhert Vilmos és neje, Róni Tessa leányát eljegyezte dr. Schandl Károly.

A statisztikai szakvizsgálati bizottság új tagjai. A kereskedelemügyi miniszter a statisztikai szakvizsgálati bizottság tagjaivá dr. Klebelsberg Kunó gróf közigazgatási bíró, dr. Szász Béla miniszteri tanácsost, dr. Ladi Gusztáv és Zawadowszky Alfréd miniszteri osztálytanácsosokat, dr. Thirring Gusztáv nyilv. rendkívüli egyetemi tanárt, a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatóját és dr. Ruday László miniszteri titkárát kinevezte.

A kivándorló hajója. A „Caronia“ kivándorló gőzös kedden délután indult el Fiuméből Amerikába. A hajón Palermoig, illetve Nápolyig az első osztályon utaznak gróf Tisza Kálmán családtagjai, a báró Orczy- és gróf Bissingen-család több tagja. A II. osztályon 175 utas utazott Newyorkba és a III. osztályra, 1050 kivándorló váltott jegyet. A hajó ezenkívül 520 tonna vegyes árut vitt Newyorkba.

Galambok, verebek. A fővárosi ember az álomfelhős falvaknak sok csöndes gyönyörűségét nem ismeri. A virágok illatáért is pénz kell fizetnie. A pacsirta nótázásáról könnyvleírásokon olvashatjuk. Levegője kormos, nehéz a városnak. A hangos beszédhez, teletorku kacajhoz szokott falusiak általában véve nyughatatlan, hideg és önző lelkieknek tartják az üzleteik és kiszabott szórakozásaik után szaladgáló fővárosi embereket, akik gyöngédségre képtelenek. Pedig a cötét szemüvegen át szeleverdien itélkezőknek nincs igazuk. A jóság, a részvét, az elesetteknek felkarolása tavaszi virágként kikivánczik a kerges külső alól is. A fásult lelkekről felpattog a jég, ha czeremóniázás nélkül nyílik alkalom a segélynyújtásra, a fővárosi utcák nyomorultjai, bönái nem tartják ki hiába a tenyerüket. Az emberek szaladasközben benyulnak az erszényükbe. Mégis legkedvesebben jellemzi a fővárosi emberek jóságos figyelmét az a gyöngédség, melylyel a pesti utcák gazdátlan galambjait, a háztömegek közé ékelt kerteknek, kerti fáknak lármás verébhadát gondozzák. A gazdátlan galambok és a falvakból kiüldözött kis haszontalan verebek a komor, emeletes házak ablakpárkányain naponta megtalálják a szerető figyelemmel kiszórdogált morzsákat. Az utcákon, a tereken is mindenfelé láthatni, mikor felnőtt emberek, férfiak, nők, az iskolás gyerekek is gabonaszemekkel, kenyér- és süteménymorzsákkal etetik fővárosunk szárnyas cigányait. Nemesak az utcáknak, a terekeknek vannak külön galamb- és verébesoportjai, — például igen szelidek és élelmesekek a Ferenciek-templománál tanyázó galambok — hanem egyes jobb házakat és ablakokat is kiválógnak magoknak a kis gazdátlanok. Ha késik az oszonnával jöltevézők, az ablakon is bekozogtatnak az élelmesebbek.

Életmentő csendőrök kitüntetése. A király Palatinusz János magyar királyi V. sz. csendőrkerületbeli járásormesternek egy veszélyes gonosztevő kézekeztése alkalmával kifejtett buzgó és eredményes szolgálatiért a koronás ezüst érdemkeresztet, — a magyar királyi II. sz. csendőrkerület állományába tartozó Páll Károly címzetes őrsvezetőnek és Papp Dániel csendőrnek pedig három ember életének a vízbefulástól a maguk életének veszélyeztetésével történt megmentéséért az ezüst érdemkeresztet adományozta.

Kétfüllérek az aranytekeresben. Szombathelyről jelentik, hogy egy ottani takarékpénztárnál két fiatal tisztviselő bünös manipulációinak jöttek nyomára. Az egyik a takarékpénztár pénztárosa aranytekeresbe az aranyak helyett új kétfülléreseket csomagolt és csak a két végén helyezett el aranyakat. A másik pedig, a bank könyvelője, valószínűleg a pénztárossal összejátszva hamisított betétkönyvek alapján vett fel pénzeket a banktól. A bünös manipulációk révén mintegy 18.000 koronát tulajdonítottak el. A felügyelő bizottság elnöke a napokban észrevette a bünös üzelmeket s a két hivatalnokot nyomban felfüggesztette, a megejtett rovacsolás után pedig bürvádi feljelentést tettek a két fiatal ember ellen, akik költekező életmódot folytattak s erre fordították a bünös utón szerzett pénzt. Az eset nagy feltűnést kelt Szombathelyen, ahol a bünös utra tért két fiatal embernek sok barátja volt. A takarékpénztárt károsodás nem éri, amennyiben a hiányzó összegek a bünös utra tért fiatal emberek kauenzióiból megtérülnek.

— Nemzetközi gyermektanulmányi kongresszus. A világ gyermektanulmányozói az idén augusztus első felében. Brüsszelben nemzetközi kongresszust tartanak. E kongresszuson a résztvevők a gyermekpszichológiának az összes tudományokkal és az antropológiával való kapcsolatát, a kutatás módszereit fogják megvitatni. Az egész világon nagy érdeklődéssel néznek a gyermektanulmányozók eme első kongresszusukra. A Magyar Gyermektanulmányi Társaság már megalakította a kongresszus magyar előkészítő bizottságát, amely tegnap tartotta első ülését gróf Teleki Sándor elnöklésével. Ez ülésen diszelnökökké megválasztották Balogh Jenő, Molnár Viktor és Náray-Szabó Sándor államtitkárokat, továbbá báró Babarczy-Schwartz Ottó dr.-t, Bárczy István dr. polgármestert és gróf Edelsheim-Gyulai Lipótot, utóbbi megválasztották a társelnököket, alelnököket és a bizottsági tagokat.

— Zajos házbojkott a Király-utczában. A nagyforgalmu Király-utca 87. számú háza ma zajos jelenetek színhelye volt. A ház Scher Salamon tulajdona, aki a hírhedt Hofstaedter házberuzsorástól vette meg a házat, amelyben 58 lakó lakik, Sher tul akar tenni híres elődjén s hogy lassan, de tetemesen emelhesse a házbéren, 30 lakónak felmondott. Ezt nagy ribillió követte. A lakók a VII. kerületi szociáldemokrata pártszervezet támogatásával bojkott mozgalmat indítottak. Röpeczédulákat osztogattak és ma délután kinyitották az utcára nyíló ablakokat s teleragasztották a ház falát bojkott-czédulákkal. Az udvart feldíszítették, verkit hozattak és körül tárczolták a láziurat ábrázoló szalmabábút. A bizalmi emberek szónoklatokat tartottak és a lakók magartartása mind veszedelmesebb mérvet kezdett ölteni. Mikor a megrémült háziur Hídeg Károly házmester által rendőrökért telefonált. A gyorsan kivezényelt 15 rendőr visszakergette a lakókat a lakásaikba s egyszercsod költözött a háza, de ez nem jelenti a szigorú bojkott végét.

— Razzia a pikáns képekre. A pornografia elleni küzdelemben a rendőrség kénytelen besugók közreműködését is igénybe venni. Ezuttal a besugó: Mittelman József herculesfürdői muzit tulajdonos, aki a téli hidegek beálltával felutazik a fővárosba, megjelenik a pesti mozgófénykép-színházakban és pikáns lemezek után szaglászik. Mittelman a Rákóczi-ut huszonkettes szám alatt levő Fényes-moziba ment. Azt mondta, hogy pikáns filmeket akar vásárolni, mert Szófiában és Bukarestben nyit mozi. Fényesek azt mondták, van egy-két párisi filmjük, de ezek nem pikánsak, mert mindenfelé játszatják őket. Mittelman felvezették a raktárba. Alig vették elő a lemezeket, egyszercsere beköszöntött két detektív: Lovag Bieloszkurszky és Püspöky, utánuk Keresztessy fogalmazó, aki lefoglalt hat filmet. Közben a detektívek Mittelmanra támadtak és a filmekkel együtt Mittelman is elvitték. Fényesek természetesen tiltkoztak, de nem használt. A detektívek és Mittelman J. a Rákóczi-uti mozgóbol a Kálvária-tér 2. szám alá mentek, ahol az előbbi komédia ismétlődött meg. De több sikerrel. A járásbírósgától előzetesen házkutatási engedélyt kértek, ezzel aztán megvizsgálták Kabos Gábor kálvária-uti és Steiner Lipót Thököly-uti mozik film-raktárát. Nyolcz-ezer méter pikáns filmet megrakodva tértek vissza a Zrínyi-utcai főkapitányságra. A rendőrség Kabos Gábor és üzletvezetője, Moszkovics Lipót ellen megindította a vizsgálatot.

— Körözött sikkasztó. A budapesti államrendőrség táviratot kapott a nagyszabolai csendőrségtől, hogy Tömö Gyula harminczhat éves községi iktató és kiadó 3000 koronát elikkasztott és megszökött. A rendőrség nyomozza.

— Az oroszlanok ketreczébe dobott nők. A párisi „Journal” tudósítása szerint Muley Hafid szultán parancsára három néger nőt az oroszlanok ketreczébe dobta marta'ekul, mert a szultán hároméneke Makaresbe költöztetése közben nagyjórémű ékszereket tulajdonítottak el.

— Életuntak. Tegnap este Hennefeld Miksa huszonegy éves faesztorgályossgéd Vasvári Pál-utca 8. számú lakásán hasbaszorta magát. A mentők a Rókus-kórházba vitték. — Fényes Anna huszonegy éves cseléd István-ut 24. számú lakásán marólgót ivott. A Rókus-kórházban ápolják. Tettének oka ismeretlen.

— Szabálytalanságok — mulasztások. Déváról jelenti egy táviratunk: A belügyminiszteri vizsgálóbizottság e héten Szászvárosban a városnál és a járási főszolgabírósnál tartott vizsgálatot, amelynek eredménye a következő: A vizsgálóbizottság a szászvárosi pénztárt rendben találta, a városi tanács és a rendőrkapitányi hivatal ügykezelésében azonban több szabálytalanságra és hibára talált. A hibák nagyjórészt orvosoltattak. A főszolgabírói hivatal vizsgálata során oly jelenségek, amelyek a fegyelmi uton való megforlást tennék szükségessé, nem merültek fel, de a bizottság többrendbeli mulasztást, főleg a községek ellenőrzésének teljes elhanyagolását állapította meg. A bizottság elsimította a szászvárosi polgármester és rendőrkapitány közti helytelen törvény-magyarazatból folyó és régóta duló ellentétet. A bizottság az összes járásokra, sőt több különböző járási területen fekvő körjegyzőségre is kiterjeszti a vizsgálatot.

— Az éhség. Tegnap délután az Orozy-uton Muza Matild harminczöt éves munkátalan cseléd összeesett. A mentőket hívták hozzá, akik megállapították, hogy a cseléd éhség következtében esett össze. Elmondotta a leány, hogy két nap óta nem evett. Bevitték a Szent István-kórházba.

— A Royal Orfeum-ot pompás februári műsora révén állandóan szufolásiásg megtölti a közönség. Első jubileumát éri meg a héten Dostál gyönyörű operettje, az Isteni éj, amelyben Kornai Berta folytatja nagysikerű vendég szereplését. A műsor többi erőssége a La Vire „Generális” páratlan zsonglőr száma, amelyet frappáns új díszlettel és új trükkökkel mutat be; az Arbra-trio equilibrisztikus zenéi mutatványai rengeteg tapsot kapnak és nagy sikere van Helldai Jenő Éjjeli heringó (Valse Brune) című szereznirozott dalának. Vasárnap délután 3 és fél órakor mérsekelt helyáru család előadás keretében lépnek fel az összes attrakciók.

— Magyar újdonság a Folies Caprice-ban. Tegnapelőtt, szombaton este került bemutatásra Satyr új és minden ízben modern bohósága, az „Orvos feleség”. A premiere minden tekintetben szenzációs sikert aratott. A darab hypermodern témája: egy gyakorló ügyvéd, aki feleségül vett egy gyakorló orvosnőt, rendkívül humoros helyzetkomikumra ad alkalmat. Rott Sándor játssza az újdonságot. Ő játssza a tetőtől talpig élethűen megrajzolt fiatal fiskálist is. Hogy hogyan, azt látni kell. A többi szereplő: Kubinyi, Kmoebné, Somogyi, Beliczay, Gerő, Pfeifer, Sándor, Novák, László s.b. egytől-egyig kiváló. Trebitschnek „Die höchste Frecheit” című német slágere óriási kacagást okoz minden este. Kötönyök a szőlők T. Türk Berta, Trebitsch, Springer, Cerő és Reymann előadásában és remek a Casino de Paris új attrakciói is.

— Halálozás. Dr. Sthymmel Gyula ügyvéd életének 60-ik évében Budapesten jobblétre szenderült. Kelemen Lajosné, Schellenberg Emilia életének 49-ik évében hosszas szenvedés után meghalt Budapesten.

Özvegy Szécsits Máténé, Vangyel Anna, 1848/49. honvéd-utászkari tiszt neje, életének 73. évében, hosszas szenvedés után meghalt Szegeden.

Renyájk Kálmán ügyvéd, ny. takarékpénztári igazgató, élete 69-ik évében elhunyt Egerben. 14. Völkhofer Ferencné, Eitner Mária életének 72-ik évében meghalt Győrött.

Szécsi Mór rimaszombati állami adóhivatali fő-tiszt 51 éves korában Budapesten elhunyt.

Kupferschmidt János m. kir. postaszámvevősgégi igazgató neje, szül. Hajek Teréz tegnap 60 éves korában Pest-Szentlőrincen elhunyt. Temetése holnap délután fél négy órakor lesz a gyászházból.

Lukács Gábor Máv. főellenőr neje, Breuer Regina rövid szenvedés után elhunyt. Vasárnap helyezik örök nyugalomra a rákoskereszturi temető halottasházából.

Kézdivásárhelyen szülés közben nagy részvétet kellett egy hóv matróznak, Katona Ferencnek a halála, aki 101 évet élt és tizenkét gyermeknek volt az anyja. A lelkes hölgy 1848-ban résztvett Háromszék önévelmi harcában és a kökösi hídnál meg is sebesült. A sebesült hős székelyeket a saját négyökrös szekeren szállította Sepsiszentgyörgyre ápolás miatt.

x Ha öszül a haja, használja a Stella-vizet. Ara 2 K. Kapható egyedül Zoltán B. gyógytárában, Budapest, V., Szabadság-tér.

x Royal-Orfeum, Budapest, Erzsébet-körút 31. Színházi és variété-műsor. Kezdeté 8 óra.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczegnő 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különbös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Figyelmeztetés! Kállai Lajos legjobb hírnevek örvendő motorgyára figyelemzetjük olvasóinkat. Kállai Lajos motorgyára, mely hírneves motor-cséplokészletei által az ország legszolidabb és elismert első tekintélyű legnagyobb vállalatai közé tartozik, hasonnevű czégekkel össze nem tévesztendő. Kállai Lajos motorgyára. Cziné: Budapest, VI., Gyár-utca 28.

x A Borolin sóborszesz háziszere felhívjuk szíves olvasóink figyelmét. Egyebekben utalunk a mai számunkban közzétett hirdetésre.

x Bob hashajtó a legköllemesebb, 10 fillér.

x Egger Emulsio kipróbált és gyermekek által kedvelt csukamájolaj készítmény. Kellemes ízű és szagu fehér folyadék, mely kitűnő erősítő és tápláló szer, a leggyengébb gyermek is könnyen emésztí. Minden gyógyszerárban kapható. Ara 2 korona, 6 korona előzetes beküldése ellenében 3 üveget postán bérmentve küld: Nádor-gyógyszertár, Budapest, VI., Váci-körút 17.

A gyilkos menyasszonyjelölt.

— Szerelmi dráma a Lovag-utczában. —

Budapest, február 18.

A Lovag-utczában, amely évekkkel ezelőtt véres családirtás színhelye volt, ma reggel kilenc órakor gyilkosság történt. A tettesnek, Herlicska Márta, huszonnyolcz éves vasalónőnek a szerelemfűtés adta kezébe a fegyvert. A leány Győri Ádám péksegéd egy szoba-konyhából álló lakásának al-bérlője volt a Lovag-utca 10. számú házban. Ott lőtte agyon udvarlóját Bilez István 22 éves nyomdász. A bűntény délután három óráig felfedezetlenül maradt. Ekkor érkezett haza Győriné, a Schachner pékboltjának takarítónője s megtudta, hogy lakása gyilkosság színhelygül szolgált.

Bilez István, az áldozat, a Hajós-utca 11 sz. házban lakott a szüleinél. Itt ismerkedett meg gyilkosával, Herlicska Mártával, aki tavaly-télen hónapos szobát bérelt náluk. A fiatalember és a leány között csakhamar benső barátság fejlődött ki s néhány hét múlva a leány már mindenfél azzal dicsekedett, hogy ő Bilez István menyasszonya. Er-ről a fiatalember szülei is tudomást szereztek és miután a fiu még nagyon fiatal volt, hogy családot alapítson és nem is tetszett nekik a kiszemelt menyasszony, felmondották a lakást a leánynak, hogy így elválasszák a fiutól. Akkor ment Győri Ádámékhoz lakni a Lovag-utca 10. számú házba.

A viszony ezután sem szűnt meg közöttük. Bilez majdnem mindennap meglátogatta a leányt, aki bizonyosra vette, hogy a fiatalember el is fogja őt venni feleségül. A leány azonban nagyon féltékeny volt vőlegényére, úgy hogy az utóbbi időben csaknem mindennaposak voltak közöttük a torzalkodások és féltékenységi jelene-tek. A fiatalember, ugy látszik, megunta ezt a zaklatást és az utóbbi időben kissé elhidegült a leánytól, ritkábban látogatta meg őt és érezette vele, hogy terhére van.

Néhány nappal ezelőtt ójszaka a leány becsengetett a Hajós-utca 11. számú házba, ahol Bilez lakott és megkérdezte a házmestert, hogy odahaza van-e a fiatalember. Amikor megtudta, hogy még nem jött haza, boszusan megjegyezte: — Most már tudom, hogy hűtlen hozzám, de ezt meg fogja keserülni!

Ugy látszik tehát, hogy már napok óta ké-szült arra, hogy boszut áll szerelmesén, aki egyre jobban elhidegült tőle és talán néha említette is, hogy szakítani kíván. Ma délben azután, amikor Bilez újra felkereste őt a lakásán, végre is hájtotta tettét.

Bilez István, mint rendezes, ma délben is felkereste lakásán Herlicska Máriát. A lakásban a leány egyedül volt otthon. A szomszédok semmi gyanusat nem vettek észre, csak azt látták, hogy a vasalónő egy óra felé bezárja a lakást és el-távozik. Három óra tájban megérkeztek Győriék, de nem tudtak bemenni a lakásba, mert a kul-csot a vasalónő magával vitte. Az udvaron vá-rakoztak tehát a leányra, amikor egyszerre ren-dőrok jelentek meg egy lakatossal s a főkapitány-ságtól nyert utasításra hivatkozva, feltörték a lakás ajtaját. A szobában olyan sötét volt, hogy egy lépésnyire sem lehetett látni. Az előkerített lámpa sárga fényénél ijesztő látvány tárult a belépők elé. A szoba közepén, az asztal mellett,

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR
felülmulthatatlan háziszere mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő. Eredeti dobozokban
2 korona.

FŐ SZÉTKÜLDÉS:
MOLL A. gyógyszerész, cs. és kfr. udv. száll által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.
Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesítenek. — A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-FÉLE SÓSBORSZESZ
a legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben
2 koronaért kapható.
MOLL-készítmény kérendő.

egy széken félredülve, lecsüngő fejjel holtan ült Bilcz István. A bal arcán egy kerek kis véres lött seb, a ruhája és körülötte a föld csupa vér. Kihívták a mentőket, akik megállapították, hogy a nyomdászsegéd már halott.

Csakhamar megérkezett a rendőri bizottság is amely megállapította, hogy Herlicska Mária körülbelül két lépés távolságról avult revolverrel lött rá mit sem sejtő szerelmesére. A golyó a bal arc háromesontja fölött hatolt be s felfelé hatolva, az agyba furódott. Rögtöni halált azonban nem idézett elő s az áldozat még jó néhány percig kinlódhatott az asztalra borulva. A jobb kezében egy véres zsebkezdőt szorított, amelyvel a lövés után a szerencsétlen áldozat vérző sebet szoríthatta le. A jelek szerint a leány a gyilkosság elkövetése után nem is törődve áldozatával, eltávozott a lakásból s rázárt az ajtót. A szerencsétlen fiatalember pedig eszméletét veszve, néhány perc alatt elvérzett.

Herlicska Mária a gyilkosság után jó ideig blyngott az utcákon s végre két óra felé jelentkezett a VIII. kerületi rendőrfőkapitányságon s elmondta véres tettét. Onnan küldtek ki azután rendőröket a gyilkosság színhelyére, míg a gyilkos leányt a főkapitányságra kísérték.

Mihelyt a leányt a főkapitányságra szállították, nyomban hozzáfogtak a kihallgatásához. Összetörtén, sápadtan állott a rendőrfőkapitány előtt, aki a következő vallomást foglalta jegyzőkönyvébe:

— Másfél éve ismerem *Bilczet*, aki házasságot ígért nekem. A fiuban meg is volt a tisztességes szándék, de mostohaapja boldogságunk útjába állott. Ellenezte, hogy a kedvesem felesége legyek. Egy időben annyira el voltunk keseredve, hogy közös akarattal készültünk a halálba. Nem volt hozzá bátorságunk.

Beláttam, hogy együtt maradásunknak nincsen sok értelme. El akartam menni vidékre, de *Bilcz* nem engedett maga mellől. Mindenképpen azt akarta, hogy velem maradjak. Meg aztán megtakarított pénzem, azt a 400 koronát, amivel valamikor puczerájt akartam nyitni, Pista elköltötte. Nem tudtam mitévő legyek. Végső elkeseredésemben az aranyórámat tettem zálogba és a pénzen Browning-revolvert vásároltam. Meg akartam halni. Elmentem a temetőbe édes anyám sírjára. A fejemhez illesztettem a revolvért, de hiába csattogtattam, nem akart elsülni. Nem tudtam a fegyverrel bánni. Elkor elhatároztam, hogy öngyilkosságomat későbbre halasztom. Haza mentem s amikor egyedül maradtam, kitanumányoztam: hogy kell a fegyverrel bánni s azután elrejtettem a Browningot a párnáim közé, az ágyba.

Ma reggel meglátogattam *Bilcz*. Egy grafikai gyárban dolgozott s felnézett hozzám. Ketten voltunk egyedül a lakásban. Rosszkedvű és szomorú voltam. Elérkezettnek láttam az időt, hogy a jövőm dolgát elintézzem vele.

— Pista, mondtam neki. Válgunk el békésen egymástól. Ne jöjj fel hozzám többet. Te úgy so veszt engem feleségül. *Kovács* Sándor, a postás kijelentette előttem, hogy szeret és nőül vesz. Engedj engem utána.

Bilcz káromkodni kezdett.

— Nem! Azért se! Az enyém vagy és az enyém maradsz! — kiáltotta magából kikelve.

Hiába volt minden könyörgésem. Hiába hivatkoztam arra, hogy a *Kovács* oldalán még boldog lehetek. Sőt Pista felpattant s gunyosan mondta:

— Csak nem leszel olyan piszkos, hogy ahhoz semmiházához mégy feleségül!

A vér a fejembe szaladt. Magam előtt láttam régeles, jóvá nem tehető romlásomat. Láttam, hogy *Bilcz* megszabadulni nem tudok. Itt volt az idő, hogy mindkettőn meghaljunk. Odarohantam az ágyhoz, előhúztam a revolvért a párnák közül és három lépésnyi távolságból rálöttem Pistára. A széken ült. A golyó jobb arcán találta, hozzákapt. Valamit kiáltott, de nem értettem, mit. Egyet sóhajtott és meghalt. Megijedtem attól, amit tettem. Azután magamra sötöttem a revolvért, de nem sült el megint. A golyó megakadt a szerkezetben — talán láthatja is a kapitány ur — és én elájultam. Hosszabb ideig fekvtem eszmé-

letlenül a földön. Amikor magamhoz tértem, nem tudtam, mitévő legyek. Magamra kaptam egy kendőt, bezártam a lakást és kifutottam az utcára.

El akartam menni a fegyverkereskedőhöz ahonnan a revolvért vásároltam. Ugy terveztem, hogy megfizattatom a revolvért, aztán végzek magammal. De letettem a szándékomról. Bambán magamonkívüli állapotban kóboroltam az utcán. Azt se tudom, merre jártam már... Aztán elmentem a VIII. kerületi kapitányság mellett. Befordultam és jelentkeztem.

A főkapitányságon a vallomást jegyzőkönyvébe foglalták s miután a delután folyamán végzett nyomozás a leány minden állítását igazolta, letartóztatták. Holnap átszállítják az ügyészség fogházába.

Bilcz István tetemét a morgueba vitték, ahol holnap fel fogják boncolni.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Kamarajáték.** A Kamarajáték ma esti előadásán három egyfelvonásost mutatott be a *Feld* Irén ambiciózus igazgatása alatt álló társaság. Hogyha a felsorolásban értékelni akarunk, hátulról kell kezdeni a sorrendet. *Hermann Bahrnak* egy nagyon kedves s szellemes kis vígjátékán, melyet „Az érző lélek” címmel hoztak színre. A kis vígjátékban *Dobos Margitnak*, *Szatmárynak* és *Gellért Lajosnak* volt sikere. *Freymann Károly* „Thermidor kilenczedike után” című egyfelvonásosa is tetszett; *Feld* Irén sok megértő művészettel és finomsággal játszotta egy grófnő szerepét. Eredeti bemutatót is hozott a ma este. *Kapos Andor* „A tanító” című vígjátékát; a kis darab az erkölcs-mokkok és a tanügyeké kifigurázása akarna lenni, de teljesen nyíltan, dilettáns próbálkozás. Hogyha a Kamarajátékok műsorában súlyt helyeznek valamilyen nívóra, több kritikával kell megválogatni azt, ami a színpadra kerül.

(*) **„Bilincsek.”** A Városligeti Színház ma este mutatta be Reichenbach Herman négyfelvonásos katonadramáját. A darab, mely se arisztokratik, se technikai újszerűséget nem visz a színpadra, a katonadramák azon fajtájából való, melyek a múlt évtizedekben ki tudták elégíteni a közönség érdeklődését, ma már megszokottságuknál fogva, bár teljesen a színpadi hatásra vannak építve, érdeklődésre nem tarthatnak számot. A színház mindent elkövetett, hogy a nehezen gördülő és fogyatékos technikájú darabot felszínen tartva, ez némiképpen sikerült is, mert a közönség meglegedett az előadók művészetével. *Feld* Zsigmondnak s a gárda néhány tagjának igen meleg ünnepeltetésben volt része.

(*) **A színházak műsora.** Az Operaházban a jövő héten folytatják Wagner triológiájának sorozatos előadását, kedden az *Siegfried*, pénteken az *Istenek alkonyával*. A esütörtöki előadást *Marschalkó Rózsika* hangversenyekesnél fellépése teszi érdekessé, aki a Mignon szerepében multkor olyan feltűnő sikerrel játszott. A magyar szerzők műveiből rendezendő előadást *Goldmark* Téli regéjével folytatják, mely a rendező szereposztással ezuttal ifjúsági előadásul olesó helyarákkal kerül színre. Az Operaház jövő heti műsor a következő: Vasárnap *A hercegekisszonyt* adják *Szamosi, Ambrusné, Környei, Székelyhídi, Plattné, Valent, Hegedűs, Kornai, Dalnoki, továbba Mihályi, Déri, Kertész Ödön, Ney Béla, Kertész V.* közreműködésével. Vezényel *Szikla Adolf* karmester, rendező *Alszevgy K.* főrendező. Hétfőn nincs előadás, kedden *Sigfried* kerül színre a czímszerpben *Balta Károlylyal*, a többiekben *Wasquezné, Sándor Erzsé, Fodor A., Déri, Szemere, Venczel* és *Dalnoki* közreműködésével. Ezt az előadást fél hét órákor kezdik. (Évi bérlet 34.) Szerdán a *Trobador* van műsoron *Sebeők, Fodor* és *Lunardival* a főszerepekben. Utána a Magyar táncgyuleg kerül színre. Csütörtökön *Marsalkó Rózsika* fellépésével a *Mignon* kerül színre. Pénteken az *Istenek alkonyát* adják. Szombaton *Sába királyneje* kerül színre *Krammer, Plattné, Arányi, Szemere* fellépésével. Vasárnap *Carmen* van műsoron *Szamosi Elzával* a czímszerpben. Hétfőn olesó helyarákkal a *Téli regét* adják. (Bérletszűnet 13. sz.)

A *Nemzeti Színházban* a jövő hét műsorát egy felújítás és egy újdonság teszi érdekessé. Kedden több évi pihentetés után újra műsorába illeszti a színház *Ferenczy Ferencz* „*Flirt*” című háromfelvonásos vígjátékát, amely a régi Nemzeti Színház egyik legvonzóbb műsordarabja volt. A hét másik eseménye *Pekár Gyula* új színművének péntekre kifizűött bemutató előadása lesz. Az újdonságnak a címe: „*Drághy Éva* esküvője” és főszerepét *P. Márkus* Emilia fogja játszani s a többi szerepet is a színház elsőrangú tagjainak osztotta ki az igazgatóság. Az újdonság második előadása szombaton, a harmadik pedig vasárnap este lesz.

A *Vígsházban* esütörtökön mutatják be a „*Prófétát*”, *Leγγελ* Menyhért négyfelvonásos színművét. A dráma hőseit *Hegedűs Gyula* játssza, egy szerelmes zingol nőt pedig *Vársányi Irén*. A esütörtöki bemutatóig a „*Medikus*”, *Brády* Sándor nagyhatású pesti életképe a holnapi vasárnapon kívül még hétfőn és szerdán kerül színre. Kedden a „*Tanító*”-t adják. Holnap, vasárnap delután a „*Tanító*”, jövő vasárnap delután pedig az „*Osztigás Miezi*” kerül színre.

A *Magyar Színházban* szombaton, e hó 25-én mutatják be *Schnitzler* öt kis darabból álló ciklusát, az „*Anatól*”, amely *Márkus* László rendezésében kerül színre. Az „*Anatól*” bemutatóelőadását hétfőn: *Karenia Anna* van műsoron, kedden és pénteken a *Sárga lílont*-ot adják ugyanabban a szereposztásban, mint a bemutatóelőadás; szerdán megismétlik *Földes Imre* darabját, *Az arckép*-et. Csütörtököt *G. B. Shaw* nagy híri darabja, *Az Orvosok* foglalja le, amelynek már legközelebb a 25-ik előadása lesz. A delutánokat *Burnett Hodgson* bájos darabja, *A kis lord* tölti be, *Fényes* Lunuskával a czímszerpben.

A *Király Színházban* e hó 23-án, esütörtökön kerül bemutatásra *Pall* Leó operettje, „*A babuska*”. „*A babuska*” bemutatóelőadását minden este *Lehár* Ferencz operettje, a „*Cigányserzem*” van műsoron. Holnap delután mérsékelt helyarákkal ugyanesak *Lehár*-darab: a „*Luxemburg grófja*” kerül színre.

A *Városligeti Színházban*, esütörtök kivételével, a hét minden estéjén a „*Bilincsek*” dráma kerül színre. Csütörtökön „*A halhatatlan lump*” operettet adják, ugyintén holnap és jövő vasárnap delután is, *Küry Klára* fölleptével.

Az *Uránia-Színházban* nap-nap után zsufolt házak előtt kerül bemutatásra *Ráth-Végh* István tanulmánya, az „*Eva*”. A jövő hét egész műsorán az „*Eva*” szerepel. Csütörtökön a kegyesrendi főgimnázium ifjúsága rendez jótékonyezélu hangversenyt az Urániában.

A *Gyermekszínházban* holnap a „*Hamupipóke*”, jövő vasárnap a „*Robinson Crusoe*” kerül színre. Az előadás delután 4 órákor kezdődik.

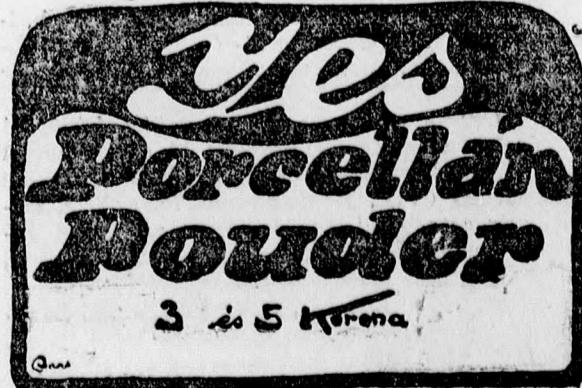
(*) **Nikisch Arthurné operetteje.** Lipeséből írják nekünk, hogy az ottani Residenz-Theaterben érdekes bemutatóra készülnek. Márczius hó első felében kerül színre a *Nikisch Amália* asszonyinak, *Nikisch Arthur* nejeének „*Meine Tante, deine Tante*” című operettje.

(*) **Vastagh György Rákóczi-szobra.** Az idei tavaszi jubiláris tárlatnak egyik feltétlenül legérdekesebb látványossága az a monumentális Rákóczi-szobor lesz, melyet *Vastagh György*, a kiváló szobrászművész Szeged hazafias polgárságának megbízásából alkotott. A mű, mely pártatlan művészi alkotás, a maga nemében, egyéges mély benyomást keltő. A nagy fejedelmet hatalmas tetőpontján ábrázolja, kezében a kormánypálczával; arcán a szilárdság, az erély kifejezésével. Emellett tökéletesen visszaidézi a kort, melynek dicsősége olyan tüneményes, olyan legendaszerű.

A mű a fejedelmet Iovon ülve ábrázolja. Az alak maga mintegy három méter magassága. Az egész szobor a talpazattal együtt a hat méter is meghaladja. Az alapzat két lépcsőfokon áll. Egyszerű barokk építésű keskeny oldalain domborművek számára szánt hely van, elől pedig egy nagy paizs, II. R. F. felirással. A két hosszú oldal egyelőre még üres, de a mester úgy tervezi, hogy két domborművet fog elhelyezni.

Rákóczi fejéhez a Mányoki-féle híres arcképet használta fel a mester némi változtatással, mert a fejedelem fenséges tartásához erőlyesebb vonásokat kellett választani. A hó szintén abban a korban használt erős eszontozatu spanyol fából való; a szerszám és ruházat pedig a muzorában talált adatok szerint vannak összeállítva. A kiállítás után a szobor a *Haraszti János* éreztőntődjébe fog kerülni s minden bizonynyal eszköz, mint az ország legnevezetesebb ékességeinek egyike, fogja hordetni művészeti és nemzeti dicsőségünket a szegedi piacon.

(*) **Művásárló-bizottság a Pör-kiállításon.** Az állami művásárló-bizottság báró *Forster* vezetése mellett ma megjelent *Pör* Bertalan együjteményes kiállításán. *Benczur* Gyula, *Szinyei-Merse* Pál festő művészek, továbbá dr. *Térey* Gábor és *Husza* Jenő titkár, a bizottság tagjai, több képet jelöltek ki, melyeket az államnak megvételre ajánlanak. A fővárosi művásárló-bizottság szintén megjelent a kiállításon *Vaszilievits* alpolgármester vezetése mellett. A bizottság tagjai *Wolfner* József és *Wildner* Ödön. A kiállítás a nagy érdeklődésre való te-

kinttel még a hó 23-áig marad nyitva s addig is naponta 9-7-ig, vasárnap 9-től 1 óráig 60 fillér belépti díj mellett tekinthető meg a Könyves Kálmán szalonjában.

(*) **Rákóczi Ferenc szobra.** A zombori Rákóczi-szobor-bizottsága Vértesi Károly elnöke alatt az Országos Képzőművészeti Tanács több tagjának részvételével ma ülést tartott Jankovich Gyula szobrász műtermében, ahol megtekintette a szobormű mintáját. A bizottság a mintát úgy művészeti szempontból, mint történeti hűség tekintetében kifogástalannak ítélte és nagyban való kivételére a felhatalmazást megadta. Az említett művet a nyár folyamán bronzba öntik. A leleplezés ez év őszén lesz országos ünnep keretében.

(*) **Zeneiskolai hangverseny.** Fodor Ernő zeneiskolájának ebben az évadban első, nyilvános növendékhangversenye február 24-én este fél 8 órakor lesz a Royal-teremben. A hangversenyen *Anisz Aladár, Halászó, Kelen Ida, Kortsák Ida, Nagy Irma, Recht Sándor, Senn Irén, Son Henrik, Südfeld Lajos, Szilágyi Arabella, Tóth Árpád, Waldbauer József* növendékei működnek közre. Jegyek az intézet irodájában kaphatók. (Liszt Ferenc-tér 4. szám.)

(*) **Hangversenyek.** A Wiener Philharmoniker április 11. és 12-iki hangversenye iránt óriási érdeklődés mutatkozik. A hangversenyekre a jegyek felerősze már elővételben elkelt és ajánlatos, hogy a közönség előre szerezzze be a jegyeket, mert előreláthatólag az összes jegyek rövidesen elfognak.

Isay-Casals-Pugno február 21-iki trióestélyére már csak néhány jegy kapható a Harmonia R. T.-nál.

Laub István zeneakadémiai tanár február 23-án tartja hangversenyét.

Bossi Enrico a népszerű orgonaművész és *Magistretti Luigi* hárfaművész február 26-iki népszerű hangversenyére érdekes műsort állított össze.

Zsolt Nándor hegedűművész márczius 1-i hangversenyén közreműködnek *Székely Arnold, Antalffy-Zsiros Dezső, Schiffer Adolf, Szerény Gusztáv, Tarnay Alajos* zeneakadémiai tanárok és *Bergmann Rudolf*.

Vágó Lénárt Cita márczius 2-án rendezi dal-estélyét a Royal-teremben.

Manén Joana tüneményes spanyol hegedűművész skandináviai körútja félbeszakításával márczius 6-án rendezi egyetlen hangversenyét a Zeneakadémia hangverseny-teremben. Közreműködik *Emmy Heim* dalénekesnő.

Marleau-Becker-Dohnányi trióestélye márczius 7-én lesz a Zeneakadémia nagytermében.

Somogyi Mór zongoraművész márczius 16-án rendezi hangversenyét a Royal-teremben. Jegyek a Harmonia R. T.-nál.

Az *Országos Szimfoniai Zenekar* VII. ifjúsági szimfoniai hangversenye Kun László karnagy, zeneakadémiai tanár vezetése alatt, vasárnap, 1911. február 19-én, délelőtt 11 órakor lesz a Zeneakadémia nagytermében.

Szécsiné-Mandel Laura, Thomán István tanítványa, Budapest székesfőváros zenetanfolyamának tanárnője kedden, február 21-én este fél 8 órakor tartja meg zongoraestélyét. A gyönyörűen beszeválogatott műsoron Bach, Beethoven, Schumann, Brahms és Liszt művei szerepelnek.

A *Bécsi filharmoniai Énekkar* e hét végén 2 nagy hangversenyt rendez a Vigadó termeiben.

A *Brüsszeli Vonósnégyes* kedden, február 28-án a Royal-teremben tartja utolsó kamarastélyét.

A *bécsi Rosé-vonósnégyes* e hó végén tér vissza 9 hónapi európai körútról és hétfőn, márczius 6-án tartja a Royal-teremben utolsó bérleti kamarastélyét.

Eckhaus Vilmos egyetlen zongoraestélyéről, amely kedden, márczius 7-én lesz megtartva, már ma közölhetjük, hogy ez alkalomra a Royalterem zsufolásig meg fog telni.

Gerhardt Elena csütörtökön, márczius 9-én a Royal-teremben tartandó második és utolsó dal-estélyére remek műsort készít elő. Benn lesz Schubert, Brahms, Loewe, Liszt, Grieg, Franz, Tensen, Bungert és Strauss Richárd.

Hubermann Bronislaw hegedűművész, ki most Berlinben arat páratlan sikereket, második hangversenyét végre vasárnap, márczius 12-én tartja meg a Royal-teremben.

Yvette Guilbert Budapesten 2 estélyen, kedden és szombaton, márczius 14- és 18-án fogja bemutatni a Royal-teremben gazdag műsorának remkeit.

Az *Országos Magyar Zeneegyesület* folyó évi február 19-én (vasárnap) délelőtt 11 órakor tartja második házi hangversenyét az „Otthon” irók köre dísztermében (VII. Dohány-utca 76. sz.). A matinén úgy az egyesület tagjai, mint az általuk bevezetett vendégek a meghívó előmutatása mellett, belépő díj nélkül jelenhetnek meg.

A *Grünfeld-négyes* III. és ez idén utolsó hangversenye február 26-án lesz. Előadásra kerül Saint-Saens rég nem hallott hetese, zongora-, trombita- és vonós ötése.

Dr. Jules Félix, a belga Szent-Gertrud kórház igazgatója, jelenti: „Az én tapasztalatom szerint a természetes Ferencz József-kesevíz a legeslegjobb gyomorerősítő-hashajtók egyike.” — Kapható gyógyszerárakban és fűszerkereskedésekben. A szétküldési Igazgatóság Budapesten.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM

* **A Szerechenek összeesküvése.** Előkelő izléssel kiállított könyv fekszik előttem. Már a külseje elárulja, hogy nem mindennapi irodalmi munka. Mint ahogy minden lakás előszobájában érezzük, hogy parvenühöz, vagy valódi grand seigneurhoz fogunk benyitni. A kérdéses könyv szerzője *Pekár Gyula*. E név teljesen igazolja föltevésemet. Kevés magyar íróban találjuk azt a legapróbb részletekre is kiterjedő finomságot, mely *Pekár Gyula* íróművészetét annyira jellemzi. Sokoldalúsága is közismert. Előszerezettel barangol a XVII. és XVIII. század ösvényein, de éppen olyan otthonos a mai szalonok parkettjén. Ismeri a kaszárnya életét s az udvari parfümös légkörben is jól érzi magát. De akármilyen terrénumon mozogjon is, mindig, minden írásából kisugárzik erős fajszerepote, magyar szelleme, nemzete minden örömeivel és bujával együttérzése. — És példát mutat. Hogyan lehet valaki egyidejűleg nemzeti és modern, amit sokan olyan ellenértés két irányznak, fogalomnak tartanak. — Azok, akik minden elmaradottságot és póriasságot nemzetinek, viszont minden tulhajtottságot, szeretlenséget, homályos érthetlenséget modernnek szeretnek minősíteni. Akik e két fogalom között minden áron elválasztó ellentéteket torlaszolni, ahelyett, hogy nemzeti kultúránk modernizálására összefognának. *Pekár Gyula* választékos és mégis tiszta magyar nyelve, akár a színpadról, akár könyveiből szól hozzánk, mindig külön élvezet. És a legújabb könyve, „A Szerechenek összeesküvése és egyéb novellák” című, szintén először is ezzel az ó sajátság, zamatos magyarságával bilineseli le a figyelmünket. Mint ahogy vannak szép asszonyok, akiknek kellemesen esengő hangja, behizelgő előadása meghódít, még mielőtt tudnók, hogy az, amit mondani fog, szellemes csevegés, vagy banális feleség. Sőt még akkor is szívesen hallgatjuk, ha üres szószaporítás. *Pekár Gyula* pedig mindig van mondani valója. Nem nagyképekődik, nem dolgozik problémákkal, nem tendenciózus, nem arrogálja magának, hogy iskolát alapít és mégis, amint ezeket a bájos kis novellákat — mindannyi remekbe készült magyar nippes, — sorra veszem, azt találok, hogy mélyen az apró betűk közé rejtve ott van az a probléma, amely gondolkodóba ejt, az az irányzat, amely a lelünkbe férkőzik; ha pedig körültekintünk a magyar irodalom piacán, félre nem ismerhetők módon tapasztalhatjuk, hogy *Pekár Gyula* már is van iskolája, amelyért éppen nem kell restelkednie. „A Szerechenek összeesküvése” és a többi novellák abba a magyar uri világba vezetik az olvasót, amelynek rajzolásában a rokonszeres szerző különösen exzellál. Ebből a milieuból sarjadtott ő is ki, ennek gondolkozását, érzését, hibáit, erényeit, szokásait legjobban ismeri. Mindnyájunknak legkedvesebb, legérdekesebb ez a világ és éppen azért számíthat *Pekár Gyula* új könyve a legnagyobb elterjedésre. „A Szerechenek összeesküvése” *Singer és Wolfner* kiadásában jelent meg és minden könyvkereskedésben kapható.

* **Császár Imre: Fehér éjszaka.** Csupa lyra, csupa pókhálós finomság — a *Császár Imre* új novellái. És mégis az élet, a liktető, könyörtelenül szárguló élet vérű — verejtéket érezzük bennük, az évszázados, de mindig új problémák gyengevállu hőseinek vergődését, bársonyoskezű asszonyok könnyét, sok-sok színt és sok melegséget uri szobák fényes ablakai és kergestenyű, erőseleki protetárok szellérkuczkói mögöl. Mintha egy nagy, vágatató vonat hideg ablakára szorítanók a fejün-

ket és kibámulnánk az éjszakába, a vonat egyenletes, kattogó ritmussal vágat tovább, nyomer és pompa, köny és mosoly tanyái mellett. És *Császár Imre* jól látta meg az alakjait. Ismeri az amócióikat, ismeri a könyveiket, ismeri a verejtéküket. — Témáit különböző tájak felől hozza és amerre az élete elsodorta, mindenünnen hozott élettapaszatokat, vérbeli írói meglátásokat és egy kedélyes, alapjában azonban melankolikus ember életfilozófiáját. *Császár Imre* legújabb novellás könyve, mely izléses kiállításban, gyönyörű tipografiaiával jelent meg, 3 koronáért kapható és bizonyára épp oly népszerűsége fog szert tenni, mint a szerző többi munkái.

* **A Pedagógiai Társaság ülése.** A Pedagógiai Társaság ma délután Fináczy Ernő udvari tanácsos elnöklésével felolvasó ülést tartott, amelyen dr. Gockler Lajos kolozsvári kereskedelmi akadémiai tanár „Az evolúció elmélete” címen mondotta el székfoglaló értekezését. A szerző tanulmányában választ keres arra a kérdésre, hogy miért zárkózik el a neveléstudomány a fejlődés elmélete elől. Howerth ennek okát a tekintély befolyásában keresi, az előadó szerint azonban az okok mélyebben fekszenek. Felekezeteink az új elmélet által vesélyeztetve látják a vallásérkölesi nevelést. Az előadást élénk figyelemmel kísérték és az előadót zajosan megtapsolták.

* **A Rovartani Társulat ülése.** A Magyar Rovartani Társaság mai ülésén Jablonowsky József, a m. kir. rovartani állomás igazgatója, a cukorrépa kártékony *Cleonus*-fajok életmódjáról és dr. Kertész Kálmán a brüsszeli első nemzetközi entomológiai kongresszus lefolyásáról tartott előadást.

* **Az Akadémia ülése.** A Magyar Tudományos Akadémia I. osztálya február 20-án, hétfőn délután 5 órakor ülést tart, melynek tárgya: *Bleyer Jakab* levelező tag: „Gróf Széchenyi és Schlegel Frigyes” (székfoglaló.)

* **A Szabad Egyetem,** mely dr. Földes Béla egyetemi tanár elnöke alatt áll, holnap, e hó 20-án indítja meg új tanfolyamát, melynek végleges programja a következő: *Pekár Gyula* orsz. képviselő, író: A troubadourok kora és költészete. (Hétfőn, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 20., 27., márczius 6. és 13. napján.) Dr. Gerlóczy Zsigmond egyetemi rk. tanár: A hevenyész fertőző betegségekről. (Kedden, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 21., 28., márczius 7., 14., 21. és 28. napján.) Dr. Földes Béla egyetemi r. tanár: A szocializmus és a kulturproblémák. (Szerdán, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 22., márczius 1., 8., 22. és 29. napján.) Dr. Cholnoky Jenő egyetemi r. tanár: Az egyenlítőtlől a sarkvidékig. (Utí rajzok vetített képekkel.) (Csütörtökön, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 23., márczius 2., 9., 16., 23. és 30. napján.) Dr. Yolland Arthur egyetemi rk. tanár: Az angol irodalom jeleséi. (Pénteken, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 24., márczius 3., 10., 17., 24. és 31. napján.) Dr. Beke Manó: Bevezetés a felsőbb mennyiségtanba. (Szombaton, az egyetemi központi épület kupolatermében, február 25., márczius 4., 11., 18. és április 1. napján.)

* **A Nyugat.** A Nyugat, Ignóus, Fenyő Miksa és Osváth Ernő szerkesztésében megjelenő szépirodalmi és kritikai folyóirat február 16-án megjelent 4. számának egyrésze a Nyugat által rendezett Csokonai-matiné kapcsán Csokonai emlékének van szentelve. A Csokonai-részről kiemeljük „Csokonai V. Mihály bucsuzó beszéde” című közleményt, mely eddig csak egyes részletekben volt ismeretes. Tartalom: Ignóus: Huszezer korona. Lengyel Géza: Székely Bertalan, Babits Mihály: Versek. Ambrus Zoltán: Tolsztoj és kritikusa. (Harmadik közlemény.), Felek Gyéza: Az új Hauptmann, Möriz Zsigmond: Az Isten háta mögött. (Regény IV.), Bán Ferencz: A véres szoba. (Novella), Oláh Gábor: Csokonait kiesapják, Csokonai V. Mihály bucsuzó beszéde. Hatvány Lajos: Egy kortárs Csokonairól, Domby Márton Feljegyzéseiből, Szilágyi Géza: Versek, Möriz Zsigmond: Lábnymok

Gallér és kezelők

tisztítását legkifogástalanabban eszközli

BRADOVKA GYULA

gőzmosó-, vegytisztító- és ruhatestő gyára

KASSÁN.

Képviseletek kedvező feltételek mellett az ország minden részében kerestetnek.

porban, (Novella). Bán Ferenc: Szerdától—szombatig, (RegényVIII.), Ady Endre: Az örökké elváltak, (Vers). Figyelő: Tersánszky Józsi Jenő: Kaffka Margit: Csendes válságok, Babits Mihály: Az igazság Gyulai Pálról, Karinthy Frigyes: Bródy Sándor: A medikus, Bán Ferenc: A köfalon túl, Turóczy József: Földi János költeményei, Tersánszky Józsi Jenő, Fényes Beck Vilmos, Berényi Róbert: Pór Bertalan kiállítására a „Könyves Kálmán”-ban, Bálint Aladár: Pogány Willy rajzai, Bálint Aladár: A Wiener Concertverein két estéje, Nagy Lajos: The boxing match.

* **Uj Idők.** Herczeg Ferenc kitünő hetilapja változatos és gazdag tartalommal jelent meg. A lap élén Córdonyi Géza gyönyörű regényének, a „Pinum Ilkának” folytatását találjuk. Novellát Heltai Jenő és Pekár Gyula tollából közöl az Uj Idők, míg a költemények közül kiemeljük Czöbel Minka, Varsányi Lajos verseit. Sztrókay Emlán a föld belsejéről ír népszerű tudományos cikkeket, Kilényi pedig buenos-airesi levélben mond el érdekes adatokat az argentinai husról és cikkekhez több pompás illusztráció készült. A jogász naplója elmés humorral megírt rovata mellett megemlítjük még a szövegrészből az Észak paradicsomáról írott cikket. A kassai dómban felállítandó Rákóczi-siremlők képe, az Izabella-bátról, a zugligeti téli sportról készült fényképek, Mühlbeck Károly ötletes fejképei stb. egészítik még ki a lap illusztratív részét. Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal VI., Andrássy-ut 10.

* **Az Ország-Világ.** Dreadnoughtok és tenger alatt járó hajók beszerzésén fáradoznak legújában a nagyhatalom. Ebből az alkalomból a dr. Váradi Antal és dr. Falk Zsigmond szerkesztésében megjelenő „Ország-Világ” legutóbb megjelent száma tizenkét képben bemutatja a francia és amerikai tenger alatt járó hajókat. Ebben a rendkívül érdekes lapban négy képben meglátjuk a tengeri halászat komplikált módját és nyolc képpel kép a híres dalmát sziget, Arbe pompás látványait hozza eléénk. Az aktualitások sorában első helyen az arcképeket említiük: Eugenia Császárné, Asquith angol miniszterelnök, Szűts András miniszteri osztálytanácsos, Szende Miksa és Tanay József, akik most ülték husz éves jubileumot, Roch György, a kisbírók országos főidőhitelintéző pénzügyi osztályfőnöke, valamint ugyanennek az intézetnek főtitkára, Bolváry Ilés, mindkettő most nyert magas kitüntetést, a négy francia zeneszerző arcképe, akiknek kompozícióit a Zeneakadémia legutóbbi hangversenyén bemutatták, báró Rothschild Albert, Szabó Xavér Ferenc és számos más jól sikerült arckép ragadja meg figyelmünket. A többi képek közül a yemeni forradalom, a görög parlament, a medve vadászat Kanadában, meg az új női ski-sportkép, a nadrágos nőkkel emelkedik ki a rendkívül bő séges illusztrációk sokaságából. A szövegrész tán még élénkbb. Giesswein Sándor, Szentkirályi B., Molnár Ferenc, akinek darabja most aratott fényes sikert Bécsben és Berlinben, Horváth Rezső, Nernényi Margit, Fesztinger René, dr. Bányász László és dr. Falk Zsigmond cikkekkel és versei tartalmuk és teszik élvezetessé a tartalmat. Külön megemlítésre méltó N. Kiss Ferenc „Bohém fiuk világa” című regénye, amely mulattató tartalmával és szép illusztrációival egymaga is megadja az „Ország-Világ” becsértékét. Az „Ország-Világ” előzetési ára félévre 3 korona. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal (Budapest, V., Hold-utca 7.).

Nyilttér.

Érvényes közlönytékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. HARMATH GYULA TUDÓBETEGEK gyógyintézet bejáróknak

Budapest, VII. ker., Rákóczi-ut 32. szám. Tudó mellbajok: Asztma, Tuberkulózis I. és II. stádiumában, vérköpés, tüdőcsucsburai) a legújabb gyógymóddal kezelteknek.

Székere-kezelés! Kamara-inhalációk! Az 5 éve fennálló intézetben kezelt betegek 70 százaléka gyógyult. Rendelés 12-2 és 2-4-ig.

A budai Szt.-Lukácsfürdő „Nagyszállójában” és „Thermal”-szállójában szoba teljes ellátással naponta 10 kor-tól feljebb. Minden szoba kilitással a Dunára. Kénes iszapfürdők és iszapborogatások. Fürdőismertetést díjmentesen küld **Szt.-Lukácsfürdő részv.-társ.**

MATTONI FÉLK
GISSHÜBLER
természetes érvényes
SAVANYÚVIZ.

Mulatságok.

Bölcsész-bál.

Budapest, február 18.

Ragyogó keretben zajlott le ma este a Royal-szálló ősszer termeiben a bölcsész-bál. A nagy vilányesillárok káprázatos fényében ezernyi színben esillogott a sok szép női ruha, a sok hatalmas drágakövekkel gazdagon kirakott diadém, nyakék és ezernyi egyéb drágakő. A sok virág, délszaki növény, mely a termet tündérkertté varázsolta, bódító illatot árasztott. Ebbe a keretbe vonult be szép asszony, sok szép leány, a főváros felső köre, a legválogatottabb közönség, hogy 10 órakor az egész fényes társaság fogadhassa József főherceget Augusztia főhercegnéjével kíséretükkel.

A főhercegeket **Szviezsényi** Zoltán bálelnök, **Hiadlovsky** Valér, **Bagyó** János bölcsészethallgatók üdvözölték, **Szviezsényi** a főhercegnéjének hatalmas, gyönyörű csokrot és táncrendet nyújtott át. A tudományegyetem nevében dr. Sággy Gyula és dr. Békefi Remig fogadták a fenszöges vendégeket, akik a Rákóczi-induló mellett vonultak fel a bálványák sorfala között a pálczás lovagok kíséretében.

A **pálczás lovagok**: Siskovits László, Csizsár Árpád, Rumbach István, Hauser Béla, Madarassy Endre, Arányi István, Mandy Tibor, Zakariás Mihály, Luger Károly és Somsich Andor.

A **bálványák névsora**: Gróf Apponyi Sándorné, dr. Alexander Bernátné, gróf Almássy Györgyné, gróf Andrássy Gyuláné, dr. Angyal Dávidné, dr. Asbóth Oszkárné, dr. Ballagi Aladárné, dr. Beke Manóné, Beretvás Endréné, dr. Császár Elemérné, báró Dániel Ernőné, dr. báró Dániel Tiborné, dr. Demeckzy Mihályné, Elek Pálné, dr. Erődi Béláné, dr. Ferenczy Józsefné, dr. Fröhlich Izidorné, dr. Gyomlay Gyuláné, gróf Haller Györgyné, dr. Hampel Józsefné, dr. Haraszti Gyuláné, dr. Heinrich Gusztávné, Hieronymi Károlyné, dr. Kármán Mórné, dr. Kövesligethy Radóné, gróf Khuen-Hédervary Károlyné, dr. Láng Nándorné, dr. Lengyel Béláné, dr. Marczali Henrikné, dr. Négyessy Lászlóné, báró Orosdy Fülöpné, dr. Pecz Vilmosné, dr. Prinz Gyuláné, gróf Serényi Béláné, dr. Simonyi Zsigmondné, dr. Székely Ferenczné, dr. ponori Török Aurélné, dr. Winkler Lajosné, dr. Yolland Arturné, dr. Zambra Péterné.

Eralogh Károly cigányzenekara rágyújtott **Belohorsky** Béla zeneszerző „Bölcsész-csárdás”-ára és a fiatalság tánczra perdült. Nagy meglepetést keltett a bölcsészek tánczrendje, a fekete táblás, bronzal díszített index eredeti lapokkal, a rovatokban szellemes megjegyzésekkel, erről selyem zsinóron henger lóg, melyben diploma van.

A bál fényesen sikerült, bár nem télt meg zsufolásig a terem, de a válogatott közönséget és a farsang vége felé járó időt tekintve, hangulatban gazdag, pompás, kedélyes bál volt.

A bál sikere **Szviezsényi** Zoltán elnök, **Bagyó** János, **Bogner** Mihály, **Bačk** Mihály, **Hauser** Béla rendezők érdeme.

A **bálon megjelent nobilettások**: gróf Khuen-Hédervary Károly miniszterelnök, báró Burián István közös pénzügyminiszter, dr. Bárczy István polgármester, dr. Boda Dezső főkapitány, dr. Molnár Viktor államtitkár, dr. Balogh Jenő államtitkár, Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke, Fazekas Ágoston alispán, gróf Festetics Géza, dr. Genersich Antal tud. egyetemi rektor, dr. Békefi Remig bölcsészeti kar dékán, dr. Heinrich Gusztáv, az Akadémia főtitkára, dr. Várady Antal író, dr. Hollán Sándor min. tanácsos, gróf Apponyi Sándor, báró Skerletz Iván, Matskassy József, Tóth Lajos, dr. Gopcsa László, Pulszky Garibald, dr. Sággy Gyula, dr. Csarada János, gróf Fontenay Lajos főkonzul, dr. Erődi Béla, dr. Cherven Flóris főigazgatók, báró Eötvös Loránd, dr. báró Harkányi Béla, dr. Beöthy Zolt, ponori dr. Thewrewk Emil, ponori Török Aurél, dr. Alexander Bernát, dr. Áldassy Antal, dr. Nagy Mihály ny. főispán, dr. Angyal Dávid, dr. Asbóth Oszkár, dr. Radics Ferenc, dr. Ballagi Aladár, dr. Beke Manó, dr. Buchböck Gusztáv, dr. Császár Elemér, dr. Demeckzy Mihály, dr. Dégen Árpád, dr. Fejérpataky László, dr. Ferenczy József, dr. Gyomlay Gyula, dr. Fináczy Ernő, dr. Siegescu József, dr. Gombócz Zoltán, dr. Haraszti Gyula, dr. Hampel József, dr. Horváth Cyrill, dr. Hegedüs István, dr. Kármán Mór, dr. Klupathy Jenő, dr. Kövesligethy Radó, dr. Kuzsinszky Bálint, dr. Láng Nándor, dr. Lengyel Béla, dr.

Lőrenthey Imre, dr. Margalits Ede, dr. Mahler Ede, dr. Marczali Henrik, dr. Medveczky Frigyes, dr. Mauritz Béla, dr. Négyesy László, dr. Pauer Imre, dr. Pecz Vilmos, dr. Petz Gedeon, dr. Prinz Gyula, dr. Riedl Frigyes, dr. Simonyi Zsigmond, dr. Suták József, dr. Szinnyi József, dr. Tóth Szabó Pál, dr. Thirring Gusztáv, dr. Winkler Lajos, dr. Yolland Artur, dr. Zambra Péter, dr. Zemplén Győző egyetemi tanárok.

Asszonyok: Aigyai Molnár Pálné, Pataky Ferenczné, Lencz Józsefné, Ligeti Imréné, Ulrich Edéné, Schindler Emilné, Pády Józsefné, Bacskay Miklósné, Bolváry Zaha Istvánné, dr. Arányi Gusztávné, dr. Payer Imréné, dr. Lampel Jenőné, Buday Dezsőné, dr. Cserép Józsefné, dr. Concha Győzőné, Déry Gyuláné, Disandri Jakabné, Gózon Zsigmondné, Herzel Józsefné, Payzl Józsefné, Justus Józsefné, Hauser Kálmáné, Heinrich Ernőné, Nicolini Gézáné, Kintner Ágostonné, Erőss Istvánné, Lipthay Kornélné, Ebers Károlyné, Gosztanyi Aladárné, Buday Béláné, Vozáb Kálmáné, Halász Gyuláné, Hegedüs Istvánné, Molnár Józsefné, Mayer Ferenczné, Nagy Ákosné, dr. Nagy Miklósné, Paulheim Ferenczné, özv. Erőss Istvánné, Jellen Ernőné, Ugray Jánosné, Ince Józsefné, Baksányi Gyuláné, Burián Béláné, Weidinger Nándorné, Haindler Dánielné, Vargha Pálné, Stolec Györgyné, Horváth Béláné, Kutsera Károlyné, Poss Kálmáné, Dilla Edéné, Bayer Béláné, Aknay Tiborné.

Leányok: Rémy Zsófia, Rombay Lilike, Neubauer Tinesi, Déer Viola, Pischner Baba, Förster Tunyi, Bohács Margit, Lencz Elvira, Nagy Rózi, Schindler Marianne, Györy Lujza, Heinrich Miczi és Iles, Buday Miczi, Csapodi Vera, Katona Ilonka, Lipthay Olga, Wolf Irén és Ellus, Cherven Miczi, Arányi Erzsébet, Olyai Molnár Jolán, Ligeti Aranka és Lilla, Szentpály Ilonka, K. Sommer Lola, Ulbricht Margit, Szilágyi Irén, Buday Irénke, Disandri Miczi, Nagy Ilonka, Matskassy Manzi és Paula, Szönyi Anna, Halász Sárika, Hegedüs Irénke, Hegedüs Margit, Jutze Baba, Erőss Aranka, Erőss Jolánka, Ebers Ella, Gosztanyi Gizi, Jellen Jolly, Gózon Elvira, Raksányi Marika, Herczel Emmy, Arányi Erzsé, Angola Baba, Bacskai Ill, Csapodi Vera, Nicolini Jennike, Jankovich Margit, Draskovich Alice, Justus Hajnalka, Kovács Emmike, Wonesch Margit, Kintner Aranka, Kintner Margit, Meyer Etelka, Nagy Margit, Nagy Rózsa, Payzl Irénke, Szilágyi Irénke, Buday Irénke, Vozáb Sárika, Haindler Margit, Vadnay Olga, Ugray Jolán, Vargha Irén, Horváth Manzi, Dilla Elza, Ertl Viola, Lener Elvira, Wolf Irénke, Wolf Ellus, Cserép Manzi, Windhardt Jolánka.

* **Gyermek-bál a Tisztai Kaszinóban.** Ma délután 5 órakor ragyogó arcú, boldog, kedves gyermekek mulattak a tisztai kaszinóban. Reitter, a daliás tüzfőhadnagy csaknem egy teljes órán át mulattatta őket és mondhatni, az apró közönség nagyon hálás publikum. Már amikor Reitter főhadnagy a szinpadra lépett, óriási óvázióban volt része; a kis lányok „virágos bácsi”-nak, a fiúcskák „czukros bácsi”-nak nevezték. Bűvész-mutatványai azonban a felnőtteket is érdekelték mindvégig. Különösen tetszett az a mutatványa, amikor egy üres papírból készült süvegből rengeteg virágot, majd utána rengeteg czukrot varázsolott elő, amit a közönség köze hajigált. Ezután a gyermekek tánczoltak és játszottak 8 óráig, 8 óra után pedig a felnőttek mulatsága következett, amely folyton emelkedett hangulatban reggelig tartott.

* **A Sportkedvelők Köre estélye.** A Magyar Ker. Orsz. Keresk. Utazók Egyesülete helyiségében fényesen sikerült mulatságot rendezett ma este a Magyar Bank és Keresk. R.-T. tisztviselői kebelében alakult tisztviselők köre. Az estét hangverseny vezette be, melyen részt vettek **Sarbaði** Aladár, **Góth** János, **Kápolnay** Irén, **Erdőssy** Antal. A nagy tetszéssel fogadott hangversenyt táncz követte, amely reggelig tartott.

* **A fegyverneki uri kaszinóban** ma este pompás mulatság folyt le. A mulatságot Lamm J. „Apró félreértések” című egyfelvonásosa vezette be, amelynek sikere Erdős József szenális rendezését dicséri. Úgyes játékával kitünt Szatmári Anna és Erdős József, kiket nagyon sokszor a lámpák elé hívott az óriási taps. Ezután Erdős Józsefné a „Szinészjelölt”-et adta elő nagy hatással. Előadás után táncz volt.

* **Drogista-tánczestély.** Fényesen sikerült mulatságot rendezett ma a Drogista Ifjak Egyesülete a Pesti Lloyd Társulat termeiben. A rendezőbizottság Majthányi Béla elnök vezetése alatt mindent megtett a siker érdekében. A hölgyek apró parfümüvegekkel díszített tánczrendeket és francia illatszergyárosok által küldött élővirág csokrokat kaptak. A mulatságon a drogista szakma minden kiválósága résztvett, sőt a bécsi drogisták is képviselve voltak.

* **A kunszentmártoni ifjuság** ma este fényesen sikerült tánczestélyt rendezett, melyen az egész környék élőkölösége részt vett.

* **Az országos vasutas-jelmezbál** ma este zajlott le a Vigadóban. Tarka jelmezek, vidámság volt a mulatság fővonása. A vasutasok ezuttal is jól mulattak sikerült mulatságukban.

✗ Az aranyművesek ma este az Ügyvédi Kamara dísztermében nagy táncvigalmat tartottak; a nagy terem teljesen megtelt, a mulatság nagyon szép volt.

✗ A Budapesti Közművelődési Egyesület ma este a Redlich-vigadóban művészestélyt rendezett, amelyen Kórnai Berta, Szász Ilonka, Nagy Annus, Baumann Károly, Füredi Ödön, Fischer Ervin, Richter István, Leopold Ernő és Madari Adolf működtek közre. Az előadást tánc követte.

✗ A felsőipari iskola ifjusága az Esterházy-utcai Otthonban ma este sikerült zártkörű táncestélyt rendezett.

✗ A képviselő-piknik. A képviselő-piknik rendező-bizottsága ma ülést tartott, amelyen megbeszélte a piknik részleteit. A mulatságot f. hó 27-én tartják a Magyar Kereskedők Házában. A rendező-bizottság elén Angyal József háznagy áll. A piknik a szezon egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik. A termet délszaki növényekkel és virágokkal pazarul feldíszítik. A lépcsőházban a képviselőházi szolgák fognak díszbe öltözve sorfalat állani. A zenét Radics Béla bandája szolgáltatja. A pikniken résztvesz a kabinet valamennyi tagja és a Ház elnöksége. A hölgyeket a rendezőség kedves emlékekkel fogja meglepni tánczenei alakjában, ami a farsang egyik clouja lesz.

✗ A józsefvárosi bucsu és bál rendező-bizottsága immár teljesen elkészült a jökédvü' este programjával és így a teljes műsort ösmerteltjük a következőkben: Verses prólógus. Előadja Mészáros Giza, a Vígyszínház művésznője. 2. Panoráma megnyitás. Festették Faragó Géza, Remek Árpád és Herman Lipót. Kikiáltó Tarnai Ernő a Magyar Színház tagja. 3. Paprika Janosi. Fényes Annuska prólógusa után színe kerül „Rózsa Sándor az Operában” című rémdrámá. Előadják: Z. Molnár László, Rátkai Márton és Tarnai Ernő a Magyar Színház művészei. 4. Dzsentry mulatság. Czigángzenekarral előadja Király Ernő, a Király Színház művésze. 5. Gulyás Miska és Káposzta Sári. Éneklő Mészáros Giza, Harmónikán kíséri Csizsér Arthur, a Király Színház művésze. 6. Variete óráma. Előadja Rátkai Márton. 7. Kuplék. Éneklő Fényes Annuska. Zongorán kíséri Vincze Zsigmond, a Király Színház karnagya. 8. Johnson és Jeffries. 9. Paprika Janosi előadás. Színe kerül „A háziúr és a lakó” című rémdrámá. Előadják: Z. Molnár László, Tarnai Ernő és Rátkai Márton. 10. Aktuális strófák. Harmónika mellett előadja Csizsér Arthur. 11. Hegedű és tánc. Előadja Fényes Annuska. 12. Apacs-jelenet. Előadja Fedák Sári és Rátkai Márton. Ez a bucsu programja, de ezenfelül a sátrakban és a bódékban ezrefelé mulatság lesz, míg a Vigadó kistermében elegáns díte-bál lesz a honvéd zenekar és Balogh Károly bandájának közreműködésével.

✗ Monstre-karneval a Városligetben. A városrégi vurstli eljárat területén jövő hét szombatján rendezendő monstre-karneval egyik legkiemelkedőbb pontja a nagy karneval-menet lesz, mely a nizzai és kölni nagy karneválok mintájára olyan látványosságot fog nyújtani, amiben még Budapest közönségének nem volt része. A menet mintegy ötszáz jelmezestől, száz lovasból és nagyszámu ragyogóan díszített pompás kocsiokból fog állani. Külön látványossága a menetnek az a tizenkét méter hosszú és öt méter magas elefantszörny, amelynek hátán jelmezest zenekar foglal helyet. A menetben minden jelmezest részt vehet, akinek belépőjegy van a karneválra. Jegyek a nagyobb dohányszöszökben és a területen kaphatók.

FŐVÁROS.

✗ (Uj kórházak kellenek. Kevés a kórház Budapestben. A kórházhiányt fokozza, hogy a meglevők közül is néhány olyan állapotban van, hogy ma-holnap használhatatlanná válnak. Nemrégiben a főváros a tüzoltó-utcai elemi iskolát kórháznak rendezte be. Az iskola azonban szükség van s Vasillievs János alpolgármester ma értekezletet tartott az érdekeltektől vezetőivel. Az értekezlet megvitatta, hol lenne legegyszerűbb új kórház építése s abban állapodtak meg, hogy a kun-utcai dologkórházat bővítik ki. A lövőház-utcai kórház helyett pedig a Szent János-kórház mögött építenek új kórházat az elmebajosok megfigyelésére.

✗ (A polgármester az Erzsébet-parkról és az új városházáról. A közmunkatanács az Andrássy-ut meg hosszabbításának tanulmányozására vegyes bizottságot alakított, amely tegnap délután tartotta első ülését Tolnay Lajosnak, a közmunkatanács elnökének elnöklése mellett. Ezen az ülésen mutatta le Bárczy polgármester újabb tervét, amely a különböző szakegyesületekben már megvitattatott Hoepfner és Lajta-féle terveket egyesíti magában. A polgármester terve ugyanis kiszajátítja, lebontja és parkozza a Nagykorona-utca és Váci-körút között fekvő telektömböt a Szent István-templomtól a Marokkói-utcaig, továbbá a Marokkói-utca, Váci-körút, Deák-tér és Erzsébet-tér között fekvő területet s ezt hozzácsatolja az Erzsébet-sétányhoz. Az Erzsébet-park így kijön egészen a Váci-körút vonaláig s a Bazilika is legalább egyik oldaláról szabadulna. Az Erzsébet-téren, az Andrássy-ut tengelyében építi a hatalmas új városházát. A központi városházának pedig egész területét értékesíti bérpalotáknak. Az Andrássy-ut magáztán az Erzsébet-parkba torkolna be és megfelelő befejezésül szolgálja a hatalmas törönnnyal építendő új városháza. A városháza földszintjén üzlethelyiségek, udvarában pedig vásárcsarnok lenne. Az új városháza megépítéséig a központi városháza Városháza-utcai, Károlyi-utcai és Gerlőczy-utcai része megmaradhatna, a Károlyi-körúti részt pedig azonnal parcelálhatóvá s értékesíthetővé. A polgármester előterjesztése szerint az impozáns és valóban világvárosi jelentőségű terv végrehajtása nem fog nagyobb anyagi áldozatot követelni, mert a szabályozás költségei a központi városháza értékesítése révén fedezetet nyernek, az új városháza építési költségének annuitását pedig meghozzák a városháza bérbe adandó helyiségei és a vásárcsarnok. A bizottság a polgármester által bemutatott tervet a tárgyalás alapjául egyhanguan elfogadta s elhatározta, hogy előterjesztést tesz a közmunkatanácsnak, hogy a mérnöki hivatal és közmunkatanács szakértőivel dolgoztassa ki a részletes tervet és költségvetést. A bizottság azt kívánja, hogy a mérnökök sürgősen dolgozzák ki a költségvetést, hogy az illetékes hatóságok még a nyári szünet megkezdése előtt dühessenek s még az idén hozzá foghassanak a terv megvalósításához.

✗ (Megint a tejhamisítók. A VII. kerületi előjáróság ma folytatta az élelmiszerhamisítók elleni eljárását. A ma tartott tárgyaláson ismét néhány veszedelmes tejesalót rendszabályoztak meg. A kihágási bírság mai tárgyalásán dr. Emőd József elnököl és dr. Haidécker János fogalmazó vezette a jegyzőkönyvet. 65 százalékos, 45 százalékos, 40 százalékos tejhamisítók kerültek elbírálásra. A legszigorubb büntetést Spielmann Mihály biai házaló-tejváros kapta: 3 napi elzárást és 200 korona pénzbüntetést. Perlusz Márk szatócs (Hársfautca 13.) 300 korona pénzbüntetéssel. Schernig Ferenczné (Tüzoltó-utca 8.) pedig 100 koronával sújtott. Azonkívül több csanádi tejhamisítóra kirótt az előjáróság összesen 600 korona pénzbüntetést.

✗ (Egy kis statisztika. Az ideai népszámláláskor az iskolaköteleseket külön írták össze. A statisztikai hivatal földolgozta az anyagot s annak alapján megállapították, hogy 18.211 iskolakerülő van Budapestben. Ebből 3875 elemi iskola köteles, 14.336 pedig 12-15 éves és az ismétlőiskolába kellene járniok. Gróf Festetics Géza tanácsos, az iskolai osztály vezetője ma délután értekezletre hívta össze az iskolaszéki elnököket és megvitatta velük, hogyan kényszeríthetnék az iskolakerülőket iskolába járásra. A tanácsos bejelentette, hogy az elemi iskolák 3875 iskolakerülőjénél kutatták az okot, hogy miért nem jártak iskolába s megállapították, hogy 597 magántanuló, 173 költözökös miatt nem járt iskolába, 243 szegénység miatt nem mehet iskolába. Nincsen ruhája, cipője s a nyomorúság zárja el előlük az iskolát. 910 iskolaköteles beteg. 1952 gyermeket pedig szülei nem engedtek iskolába járni. A 3875 iskolába nem járó gyermek közül tehát csak 2368-at lehet iskolakerülőnek tekinteni. Kérékszámban hatvan ezer iskolaköteles

van a fővárosban, tehát öt százalék sincsen az iskolakerülő, ami aránylag elég kedvező eredmény. Legszomorubb a sorsuk azoknak, akik nagy szegénységük, nyomorúságuk miatt nem járhatnak iskolába. Első sorban tehát ezeken akarnak segíteni. A mai értekezleten abban állapodtak meg, hogy az iskolaszékekkel közölni fogják az iskolakerülők nevét s lakását és az iskolaszéki tagok föl fognak keresni minden gyermeket s gondoskodni fognak arról, hogy iskolába küldjék őket. A szegény gyermekeket fölruhazzák s a napközi otthonban enni kapnak. Azokat a szülőket pedig, akik hanyagságból nem küldik iskolába a gyereket, följelentik a kerületi elöljáróknak s ha másképpen nem tudnak segíteni a dolgon, elvezetik a szülőktől a gyermeket s a gyermekvédő liga gondozására bizzák.

✗ (Az élesztő. A földművelésügyi miniszter rendeletet adott ki az élesztő forgalmához való feltételeire nézve. E rendelet szerint a tisztaság élesztő skarlátvörös címkevel és „tisztaság élesztő” felirással ellátott esomagokban, a burgonyával kevert élesztő világoskék címkevel és „kevert élesztő” felirással és végül a sörélesztő citromsárga címkevel és „sörélesztő” felirással ellátott esomagokban árusítható. Másféle megnevezést vagy megjelölést használni tilos. Ott, ahol sörélesztőt árusítanak, más élesztőt árusítani nem szabad. A kiesinyben való árusításnál az élesztőt oly módon kell levágni, hogy a vevő az eredeti esomagolást láthassa. A rendelet márczius 1-én lép életbe.

✗ (A jövő évi képviselőválasztók. A főváros központi választmánya a jövő évi képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítására megalkotandó összeíró küldöttségek tagjainak személyeire nézve az e hó 26-án, hétfőn délelőtt 11 órakor tartandó ülésén fog megállapodni.

TANÜGY.

✗ (A Rákóczi-kollégium igazgatósági ülése. A Rákóczi-kollégium igazgatósága most tartotta negyedévi rendes ülését. Az igazgatóságnak a rendes jelentéseket tárgyalta, melynek során tudomásul vették a növendékek tanulmányi előmenetelére vonatkozó előterjesztést, azután pedig áttértek a betegszobák és fürdőhelyiségek számára készülő újabb szárnyépület építésének kérdésére s úgy határoztak, hogy az ezzel kapcsolatos tárgyalások rövid befejezése után a tavasz kezdetén az építési munkálatokat lehetőleg megindítják.

EGYESÜLETEK.

(—) Tanítók gyűlése. Az Eötvös-alap országos tanítói szögyegylet ma délután választmányi ülést tartott Rákos István alelnök elnöklésével. Az ülésen a tisztviselőknél kívül mintegy 15 választmányi tag jelent meg. Minke Béla napirend előt szözlalt fel és a kiközbesített, valamint a lapokban megjelent meghívók közti eltérések iránt kért felvilágosítást, amelynek megadása után az ülés a napirendre tért át. Az ülés első tárgya a választmányi tagok lemondása volt. A megüresedett állásokat tulajdonképpen csak a közgyűlésnek van joga újból betölteni, de a nyári közgyűlésig a választmány az ellenőri tisztséggel ideiglenesen Gundy Károly másodtitkár bízta meg, a számvizsgáló-bizottság teendőire pedig addig Székely János és Józsa Dániel kérte fel. A lemondásokkal a kolozsvári ház felügyelő-bizottságának egy tagja sem, a budapesti házra felügyelő-bizottságának pedig mindössze két tagja maradt. Rákos István alelnök indítványára a választmány elhatározta, hogy fölkerli a Mosdóssy Imre kr. tanfelügyelő elnöklése alatt működő igazgató-tanácsot, hogy ezeket a tagokat pótolja. Ezután az alapszabály-módosítás előkészítésére bizottságot küldött ki a választmány. Folyó ügyek és segélykérvények elintézésével az ülés véget ért.

(—) Magántisztviselők tanácskozása. A Magántisztviselők Országos Szövetsége a minap tartotta rendes havi ülését dr. Kreutzer Lipót elnöklése alatt. Gelléri Adolf főtitkár bemutatta azt a fölterjesztést, amelyet a szövetség a belügyminiszterhez intézett a hajózási társaságoknál alkalmazott magyar tisztviselők érdekében, minthogy a német hajóstársaságoknak az ugynevezett Połnak akciója a tisztviselő létérdekeit veszélyezteti. Ugyancsak a főtitkár tett jelentést a műszaki tanácsról szóló törvénytervezet tekintetében felmerült aggályokról is.

(—) Az állami díjnekok közgyűlése. Az Állami Díjnekok Országos Szövetsége holnap, vasárnap délután fél 3 órakor az új városháza közgyűlési termében rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlés előkészítője annak az országos mozgalomnak, amelyet a szövetség a díjnekok helyzetének megjavítása céljából indít.

Gyomorfájdalmakat enyhít!

Rögtöni hatás mutatkozik gyomorgörcs, gyomorhurut, kólika, esőmör, étvágytalanság, böfögés, felfúvadás, rosszullét, kimerültség, hányinger, kellemetlen szájíz, oldalszurás, láz és migrén stb. hasonló bajnál, ha

„Novicum”
székelyhavas gyomorke-serű honiszert használja.
Kapható a készítőnél!

KÁRPÁTI JÓZSEF
Árkos-Sepsiszentgyörgy 5. szám.
Egy nagy üveg ára 2 kor. Egy közép üveg 1 kor. 20 fill. és egy kis üveg 60 fill.
Postán legkevesebbet küld 3 nagy, 5 közép vagy 10 kis üveget 6 kor. utánvét mellett a készítő vagy a Magyarországi főraktár:
Balla Sándor „Hunnia” gyógyszer-tára
Budapest, VII. /1, Erzsébet-körút 56. szám.

! Akar Ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák? Olvassa el a **"Társalgás művészete"** rendkívül érdekes könyvet! Megtudhatja ebből, mint viselkedjék, hogy férjt, nőt, alattvalót, felebbvalót egyaránt megközelítson **Korrekt utamutatás** lesz az **élet minden helyzetében**, balokon, bankettelnél, esküvőkön, stb. stb. Tartalomjegyzékét **ingyen** küld **DEAK**, Budapest, Rákóczi-ut 80.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ Ügyvédek memoranduma. A Budapesti Ügyvédi Kamara közgyűlése már a múlt évben foglalkozott azzal a kérdéssel, miként lehetne a közjegyzői hatáskört az ügyvédi karra kiterjeszteni és idősebb ügyvédek közjegyzői jogosítványával felruházni. A közgyűlés utasítása folytán a kamara választmánya is behatóan foglalkozott ezzel az ügyvel s tanulmányai alapján most részletesen megalkotott memorandumot terjesztett az igazságügyminiszter elé. Az emlékirat mindenekelőtt megállapítja, hogy általános a panasz igazságszolgáltatásunk lassu menete miatt. Amíg Ausztriában hat-nyolcz hónap alatt a perek az összes fórummal tarthatatlanok. A leghelyesebb megoldás a bajok orvoslására az, hogy a perenkívüli ügyeknek legalább egy részétől a bíróságokat mentesítsük. Az összes perenkívüli dolgokat el lehetne vonni a bíróságoktól. Az emlékirat 10 pontban sorolja fel azon ügyeket, amelyek a bíróságoktól elvonhatók és az ugynevezett ügyvéd-közjegyzők hatáskörébe utalhatók. A memorandumot dr. Pap József, a kamara titkára dolgozta ki. Az emlékirat különösen hangsúlyozza, hogy a javaslat nem a közjegyzői kar ellen irányult, mert szerzett jogokat sérteni nem akar. Ott, ahol királyi közjegyző van, ő gyakorolja továbbra is az összes funkciókat, állás megüresedével azonban az nem közjegyzővel, de ügyvédközjegyzővel volna betöltendő.

§ A szerelm vége. Veder János rákoskereszturi kályhássegéd felesége szerelmi viszonyt folytatott Fellner Gyula munkással, akinek felesége és gyermekei vannak. Fellner Gyula a múlt év elején véget akart vetni ennek a viszonynak. A szerelmes asszony sehogy sem akart ebbe belenyugodni s mikor Fellner mégis megmaradt elhatározása mellett, előbb egy Flaubert-puskával a szemébe lött, majd késsel támadta meg s hátbaszurta szeretőjét. A kir. ügyészség szándékos emberölés kísérletének büntette miatt emelt vádat Veder János ellen. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a pécsi bírói bíróság elnöklésével. A bíróság fölmentő ítéletet hozott. Az ítélet jogerős.

§ Elítélt párbajok. Kinos botrány játszódott le a múlt év nyarán az egyik fővárosi kaszinó bakkszobájában, melyet az affér szereplői, Halápy Frigyes győgszerész és Tuszkan Waldemár magánzó lovagias uton intéztek el. A kir. ügyészség Tuszkan Vlademár ellen párbialdra való kihívás, Halápy Frigyes ellen pedig párbialdra való kiállítás vétsége miatt emelt vádat. Ma tárgyalta ezt az ügyet a büntető bíróságon dr. Benko bírósági elnök. A tárgyaláson a vádlottak beismerték, hogy enyhe feltételi pisztolypárbajt vívtak. A bíróság ítéletét tárgyalás után mindkét vádlottat bűnösnek mondta ki és a vádbeli cselekményért nyolcz-nyolcz napi államfogházra ítélte.

§ Házasságszédelgő szobafestő. Fehér Ernő szobafestő, nős ember léte, udvarolni kezdett Tuszkan Éva cselédlánynak, akiről tudta, hogy néhány száz korona megtakarított pénze van. A lány hitt Fehér Ernő házassági ígéreteinek és gyanútlanul átadott neki apránként mintegy 600 koronát. Csak később tudta meg, hogy a házasságból nem lehet semmi, mert Fehér Ernőnek már felesége van. Feljelentésére család büntette miatt került ma Fehér Ernő a vádlottak padjára. A tárgyaláson a vádlott tagadta, hogy házasságot ígért volna a panaszos cselédlánynak, azt azonban elismerte, hogy több alkalommal pénzt kapott tőle kölcsön. A bíróság a kihallgatott tanúk vallomásaival beigazolta, hogy a vádlott bűnösségét és család büntetéseért hét hónapi börtönrre ítélte.

§ Gyermekének gyilkosa. Hajmeresztő kegyetlenséggel ölte meg újszülött törvénytelen fiugyermekét a múlt év novemberében Krall Mária 21 éves cselédlány. Nyomban a gyermek születése után a lány, hogy szegényétől meneküljön, egy konyhakéssel levágta a gyermek fejét, azután pedig végtagjait vagdosta le, hogy az így megcsönkített hullát könnyebben ki tudja csempészni a szeméttel együtt. Ez a szándéka azonban nem sikerült, mert bűnös tetteit fölfedezték, mire a rendőrség letartóztatta. A kir. ügyészség vádjára ma gyermekölés büntetéseért vádolva került Krall Mária a büntetőtörvényszék elé, amely ma bír-

gyalta ezt a bűnügyet zárt ajtók mögött. A lefolytatott tárgyalás után a bíróság a nyomós enyhítő körülményekre való tekintettel Krall Mariát négyhónapi fogházra ítélte, de ebből is kitöltöttnek vett a bíróság az elcsenvedett vizsgálati fogsággal három hónapot. Az ítélet jogerős.

§ Csalás vasuti jegyekkel. Az újságírói kedvezményes áru vasuti bérletjegyekkel való szűkös kereskedést üztött *Kadosa Krausz* Ede, aki egy Magyarische Revue című lap révén kért a kereskedelmi minisztériumtól vasuti jegyeket oly egyének részére, aki sohasem voltak újságírók. Így a múlt év tavaszán *Jokl József* újságíróknak ajánlotta, hogy hajlandó neki két újságírói államvasuti éves bérletjegyet szerezni 500 koronáért. *Jokl* újságírók léteire kapva-kapott a kedvező alkalmon és a saját és *Rex József* lókereskedő sógora részére nyomban megrendelt két darab vasuti bérletjegyet. Erre a célra nyomban át is adott 484 koronát *Kadosának*. Hetek, sőt hónapok multak el, de a vasuti jegyeket nem kapta meg sem *Jokl*, sem *Rex*. *Kadosa* ellenben bámulatos lekeményességgel bolondította őket napról-napra anélkül, hogy a jegyeket megszerezte volna. — *Jokl József* és *Rex József* végre megváltak a sok hitegetést és dr. *Makai Aladár* ügyvéd útján büntető feljelentést tettek *Kadosa* ellen család büntetéseért. Mára volt kitérve ebben az ügyben a főtárgyalás *Baloghy György* elnök elnöklésével. A bíróság a lefolytatott tárgyalás után a vádlottat család büntetéseért nyolcz hónapi börtönrre és 200 korona pénzbüntetésre ítélte. Egyben elrendelte a bíróság az ítéletnek a kereskedelmi minisztériummal való közlését, hogy a minisztérium is tudomást szerezzen arról, hogy a vasuti jegyekkel milyen szemérmelen üzérkedés folyik néhány zuglap részéről. Az ítéletben az ügyész megnyugodott, a vádlott ellenben felebbezést jelentett be.

§ 1910. évi törvények. A Franklin Társulat „Magyar Törvénytár”-ban, melyet dr. *Márkus Dezső*, a Kuria gisegítő bírása szerkeszt nagy gondnal és lelkiismeretességgel most jelentet meg az 1910. évben szentesített törvények egy kötetben. A szerkesztő szakavatott jegyzetei, pontos betűrendes tárgymutató teszi a könyvet kiválóan alkalmassá a közhasználatra. Függetlenül mellékelve vannak mindazok a módosítások és kiegészítések, melyeket az e kötetben foglalt törvények s az ez időben kiadott rendeletek az 1867. óta hozott törvényeken ejtettek. A kötet ára füze 3 korona 60 fillér, félbör-kötésben 6 korona.

SPORT.

() **A vasárnapi mérkőzések.** Három Corinthiai és egy Magyar Kupa-match kerül döntésre. A Corinthiai-mérkőzések közül csak egy fog nagyobb érdeklődést kelteni s a *F. T. C. — Törökország* match. A *F. T. C.* formája már ismert s így győzelme is valószínű, a főérdeklődés most jövő vasárnapi ellenfele, a *B. T. C.* felé irányult, melynek erős téli tréningje s megjavult csapata esetleg megváltoztathatja a bajnokság állását.

A Magyar Kupa-mérkőzés a nagyon megjavult egyetemiek csapatát állítja szembe a *K. A. O. E.* csapatával. A két klub utóbbi időben sokszor találkozott kis pályán s így most a millenárius van hivatalosan eldönteni tulajdonképpeni erőviszonyukat. Nehéz feladatot kapott a *B. T. C.* ifjúsági csapata, mert ellenfele a *K. A. O. E.*-nek a szövetségi díjért küzdő csapata, amely bizonyára tulereőben lesz s így a *B. T. C.* i. cs. csak összjátéka segítségével grözhet.

() **Nemzetközi mérkőzés.** Vasárnap délután tartja első nemzetközi mérkőzését a Budapesti Torna Club. Ellenfele a *Vienna Football Club*-nak az időszerint kitűnő formában lévő csapata lesz s így igen érdekes erős küzdelemre van kilátás. A nemzetközi mérkőzés érdekessége mellett még az is izgatja a közönséget, hogy saját szemével óhajta látni a *B. T. C.* állítólagos nagy formáját, mert ha az erről szóló hírek igazak, akkor a jövő vasárnap a bajnoksági állásban ismét érdekes fordulat állhat be. Nemzetközi mérkőzésekben a *B. T. C.* mindig lelkesen szokott játszani, remélhetőleg így lesz most is, amikor a gyönyörűen letisztított pálya a kombinációk és lerohanások keresztülvitelét ép úgy lehetővé teszi, mintha csak szép tavaszi nap volna.

Neroli szörvesztő

egyetlen szer, mely a szöröket örökre kiirtja. A legerősebb szöröket is fájdalom nélkül azonnal kipusztítja. Szörök helyét hófehérre, bársonysimává varázsolja. Több kozmetikai kiállításon aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetve. Ártaimatlanságért jótállok. *Molnar Julia*, *Kossuth Lajos-utca 13. II. 5.* Szállítás titoktartással 5 és 10 koronáért.

KÖZGAZDASÁG.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közgyűlése.

Budapest, február 18.

Ma tartotta meg az 1910-ik üzletéről szóló rendes közgyűlést a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Láncty Leó* főrendiházi tag elnöke alatt a részvényesek nagy érdeklődése mellett. Ez a közgyűlés ünnepi hangulatban folyt le. A bank *hetven éves* fennállását ünnepelték az intézet részvényesei igazán méltó keretekben. A hetven év előtti szerény kis takarékpénztárból ma az ország vezető pénzintézete lett, mely fennállásának hetvenedik évfordulóját egy olyan mértékkel ünnepelte meg, melynek egyenlege a magyar rekord-nyereséget tünteti föl. Méltó büszkeséggel hivatkozhattak erre a bank részvényesei a mai közgyűlésen és teljes igazsággal mutathatták rá a részvényesek nevében dr. *Vass Lajos* arra, hogy a bank e bámulatosan nagy sikere annak a nagy koncepcziójú vezetősnek köszönhető, mely *Láncty Leó* kezében olyan nagysulyu tényezővé tette az intézetet, hogy a hetven év előtti kis pesti kereskedő „cassa” ma Európa vezető intézetei sorába került. Abban a mérlegben, amelyet néhány nappal ezelőtt volt alkalmunk ismertetni, a bank belső szilárdságának és fejlődésének olyan erőteljes alapjai tárulnak elénk, hogy még a legpessimistább közgazdászok is el kell ismerjenie azt, hogy a VIII-ik évtized mesgyéjét a Kereskedelmi Bank azzal a biztos tudattal lépheti, át, hogy folytonos fejlődésére folyó üzletében a külső alakulásoktól jórészt független alapjai vannak. A közgyűlésről a következő tudósításunk számol be:

A közgyűlés.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma este 6 órakor tartotta 69-ik évi rendes közgyűlését *Láncty Leó* főrend, elnök-igazgató vezetésével a részvényesek élénk részvétele mellett. Elnök üdvözölte a részvényeseket, konstataulta a közgyűlés határozatképeségét, amennyiben megjelent 264 részvényes 4933 részvény képviselésében 823 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére dr. *Hedry* közjegyzőt kérte föl, annak hitelesítésére pedig *Baumgarten Lajos* és dr. *Boróczy* részvényeseket. A nagy gondnal és körültekintéssel szerkesztett évi jelentést felolvasottak vették. Közöljük belőle a következőket:

A múlt év augusztus havában elhatározott tökefelemelést az akkoriban hirdett módokat mellett 8000 darab új részvény kibocsátása által végrehajtották; a részvényesek számára fenntartott átvételi jogot csekély töredék kivételével gyakorolták, a töredék pedig a szabad kézből való eladásra szánt 100 darab részvénygel együtt apró tételekben a nyílt piacon napi árfolyam mellett teljes elhelyezést nyert. Áttérve tevékenységének körvonalozására, felemlíti a jelentés, hogy az elmúlt év, szemben az 1909-iki mozgalmassabb évvel, nyugodtabb, rendezte keretekben mozgó, bár nagyobbarányú ténykedést tett lehetővé. A gazdasági élet erősebb lüktetése az összes üzletágak forgalmi számaival tükröződik vissza; a fővárosi építési ipar föllendülése és a vidéki intenzívebb kommunális beruházások a jelzők és közszép kölcsön-üzletekben idéztek elő a szokottnál nagyobb lendületet; a tőzsde és a pénzpiac élénkítése pedig számos pénzügyi művelet kezdeményezésére és végrehajtására nyújtott bőséges alkalmat. E mérleg nemcsak abban ért el rekordot, hogy az intézet múltjában ennél eredményesebb évi záratra nem akadunk, hanem abban is, hogy az eredménynek viszonylagos és tényleges többlete nagyobb, mint bármely más megelőző évben volt. Ez az eredmény és annak részletes elemzése bátorította fel az igazgatóságot arra a javaslatra, hogy a négy éven át fenntartott tizenhat százalékos osztalékot tizenhat százalékra emelje fel. Tetszi ezt abban az indokolt reményben, hogy a magasságot a jövőben is fenntartani képes lesz, dacára annak, hogy az 1911-iki üzletétől kezdve a nemrég kibocsátott új nyolcezer darab részvény is egyaránt részesülni fog az üzleti eredményekben. Az intézet múlt évi üzletéről vázolt kép nem volna teljes, ha rá nem mutatnánk arra, hogy a bank ügyfeleinek száma újból jelentékenyen megszorodott és hogy közkedveltsége és hitele az eddiginél is jobban meggyökeresedett. Mind ez eredmény elértével a vezetőségnek agilitása és céltudatos törekvése és a lelkes tisztikar lankadatlan munkássága egyaránt támogatta a bankot. Az elmúlt évben

follytatott üzleti tevékenységet részletezve, megemlítjük, hogy az intézet igyekezett mobilitását a jelentékenyen emelkedett üzletforgalom mellett is a szokott módon megőrizni. Az intézet mintegy 324 millió koronára rugó összes passzívával szemben 400 millió korona könnyen realizálható értéke, ugyint pénzkészlet, váltótárcza, értékpapírokra adott előleg, bankári követelések, adósek stb. bőséges fedezetet nyújtanak.

A mérleg.

A mérleg 13.898.385.67 korona bruttó nyereséggel zárul (1909-ben 13.007.372.64 korona) és a 2.854.912.49 korona (1909-ben 2.721.468.99 korona) leírások, terhek és üzleti költségek levonása után 11.043.473.18 korona tiszta nyereséget eredményez, (1909-ben 10.286.263.65 korona). Az 1909. évi 990.782.10 koronát kitevő nyereség áthozat nélkül az 1910. év gestiója 10.052.691.08 korona tiszta nyereséget eredményez (1909-ben 9.361.656.25 korona), mely a részvénytőke 23.93 százalékos (mult évben 22.29 százalékos) kamatozásának felel meg. A nyereségáthozat figyelembevétel nélkül, amint ezen adatokból kitűnik, a tavalyihoz képest 691.034.82 koronával emelkedett. Az intézet által lebonyolított számos finanziaális üzlet közül, amelyek az idei mérlegben kerültek elszámolásra, megemlítjük a következőket: Az 1908. évi 4 százalékos magyar járadék kibocsátásokban vállalt részesedés, a szerb 4 és fél százalékos államkölesönben vállalt részesedés. Pozsony városának 15 millió korona névértékű 4 százalékos kötvényeinek több pénzintézetrel együtt történt átvétele, a Budapesti Közúti Vaspálya Társaság 4.000.000 korona névértékű 4 százalékos kötvényének átvétele, a belgrádi Andréevits és társa bankcégnak átalakítása részvénytársasággá, az Egyesült Izzólámpa és Vilámsági Részvénytársaság részvénykibocsátás utolsó részletének, valamint az Egyesült Tégla- és Czementgyár Részvénytársaság első kibocsátású elsőségi részvényeinek eladása, a bolgár pénzüverésből eredő nyereség és több más, kevésbbé jelentős finanziaális üzlet és részesedés.

A tartalékalapok 996.930 korona 40 fillérrel leendő javadalmazásával következőleg alakulnak: rendes tartalékalap 25.000.000 korona, rendkívüli tartalékalap 25.000.000 korona, osztalék tartalékalap 18.000.000 korona, összesen 68.000.000 korona. A 10.052.691 korona 08 fillér tiszta nyereséget az igazgatóság a következőleg javasolja felosztani: jutalékokra 1.492.957 korona 47 fillért fordítanak, marad 8.559.733 korona 61 fillér, hozzáadva az 1909. évi nyereség-áthozatot 990.782 korona 10 fillért, marad a közgyűlés rendelkezésére 9.550.515 korona 71 fillér. Ebből 7.141.000 koronát az 1910. évi osztalék-szelvények 170 koronával való beváltására fordítassék, a rendkívüli tartalékalap javadalmazására 196.930 korona 40 fillér, az osztalék tartalékalap javadalmazására 800.000 korona, az új banképület értékesítkenési tartalékára 267.337 korona 35 fillér használtassék fel, az 1.146.247 korona 96 fillér maradvány az 1911. év javára irassék. Az osztalék a részvénytőke 17 százalékos kamatos kamatozásának felel meg. A közgyűlés a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóság indítványát egyhangulag elfogadta, a felmentvényt minden irányban megadta.

Lánzy ünneplése.

Dr. Vass Lajos részvényes állott fel ezután és fűdőzölte Lánzy Leót abból az alkalomból, hogy a király a Ferenc József-rend nagykeresztjével tüntette őt ki. A legfelsőbb kitüntetés alkalmával — mondotta — a közgyűlésnek is ki kell fejezni szoros esküvénait, mert Lánzy Leó zsenialitása és fáradságtalan munkálkodása emelte a Kereskedelmi Bankot arra a magaslatra, amelyen most számot tévő szerepet játszik a világ nagy bankjainak családjában. A mai kor nagyemberei, hősei már nem a csatákban szerzik meg a dicsőséget és a nemzet elismerését, ma a vezérszerep azoknak a kezében van, akik a nemzetgazdaságot irányítják. Ezek között a bősök között Lánzy Leó az első közé küzdötte föl magát és az ő kitüntetésében a magyar közgazdaság egyik legelső vezérének kitüntetését látja mindenki. Kívánja, hogy a magyar nemzet hasznára, a Kereskedelmi Bank nagydicsőségére hosszú ideig gyarapítsa még új érdemekkel eddigi nagyszerű munkálkodását. Lelkes éljenzés követte a beszédet, amely után Lánzy Leó emelkedett szólásra. Köszönetet mond az fűdőzölésért, elhárítja magáról a kitüntetés oroszlán részének és a Kereskedelmi Bank nagyszerűségének érdemét és azt magára a bankra hárítja. A tradíciók, amelyeknek a rabszolgája ő is és mindenki, aki a bank szolgálatában áll, vívták ki, a többi sok sikerrel együtt ezt a legfelsőbb elismerést is ezeknek a tradícióknak nyomán fakad minden munka és minden fejlődés. Hetven évvel ezelőtt egy hazafias buzgalomtól áthatott csoport alkotta meg ezt az intézetet, amely a magyar gazdasági élet felbresztésére egyesült annak idején és ez a

hazafias szellem vonult át eme letűnt évtizedek minden munkájában és ilyenformán működve történelmi jelentőséget ért el ez a bank a magyar nemzet történetében. Sohasem volt ez az anyagi érdekek hajszolója, hanem a nemzeti kötelesség és a közgazdasági szerep volt mindig a jelszava és ezt a hivatást nem tévesztette el soha senki. Ezeknek a jellemzőknek s ennek a működésnek az érdemeit jutalmazta most benne a királyi kegy, amelynek sugara azonban tüdőklően átragyog a buzgó igazgatóság minden tagjára, a tisztviselői karra és mindenkre, akinek része van a Kereskedelmi Banknak munkájában. A közérdek lebegett eddig mindig szemük előtt, továbbra is ez marad vezérlő csillaga, mert csakis így tarthatja meg a bank vezérszerepét a magyar közgazdasági életben. Perczekig tartó harsány éljenzés követte a beszédet.

Ostreichér Samu részvényes szólott ezután, a részvényesek nevében szavazva köszönetet az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak és különösen Lánzy Leó vezérigazgatónak, akinek husz évvel ezelőtt a bank ötvenéves fennállásának znnepelésére tartott közgyűlésén elhangzott jóslata, hogy a Kereskedelmi Bank részvényei par excellence papírok lesznek, fényesen beváltak, mert az akkor 11 százalékos hozó részvények, amelyeknek kursusa 2024 korona volt, ma pedig 17 százalékos osztalékhozatal mellett 4000 koronán jóval felül áll a papírok kursusa. Az alapszabályok és ügyrend módosításának, valamint annak bővítésére tett indítványt fogadta el ezután a közgyűlés, majd a választások következtek, amelyeken az igazgatóság lelépő tagjait újból megválasztották és azonkívül Boglári Simon Jakab udvari tanácsost választották be új tagul, Brust Oszkár pedig a felügyelőbizottság új tagja lett. A közgyűlést ezután Lánzy Leó, köszönetet mondva a részvényesek megjelenéséért, berekesztette. Az osztalékot hétfőtől kezdve kifizeti már a bank főpénztára.

A Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. közgyűlése.

Budapest, február 18.

Ma tartotta meg az oly eredményes üzletére visszatéríthető Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság is ez évi közgyűlést báró Herzog Péter elnökle alatt a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés híj tükrö volt annak a szoros kapcsolatnak és meleg viszonynak, amely a bank vezetősége és részvényesei között megvan, s amely a bank sikereinek egyik főforrása. A banknak már ismertett zárszámadásai az elmúlt évben is igen erőteljes és hatalmas fejlődésről számoltak be, amit a részvényesek a közgyűlésen meleg elismeréssel honoráltak és lelkes ünneplésben részesítették a bank kiváló vezérigazgatóját, Elek Pált, akinek agilitása és energiája a bankot egyik siker után a másikra vezette. Az előterjesztett igazgatósági jelentés hivatatosan is konstatálja azt, amit legutóbb a bank mérlegével kapcsolatban az elmúlt év üzleti tevékenységéről mi is megírtunk és igazolja azt is, hogy a legutóbbi 15 millió koronás alapítkeemelést teljes sikerrel keresztülvitett. Miként előre jeleztük, a közgyűlés beválasztotta az igazgatóságba gróf Károlyi Imrét is, akiben mindenestre értékes erőt nyert a Magyar Bank. A közgyűlésről az alábbi tudósításunk számol be:

A Magyar Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság ma tartotta huszadik évi rendes közgyűlést báró Herzog Péter elnöklésével, mely alulomra 88 részvényes 46.511 részvényt tétéményezt le. A közgyűlésen előterjesztett igazgatósági jelentés mindenekelőtt utal arra, hogy az elmúlt osztandó közgazdasági viszonyainak általánosan kedvező alakulása a társaság sokoldalú tevékenységére is érvényesítette előnyös hatását. Az üzletek oly fejlődés irányába terelődtek, hogy szükségesnek mutatkozott a részvénytőkának újabb felépítése 25 millió koronáról 40 millió koronára. E művelet teljes sikerrel befejezést nyert s ennek révén, a közel 20 milliónyi tartalékokkal együtt, a társaság saját tőkét 60 millió koronára szaporodtak, úgy hogy a társaság a tőkeerő tekintetében is a hazai nagybankok legelső sorába emelkedett.

A banküzlet forgalma az összes ágazatokban lényeges gyarapodást mutat: egyrészt a felvétel banküzlet erőlyes fejlesztést nyert, másrészt a társaság számos műveletet és finanszírozási tranzakciót bonyolított le. A váltóüzletforgalma 182 millió koronányi forgalma jóval túlhaladja az előző évi s hasonlóképen fejlődött a deviza-, inkasszó- és értékpapírüzlet, valamint az értékpapír-előlegezés. A betétek az előző évi 23 millió koronáról 33 millió koronára emelkedtek. Az üzletek igényeinek könnyebb kielégítése céljából a

társaság két újabb bankfiókot létesített a székesfőváros területén, továbbá fiókot nyitott Kaposváron is. A vidéki szervezést körében a Fiume Kereskedelmi Bank alaptőkéjét 1 millió koronáról 2 millió koronára, a Temesvári Bank és Kereskedelmi Részvénytársaság 1 millióról 1 és fél millió koronára emelte s ugy e két intézet, mint a Pozsonyi Kereskedelmi és Hitelbank is az előző évinél nagyobb osztalékot fizetnek. Kiemelendő a legújabbban Bécsben létesített nagobbszabású fiók, mely a hazai közgazdasági szempontjából rendkívül fontos működését ez év elején kezdte meg. A társaság az elmúlt esztendőben megfelelő arányban résztvett a különböző nagyobb belföldi és külföldi közkölesönműveletekben, nevezetesen: a 4 és fél százalékos m. kir. állami pénztárjegy, a 4 százalékos magyar koronajáradék, a török államkincstárjegy és török kölesönkötvény kibocsátására, továbbá a Deutsche Orientbankra nézve, valamint a porosz és német birodalmi járadékkibocsátásokra alakult szindikátusokban; a mindeme részesedésekből eredő hasznok elszámolása azonban az új üzletre maradt fenn. A Budapest-székesfővárossal régebben kötött 20 milliós folyószámlakölesönművelet lebonyolítást nyert, de viszont résztvett a társaság az újabbban nyújtott 40 millió koronás kölesönműveletben, továbbá a Pozsony városnak adott 15 millió koronás kötvénykölesönműveletben is. A Fiume városnak évek előtt adott 6 milliós folyószámlakölesön lebonyolítást nyert.

Az újabb alapítások közül felemlíthetők: Magyar Szászpar Részvénytársaság, Magyar Bányászati és Kohóipar-Tanulmányi Részvénytársaság, Bőrcékesítő Részvénytársaság, Pozsonyi Építő Részvénytársaság; ide tartozik a Délmagyarországi Czurkóipar Részvénytársaság alapításában való részvétel, valamint a 6500 holdas moslavina Doret-féle birtok értékesítésére létesített szindikátus. A társaságnak az elmúlt év végén egy új belföldi biztosító-társaság létrehozása érdekében indított mozgalma eredményre vezetvén, baseli, berlini és bécsi előkelő bankok, továbbá 15 elsőrangú hazai vidéki pénzintézet közreműködésével megalapította a Hungaria Általános Biztosító Részvénytársaságot 6 millió korona alaptőkével. A bank szindikátusi alapon megszerezte az Első Temesvári Szászpar és Finomító Részvénytársulat részvényeinek többségét s e vállalat alaptőkéjét 2 millióról 3 millió koronára emelte; továbbá pénzügyi érdeklődésbe vonta a 8 millió koronás tőkétű Ostereichische Aktiengesellschaft der Hotels und Kuranstalten Abbazia vállalatot, valamint a Délmagyarországi Gőzmalom Részvénytársaságot és a Budapesti Téglyagyár és Mészégető Részvénytársaságot. A régebbi alapítások közül a Magyar Föld Részvénytársaság 21.400 holdas hetrneki uradalmát kielégítően értékesítette; ez üzlet hasznának elszámolása az új évre paradt.

A faipar körében fennálló érdekeltségek is az eddiginél kedvezőbb eredményeket szolgáltattak. A Pécs-Báttaszéki Helyiérdekű Vasut műveletében birt részesedés kedvező eredményvel lebonyolítást nyert. ennek az üzletnek haszna is az új évre vitetett át; viszont a Drávavölgyi Helyiérdekű Vasut finanszírozásából eredő haszon most számoltatott el. A 40.000 kat. holdnyi d'Harcourt-féle uradalmak értékesítésére alapított Földbirtok és Telekbank Részvénytársaság a birtokok tulajdonos részét már értékesítette; az ebből támadt összes nyereségek elszámolása azonban későbbi időre van fentartva. Az áruüzletek közül a kivételi üzlet alakulását a Keleten bekövetkezett konszolidáció tetemesen javította; a szőzlet továbbmenő fejlődést mutat s az elmúlt év folyamán a társaság új szerződést kötött a pénzügyminisztériummal a szőzlet terén való tevékenységének további tíz év tartamán való folytatására nézve; a gépjárat forgalma minden eddigi eladási eredményt túlhaladott s a délgyművelés-akuziók forgalma rendben bonyolódik le.

A jelentéssel kapcsolatos zárszámadások szerint a mérleg 3.665.203 K tiszta nyereséggel zárul. A közgyűlés az igazgatóság előterjesztéséi alapján határozatilag kimondta, hogy a tiszta nyereségből a tavalyi 36 koronával szemben osztalékul részvényenként 38 K fizetessék ki február 20-tól kezdve, a tartalékalaphoz 482.503 K esatoltassék s a fennmaradó 591.242 K az új üzletév számlájára vitessék át.

A közgyűlés ezután köszönetet szavazott Elek Pál vezérigazgatónak és az igazgatóságnak s ezután a társaság igazgatóságának új tagjait megválasztotta gróf Károlyi Imre nagybirtokost.

Az új Hitelrészvények kibocsátásának arfolyama. Tudvalevőleg a Magyar Általános Hitelbank ez évi rendes közgyűlésén alaptőkéjét 20 millió koronával 60 millió koronáról 80 millióra fogja felelni. Legutóbb közöltük azt is, hogy az új részvények kibocsátási arfolyama valószínűleg 750 korona lesz. Ez a hír terjedt el t. i. az értéktörszén és ezt regisztráltuk mi is, hozzáfűzvé azt

a kombinációt, hogy ennek a kedvező kibocsátási árfolyamnak tudható be a hitelrészvények erős emelkedése. Ma jó forrásból arról értesülünk, hogy ez az árfolyam téves, amennyiben a Hitel-részvények kibocsátási árfolyama nem 750 korona, hanem körülbelül 800 korona lesz. Ez meg is felel a valószínűségi számításnak. A Creditanstalt új részvényeinek kibocsátási árfolyama t. i. 600 koronában állapított meg s most tekintetbe véve azt, hogy az Osztrák Hitel-részvények árfolyama 672 korona, a Magyar Hitel-részvények mai árfolyama pedig 874 korona, ilyenformán a 800 koronás kibocsátási árfolyam arányban áll a Hitel-részvények árfolyamával.

A Hazai Bank közgyűlése. A Hazai Bank Részvénytársaság ma tartotta báró Dániel Ernő cinöklete alatt XVI. évi rendes közgyűlést, melyen 34 részvényes jelent meg 60.456 részvény képviselőben. Az igazgatóság jelentése szerint az 1910-iki üzletét tiszta nyeresége, mely az előző év nyereségét 276.488 koronával meghaladja, az 1909-iki nyereségáthozattal 3.054.796 koronára rug, mely összeg a részvénytőke 12.22 százalékának felel meg. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, megadta a felmentvényt az igazgatóság és a felügyelőbizottság részére és elhatározta, hogy az alapszabályszerű levonások után rendelkezésre álló 2 millió 538.527 koronából a 16. számú osztalékszelvény folyó hó 20-ától kezdve 16 koronával beváltassék, (a tavalyi 15 koronával szemben), a tartalékalaphoz, annak 8.709.880 koronára való emelése végett, 500.000 korona és a banképület tartalékalapjának, annak 850.000 koronára leendő emelése végett 150.000 korona utaltassék, a tisztviselők között külön remunerációként 25.000 korona felosztassék, a nyugdíjalap részére, mely ezáltal 683.203 koronára emelkedik, 35.000 korona fordítottassék és 188.617 korona mint nyereségátvitel az 1911-iki üzletét javára irassék. Ezután a felügyelőbizottság megválasztására kerülvén a sor, a közgyűlés egyhangulag újból megválasztotta a felügyelőbizottság eddigi tagjait. Végül a közgyűlés dr. Szilágyi Artúr Károly részvényes indítványára az igazgatóságnak és a tisztikarnak ügybuzgó és eredményes működéséért köszönetet szavazott.

Kamatlábleszállítás. Két napja szállította le az Angel Bang rátáját fél százalékkal s ma a Német Birodalmi Bank is csökkentette a hivatalos kamatlábat 4 és fél százalékról 4 százalékra. E két irányadó jegybank csaknem egyidejű kamatláb leszállítási tevékenysége a pénzpiacz folytonosan javulására vall. Annál eszálatosabb, hogy az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa nem látta a pénzpiacz helyzetét olyanakk, mely megengedte volna rátájának fél százalékkal való leszállítását. Pedig már a hét derekán, mikor a főtanács ülést tartott, biztosra vették, hogy London is, Berlin is mérsékli kamatlábat s az Osztrák-Magyar Bank legutóbb közzétett kimutatásában már 19.2 millió korona adómentes bankjegytartalék szerepel, szemben a február 7-iki kimutatással, ahol még 45 milliónyi adóköteles bankjegyforgalom mutatkozik. Érczkészlete is 4.2 millió koronányi emelkedést mutat az előző kimutatáshoz képest. Tekintve, hogy nálunk is áll már pénz bőven a piacz rendelkezésére s a jegybank állása is kielégítő, kamatlábunk leszállítása a jövő héten biztosan megtörténik.

Az Országos Központi Takarékpénztár közgyűlése. A Magyar Országos Központi Takarékpénztár ma délután tartotta meg aggteleki Bujanovics Sándor udvari tanácsos elnöklésével harminckilencedik évi rendes közgyűlést. Az elnök üdvözlő szavai után megállapította, hogy a közgyűlésen 55 részvényes jelent meg, akik összesen 1460 szavazatot képviselnek. A jegyzőkönyv vezetésére az elnök dr. Török József ügyészt, annak hitelteljesítésére Süber Vincze és Markhot Gyula részvényeseket kérte fel. Az igazgatóság jelentése megállapítja, hogy az intézet tiszta jövedelme a vállalat fejlődéséhez fűzhető minden jogos várakozásnak megfelel. A szokottnál nagyobb mérvű tőkeemelés teljes mértékben sikerült. Az igazgatóság csak óvatosságból nem hozza már most javaslatba nagyobb osztalék fizetését s azt a jövő évi tartja fenn arra az esetre, ha az üzlet általános körülményei hátrányosan nem alakulnak. Az intézet tiszta nyeresége a múlt évnek 474.300 korona 11 fillérnyi áthozattal együtt 2.834.513 korona 97 fillér. Ennek felosztására nézve az igazgatóság azt javasolja, hogy az alapszabályszerű levonások eszközölése után fennmaradó 2.504.127 korona 29 fillérből 21.000 darab 1911. május 1-én esedékes (39. sz.) részvényeslevényt váltsanak be 25 koronájával, ami 1.785.000 koronát tesz ki, 24.000 koronát fordítsanak a nyugdíjalap javára, 12.000

koronát kölcsönny és közhasznú célokra, 25.000 koronát a tisztviselők külön javadalmazására, a fennmaradó 648.127 korona 29 fillért pedig vigyék át az új év számlájára. A közgyűlés a jelentést és a nyereség felosztására vonatkozó igazgatósági javaslatot egyhangulag tudomásul vette és a felmentvényt megadta. A részvénytőke felemelése folytán befolyt összegék hováfordítására vonatkozólag a közgyűlés az igazgatóság javaslatához képest úgy határozott, hogy a rendelkezésre álló 12.725.000 koronából 5.500.000 koronát a részvénytőkére, 2.775.000 koronát a tartaléktőkére iratott, a fennmaradó 4.400.000 koronából 2.100.930 korona 26 fillért a nyeresénytartalékalapnak 5.000.000 koronára leendő kiegészítésére, 1.800.000 koronát az értékpapír árfolyamkülönbsézi tartalékalap további gyarapítására, 300.000 koronát az alkalmazottak nyugdíjalapjának gyarapítására, 199.069 korona 74 fillért pedig a főintézeti ház tatarozására és átalakítására fordít. A közgyűlés az alapszabályok megfelelő módosítása után megajtette a választásokat, amelyeknek során az igazgatóságba Hauszmann Alajost, Németh Tituszt, Szitányi Gézárt és dr. Krausz Edőt (új), a felügyelőbizottságba pedig dr. Surányi Miklóst (új) és Vavrik Antalt (új) választotta be. A közgyűlés végül köszönetet szavazott az igazgatóságnak és a tisztikarnak az intézet érdekében kifejtett buzgó-ságáért. Az 1911. évi május 1-én esedékes 39. számú részvényeslevényeket már e hó 20-ától kezdve 85 koronával beváltják.

A Kereskedelmi Bank a Balkánon. A Magyar Pénzüntézetek közül a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank folytat legélénkebb üzleti tevékenységet a Balkánon, hol több affiliált intézete és vele szoros üzleti barátságban álló bankja van. Ezek révén a balkáni államok pénzügyi tevékenységéből élénken kivette részét az elmúlt évben is. Így tagja volt annak a berlini Deutsche Bank vezetésére alatt álló syndicatumnak, mely német és osztrák bankokból, a magyar intézetek közül pedig a Magyar Általános Hitelbankból és a Kereskedelmi Bankból alakult s a török kormánnyal szerződést kötött 11 millió török font ottomán vámkölesönnek, valamint az ezzel összefüggő miveleteknek lebonyolítására, részben fix-ügylet alakjában, részben optióban. E miveletek, melyekben az osztrák és magyar bankok szerény mértékben vesznek részt, előreláthatólag a folyó évben fognak végrehajthatni. A bank balkáni affiliált intézetei mind öröndetes fejlődésben vannak és prosperálásuk biztosítottak látszik. 1910-re a Banque Marmoreseh, Blank és Cie. R.-T. Bukarestben 10 százalékos osztalékot fog részvényeseinek fizetni, a Banque Générale de Bulgarie Sophiában 8 százalékos, a Banque de Commerce et de Depots Salonikiben 5 százalékos és a múlt évben belgrádi commanditjéből részvénytársasággá átalakult Banque Andréevits és Cie. R.-T. 5-6 százalékos. Tudvalevőleg a Kereskedelmi Bank szerephoz jutott a bolgár ezüstpénzverésnél is. A Niederösterreichische Escompte-Gesellschafttal és a Banque Générale de Bulgarieval együtt vállalt, 4.000.000 ezüst levára terjedő pénzveretési mivelet lebonyolított és az abból eredő szerény nyereséget elszámolták az idei mérlegben. E mivelet keresztülvitelére nagyszámban és egész Európából jelentkező versenyzőkkel szemben nyertek a bolgár kormány részéről a szövetségzett intézetek megbízást és csak a m. kir. körmözbányái, valamint a cs. k. wieni pénzverdek előzékeny támogatásának köszönhetik, hogy ezen éles versenyből győztesen kerültek ki.

Új török kölcsön. A török meghatalmazottak ismét tárgyalnak Párisban egy 40-50 millió kölesőn felvételre tárgyában. A párisi Rouvier-csoport hajlandóak mutatkozik a kölcsön átvételére. 45 év, 4 százalékos törlesztéses kölcsön formájában állapodtak meg s egvelőre fél évenként csak 2 és fél millió frankot juttatna a török kormánynak. Az érdekelt csoport azután gondoskodna a kölcsön párisi tőzsdéi jegyzéséről is.

A Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet teleküzlete. A Fővárosi Kereskedelmi Hitelintézet R.-T. — mint értesülünk — megvette Krammer Gusztávó és társainak a Ráday-utczában 9464 tkr. szám alatt lévő nagy telkét. A vétel ügyével az igazgatóság legközelebbi ülésén fog foglalkozni.

A Hernádvölgyi Magyar Vasipartársaság új vállalkozása. A Hernádvölgyi Magyar Vasipar R.-T., Korompa és Alsószalánk között villamos vasutat fog létesíteni. Ennek a vasutnak az áramfejlesztő telepe fogja Szepesváralja és Szepesolaszi városokat villamos világítással ellátni.

Új részvény a tőzsdén. Ismeretes, hogy a Magyar Bank és Kereskedelmi R. T. Temesvárott érdeklőre vonta az Első Temesvári Szövetkező és Finomító Részvénytársaságot. Ez a társaság most elhatározta, hogy lépéseket tesz részvényeinek a budapesti tőzsdén való bejegyzése érdekében. A részvénytársaság 1869-ben alakult s jelenlegi alapítókéje 3 millió korona. 1909. évi mérlege 220.542 korona tiszta nyereséget mutat ki, amiből a részvényesek 40 korona (10 százalék) osztalékot kaptak. A társaság kedvező üzletmenete mellett valószínű, hogy a részvényeket a tőzsdén kedvezően fogják fogadni.

A Hitelbank új vidéki alapítása. Mi történik először említést arról, hogy Temesvárott új nemzetiségi pénzüntézet van alakulóban. Az új intézet Temesvári Szerb Takarékpénztár R. T. czég alatt 600.000 korona alapítókével jön létre, melyből az első 40 százalékos már a Magyar Általános Hitelbankhoz be is fizették. Az alakuló közgyűlést tegnap tartották. Megválasztott igazgatósági elnöknek Dungserszky Lázár, igazgatósági tagoknak: dr. Dungserszky Gedeon, Novakovics János, Mucsalov Iván, Nenadovics Sándor, dr. Theodorovics Mihály, Karaniata István, Dima Döme, Szandio Uros, Zsivanovics Géza, Szladnic Ranko, Gavrillovics András és Bogdan Markó. A felügyelőbizottság tagjai lettek: dr. Karakasovits Milos, Zsivanovics Mihály, Zsivkovits Szvetolik, Sicsarovics Milivoj és Sztankovics Milos.

Általános hajózási kartel készül. Ismeretes, hogy a Dunagőzhajózási Társaság, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság, a Dél-rémet Hajózási Társaság és még néhány nagyobb magánézőg tarifa-kartelben vannak már évek óta, még pedig főleg gabonaszállítványokra nézve. Ennek a tarifa-kartelnek eredménye volt az, hogy a gabonaszállításnak díjtételei három év alatt több mint 100 százalékkal emelkedtek. Természetesen, amilyen érzékenyen sújtja ez az áremelkedés egyrészt a gabonakereskedelmet, másrészt annyira kedvezőre van az érdekelt hajóstársaságoknak, úgy, hogy ezek most a tarifa-kartelt ki akarják terjesztetni az összes árucikkekre, sőt még a személytarifára is. Remélhetőleg a kormány ezt a befolyást, ami a Magyar Folyam- és Tengerhajózási és a Dunagőzhajózási Részvénytársaságnál megilleti, arra fogja felhasználni, hogy a társaságok nyeresékeségi vágyaival szemben megvédelmezze a közérdeket, különösen pedig Ausztria felé irányuló liszt-küldeményeink tarifális érdekeit.

Az Általános Takarékpénztár új czégvezetője. A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság a minap tartott igazgatósági ülésében Gara Rező főkönyvelőt czégvezetővé nevezte ki.

A Lipótvárosi Takarékpénztár jelzálogüzlete. A Budapest-Lipótvárosi Takarékpénztár R.-T. is azok közé a fővárosi intézetek közé tartozik, melyek a múlt év végén a tőkefelemelési tranzakciót sikerrel lebonyolították. A folytonos fejlődés, mely az intézet ügykörében előállt, indokolta islette a tőkésaportitást, melynek sikeres lebonyolításáról épp a napokban tartott közgyűlésén tett jelentést Schwarz Izidor vezérigazgató. Most arról értesülünk, hogy az intézet a jelzálogüzlet kultiválását is ügykörébe fogja vonni. Valószínűleg a tavasszal kerül sor az új üzletág felvételének megkezdésére. Tekintve, hogy a fővárosban is, a környéken is egyre emelkedik az építési mozgalom, a jelzálogüzletnek nagy jövőt lehet jósolni.

A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohóüi nagyobb nyeresége. Évek óta 13 és egyharmad száza lék osztalékot fizet a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank egyik ipari vállalata, a Felsőmagyarországi Bánya- és Kohóüi R.-T. A 3 millió korona alapítókével dolgozó vállalat rekord-évet produkált, mert a múlt évi kedvező üzletét után 701.793 korona nyereséget mutat ki, 56.000 koronával többet az előző esztendőnél. Természetes, hogy ez a jóval kedvezőbb nyereség az osztalékban is kifejezésre fog jutni, mert még a kellő tartalékoláson kívül is jóval magasabb nyereség áll az igazgatóság rendelkezésére az előző esztendőnél. A tartalékalapja így is magasabb már a mindössze 20 éves vállalat alapítókéjénél. Részvényének árfolyama ma 633 korona.

Páratlan gyógyhatásu

tüdőburt, elgyógytalanság és gyomorégés esetén a

Málnási Mária forrás.

A Magyar Bank Bécsben. Régióta érzett hiány volt az, hogy hazai pénzintézeteinknek Bécsben eddig fiókintézeteik nem voltak, úgy, hogy csak az osztrák pénzintézetek közvetítésével lehetett lebonyolítanunk azt a nagy pénzforgalmat, amely Bécsben magyar részről évről-évre emelkedik. Egyébként is ama jelentős üzleti érdekeknek, melyek a magyar gazdaságnak Ausztriával fennálló összeköttetésével kapcsolatosak, minél megfelelőbb képviselő a bécsi piacon oly fontos ezél, melynek betöltése terén magyar pénzintézet hivatást teljesíthet. Ezért a közönséges üzleti vállalkozás keretein túl is messze kimagasló jelentősége van a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. amaz ismeretes tervének, hogy Bécsben fiókot állít fel. A terv már meg is valósult s a bank igazgatósága az osztrák főváros megfelelő helyén nagyszabású fióktelepet létesített, mely alkalmas arra, hogy a magyar kereskedelmi és ipari érintkezéssel kapcsolatos ottani pénzforgalmat minél könnyebben s minden idegen közvetítés nélkül lebonyolítsa és így a magyar érdekek érvényesülését elősegítve, hazánk ama gazdasági tényezőinek, melyek az osztrák gazdasági körökkel való üzleti forgalomra vannak utalva, oly közvetítőjéül szolgáljon, amely a belföldön már nagy kiterjedésű szervezettel rendelkezik. A bécsi fiókintézet működését ez év elején meg is kezdette.

A Közlekedési Tanács új tagjai. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter Münnich Kálmán országgyűlési képviselőt és ifj. dr. Chorin Ferenc ügyvédet az országos közlekedési tanács tagjává nevezte ki.

Az Athenaeum-részvények névérték-változása. Arról értesülünk, hogy az Athenaeum Irodalmi és Nyomdai R.-T. legközelebb a részvénytőkének átforgalmát határozza el olyanformán, hogy a mostani 11.000 darab 200 korona névértékű részvényt 5500 darab 300 korona névértékű részvényre cserélik be, szóval minden két régi részvényre adnak egy új részvényt. Nem lehetetlen, hogy ezzel az akcióval kapcsolatban tőkezsaporításra is elhatározza magát az igazgatóság, amely a múlt évben kedvező üzletmenetet ért el.

Gazdálkodás a sinek mentén. Régi törekvése a vasútintézeteknek és vasúti alkalmazottaknak, hogy a sinek mentén elhuzódó földterület, amely a vasút tulajdona, ne heverjen kihasználatlanul, hanem a különféle gazdasági ágak bevezetésével az alkalmazottak részére gyümölcsözővé tétessék. A Vasutas Szövetség ezért felterjesztéssel élt gróf Serényi Béla földművelésügyi miniszterhez s kérte a gazdálkodás főbb irányainak, a gyümölcsfák ültetésének, méhészkedésnek megengedését. A miniszter most adta meg a választ a felterjesztésre és 14.395/1911. szám alatti leiratában arról értesíti a Szövetséget, hogy vasutasok számára külön méhészeti tanfolyam fenntartását rendelte el s a pályázókat kaptárokat és méhészeti segédesszközök adományozásával is fogja segíteni.

A BUR-vasút tökélemelése. Már ismételt megemlékeztünk arról, hogy a Budapest—Újpest—Rákos-palotai villamos közúti vasút részvénytársaság új beruházásainak fedezésére alaptőkeemelésre készül. A társaságnak ugyanis most 7.817.000 korona alaptőkéje van. A forgalom azonban olyan nagy arányban emelkedik, hogy elkerülhetetlen a kocsiparknak és a személyzetnek a tetemes szaporítása. Az elmúlt év folyamán a társaság aléptípusait is lényegesen megjavította, új kiterőket is épített, minnek következtében az építkezési tartalék annyira kimerült, hogy a mostani nagyszabású beruházások céljaira már új tőkét kell igénybe venni. E célból az alaptőkét minden valószínűség szerint 1 millió korona értékű új részvények kibocsátásával 8 és fél, vagy 9 millió koronára emelik fel.

Az idei társasági vásár. A Budapesti Áruminta-Vásárok Tavaszí Vásár ügyvezetősége kérvénnyel fordult a főváros tanácsához, melyben arra kérte, hogy gazdasági ügyosztályának vezetőit küldje ki a március elején megnyíló lipsei vásár tanulmányozására. Az ügyvezetőség ettől a tanulmányutól azt reméli, hogy sikerülni fog a vásár intézményét az eddiginél sokkal szélesebb alapokra fektetnie. Ugyane célzattal több kereskedelmi és ipari szakszerveletet is megkeresett az ügyvezetőség, arra kérve őket, hogy közgyűléseiket vagy tervezett kongresszusait a Tavaszí Vásár napjaiban, tehát április hó 1—8-ika közt tartsák meg Budapesten, miáltal e napokra előreláthatólag igen nagy tömegekben fogják az érdekeltek fölkeresni a fő-

várost. A vásárra a jelentkezések sűrűn folynak és az igazgatóság ezúton is kéri az érdekelteket, hogy a már csekély számú helyre való tekintettel, mielőbb jelentkezzenek. A vásár központi irodája: IV., Irányi-utca 21. sz. n. van.

Magyar tőke Boszniában. Ismeretes az a sok akadály, amelyet a magyar tőkének le kell győznie akkor, mikor Boszniában és az osztrák közgazdasági élet egyéb érdekszférájában akar tét hódítani. Az anektált tartományokban a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank volt a tekintetben az uttörő, megalapítván a Szabadalmazott Bosnyák és Hercegovinai Agrár- és Kereskedelmi Bankot. Ez az intézet szabadalmat kapott a kmetválság végrehajtására. Mielőtt azonban tevékenységét megkezdhetné volna, Ausztriában olyan perfid hajszá indult meg ellene, hogy a kmetválságról kénytelen volt lemondani. Mindazonáltal a Kereskedelmi Bank erőteljes támogatása mellett az intézet, lassan bár, de biztosan, mindjobban kivívja magának az öt megillető szerepet az anektált tartományok gazdasági életében. Az intézet az 1910-iki üzletév eredményeként 4 százalék osztalékot fog fizetni. Ez intézet üzletköre is tágult. A Wiener Bankvereinnel és a Szabadalmazott Bosnyák és Hercegovinai Tartományi Bankkal együtt részt vett a „Boszniai Részvénytársaság Mezőgazdasági Termékek Feldolgozására és Értékesítésére“ című gyári vállalat (Uzora ezukorgyár) részvényeinek megvételében, valamint a Serajevói Kereskedelmi és Szállítási R.-T. (ezelőtt J. B. Schmarda, Rotter és Perschitz) részvényeinek részbeni megszerzésében. Mindkét vállalat egészséges és szolid üzleti alapokon nyugszik és remélhetőleg az új alakulás mellett még fokozottabb virágzásnak fog indulni.

Petroleum-monopólium Törökországban. Mig Ausztriában folynak erősen a petroleummonopólium tárgyalásai a kartel érdekében s mig nálunk is esett már szó a gyufamonopóliummal kapcsolatban a petroleum-monopóliumról, azaiatt Konstantinápolyban — mint értesülünk — a porta már megette a lépéseket Törökországban a petroleum-monopólium behozatala érdekében.

Az Osztrák-Magyar Bank új bécsi palotája. Most, amikor olyan erősen bizonyítják kormányparti részről és a közös bank részéről, hogy milyen municiózus pontossággal ügyel a bankvezetéség a paritás betartására, érdekes felemlíteni, hogy míg a bank pesti palotájára 4.300.000 koronát fordítottak, addig az új bécsi központi épület költségeire huszmillió koronát irányoztak elő. Az új központi palota az Alserstrasséban fog épülni és a tervpályázat juryjének elnökéül a bank pesti palotájának tervezőjét, Alpár Ignác műépítész kérték fel. Eredetileg neki kellett volna a bécsi épületet is tervezni, de Alpár másnemű elfoglaltsága miatt nem fogadta el a megbízást. Négy-millió a magyar központi épületre és huszmillió — amely összeg a kivitelnél régi tapasztalat szerint még növekedni fog — a bécsi palotára. Ez az eset is egyik érdekes karakterisztikája annak a „paritás“nak, amelynek kedvéért a kormánypart minden áldozatot hajlandó megadni a közös banknak.

A belga kamatláb leszállítása. A belga nemzeti bank ma a kamatlábát 4½ százalékról 4 százalékra szállította le.

Nemzetiségi pénzintézetek üzletve. A román és a tót pénzintézetek mérlegüket kielégítő, sőt igen jó eredménnyel zárták le. Még a fővárosban működő tót nemzetiségi bank is két százalékkal fizet magasabb osztalékot, mint a múlt évben. Érdekes, hogy váltó- és jelzálogkölesön üzletük után van a legnagyobb nyereségük, takarékbetét állományuk aránylag kicsi, ami könnyen is magyarázható a viszonyokból. A fővárosban székelő Központi Bank R.-T. állandó visszszámítolási viszonyban áll a vidéki testvérintézettel s éppen azért akarja 200.000 koronás alaptőkéjét 2 millió koronára emelni, hogy jobban ki tudja elégíteni ezek hiteligenyét. Az „Economus“ Hitelintézet és Takarékpénztár Kolozsvárról a 400.000 koronás alaptőke után majdnem 20 százalékos nyereséget mutat ki. Igaz, hogy ez a leghatalmasabb román intézetek egyike, 2 millió koronás takarékbetéttel, másfél millió koronányi váltótárczával. Már a besztercei „Korona“ Takaré- és Hitelintézet R.-T. jóval kisebb méretű mérleggel lép a nyilván-

nosság elé. A 300.000 korona alaptőke után 11 százalékos nyereséget tüntet föl s egyedül az áruüzletének adatai érdemelnek figyelmet. Lám, a nemzetiségi bankok nem is idegengednek annyira az áruüzlettől, mint a magyar intézetek. A „Pastorul“ Hitelintézet R.-T. a régi 160.000 koronás alaptőke után 22.300 korona nyereséget mutat ki s régi alaptőkéjét közgyűlésén 300.000 koronára emeli. Kivüle még több hasonló intézet is emeli alaptőkéjét, ami csak azt bizonyítja, hogy a nemzetiségi bankok a mai gazdasági viszonyok között ki tudják aknázni helyzetüket s fennmaradásukat biztosítani.

Pályázat alapítványi segélyekre és ösztöndíjakra. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter az idén a Goldberger-féle alapítványból fiatalon elhalt kiváló iparosok özvegyei, illetve árvái számára 7, egyenként 300 és egy 250 koronát tevő segélyt, a Voigtlaender-féle alapítványból pedig 2 törekvő fiatal iparosnak, aki atyja műhelyét átveszi, 2, egyenként 1100 koronát tevő ösztöndíjat engedélyez. Pályázati kérvények az illetékes kereskedelmi és iparkamaránál ez év április hó 15-ig benyújtandók. Bővebb felvilágosítással a kamara irodája szolgál.

A sőüzlet 1910-ben. A Magyar Bank- és Kereskedelmi R.-T. tudvalevőleg mint a m. kir. sójövődék vezérügynöksége szerepel s mint ilyen tiszta képet nyújthat az elmúlt év sőüzletéről. E szerint a sőüzlet az elmúlt évszázadban is kielégítő eredménnyel járt s továbbmenő fejlődést mutat. A nagy belföldi termés s az ennek nyomán támadt ideiglenes vagonhiány ez évben a sóforgalomban nem éreztette hatását, mert az ország különféle pontjain számos tartalék-sóraktár létesítésével sikerült ezt hathatósan megelőznünk, úgy, hogy a sóforgalom lebonyolításában semminemű zavar nem mutatkozott. Az iparsó használatának terjesztésében újból nagyobb előrehaladás éretett el, amelynek révén immár több mint 4300 hazai iparos élvezi ezt a kedvezményt, míg viszont a marhasó fogyasztásában az ország kedvezőtlen állattenyésztési viszonyai miatt némi esőkkenés mutatkozik. Ellenben újabb lendület következett be a magyar sókivitel terén, mely Bulgárián kívül most már Szerbiára is kiterjed s előrelátható további növekedésnek néz elébe. Az elmúlt év folyamán Sóvárt és Zágrábban újabb sókirendeltségek állítottak föl.

Visszamaradt vasúti küldemények árverése. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy a Budapest dunaparti pályaudvarán folyó február hó 20-án különféle visszamaradt vasúti küldemények kerülnek árverésre. E cikkek részletes jegyzéke a kamara irodájában (V., Szemere-u. 6.) áttekinthető.

Idegen buza Magyarországon. Egy tolna vármegyei gazdától kaptuk a következő sorokat:

Az „Egyetértés“ pénteki számában „Idegen buza Magyarországon“ című hírből az foglaltatik, hogy az idegen buza idej beözönlését a magyar gazda nemtörődömsége okozza, vagyis, hogy azért kell a malmoknak idegenből búzát hoztatni, mert a mi gazdáinktól ezt még a mai nagy árak mellett sem lehet megkapni. Bocsánatot kérek, nagy tévedésben tetszik lenni. A magyar gazdák zöme szívesen odaadja 11 és 12 frtos árak között a búzáját, ha van neki, de a hiba az idén ott van, hogy már nagyon kevés gazdának van búzája. Magam is három részben szoktam a természetem tudni, ősz, tél és tavaszkor. De az idén magam is úgy jártam, hogy bár holdanként két métermázsával kevesebbet eszéltem, mint tavaly, siettem az egész búzámat még augusztus elején eladni, mert a hivatalos terméskimutatások folytán 54 millió métermázsá búzatermést emelegettek. Azon véleményen voltunk tehát többemagammal, hogy a mi vidé-

KASZNÁR NÁNDOR

a Magyar Világ kávéház volt tulajdonosa még tavaly Bécsben átvett

„Grand Hotel National“-t
Wien, II., Taborstrasse 18.

újjonnan átépítette, megnagyobbította és mintszerűen újjonnan berendezte, 300 szoba, lift, villanyvilágítás, központi fűtés, a lakosztályok fürdővel ellátva, gyönyörű téli kert, zene- és olvasóterem, kitűnő magyar konyha, étterem és kávéház mérsékelt árak mellett áll a n. 6. közönség rendelkezésére. Telefon interurban Villanyos összeköttetés az összes pályaudvarokkal.

künk gyöngébb termése dacára se tarthatja magát a 9 frtos ár, ha országos átlagban olyan nagy termésre tettünk szert. Most pedig már régen nyilvánvaló, hogy a miniszteri terméjelentések óriási tévedéssel jártak. Bajosan termelt több 45 millió mázsa búzánál és elég sajnós, hogy ezt hivatalosan nem akarják megállapítani. A buza ára tehát természetesen azért emelkedik, mert kevés van és ennél fogva nem lehet sehol annyi a kínálat, hogy a szükségletet fedezze. Csak az a nagy kár, hogy a magyar gazda rég eladta olcsóbb áron a búzáját és hogy a mostani 5 koronával magasabb árat már aránylag csak kevesen élvezhetik. Ezért jut most tőlünk a külföldi gazdának búzájáért annyi pénz, nem pedig a mi nemtörődömségünk folytán. Maradok stb. K. R.

A „Pannónia“ viszontbiztosító alaptőkeemelése. Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy a „Pannónia“ magyar viszontbiztosító intézet tőke-szaporító tervekkel foglalkozik. Tegnap is megírtuk, hogy az alaptőkeemelést az intézet igazgatósága mai ülésén el is határozza. A ma délután tartott igazgatósági ülés tényleg foglalkozott is az alaptőkefelemelés kérdésével s arról a következőket teszi közzé:

A „Pannónia“ magyar viszontbiztosító intézet igazgatósága a felügyelő-bizottsággal egyetértve, a f. é. március hó 18-ikára egybehívandó rendes évi közgyűlésen javasolni fogja, hogy a jelenleg 1.200.000 koronát tevő részvény alaptőke 1.920.000 koronára emeltesse olyképpen, hogy 1200 drb új, 600 korona n. é. részvény kibocsátás-sék és az ez idő szerinti részvényeseknek minden öt régi részvény után részvényenként 3600 K árfolyammal 2 új részvény adassék. A még fennmaradó 400 drb új részvény megfelelően magasabb árfolyam mellett egy, a „Magyar Általános Hitelbank“ vezetése alatt álló szindikátusnak, melynek tagjai a „Pesti Magyar Kereskedelmi Bank“ és a „Pesti Hazai Első Takarékpénztár“, fognak átengedtetni. Az ezen részvénykibocsátásból a „Pannónia“-nál befolyó összes árfolyamnyereség a tartalékok erősítésére fog fordíttatni, úgy, hogy a díjtartalék 2.350.000 koronáról az évi díjbevétel 100 százaléka, vagyis 4.200.000 koronára, a nyemreménytartalék 1.000.000 koronáról az alaptőke magasságáig, 1.920.000 koronára, a külön tartalék 1.000.000 koronáról 1.750.000 koronára, végül a tisztviselők nyugdíjalapja 400.000 koronáról 480.000 koronára fog emelkedni.

Osztók és magyar kartonnyomó-gyárak kar-telje. Ismeretes az a mozgalom, amely körülbelül két éve kísért és amelynek célja az, hogy egész el-adási feltételeket állapítsanak meg a textil szakmá-ban. Ez a mozgalom eddig csak a magyar érdekeltek körében terjedt, most azonban már annyira előre-haladtak az előmunkálatok, hogy arról értesülünk, hogy az egész tárgyalásokat kiterjesztik Ausztriára is. Egyelőre csak a kartonnyomó gyárak között foly-nak olyan tárgyalások, amelyeknek célja, hogy ugy Ausztriában, mint Magyarországon egységes eladási feltételeket, egységes hitelezési és egységes ármegállapodási egyezményt hozzanak létre. A ma-gyar kartonnyomó gyárak nagy örömmel vennének részt egy ilyen osztrák-magyar megállapodásban, mert éppen az osztrákok gyilkos versenye miatt alig tudnak boldogulni. Hajlandóság lenne az osztrák szakiparosok részéről is a közeledésre, azonban a legnagyobb czégek egyike a bécsi *Cosmanosi-czég* nehezen akar az egyezményhez hozzájárulni. Mind-azonáltal úgy értesülünk, hogy van remény arra, hogy a kartelszerű megállapodás mégis létre jöjjön.

Sorsolás A Magyar Jelzálog-Hitelbank 3%-os illetve konverzionális nyemreménykötvényeinek sor-solása folyó hó 25-én délután 4 órakor fog a bank sorsolási termében kir. közjegyző jelenlétében meg-tartatni.

A D'Harcourt-birtokok értékesítése. A Ma-gyar Bank és Kereskedelmi R.-T. — amint ismeretes — az 1909. év végén 25 millió koronáért megvá-sárolta a D'Harcourt-féle birtokot. A bank az in-gatlanok értékesítésére szindikátust létesített, mely-nek működése — mint értesülünk — igen kedvező módon halad előre. A birtok egyik nagykiterjedésű része, a 40.000 katasztrális hold terjedelmű tren-csényi és temesi birtokok jelentős haszonnal már el-adattak s a birtokokkomplekszümből még hátralevő erdőbirtokok értékesítése tekintetében még tárgya-lások vannak folyamatban. A nagyfontosságú s a bank részére nagy anyagi hasznot hajtó üzlet lebonyolítására *Földbirtok és Telekbank R.-T.* czég alatt 5 millió korona alaptőkével alapított intézet is

minden tekintetben megfelel a várakozásnak s en-nek az új alapításnak az eredménye éppen a birtok-értékesítés révén igen kielégítő.

Szaj- és körömfájás. A földmivélsügyi mi-niszter körrendeletet intézett a törvényhatóságok-hoz, amelyben utasítja a hatóságokat, hogy a ra-gadós szaj- és körömfájás miatt zár alatt levő közsé-geket abban az esetben, ha a tisztítás és fertőtle-nítés eljárása befejezést nyert, azonnal oldják fel a zár alól.

A Magyar Bank új fiókjai. Két új fiókot fog a Magyar Bank és Kereskedelmi R.-T. újabban a fővárosban nyitni. Az egyiket — mint már em-lítettük — a Bécsi-utca és Harminezad-utca sar-kán, mely már hétfőn megkezdte működését. A fiók-telep főnöke Szirmai Ernő, a Pesti Magyar Keres-keletmi Bank főtisztviselője lesz. — Ugyancsak még az év első felében megnyílik a másik fiókiálé is az Andrásy-ut és Nagymező-utca sarkán. A bank vezetősége június 1-én akarja a fiókot a forgalom-nak átadni.

Déligyümölcs-aukció. A Magyar Bank- és Kereskedelmi Részvénytársaság kedden, 1911. február 21-én, délelőtt nyolcz órakor a dunaparti teherpályaudvar II. számú raktárában nyilvános aukciót tart, mely alkalommal 10.000 láda na-rancs, citrom és mandarin kerül eladásra.

Tőkevisszafizető cémentgyár. A cément-gyáraknak Ausztriában is éppen olyan kitűnő üzlet-évük volt, mint nálunk. Erre vall a közzétett osz-trák cémentgyárak kitűnő mérlege. Az egyik osz-trák cémentgyár, a Laengenfeldi Cémentipar R.-T. pedig elhatározta, hogy rendes közgyűlésén az eredetileg 500 koronás részvények után 250 koronát visszafizet részvényeseinek. Az így felére olvadó alaptőkéket azután 6000 darab új részvény kibocsá-tása révén az eredeti nagyságára, 3 millió koronára emelik. Az ujonnan kibocsátandó részvényeket 250 koronás névértéken ajánlják fel a régi részvénye-seknek.

Az „Anker“ élet- és járadék-biztosító-társaság (Magyarországi igazgatósága Budapest, VI., An-ker-palota) 1911. január havában benyújtott a társaságnál 1489 ajánlat 12.225.636 korona biztosi-tott összegre és kiállítottat 1469 kötvény 10 mil-lió 139.686 korona összegre. Díjak fejében bevett a társaság 1.930.000 kor.-át, elérics és elhalálozás foly-tán kifizetett 350.000 koronát. A társaság vagyona 1909. december 31-én 166 millió korona, biztosi-tási állomány 573 millió korona, halálozások és ese-dékessé vált elérési biztosítások folytán a társaság fennállása óta 379 millió koronát fizetett ki.

Értékpapírok ismertetése. „A budapesti tőzs-dén jegyzett értékpapírok táblázatos ismertetése“ című munka, amely Scherz József tőzsdetűkár és Hoch Henrik tőzsdetag szerkesztésében először három év előtt látott napvilágot, a lefolyt időszak épnyügyi eseményeit feltűntető adatokkal kie-gészítve a jövő héten fog megjelenni. Ez a könyv, mely a maga nemében uttörő a magyar pénzügyi irodalomban, épp oly kitűnő szolgálatot tesz azok-nak az intézményeknek és vállalatoknak, amelyek hívásukból folyólag kísérik figyelemmel az ér-tékpapír-piacz eseményeit s amelyek a szóban forgó műben csoportosított adatok segítségével min-don perczen teljes könnyűséggel tájékozódhatnak a budapesti tőzsdén jegyzett összes értékek utolsó 10 évi árhullámzásairól, mindazoknak a tőke-pénzeseknek, akik tőkéik miként leendő befektetése tekintetében elég elővigyázatosak a számokban rejlt tanúságokat hasznukra fordítani. Hogy a kor-mánykörök mennyire értékelik a mű fontosságát, legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a kül-ügyminisztérium valamennyi konzulátus figyelmét fölhívta rá, a m. kir. kereskedelemügyi miniszte-rium megvételre ajánlotta valamennyi kereskedelmi és iparkamaráknak s végül a m. kir. kereskedelmi muzeum a szaktudósítókat is figyelméztette rá. Az új kiadás, amelyhez Horváth Elemér, a buda-pesti áru- és értéktőzsde elnöke irt előszót, a szer-kesztőségben (V., Árpád-utca 8 .I 7.) kapható példányonként 5 koronáért, vagy utánvétellel való postai küldés esetében 5.40 koronáért.

Egybehívott közgyűlések.

(A zárjelben levő kelet azt jelenti, hogy a részvények deponálására ez az utolsó nap.)

Február 20, Salgótarjáni kőszénbánya r. t. (r. k.), d. e. 11 óra.

Február 26, Magyar Villamossági r. t. (r. k.), d. e. 11. ó.

Március 4, Központi Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése.

A Magyarországi Pénzügyintézet Országos Szövet-sége közgyűlése.

Március 18, Magyar Általános Hitelbank (tőke-emelés).

Hegedüs Dezső

csemege-áruháza

BUDAPEST,

Andrássy-ut 55. sz.

Elvállal egész ebédek, vacsorák, zsurok készítését saját ezüst tálain, finoman díszítve a legolcsóbb árak mellett.

Ebédek és vacsorák ezüstön tálalva személyenként 3 frttól 25 frtig.

Egyes előételek ezüstön tálalva, házhoz szállítva.

6 személyes fogas vagy tok díszítve tartár- vagy rémoulad-mártással 3 frt 50 kr.

6 személyre lazac vagy kecsge, mártással 4 frt 50 kr.

8-10 személyre, különféle formában, hal mártás-sal, fagyaszta aspikba 3 frt 50 kr.

8-12 személyre francia rák, salátamártással 4 fr.

1 tál rostbeaff, borjusült, stájer-poulard, francia zöldséggel 4 frt.

1 tál libamáj, krém-trüffel (Mouse de foies gras) 4 frt 50 kr.

Nagy választék friss nyers halakban és huma-rokban.

Naponta friss fogas, 1 kgr. 120 krtól 180 krig, tok 1 kgr. 140-190 krig.

Kecsege olcsó napi ár.

Humer vagy langust 1 kgr. 350-450 kr., oszteni de sol (Seezunge) 1 darab 60-90 kr., friss oszteni de osztriga olcsó napi ár.

Megkezdődött a narancsvásár!

Tessék az árakra figyelni!

10 darab I. rendű cataniai óriás véranarancs 48 Kr., 100 darab 4 frt 20 kr.

10 darab kisebb cataniai véranarancs 36 kr., 100 darab 3 frt.

10 darab messinai édes narancs 32 kr., 100 darab 2 frt 80 kr.

10 darab I. rendű nagy mandarin 45 kr., 100 da-rab 4 frt.

10 darab kisebb I. rendű mandarin 38 kr., 100 da-rab 3 frt 20 kr. frankó csomagolás, naponta szét-küldés az ország minden részébe.

Jour-dolgokban nagy választék.

Olcsó árak.

Francia és magyar pezsgőkből, borokból, likőrökből 20% árengedmény.

Telefon 176-16.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátözsde.

Budapest, február 18.

A készáru-piaczon kifejezetten lanyha volt ma az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok nagyon tartózkodók voltak, igen nehézkesen vásároltak és rossz árakat ígértek. Mivel másrészt az eladók sem erőltették a dolgot, korlátolt maradt a forgalom, amelynek a folyamán alig 5000 q buza kelt el, a tegnapiaknál 5—10 fillérrel olcsóbb áron. A legdrágább eladási ár 12.15 korona volt 78.5 kilós tiszavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 11.75 korona 77 kilós tiszavidéki keverékes buzáért. Egyéb gabonaneműek közül a rozs öt fillérrel, a tengeri 2 és fél fillérrel olcsóbb, a zab és az árpa változatlan. Forgalomba csak 800 q rozs került 7.92½—8.—koronás áron. A határidőpiacon az üzlet megnyitása rendkívül viharos volt. A kulissz jóval a kezdést jelző cseppet elött rendkívül nagy tömegben csoportosult és lázas izgatottsággal várta az üzlet megnyitását és abban a pillanatban, amelyben erre a jelzést megadták, olyan fülsiketítő lármát támadt, hogy teljes lehetetlenség volt a fenhargon kiáltott kurzusokat megérteni. A szó szoros értelmében mindenki első akart lenni a kötések adásával és így az első pillanatban oly tömeges volt a kínálat és az eladás miatti tülekedés, hogy életveszedelemmel járt a kulisszban való tartózkodás. A kurzusok természetesen a tegnapi zárlatnál jóval alacsonyabban indultak, nyomban még tovább csökkentek, rövid idő múlva azonban lecsendesedtek kissé a kedélyek, ezzel együtt az ürletes kínálat is megoszlott, mire aztán valamivel barátságosabb hangulat mellett a további árcsökkenés nemcsak hogy megakadt, hanem egy kis javulás is állt be. Az áprilisi buza 5 fillérrel, a tegnapi zárlaton alul 11.63 koronán indult, rögtön 11.60-ig tovább csökkent, aztán lassan 11.60-ig javult és zárlatkor 11.68 koronán maradt. A tegnapi zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen ma az áprilisi buza, a májusi buza és az októberi buza jegyzései teljesen változatlan maradtak, az áprilisi rozs öt fillérrel, az októberi rozs négy fillérrel emelkedett, ellenben az áprilisi zab egy fillérrel, a májusi tengeri két fillérrel gyöngült.

A készáru-üzlet jegyzéke a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	23.75—24.10
"	76	2.25—23.60	80	24.85—24.0
"	77	23.7—24.90	81	—
"	78	23.90—24.—	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	23.60—23.9
"	76	23.10—23.40	80	23.85—24.—
"	77	23.35—23.70	81	—
"	78	23.5—23.80	82	—
Pestvidéki	75	—	79	23.65—24.30
"	76	23.20—23.50	80	23.70—24.10
"	77	23.35—23.80	81	—
"	78	23.55—23.90	82	—
Bánsági	75	—	79	23.60—24.05
"	76	23.10—23.40	80	—
"	77	23.30—23.65	81	—
"	78	23.55—23.80	82	—
Bácskai	75	—	79	—
"	76	23.0—23.55	80	—
"	77	23.45—23.80	81	—
"	78	23.7—24.—	82	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	16.25—16.35
középmínőségű uj	—	—	—	16.10—16.20
Árpa takarmány I-rendű	—	—	—	16.50—17.—
II-rendű	—	—	—	15.90—16.40
Zab I-rendű	—	—	—	17.60—18.10
II-rendű	—	—	—	17.20—17.50
Tengeri belföldi ó	—	—	—	—
uj	—	—	—	11.60—12.—

Kötetett:

Buza. Tiszavidéki: 200 q 78.8 k 21.15 K, 200 q 78.5 k 24.30 K, 150 q 78.5 k 24.20 K, 200 q 78.5 k 23.90 K keverékes, 1100 q 78.3 k 24.10 K, 800 q 78 k 24.20 K, 900 q 78 k 24.20 K, 100 q 77 k 24.10 K, 100 q 77 k 23.50 K.
Pestvidéki: 400 q 76 k 23.70 K.
Raktárból: 950 q 79.3 k 24.25 K.
Rozs: 350 q 16.—K, 200 q 15.90 K, 100 q 15.85 K, 100 q 15.85 K kpf. pp.
Az árak 100 kilogrammonként, koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötött:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint) 1911-re:
Buza áprilisra 11.63—65—69—63
Buza májusra 11.42—43—40—47—
Buza októberre 11.95—97—92—
Rozs áprilisra 8.14—25—3—
Tengeri májusra 5.71—72—7—74—73
Tengeri júliusra 5.90—87.—91—90
Zab áprilisra 8.66—65—62—63—

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Buza áprilisra 11.68—11.69
Buza májusra 11.47—11.48
Buza októberre 11.01—11.02
Rozs április 8.23—8.24
Tengeri májusra 1911-re 5.73—5.74
Zab áprilisra 8.04—8.64

Budapesti gabonaforgalom.

1911. február 16 től 1911. február 17-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	11288	—
Rozs	1346	—
Árpa	1405	—
Zab	301	334
Tengeri	830	—
Liszt	205	7892
Korpa	—	2605

ÉKSZEREK
EZÜSTNEMŰEK, ÓRAK
Egyházi szerek, angol, francia, chinéz stb. dísz tárgyak, gyári áron beszerezhetők.
Legújabb angol rendszerű ázetési módzatok mellett.
SÁRGA JÁNOS és ktr. udv. szall.
Ékszergyáros KÖLÖZSVÁR.
Képe árjegyzék ingyen és bérmentve.

Értéktözsde.

Az értéktözsde ma tartott irányzatú volt, mert a külső politikai hírek lebonyolításra buzdítottak és a külföldi jelentés, a newyorkit kivéve, gyöngye volt. Ezzel szemben a kulissz nem vette tekintetbe, hogy Berlinben ma bizonyára leszállítják a rátát. A nemzetközi piacon az osztrák hitelrészvény újra hanyatlott, a többi tartott áron kelt el. A helyi piacon csekély forgalom mellett lemorzsolódott a forgalomba került értékek ára. A készáru-piacon a kereskedelmi bankrészvény és a Ganz-féle vasut-részvény újra néhány koronával emelkedett. A sorsjegypiacon a hazai sorsjegyéért a multkorinál 1—2 koronával többet fizettek. A déli tőzsde irányja élénk forgalom mellett igen szilárd volt, mert Berlinben leszállították a rátát fél százalékkal, a nemzetközi piacon a két hitelrészvény és az államvasut-részvény tetemesen emelkedett. A helyi piacon tartott áron folyt a vásár. A készáru-piacon a kereskedelmi bankrészvény keresett volt. A járadékpiac üzletlén volt. A valuta- és ércváltó gyöngye. A sorsjegypiacon a hazai sorsjegy 1 koronával emelkedett.

Az előtőzsdén kötött: Osztrák hitelrészvény 672.25—674, Magyar hitel 875.75—875.50, Osztrák és magyar államvasut 746.25, Déli vasut 111.75, Leszámtolóbank 602—602.50, Rimamurányi 680—680.50, Közuti vasut 779.50—780, Városi villamos 399, Hazai bank 761.25—759, Hazai sorsjegy 122, Kereskedelmi bank 4134—4137, Salgótarján 672—670, Északmagyarországi kőszénbánya 385—386, Magyar villamosági 473, Ganz-féle vasöntő 4155, Schwarzer-féle 258—259.

A déli tőzsdén kötött: Osztrák hitelrészvény 672.25—674, Magyar hitel 875.75—875.50, Osztrák és magyar államvasut 746.25, Déli vasut 111.75, Leszámtolóbank 602.25—602.50, Rimamurányi 681—680, Közuti vasut 779.50—779.75, Városi villamos 399, Magyar bank 758.75—759.50, Hazai sorsjegy 122—122.50, Spódiumgyár 184.50—185, Burvasut 300.

ROTH LAJOS magyar gyermek-kocsi és kosárforgó gyári raktára
BUDAPEST, VI., Teréz körút 3.
Árjegyzék bérmentve.
TELEFON 76—28.

Bécsi gabonátözsde.

Bécs, február 18. (Saját tudósítónktól.) A mai hetitőzsdén a forgalom a konzum tartózkodása következtében szűk határok között mozgott, az irányzat nyugodtabb lett és majdnem minden czikk elvesztette a hét folyamán elért árválulását. Buza csak a mul' heti árfolyamokat volt képes megtartani, noha elvéve 5 fillérrel jobb árakat is elért. Rozs irányzata kedvetlen, árfolyama elvéve 5 fillérrel javult. Árpa szilárd, zab nyugodtan ártartó, tengeri 5 fillért veszített.

Jegyzetelt buza: Tiszavidéki 12.45—12.90, bánáti 12.25—12.60, székesfehérvári 12.15—12.55, mosoni és győri 1.75—12.10, déli vasuti 11.70—12.20, alsóausztriai 11.50—11.75.

Rozs: Felsőmagyarországi 8.60—8.80, csepeli 8.55—8.65, pestmegyei 8.70—8.95, déli vasuti 8.60—8.85, külföle magyarországi 8.55—8.80, ausztriai 8.35—8.70.

Árpa: Morvaországi 10.15—16.60, marchfeldi 8.70—9.50, bécsvidéki 8.80—9.60, felsőmagyarországi 9—10, csepeli 8.75—9.50, győri 8.50—9.50, déli vasuti 8.75—9.25, északmagyarországi 8.50—9.25, maláta 8.40—8.75, takarmány 7.55—7.90, tengeri 6.35—6.65, Cinquantin 7.95—8.50.

Magyar zab 9.05—9.55, válogatott 9.45—9.85, romániai 8.85—9.40.

Lisztben az üzleti viszonyok e héten jelentékenyen javultak. A gabonaneműek emelkedő árválulása ösztönzőleg hatott a vásárlási kedvre és noha a konzum nem szívesen adta meg a magasabb árakat, a forgalom élénkült. A malmok nem nagyon unszolnak a vásárlásra, mert raktáraik készlete minimális és másrészt a leszállított üzem következtében számítanak jobb árakra. Rozslist a gyér kínálat hatása alatt javult. Korpa Budapestben erősebben volt kínálva, itt azonban nyugodt irányzat mellett ártartó.

Bécsi értéktözsde.

Bécs, február 18. A newyorki emelkedett árfolyamok hatása alatt a forgalom barátságos hangulatban kezdődött, de csak egyes értékekben volt élénk az üzlet. Államvasuti és Anglo-bank értékei javultak. Skoda-részvények is némileg részesedtek az árválulásban. Vasbánya-értékek irányzata gyenge. Korlátértékekben az üzlet szűk határok között mozgott, csak egyes kötések fordultak elő a tegnapi árfolyamokon. — A déli tőzsde megnyitásakor az irányzat szilárd. A német bankkamatláb leszállítása kedvező hatást gyakorolt a piacra. Alpesi részvények élénkültek. Később is barátságos volt a hangulat. Berlin szilárd magatartást követett.

1 óra 30 perczkor: Osztrák hitel 672.75, Magyar hitel 875, Anglo b. 331, Bankv. 562.54, Osztrák földhitel 1339, Laenderbank 536.50, Unionbank 633.75, Államvasut 749, Déli vasut 113.50, Buschtiehradi B. 1048, Alpesi 792.25, Prágai vasut 2543, Rimamurányi 681, Török sorsjegy 256.50, Skoda 523.50.

SZÉN Koks, Briket, Antracit
szükségletét
pontos szállítási érdekében KÉSŐBBI HATÁRIDŐKRE, MÁR MOST feladai kérem.

RADNAY KÁROLY
Budapest, Nagymező-utca 43. I. em.
Telefon 164, 75—26, 26—27. Sürgőncim: ANTRACIT Budapes

Bécs febr. 18. (Magyar értékek zárlata). 4 százalékos aranyjárdék 111.60, Tiszai és szegedi kölesön, sorsjegy —, Magyar hitelbank részvény 874.50, Magyar leszámítoló és váltó részvény —, Rimamurányi 679.—, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság —, Magyar koronajárdék 91.90, 4 százalékos magyar földteherm. kötvény —, Magy. nyereség-köles. sorsjegy —, Kassa-Oderbergi Vasutársz. —, Magyar jelzálogbank 500.—, Magy. kereskedelmi bank —.

Bécs, febr. 18. (Osztrák értékek zárlata). 4.2 százalékos papírjárdék 93.—, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 115.90. 1860-as sorsjegy —, Osztrák hitel sorsjegy —, Angol-osztrák bankrészvény 330.45. Bécsi Bankverein 562.—, Osztrák-magyar bank 1943.—, Déli vasut 113.20. Dunagőzhajózási r.-t. 1127. Dohány részv. 360.—, Cs. k. arany (vert) 11.36. Német bankv. 117.46. Osztr. Lloyd 588.— 4.2 száz. ezüst jár. 93.36 90.—, Osztr. koronajárdék 92.90, 1864-es sorsj. —, Osztrák hitelintézeti részvény 673.—, Union-Band 634.— Osztrák Länderbank 535.50, Osztrák magyar államvasut 747.—, Elbavölgyi vasut —, Alpesti részvény 792.—, 20 frankos 19.02. Londoni váltóár 239.92, Lipótkohó 616.50, Török sorsjegy 255.25

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 18. (Értéktőzsde.) Tekintettel a tegnapi newyorki tőzsdén beállott megszilárdulásra és a német birodalmi bank kamatlábleszállítására, a mai forgalom szilárd irányzatú volt, főleg miután az orosz-kinai feszültség tekintetében nyugodtabb felfogás kerekedett felül. Előnyben részesültek Kanada-részvények, bányá-, villamosági és bankértékek, melyek részben jelentékeny javulást értek el. Járadékok közül a felsősziléziai értékek nyugodtabbak voltak. Járadékok közül oroszok és a 3 százalékos birodalmi kölesön részben helyrehozta a tegnapi veszteségeket. Gyengébbek voltak varsó-bécsiek realizációira és Prinz Heinrich-vasut a tarifák állítólagos leszállítása miatt, de az utóbb említett értékek végül javultak. Szórványos realizációk után, melyeknek csekély esékek jártak nyomában, a zárlat a phoenix-értékek favorizálásával ismét szilárd volt. A szabad forgalomban az Adler-kerékpárművek értékei a kedvező évi zárlatra kereslet tárgyát képezték. A készáru-piacz ipari értékei szintén szilárdak voltak. Az előbb említett részvények 42 százalékkal emelkedtek. Napi pénz 3 százalékos és alább, magánkamatláb 2 és hétnyolcad százalék, ultimopéncz mintegy 3 és háromnegyed százalékos.

Berlin, febr. 18. Zárlat. (Saját tudósítónktól Zárlatok jegyzetetik: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék —, osztrák hitelrészvény 212.20 Déli vasut 20.10 orosz bankjegyek 216.50, 4 százalékos új orosz kölesön 94.70, Discontó Commandit 196.20. Dinamitruszt 188.—, Harpeni 181.— Unifkált török járadék 94.—, 4.2 százalékos ezüst jár. —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 94.—, Magyar kpronajárdék 22.—, Osztrák-magyar államvasut 158.25 Bécsi váltóár 85.20, Olasz járadék —, Ált. villamosági Edison 211.80, Gelsenkircheneri 202.80, Laurakohó 173.—, 0.

Frankfurt, febr. 18. Zárlat. 4.2 száz.-os papírjárdék —, 4 száz.-os osztr. ar.-jár. 98.75. Magy. ar.-jár. 94.— Osztr. hitelint. részv. 212.12, Osztrák-magyar államvasut 157.50. Északnyugati vasut —, Bustiehr radi vasut —, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 142.10. Villamos részvény —, 3 százalékos magyar aranykölesön 77.50, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, Osztrák koronajárdék 93.20, Magyar koronajárdék 91.85, Osztrák-magyar bank 139.75. Déli vasut részvény 19.87, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 85.25, Párisi váltóár 809.75, Union bankrészv. 160.—.

Hamburg, febr. 18. (Zárlat.) 4.2 százalékos ezüstjárdék 96.70, 1860. sorsjegy —, Déli vasut 19.75 2 százalékos aranyjárdék 98.30, Osztrák hitelrészvény 412.6, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 103.40, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 94.20.

London, febr. 18. Angol consol 80.—.

Páris, febr. 18. (Zárlat.) 3 százalékos francia járadék 97.52, Osztr. aranyjárdék 100.80, Magyar aranyjárdék 96.75, 5 százalékos bolgár kötvény 1896. évről —, 3/4 százalékos Olasz járadék 103.35. Déli vasuti elsőbbségi kötv. 285.—, 5 százalékos marokkói járadék 525.— 4 százalékos 1890. román köles. 97.50, 4 százalékos amort. románjár. 1905.—, 5 százalékos orosz járadék 103.40, 4 és fél százalékos 1909. orosz járadék 101.12, 4 százalékos spanyol jár. 96.10. 4 százalékos unifkált török jár. 94.30. Török sorsjegy 219.75. Török dohányrészvény 390.—, Osztrák földhitelintézet 1426. Osztrák Länderbank 59.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 18.44 Banque Ottomane 707.—, Osztrák-magyar államvasut 805.—, Déli vasut —, Meridionalvasut —, Hartman gépgyár 497.— Rio Tinto 389.—, Sucrerie d'Égypte 707.—, Tula —, Uríkányi köszén 187.—, Chartered 91.—, De Beers 476.— East Rand 120.50, Jagersfontein 211.50, Trans. Land Comp. 60.75, Váltó Amsterdamra (rövid) 209.12, Váltó német piacokra (rövid) 123.43, Váltó Bécsre (rövid) 105.25, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz arany-váltó rövid 1/16, Váltó Svájcra (rövid) 218.— Csekk Londonra 25.28, Magánkamatláb 2.25.

500 drb

képeslevelezőlapot készítenk bármely beküldött, arckép, látkép, vagy rajz után 10 K-ért. Magyar fénynyomdai r.-t. Képes levelezőlapok, plakátok és árjegyzékek gyára. Budapest, VIII/2. Őr-utca 9. sz.

Üzleti tudósítások.

Budapesti szeszjegyzés.

Milyen időre?	Nyers	Finomított
Azonnali szállításra	51.25	56.25
Február—májusra	51.75	56.75
Február—augusztusra	52.—	57.—
Irányzat: Barátságosabb		
Bécsi nyersszeszjegyzés	46.75	47.25
Prágai	47.—	—
Lembergi	43.—	43.25
Trieszti exportszesz (finom)	20.—	21.—

Budapesti vágómarhavásár.

(Vesztégyvásár.) Február 18. Felhajtott 347 drb vágómarha. Miután a mészárosok elegendő készlet fellett rendelkeztek, az irányzat lanyha volt, az árak 2 koronával mm.-kint csökkentek, sőt bikáknál az árhatnyatlás 3—4 koronát is kitett.

Kőbányai sertéspiacz.

Február 18. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli súlyban) 163—165 fillér. Fialat közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 166—168 fillér, Közép (páronkint 240—280 klg.) 170—173 fillérig.

Sertéslétszám: 1911. évi február hó 16. napján volt készlet 16277 drb, — 1911. február hó 17-én elszállított 113 drb, — 1911. február hó 18. napjára maradt készletben 16164 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfehérvári állatvásár és közbiztonsági igazgatóságától.) Február 18. Előző napi eladatlan maradvány 39 drb sertés, 16 drb süldő. Pótfelhajtás 18 drb sertés. Mai felhajtás 115 drb sertés, összesen 172 drb sertés, 16 drb süldő. Eladatott 165 drb sertés, Mai maradvány 7 drb sertés, 16 drb süldő.

Árjegyzés. Zsirsértés. Öreg I. rendű 350 klg. felül életsúlylevonással 160—162 fillér. Öreg II. rendű 280—350 klg. életsúlylevonással 164 fillér. Fialat nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 168—176 fillér. Fialat közép 220—230 klg.-ig életsúlylevonással 170—180 fillér. Fialat könnyű 120 klg.-ig életsúlylevonással 180—182 fillér. Hussértés nehéz 300 klg. felül életsúlylevonással 160—172 fillér. Hussértés könnyű 140—300 klg.-ig életsúlylevonással 168—174 fillér. A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

Felolós szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Szerkesztői üzenetek.

— Magánlevelek írására nem vállalkozunk. —
— Kéziratokat vissza nem küldünk. —

A jövő titka. Hogy is mondja az a régi dal, amely a nagymamája idejében se volt új és amely még az őn dedunokái korában se fóg elavulni?

A virágnak megtiltani nem lehet.
Hogy ne nyílják, ha jön a szép kikelet,
Kikelet a lány, virág a szerelem,
Kikeletkor virágozni kénytelen.

Ez így szép és igaz. Csakhogy, — miut falusi kislány, bizonyosan jól tudja, — hogy a virág fejlődésének meg van a maga törvénye. Idő előtt semmiféle növény nem hajt bimbót és semmiféle bimbó nem tárja ki a szirmait a nap csókjának, mielött az ideje el nem érkezik. Így van ez a kislánynak is. Az őn korában még tanulásra kell gondolni, mert azok a barna legények szívesen elenyelnek a csinos kislánnyal, de ha észreveszik, hogy tudatlan libuskák, sarkon fordulnak és odébb állnak. Még egy tanácsot vegyen tőlünk szívesen: Szívdolgóban nem idegen szerkesztőbácsihoz, hanem az édes mamához forduljon mihezértartés végett. Senki se tudhatja, érezheti jobban, mint az édes anya, mi válik a szép kisleánya javára.

Butorvásárló. Az állami fegyházakban csakugyan clesó, jó és szép butort készítenek. Tudtukkal nincs szükségük czegek számára dolgozni, mert magánosok bőven ellátják megrendeléssel a fegyvereket. Ez az oka, hogy megiehetős sokáig kell várni, míg a megrendelt butor elkészül. Ajánljátjuk, hogy előzőleg forduljon kérdésével a fegyház igazgatóságához és csak, amikor megkapja a felvilágosító feleletet, utazzék oda.

L. Péterné, Budapest. Ismerősei ugyan azzal biztatják, hogy őn csak „mollett” és hogy így tetszik nekik legjobban, de őn mégis jobb szeretne soványabb lenni. Ha a hizása nem beteges tünet — amit sziveskedjék orvosával konstátáltatni, — könnyen megszabadulhat a felesleges kövérségtől. A fődolog, hogy lassan és óvatosan lánson hozzá, mert az erőszakos soványításnak káros, sőt vézetes következményei is lehetnek. Bátran ehét kedvére, jóízűen; csak tésztás, édességet, sok kenyeret, sürt, csokoládét, tejet és tojást ne egyék, mert mindez előmozdítja a hizást. A túlságos zsirképzést az erős lélegzés csökkenti, tehát sokat kell friss, tiszta levegőben mozogni, nappal nem szabad heverészni és aludni, éjjel is csak 6—7 órát és jókor reggel fölkelni. A fürdés, uszás és nyáron a napfürdő igen jó hatásúak. A gőzfürdő sok embernek nem ajánlható, de a hideg vízzel való lemosás és erős dörzsölés nagyon hasznos. Miután az erősen hizó embernél rendszerint nem működik egészen rendesen a gyomor — és főleg az epe, — nagyon kell figyelni a rendes anyagcserére. Ha a rendes élet, a sok mozgás és munka dacára sem fogy le, akkor az emésztés sincs egészen rendben és főleg a máj működésében lehet hiba, ezt mindenesetre orvossal kell közölni és tanácsát követni. Semmiesetre sem szabad házi- vagy titkos szereket bevenni és erőszakosan lefogyni, mert ezt megsínylik a belső szervek és sok szív- és tüdőbaj támadt az erőszakolt fogyásztástól.

Nusi, I. A piszkos gipsz-szobrot egy-kétszer beecsetelik fehér olajfestékkel, ha teljesen megszáradt, fehér matt-lakkal (fénytelen lakk) bevonják, hogy márványszerű legyen. Az így kezelt figurákat bármikor meg lehet mosni, úgy, mint a porcellánt, de jobb szappan helyett szalmiákos vizet használni. — 2. A fehérneműt csak nagyon gyöngén szabad kékíteni és jól kell a kékítőt megválasztani. Mindenféle kékítőt árulnak és a legtöbbje, mely az ugynevezett berlini kékből készül, többé vagy kevésbé vastartalmu. Ezek lassankint a ruhába ragadnak és ezáltal az megrozsdásodik. Az a rozsa alig látható szabad szemmel, de lassankint a ruha csunya szürkéskek árnyalatot kap. Ez a baj akkor is megcsik, ha a ruhát rosszul kezelik, pl. sokáig hagyják mosatlanul a szennyest, vagy kifözik, mikor még nincs jól kimosva. Ha azonban rendesen kezelik, akkor csakis a kékítőben van a hiba. Teljesen ártalmatlan és

ÖN MAGÁNNAK
ellensége, ha üzleti költségeit csökkenteni nem igyekszik.

Kérjen mintákat sokszorosító viaszpapiros és festék dobozárunkból Roneo vagy bármely más rendszerű sokszorosító gép számára.

Áraink és minőségeink minden versenyen felül állnak.

ZILAHÍ és SZABÓ Irógép és irodaberedezés szaküzlete
Budapest, VI. kerület, Mozsár-utca 9. szám.

Réztisztító pasztánk felülmulhatatlan! Sokszorosító- és irógépszalag-festékes kezeket pillanat alatt tisztít.

Telefon 139-90. Telefon 139-90.

szépszínt az Ultramarin, mely poralakban is kapható a drogériákban.

R. B. A valódi áttetsző szappanok olv módon készülnek, hogy a színszappant alkoholban oldják fel, az alkoholt lepárolják és a visszamaradó kecsenyás tömeget formába öntik, midőn is a szappan kemény, áttetsző anyaggá merevül. Ezzel nem szabad összetéveszteni azokat az oleos, áttetsző szappanokat, amelyeket úgy állítanak elő, hogy a főleg ricinus olajból készített szappanokat cukoroldattal töltik. A mosóport, szappanport, száraz szappant azáltal állítják elő, hogy a kemény szappant szódával összekeverik és finom porrá változtatják. Egész sorú van azoknak az anyagoknak, melyeket a szappanba be szoktak keverni azon célból, hogy használhatóságukat fokozzák. A vevőnek és a kémikusnak dolga megállapítani, hogy petroleumnak, paraffinnak, kátrányolajnak, kennek stb. a szappanhoz való keverése hamisításnak minősítendő-e, vagy nem.

Kiszáradasszony. Nehány kipróbált recept: Hegyalábu felfúj. 10 tojásfehérjéből kemény habot vertünk, adunk hozzá annyi cukrot, hogy édes legyen. Ha kész, öt részre osztjuk, különféle színekkel megfestjük. 1 liter tejben kifőzzük, az egészet egy porcellántálon szépen elrendezzük, magásra feltornyozzuk, vanília-cukorral meghintjük. Borsóval találjuk. — Tökelpástétom. Másfél kiló halat sós vízben megfőzve, bórét és szállakt eltávolítjuk, a szebb darabokat vajban, vagdalt hagymával, zöld petrezselyemmel, sóval és borssal megpároljuk. A többi részeket apróra vagdaljuk hagymával, petrezselyemmel, hozzákeverünk két tejjel áztatott zsemlyebélet, 6 deka vajot, 2 dezi tejsót, sőt és 3 egész tojást és e vagdalekkel egy tűzálló porcellántálat vastagon bekennünk. Erre rakunk főtt burgonyaszelleteket, a párolt halszeleteket, kemény tojásokat fűszerezve, aztán ismét a vagdalekből és így tovább, míg a forma megtelt. A tetejére porhanyós tésztából fedőt illesztünk és háromnegyed óráig sütjük a kemencében. Kápri- vagy ajókamártás illik mellé. — Gesztenyepásta. A gesztenyét megfőzzük a megtisztítva mandulaőrön megőröljük. 36 deka őrölt gesztenyéhez 6 nagy tojást számítunk. A tojások sárgáit 28 deka porcukorral jól kikavarjuk, aztán a gesztenyét hozzáadva még fél óráig folyton kavargatjuk. Vaníliával fűszerezzük. Most a 6 tojás kemény habját könnyedén a tömeghez vegyítjük s vajjal kikent és porcukorral meghintett formában egyenletes tűznel megsütjük. Ebből a tömegtől szép nagy tortát nyerünk; kihűlése után nagy éles késsel két helyen átvágva, barackvízzel megtöltjük s csokoládémázzal bevonjuk. — Borjúbecsüdt. Egy kilónyi borjúhúst (lapoczkából) kockákra vágva megsózzuk, meghorsolunk és 10 deka vajban, apróra vágott hagymán megpirítjuk. Ha a hús megpirult, pár kanálnyi lisztet elhabarjuk, kis hús- vagy pecsenyelevet és egy pohárnyi vörös bort töltünk hozzá. A lábat jól befődvé, egy óráig a sütőben pároljuk, aztán vagdalt burgonyát, sárga répát, apró hagymát és zellert adunk hozzá és vele együtt puhára pároljuk.

Vidéki előfizető. A nikkelezett koresolya csak úgy rozsdásodik meg, ha a nikkel felülete lekopik. Ez esetben legegyszerűbb, ha a koresolyát újra nikkelezeteti. Ezt az önk városában is olcsón s gyorsan elvégzik. Forduljon valamelyik vaskereskedéshez.

Ekszervásárlók figyelmébe! Zirner Testvérek utóda Liszt Hugó Budapest, Váci-utca 5 Legnagyobb választék mindenféle arany, ékszer és ezüst árukban. Occasio valódi gyöngy mellégek, gyöngy-függők és valódi gyöngy-szálakban. Átdolgozások pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek. Minden tárgyon a legelőbb szabott ár feltüntetve.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A kereskedelemügyi miniszter dr. Szilágyi Viktor miniszteri segédtitkár miniszteri titkárrá, dr. Darányi Ferenc miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá, végül dr. Czvetkovics Lajos fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazót fizetés és íj. báró Szentkereszty Zsigmond közigazgatási gyakorlatot a vezetése alatt álló minisztériumhoz ideiglenes minőségű fizetés nélküli miniszteri segédfogalmazókká; az igazságügyminiszter Komlós Zsigmond máramaroszi törvényszéki díjokat a felsővisi járásbírószághoz irnokká nevezte ki.

Athelyezések. Az igazságügyminiszter Koczian Gyula balassagyarmati ügyész az egri ügyészséghez, Bartos Ferenc nagybecskereki törvényszéki és Bitsch Ferenc nagybecskereki járásbírói irnokokat pedig kölesönösen áthelyezte.

Pályázatok. A kolozsvári posta- és táviratigazgatóság az Szalván (Beszterce-Naszódm.) betöltendő postamesteri, továbbá a Veregyháza községben (Alsó-Fehérm.) betöltendő postai ügynöki állásokra márczius hó 10-ig; a nagyikindai törvényszék elnökéhez a bíldi járásbírósnágnál betöltendő telekkönyvezető állásra 2 hét alatt; a nyiregyházi pénzügyigazgatóság pénzügyi szemléző állásra 2 hét alatt; az erzsébetvárosi törvényszék elnökéhez a hosszúaszi járásbírósnágnál betöltendő jegyzői állásra 2 hét alatt; a kolozsvári javítóintézet igazgatóságához szabómunkavezető-felügyelő állásra 2 hét alatt nyújthatók be a szabályszerűen felszerelt kérvények.

EGYETÉRTÉS politikai naplaj. Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS.

VIZÁLLÁS. febr. 17. febr. 18. méter méter. Table with columns for location (Inn, Duna, Morva, Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Laboroz, Ung) and water level measurements for various locations like Schárding, Passau, Linz, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Ujvidék, Pancsova, Orsova, Morvafalu, Zsolna, Trenčén, Szered, Szt.-Gothárd, Sárvár, Győr, Varsád, Zákány, Barcs, Eszék, M.-Szerdah., Zágráb, Sziszek, Mitrovicza, Deés, Szatmár, Szt.-Majlény, Latorca-Nyikacs, Laboroz Homonna, Ung Perceseny, Rísa, M.-Sziget, Tekchaza, V-Namény, Tokaj, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Becse, Titel, Ondova, Hoór, Tapoly, Barifa, Bodrog, Ladimőza, Sajó, Zsolca, Hernád, H.-Németi, Berettyó, Margitta, Kőrös, Csúcsa, N.-Várád, Belényes, Tenke, Gurabonez, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Arad, Makó, Lucos, K.-Kostoly, Kiszető, Temesvár, Bácskerek.

Még sohasem létezett olyan gyógyszer, mint a rég elismert és jónak bizonyult Dr. Schöffl-féle „ARANYCSEPPEK”. váltóház és minden gyomorba ellen, a görcsöt 15 perc alatt megszünteti és gyógyítja a hasdugulást és kólikát, továbbá vértisztításra is szolgál és megszünteti az étvágytalanságot, lejmigrént, hanyasíngert, aranyeret és reumatikus fájdalmakat. Aki ezen szert a háznál tartja, soha nem eshet nagy betegségbe és a gutaütéstől is mentve van. Vesebaj és kolera ellen. I üveg ára . . . I frt. 20 kr. I drb. sebtapasz I frt. 50 kr. Szétküldi minden világrészbe Franz Dommanovics Wien, 17. Bez, Halischgasse 19. II/30. Magyar levelezés.

Budapesti értéktőzsde. 1911. február hó 18-án.

Table with 6 main columns: Államadósság és más kölcsönök, Bankok részvényei, Különbeféle vállalatok részvényei, Sorsjegyek, Pénznemek és váltók árfolyama, Vasművek és gépgyárak részvényei. Each column contains sub-headers and lists of securities with their respective prices and exchange rates.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ejféli.

Hozzám az éjjel meghiit jóbarát,
 A néma csönd, mely lopva megsimúl
 Koldús, kifosztott, bús szívem fölött,
 Áhítatos békével ringat el.
 Ilyenkor lassan bontja fátyolát
 A lelkem és sóváron széttekint,
 Hogy fátyol nélkül oszillogó szemét
 És szívárványos, tiszta mosolyát
 A jóbarátunk bizón megmutassa,
 Ilyenkor büvös, suttogó mesék,
 Íratlan nóták kelnek titkosan
 Rubintlángú esőkkelyhek mélyiből.
 Ilyenkor furcsa, forró bűvölet
 Hullámzik végig rajtam remegőn
 S nem akarom bár, mégis fölkelek,
 A tükör elé állok mereven
 És mohó szemmel nézem a csodát,
 — Az érthetlent, édest, gyönyörűt! —
 Az éjjeli csodát, hogy — szép vagyok...

S az arczom hűvös, hamvas bársonyán
 Szerelmesen simúlva megtapad
 Beczézó, selymes, puha tenyerem.
 Nézem a gögös, gyönyörszín vállamat
 Dédelgető gyönyörrel, hosszasan.
 A szájam most egy pompás tűzvirág.
 S bíboros kelyhén üde, kaczagó
 S bíboros kelyhén üde, kaczagó
 Gyöngyvirágcsengők csilingelnek halkán...
 Sötét hajam aranyzikrán omlik
 S a gyűrűs árnyék fátyolos-puhán,
 Halvány ibolyák érintéseként
 Húzódik meg a két szemem körül,
 S míg topázragogású frizét
 Beharmatozzák néma könnyeim:
 Bús bizonyosság gyötri a szívem,
 Hogy e csodát nem látja soha más.
 Csak én — s a két kis sárga gyertyaláng
 A tükörlapról és maga az éjjel...

Nil.

(Ujannon felfedezett római amfiteátrum.) Az idén tavasszal fogják a közönségnek megnyitni az új amfiteátrumot, amelynek a kiásásával mostanság készültek el. Az új amfiteátrum Lecceben, Puglia Firenzében van s a kormány támogatásával De

Giorgi jeles olasz arkeológus ásatta ki. Az amfiteátrumot, amely egyike Itália legszebb antik színházainak, tulajdonképp már régebben fölfedezték. Az ásásnak azonban egy régi ház állott útjában, amelynek telkén az első romokra bukkantak. Az amfiteátrum romjai ugyanis a Szent Oronzó-téren fekszenek s ez is nehezítette meg az ásást. A kolosszális épület romjai elég jó állapotban maradtak meg. Az amfiteátrumban harmincezer embernek volt helye. Az ásás alkalmával számos görög márványszobor, egy művészi balluszter, rengeteg szébbnél-szebb kopitél került napfényre.

(Ha a község magától gyulik meg.) Gyakran olvashatunk arról, hogy főképpen tengeri hajókon a főlhalmozott község magától meggyúlt és nagy pusztítást okozott. A községnek magától való meggyulását különbözőképpen magyarázzák. Általában abból a hőmennységből indulnak ki, mely a községtömeg belsejében főlhalmozódik. Ez a hőmennység egyrészt a községben ritkán hiányzó pirít oxidációjából, másrészt pedig magának a község széntartalmának bizonyos fizikai és kémiai tulajdonságaiból származik. A község szene ugyanis nagymennyiségű gázt nyelhet el és sűrűsíthet meg, mi közben fölmelegszik. Így például a község a levegőből sok oxigént nyelhet el és sűrűsíthet meg, minek eredménye nemcsak az, hogy a község fölmelegszik, hanem az is, hogy az elnyelt oxigén a község gázemű alkotórészeit, jelesen a szénhidrogéneket oxidálja, miáltal újra hő fejlődik. Ha azután a főlhalmozódó hőmennység a községtömegből ki nem szabadulhat, könnyen megeshetik, hogy a község gyulási hőmérsékletére fölmelegszik és lángra lobban. A főlhalmozott községtömegben keletkező melegnek egyik mostanáig még nem ismert forrására hivta föl a figyelmet Galle Ernő egy német folyóiratban. Ő a község bakteriológiai vizsgálata közben olyan baktériumokat tenyésztett, amelyek éghető gázokat és hőt fejlesztenek. Galle a vizsgálatai alapján azt következteti, hogy ezeknek a baktériumoknak, bár egymagukban aligha okozhatják a község meggyulását, a már ismert okok mellett nagy részük van a községnek magától való meggyuladásában.

(A legújabb drágák.) A newyorki tudományos akadémián a minap mutatott be dr. Kunze, a geológiai osztály elnöke, egy újabban fölfedezett, gyönyörű rózsaszínű követ, egy ritka beryll-fajt, melyet a milliomos Pierpont Morganról Morganitnak neveztek el. Ez a beryll vagy rózsaszínű smaragd a Röntgen-sugarak hatása alatt a legszebb esz-

resznye piros színben tündöklök. Az első példányát a múlt nyáron találták a Madagaszkár mellett lévő szigetcskének egyikén. Eddig néhány száz darabot találtak, köztük egy olyat, amely száz karátos. A legszebb morganit-gyűjtemény, mintegy ötven darab, az Egyesült Államokban van.

(A világ legnagyobb kereskedelmi flottái.) A kereskedelmi tengerészet terén ma már Németország vezet. Versenytársa Anglia, amelyet szíves küzdelem árán hagyott el a versenyben, ma már harmadik helyen áll a kereskedelmi flottákról készített legújabb statisztikai kimutatásokban. A világ legnagyobb tengeri kereskedelmi flottája jelenleg a Hamburg-America Linie-társaság birtokában van, mely flottának tonnaértéke a múlt év őszén már az egy millió tonnát is túlháladta. A kimutatás második helyén ismét egy német tengeri hajós-társaság, a Norddeutscher Lloyd áll, amelynek flottája 679.000 tonna ürtartalmu. Harmadik helyen az angol White-Star Line-társaság következik, amelynek hajói összesen 461.000 tonna ürtartalmuak. A sorrendben ezután még négy angol és négy német társaság következik, a kilencedik helyen pedig egy nagy japán hajóstársaság áll, a Nipon Vuscu Kaisha, amelynek hajóparkja 307.000 tonna árut tud befogadni. Közvetlenül a japán társaság utána francia Messageries meritis következik, amely 296.000 tonnás flottával rendelkezik. Ezután Olaszország legnagyobb társasága, a Navigazione generale jön, amelynek hajói 230.000 tonnát bírnak el. A Campagnie generale transatlantique nevű francia cégnek 200.000 tonnás hajóparkja van. A sorozat legvégén a világszerete ismert angol társaság, a Cunard Line áll, amelynek óriás hajói amnyit magyart szállítanak ki az újvilágba. Csupa nagy hajókból (Mauretania, Caronia stb.) álló flottája összesen 234.000 tonnát képvisel. Ez a társaság igyekezett rekordokat elérni azért, hogy hajói Európából a legrövidebb idő alatt jussanak el és ez a társaság építette az angol hadügyi kormány támogatásával a világ legnagyobb ürtartalmu hajóját. Nemrégiben jött híre, hogy a Hamburg-America Linie-társaság még a Mauretaniánál is nagyobb hajó építésébe kezdett bele, amely még a szintén építés alatt levő angol Leviathan-nál is nagyobb lesz. Ennél a hajónál nem annyira a gyorsaság fokozására, mint inkább a lehető legnagyobb kényelem elérésére törekedtek. Az utasoknak nyújtott e mellett a kényelem mellett azonban iparkodtak a hajót egy megtervezni, hogy a teherbefogadó képessége is a lehető legnagyobb legyen.

GÁRDÁHUSZÁROK

— REGÉNY. —

Írta: E. SCYRBON.

109

Viktor meglepődve fordult Duvalhoz.
 — Ezt nagyon ügyesen rendezte el, hadnagy ur!

A hadnagy szerénykedve felelte:

— Ugy hiszem, másképen nem is volt lehetséges, mert okvetlenül gondolnom kellett arra, hogy az erdő felé az összeköttetést fentartsam.

Nemsokára megérkeztek az őrségre, melynek parancsnoka, egy őrmester, jelentést tett a helyzetről, majd utasításokat adott arra nézve, hogy honnan lehet legbiztosabban megközelíteni az ellenséget. Rövid beszélgetés után a tisztek leszállottak lovaikról s gyalog indultak meg a kritikus pont felé, az őrmester vezetésével. Egy kis lejtős emelkedés tetejére mentek, melynek galagonyabokraj eléggé elfedték őket az ellenség szeméi elől. A hold már hanyatlóban volt a nyugati határon s vörös fénye nem szolgáltatott akkora világosságot, hogy messzire el lehessen látni.

Az őrmester halkán figyelmeztette a tiszteket, hogy két kürraszir itt figyelni állandóan az ellenség mozdulatait. Csakhamar rájuk is bukkantak, amint a tükös bozótban hason fekvő mozdulatlanul figyelnek. Az avatlatlan nézőnek fel sem tűnt volna fehér ruhájuk. Inkább egy holdfény által képezett foltnak gondolta volna e jelenséget, mint ellenséges katonáknak. Az őrmester szinte sürgőzve kiáltott feléjük. A katonák egyike vigyázva oldalra fordult s karabélyát kissé megrendítette, jelezvén, hogy van tudomása az érkezőkről.

Most mind a négyen hason fekve kusztak az örök közelébe.

— Nagyon közel vannak ide? — kérdezte Viktor susogva.

— Ugy jó két kőhajításnyira, — felelte az őrmester fojtott hangon. Egész tisztán meg lehet állapítani őrüzeikből, hogy merrefelé fekszenek a tábor.

Közben egészen előre kusztak a bokrok széléig s egyszerre szemük elé tárult a fekete mezőn csillagokként tündöklő vörösfényű tábortüzek tömege, mely elszórva jóformán az egész mezőt ellepte.

A gyakorlott szem a rendszertelenek látszó fényfoltokból rögtön kiolvashatta, hogy honnan indul ki az előőrsök két-három emberből álló kis csapata.

Egyikük sem szólott egy szót sem, az veszélyessé válhatott volna valamennyiükre, csak érintések által figyelmeztették egymást.

Az őrmester, ki úgy látszik nagyon jól ismerte a helyzetet, kezét a földön esuszatva lassan előre nyújtotta észak felé. Mindnyájan arra néztek s közvetlen közelből figyelhetek meg egy őrséget, mely az ellenséges csapat legátavolabb kitölt őrsége volt.

Hárman gubbasztottak egymás mellett a kantárszárak kezükben tartva.

— Ugy látszik, mégis gyanakodnak, — sugta Viktor, alig hallhatóan Duvalnak.

Duval ajkára illesztette mutatóujját; csendet intett, aztán úgy, amint jött, hasoncsusza igyekezett visszajutni a bokrok mögé. A többiek követték.

Mikor már egészen fedett helyen voltak, megbeszélték a tennőket.

Viktor úgy találta, hogy jó volna az előőrsöket kitolni egészen az emelkedés aljáig, nehogy az ellenség idő előtt észrevegye a terpedkedező voltát s támadást intézzen a domb ellen.

Grandmorain ugyanezen a véleményen volt, de Duval úgy találta, hogy ez igen elhamarkodott dolog volna, mert ha hajnalra

nem érkezik meg a várt megerősítés, s az ellenség támad, úgy minden körülmények között vissza kellene vonulni esetleg Geráig, vagy még lejjebb.

Viktor bizott az erősítés megérkezésében s végül is úgy határozott, hogy az őrség előretolását okvetlenül keresztül kell vinni, mert ha az ellenség esetleg visszavonulna, úgy okvetlenül kísérniök kell.

— A nagyszámú őrségből itélve nagyobb tábor állhat mögöttük, — szólott Duval mélyen elgondolkodva, — félős, hogy a megérkező segély dacára is kevesen leszünk ellenük.

— Mindegy, — felelte a kapitány határozottan, — mindenestre kockáztatnunk is kell valamit. Sokszor a nagy elővigyázatosság...

Egyszerre elhallgatott s helyéről felállva figyelni kezdett. A domb tulsó oldaláról áthangzottak a német őrség jeladásai.

— Halt wer da! Patrol vorbei!...

A kiáltás mindig messzebből és messzebből hangzott, míg végre teljesen elcsendesedett.

Különös, nagyon különös, — mondotta a kapitány. Ezek, úgy látszik, mit sem tudnak még a mi megérkezésünkről. Ha jól sejttem, akkor saját embereik vezették fölé őket, azok, akiket utólértünk az erdő felőli oldalon. Ezek úgy irhatták le a helyzetet, hogy az ellenséges előrenyomulás észak felé történik. Ennek tudható be, hogy az ottani őrségtől mostanáig még semmiféle nyugtalanító hírt nem kaptunk. Ha a segédcapatok hainalra megérkeznek, úgy még napfelkelte előtt megkísérlehetünk egy támadást. Ezután, mivel mindnyájan megegyeztek, a kapitány proppozíciójában, elhatározták, hogy meglekintik az északi őrségeket is.

Sietve tértek vissza az órállomásra s lovaikra ülve, örült vágatással indultak meg északi irányban.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 19-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárak. **A becsstelen.**

Társadalmi színmű 3 felvonásban. Írta: Garay Andor.

Személyek:
Kápolnay László Dezső
Kára, felesége Cs. Aiszeghy
Osváth Sándor Csillag T.
Reanerné Horváth
Züzer Viviani M.
Lenke, felesége Hajdn
Zentmayer Bartos
Braun Rajnay
Ekeles O. Keczeri I.
Ersti

Kezdeté 1/2 3 órákor.

Este rendez helyárakkal.

III. Richárd király.

Tragédia 5 felvonásban. Írta: Shakespeare.

Személyek:
III. Richárd Ivánfi
Margit királyné Jászai M.
Erzsébet királyné K. Hegyesi M.
York hercegnő S. Fáy Sz.
Lady Anna P. Márkus E.
Edward herceg Váradi A.
VI. Henrik szeleme Mihályfi
IV. Edward Gyenes
György herceg Fethes
Richmond herceg Beregi
Bockingham Gál
Hastings lord Bakó
Stanley lord Somlay
Rivers gróf Garamszeghy
Grey lord Náday

Kezdeté 1/2 8 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ

A hercegisasszony.

Regényes operetta, előjátékkal. 2 felvonásban. Reszben About E elbeszélése után szövegét írta: Léon Viktor, fordította: Gábor Andor. Zenéjét szerzte: Lshar Ferencz.

Személyek:
Hadasi Stavrosz Környey
Fotini, a leánya Ambrusné
Marula N. Valent V.
Kriszodulós Hegedüs
Dimitri Kertész V.
Bili Harris Szekelyhdy
Dr. Hippolite Kornai
Thomas Barley Mihalj
Gwendolyne Flattas
Mary-Ann Szamosi E.
Periklesz Dlnoki
Acocia Ney B.
Falátisz Déri
Tamburisz Kertész O.

Kezdeté 7 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ

Délután mérsékelt helyárak. **A vasut.**

Kezdeté 1/2 4 órákor.

Este rendez helyárakkal.

Éva.

Írta: Ráth-Végh István.

Kezdeté 1/2 8 órákor.

A nm. v. és köz. miniszter elismerő leiratával kitéüntetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. főváros legelső

FOGORVOSI INTÉZETE

áthelyezve: **Károly-körut 3. sz. alá.**

Féjős fogak meggyógyítása Szájpadlás nélküli műfogak, Tartós fogtömések, aranyhidak, koronák. Foghúzó (altásban is.) Jól használható fogsorok elkészítése és behelyezése. Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogukat.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-2.

Vasárnap, február hó 19-én

két előadás.

Délután 3 1/2 órákor mérsékelt helyárakkal: **nagy családi előadás** az összes elsőrangú attrakciók felléptével. Este 8 órákor **rendes helyárakkal**

a kolosszális februári műsor.

General Edward la Vine

a világ legjobb komikus zsonglőrcje.

Kornai Berta az Isteni éj

című operettben mint Amor.

Brothers Carr kreol táncospár. Valse Brune (éjféli keringő) Helmi Jenő scenirozott dala Simon et Paris okori kóklerek. A primadonna bohózat. Bros & Miss Arbra zenés excentrikusok. Zelnescu román táncospár. Solti Hermin új szöveggel. Trézsi Szilacséknél és még 8 elsőrangú attrakció. Minden vasár- és ünnepnap délután 3 1/2 órákor **mérsékelt helyáru nagy gyermek előadás**, az összes attrakciók felléptével.

WERTHEIMER-ORFEUM

VI., Szerencsen-utca 35. szám.

Ígazgató: Wertheimer Lajos. Telefonszám: 4-49.

Kezdeté este 8 órákor.

Csupa sláger! Csupa újdonság!

A szenzációs februári műsor.

Családi kavargóság **Das jüdische kind**

bohózat. operett.

A lengyel bibliai operett-társulat állandó vendégjátéka. Új szöveg, mesés attrakciók!

THE ROCKING GIRLS angol együttes, THARCK a jongleurok királya.

Az emeleti telikerinek csodás, új műsora van.

Harminez szépség fellépte.

Vasar- és ünnepnapokon délutáni előadás, mérsékelt helyárakkal. Kezdeté délután 1/2 4 órákor. — Jegyek kaphatók az orfeum pénztáránál és a Hun ária fürdőben.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. sz. Waldmann Imre igazg.

Ma vasárnap, február 19-én

2 nagy előadás 2 kezdetük fél 4 és 8 órákor.

Délután mérsékelt helyárak.

MERIAN kutyaszínháza **mérsékelt** délutáni helyárakkal ma látható **utoljára.**

Jegyelővétel: délelőtt 10 órától 1 óráig és délután 3 órától 6 óráig a nappali pénztárnál.

A téllkertben reggeli 5 óráig VÖRÖS ELEK cigányzenekara hangversenyez.

HUBERT J. E. cs. és kfr. udv. szállító POZSONY

Finom uri fehérneműk legmodernebb kivitelben

SÓS BERNÁT

uridivat özégnél

VI., Budapest, Andrassy-ut 50. sz.

Benes Károlyné

VI-ik ker., Teréz-körut 26. sz. alatt levő elsőrangú angol és francia női divattermével kapcsolt csatlós csomag

szabászati- és varrodatanintézetében

a beiratások a XII-ik tanfolyamra megkezdődtek és naponta d. e. 10-12-ig, á. u. 2 órától 6-ig eszközölhetők.

TOST és MOLNÁR

kereskedelmi-, díszítő- és tájkertészete

BUDAPEST, VII. ISTVÁN-UT 50.

Elvállal ablak és erkélydíszítéseket. Kertek, parkok tervezését, alakítását, fentartását. Alkalmi és állandó díszítéseket. Téli kertek berendezését, minden e szakba vágó munkát. II II II II

Telefon: 88-75. Telefon: 88-75.
Külső telep: Gyarmat-utca 25.

Szombaton, február 25 és hétfőn 27-én a Fővárosi Vigadó termeiben, a bécsi

FILHARMONIAI ÉNEK-KAR!

(80 tagu vegyeskar)

2 NAGY HANGVERSENYE

SCHRECKER FERENCZ karigazgató vezényletével.

Jegyek filharm. helyárakkal 10-3 kor. — Kisterem 2 és 1 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12.

Royal Cabaret

A Royal Orfeum épületében. (VII., Erzsébet-körut 31.)

Budapest legelőkelőbb éjféltutáni szórakozó helye.

40 női szépség lép föl ének- és tánc számokkal. Az előadás kezdete éjjel 12 órákor. Többek között fellépnek: Farfalla, Zelnesch quintett; Miss Darlington; Izrid Peters; Susi Luces; Miss Zen Door; Major Mariska; Toto Ruffat Bey; Mlle Ferrasiris; Molly Perlyt; Carola Wolter; Lilly Harrison; Maud Delaunay; Brothers Carr; Maritta Iolowa; Margaret duo; Telekí Evi; Atta Veron; Ligeti Mariska; Antal Irén; Váradi Adél; Mimi Corintus; Perényi Nussi; Annie Neumann; Lulu Kaskal. — Belépődíj 1 korona. — Egy óra után szabad bemenet. — Keringő verseny. — Farsangi táncok. — Reggeli 5 óráig cigányzene. — **Kukó Vincze** és zenekara.

MINDENKI

aki iradákban, hivatalokban, üzletekben s gyárakban a tisztaságot, kényelmet és egészséges szem előtt tartja

AZ „A. B. C.”-NÉL

hygien. tisztított kölesöntőközőknek, portörölőknek, padköruháknek bevezetését, nagyon olcsó kölesöntő mellett házhoz szállítva és hetenként pontosan cserélve, okvetlen meg

KEZDI.

„A. B. C.” Egyesült Fehérnemű Kölesöntő Vállalat,
Eötvös-utca 30. szám, Telefon 46-88.
Külön osztály vendéglők részére.

Kiváltunk

ZÁLOGBAN

levő arany- és ezüstékszereket, sorsjegyeket s azokra magasabb kölcsönt nyújtunk.

MANNHEIM SIMON ÉS FIA

Budapest, IV., Párisi-u. 5.
(Főpostával szemben.)

NEM BÉRLI

a részletfizetés lépje alatt, hanem azonnal Öné a

Zongora

de csak ha 10 forintos havi részletfizetésre

Reményi Mihály

a magy. kir. Zeneakadémia szállítójánál veszi azt meg

Budapesten, VI., Király-utca 58. sz.
Telefon 87-84. Árjegyzék és prospektus díjtalan.

Szén és koks nagyban és kicsinyben

Salamon Jakab és Társaság

Budapest, V., Erzsébet-tér 5. sz.

Telefonszámok: 73-96, 73-97, 73-98.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 19-én.

KIRALY SZINHÁZ

Luxemburg grófia.
Operett 3 felvonásban. Irta: Lehár Ferencz.
Személyek:
Luxemburg grófia Király
Béni hercegné Lukács
Stiza grófné Erdei B.
Brissard Armand Kovacs
Vermont Juliette Várady I.
Dudier Angéla Harmath I.
Mencsikoff Szegej Sáfány
Pavlovics Pavol Mató
Pelegrin Krasznay
Managers Baás
Bároné Saári R.

Kezdet 3 órakor.
Este rendez helyárrakkal.
Fedák Sári vendégfelleptével.

Czigányszerzem

Operett 3 felvonásban. Szíve-
ret Irta: Bodánszky Robert
és Willner A. M. Zenejét írta:
Lehár Ferencz.

Személyek:
Dregutin Péter Papir
Zsófia, anyja Bendiner
Jolan huga Bacsó E.
Korösnazi Iona Fedák S.
Jozsi Raskó
Bélesku Jonel Tóth
Korösmáros Németh
Dimittreanu Csizs
Julcsa Erdő E.
Mosa Sáfány

Kezdet 1/2 8 órakor.
ROYAL-ORFÉUM.
VII. Erzsébet-körút 31.

Ma két előadás.
Délután 3/4 órakor mérsékelt
helyárrakkal (nagy családi
előadás) az összes elsőrangú
attrakciók felleptével. Este 8
órákor rendez helyárrakkal
legelsőrangú színházi- és
varieté-előadás.

Kornai Berta vendégszer-
zése az Isteni éj című Dostal
operettben. Partner: Szalontai
Feri, Palásthy, Bársony,
Sarkadi, General Edward La Vine a világ
legkiválóbb kórikus zsonglőre.

Bross Carr kreol táncospár
A primadonna, bohózat.
Jászák: Kornai Berta, Viola
Giza, Tihanyi, Bársony,
Sarkadi, Gabányi, Bros.
Miss Arbra zeneszereplők
Simon et Paris, Zelneson,
Valse bruno (Ejféli keringő).
Holtai Jenő szcenizált dala.
Solti Hermin a kalapúval és
a Farkó notával. — Trezsi
Szűcskény, bohózat. Új
knylék. — Szcenizált dalok.
Minden vasár- és ünnepnap
délután 3/4 órákor mérsékelt
helyáru délutáni előadás az
összes attrakciók felleptével.

Fővárosi Városigeti Színház

Küry Kára felleptével
A halhatatlan Imp.
Irta: Dörman Felix Zenejét szer-
zette: Eysler Edmund, Fordi-
tolla: Hervay Frigyes.

Személyek:
Treytag Lujza Küry K.
Ritter János Sziklai K.
Anna Hudacsok
Jankó Róza Lányi E.
Rumpelmayer Kabók
Flórian Szalay
Mimi Hód I.
Bumgartner Lubinszky
Reislöitner Bihary
Reislöiterné Veszpréminé

Kezdet 1/2 4 órakor.
Este rendez helyárrakkal
Feld Zsigmond igazgató felleptével

Bilincsek.

Dráma 4 felvonásban. Irta:
Reichenbach Hermann Fordi-
tolla: Szomori Emil.

Személyek:
Lohmann Ab. Anna Völcs
Lohmann Lea Veszpréminé
Lohmann Zsigmond Fekete
Salamon Föld Zs.
Radl Hidy I.
Hartmann ezredes Bihary
Tam. Örnagy Fejér
Sadetz gróf Makróczy
Dr. Thomson Török
Dr. Schell Szalay
Müller Keller
Mayer Károk
Küchen Kabók
Rafi Németh

Kezdet 1/2 8 órakor.
VÁRSZINHÁZ.
Nincs előadás.

APOLLO-PROJEKTOGRÁF

Cépszínház-utca 1-3.
Telefon 68-39.

1911. február 17-18-án február hó
20-ig a teljes új felületi műsor:
A gyémánt nyakék (dramai
jelenték). Bandika első sze-
relme (tréf.). **Az örökség**
(antist. felvétel). — Fokartetés
(zoológiai felvétel). A megtré-
fált tanító (kacagtató mókák).
Porugiában (tájkép). Falusi
Don Juan (erkölcsrajz). **Tövis-
korona** (tragédia).
Legközelebbi műsorváltozás
hétfőn, február 20-án.
Az első előadás hetköznapokon
d. u. 4 órákor, vasár- és ünnep-
napokon d. u. 1/2-1-kor kezdődik.

Munkás embereknek

miért kell okvetlenül saját érdekükben használni

DIANA sósborszeszt.

- Mert aki reggeltől estig talpon áll, kell, hogy lefekvés előtt lábát jól bedörzsölje.
- Mert aki este vagy reggel jól bedörzsölteti magát, az másnap iamét könnyen mozgó, erős munkákra képes ember lesz.
- Mert aki a rendez napi fárasztó munkája mellett bármilyen hülésből eredő fájdalmat érez, az teljesen megszabadulhat ettől.
- Mert aki munka mellett megerőltetéstől eredő bármilyen fájdalmat szenved, egyszeri masszírozás által fájdalmát elmaradnak.
- Mert aki a Diana-sósborszeszszel öblögeti száját, fogfájása soha nincs.
- Mert a karok, irak és erek megerősítéséhez egy bedörzsölés esténként, három-négy napig egymásután, teljesen elegendő.
- Mert, aki hátát, mellét és oldalát bedörzsöli a Diana-sósborszeszszel, úgy nem fogja érezni munkaközben vagy este, munka után a derekfájást, hátfájást, szurást, nyilamlást és a mellkas körüli fájdalmakat.
- Mert munkásembereknél a fődolog, hogy éjjel jól aludjon és pihenjen, ezt legjobban el lehet érni, ha az ágyban lefekvéskor jól bedörzsölteti magát.

A bevásárlásnál vigyázni kell, hogy minden üveg sárga burkolatpírban legyen, mely papíron kívül olvasható a két szó: „Diana-sósborszeszt”.

Postán is megrendelhető, legkevesebb hat üveg.

ERÉNYI BÉLA

Diana-gyógyszertára
Budapest, Károly-körút 5.
Mindenütt kapható 44 fill-ért.

FOLIES CAPRICE

Téli helyisége: Révay-utca 18. szám.
Igazgatók: Leitner és Keleti. Főrendező: Rott Sándor.
Telefon: 14-22. Előadás kezdete 1/2 9 órakor.

9 1/4 órakor! Ma Ujdonság!
A „Doktor feleség”
Bohózat 1 felvonásban. Irta: Satyr. Rendező: Rott Sándor.
Végül 11 órakor! Ujdonság!

„Die höhste Frechkeit”
Bohózat 1 felvonásban. Irta: Trebitsch Sándor.
Rott Sándorral mint Lisette szobaleány
Jegyek elővételben a nappali pénztárnál d. e. 9-1-ig és
d. u. 3-6-ig. — Konti különlegességi tőzsde, Andrássy-
ut 29. és Sopronyi nagytőzsdeben, Rákóczi-ut 1. szám.
12 óra után az I-ső emeleti Casino de Parisban a világ
legelső ének- és táncszámok fellepté.

BUTOR

Költözködés miatt az egész raktárt készpénzért és
részletre kiárulsítjuk. **Műbutor Kereskedelmi
Részvénytársaság, Budapest, IV., Arany-
köz-utca 5. szám. Telefon: 71-52.**

Guttermuth János

fogműterme, Baross-tér 18. szám
Műfog.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület tulaj-
donát képező Baross-terti házából 8 évi pontos lak-
bérlettel dacára minden ok és megkérdésem
nélkül 650 K-val kistegerrőlattam. Műtermemet már
Baross-ter 18. sz. alá helyeztem át. Keleti pályá-
udvar közelében. Telefon 159-63.

Tokaji bortermelők Társ. R.-T. Tokaj.

Elnök: Herczeg Windischgratz Lajos.
Boraink hírneve az egész földgömbön ismeretes!
Eredetisége s földművelhetatlansága tette azzá!!

5 kg. postakosár:

5 palaczk 0.5 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	---
3 " 0.5 lit. 1904. évi 3 puttonos aszu	K 12.---
1 " 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni, kosár	vagy K 7.10
5 palaczk 1 lit. 1904. évi zamatos szamorodni	---
3 palaczk 0.7 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	---
3 palaczk 0.5 lit. 1901. évi kiváló szamorodni	---
2 " 0.5 lit. 1901. évi 4 puttonos aszu, kosár	K 15.10

Ládában:

20 palaczk 0.7 literes 1904. évi zamatos szamorodni	K 36.---
12 palaczk 0.5 literes 1904. évi 3 puttonos aszu	K 40.80
12 palaczk 0.5 literes 1901. évi 4 puttonos kővér	K 55.20
12 aszu	---

Hordóban:

60 liter 1908. évi finom tokaji asztali bor	K 60.---
60 " 1907. " " " " " " " "	K 72.---
60 " 1904. " zamatos szamorodni bor	K 90.---
60 " 1901. " kiváló szamorodni bor	K 138.---

A csomagolásért, hordóért és ládáért semmit se számítunk fel.
A megrendelő vasúti állomással bármintve küldünk minden rez-
delést. Részletes árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

Haggenmacher
Szt.-Gellért-sör
:: csapolása ::

Egyed György I., Krisztina-ter, Zöldfa- vendéglő	Wagner Vilmos VI., Andrassy-ut 41.
Markovics Domonkos I., Dobrentey-ter 5.	Kottlinger János VI., Teréz-körút 17.
Kubancz Venczel II., budai Vigadó	Waltz György Keményseprő-vendéglő VI., Aréna-ut 106.
Borovszky Lajos II., Pálfiy-ter	Sipos Benő VI., Király-utca 100.
Dörner József III., Zsigmond-utca Lukács-fürdő mellett	Ózv. Jahn Edéné VII., Király- és Valéro- utca sarok
Hlatky Sándor III., Obuda, Fő-ter	Schneider Lipót VII., Király-utca 7.
Gottler László IV., Veres Pálné-utca 4.	Szeles József VII., Damjanich-utca 23.
Raposa Istvan (Nemesák Mihályné)	Waschata Győző VIII., József-körút 40.
Bortha Gyula V., Lipót-körút 21.	Gebauer Ferencz VIII., József-utca 48.
Schück M. V., Lipót-körút 11.	Mertl Istvan IX., Üllői-ut 111.
Nemesák Mihály V., Szabadság-ter 6.	Paszán Károly IX., Mester-utca 54.

Elsőrendű zongorák
Kovács Gyula
zongoratermeiben,
Bpest, V., Gresham-palota.
Ferencz József-ter 7.
Világhírű Perzina zongorák
egyedüli képviselője.

? Minden szobának disze.

Szőnyegujdonság!
300/200 cm. nagyságu nyírott
Jaquard-szőnyeg elpusztit-
hatatlan minőségben
6 frt 20 kr.-ért kap-
ható
Szőnyeg-udvar
Király-u. 32. (az udvarban.)
Videki rendelések pontosan eszközölteknk.

SZINHÁZAK.

Vasárnap, 1911. február 19-én.

VIGSZINHÁZ

Délután mérsékelt helyárak.

A tanítónő.

Életkép három felvonásban. Irta: Brody Sándor.

Személyek:

- A tanítónő: Varsányi I.
- Oreg Nagy István: Szerény
- Hj. Nagy István: Fenyvesi
- A nagyszőnyeg: Ronaszéky L.
- A főúr: Szilágyi
- Tanító: Tihanyi
- A kántor: Vendrey
- Kántorkisasszony: Komlóssy I.
- Kray Ida: Molnár A.
- Kaplan: Bárdi
- Szolgebíró: Tapolczay
- Jánosorvos: Szakadi
- Törvénnyíró: Balassa
- Hercó: Győrő
- Üdényprimás: Yorsa
- Cseléd: Kész R.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Medikus.

Életkép 3 felvonásban. Irta: Brody Sándor.

Személyek:

- Ruben orvos: Fenyvesi
- Riza, anyja: Verányi
- Araak, szobá: Szerény
- János, medikus: Csontos
- Ada: Komlóssy I.
- Piroska: Makay M.
- Majd, orvos: Tanay
- Norbirt: Tihanyi
- Nagyfejős: Hj. Ditrői
- Pina: Ferenczy
- Turcsák: Bárdi
- Porcsa: Haraszthy H.
- Orv. szolgálat: Makróczy N.

Kezdeté 1/2 8 órakor.

MAGYAR SZINHÁZ.

Délután mérsékelt helyárak.

Fényes Annus felléptével

A kis lord.

Életkép 3 felvonásban. Irta: Burnett Hodgson. Fordította: Hajó Sándor.

Személyek:

- Dorincourtgróf: Sebestyén G.
- Errol Cedrik: Fényes A.
- Hawisham: Rethel
- Higgins: Kürthl
- Hobbs: Boross
- Dick: Huszar
- Tomas: Gerő
- Mr. Errol: Báthori
- Minna: Csalai J.
- Mary: Gerő I.

Kezdeté 3 órakor.

Este rendez helyárakkal.

Az arczkép.

Színmű három felvonásban. Irta: Földes Imre.

Személyek:

- A király: Sebestyén G.
- A királyné: G. Kerécs E.
- A testő: Góth
- A kamarás: Tarnay
- Földvarnag: Rétei
- Erremit grófnő: Bátor G.
- Kanczellar: Huszar
- A kaimárné: Nagy T.
- Victor: Körményi
- A szobrász: Pártos
- Rendőrőrnök: Csanzer
- Gardieta: Gere

Kezdeté 1/2 8 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

9 órakor! ENYÉM TIED ÖVÉ!

Bohózat, írta Glinger Adolf, fordította és átdolgozta Steinhardt

II órakor! FEGYVERGYAKORLAT.

Bohózat. Írták Glinger és Taussig, ford. és átá. Steinhardt.

Steinhardt, Hunyadi, Szöke Szakáll új kuplékkal.

Ejféltől reggel 5 óráig cabarett belépődij nélkül.

Vasár- és ünnepnapokon délután mérsékelt helyárú előadás. Kezdeté fél 4 órakor.

Jegyek: d. e. 10-15 g. d. u. 3-6 g. a mulatóban és egész nap a Hirsch Jakab-féle nagytársaságban Andrassy-ut 19. és a Hungaria tériudőben.

Kedden, márczius 14-én és szombaton, márczius 18-án. — Royalterem.

Yvette Guilbert

2 francia Chanson estélye. Jegyek 12-10-6-4- kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12.

Vasárnap, márczius 12-én Royalterem.

Hubermann

Bronislaw hegedűművész 2-ik és utolsó hangversenye.

Jegyek: 10, 6, 4, 2 kor. kizárólag Méry Bélánál, Andrassy-ut 12. szám.

Hétfőn, márczius 6-án. — Royalterem — bécsi

ROSÉ

vonósnégyes 2-ik és utolsó kamarastélye

(bérlet 5. sz.) Jegyek: 10, 6, 4, 2 korona, kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

Kedden, márczius 7-én — Royalterem —

BACKHAUS

VILMOS Kamaraművész egyetlen zongorastélye.

Jegyek: 10, 6, 4, 2 kor. kizárólag Méry Bélánál Andrassy-ut 12. szám.

BOROLIN
SÓSBORSZESZ HÁZISZER.
KIVÁLÓ FERTŐTLENÍTŐ HÁZISZER.

FEJFAJÁS, FOGFAJÁS, GUMÓKOROS IDEG ES IZOM FAJDALMAK, RÉGÉS, FAGYÁS, ISCHIASZ, KÖSTVÉNÉ, CSÚZ, REUMA, MINDENFÉLE ÉRTELLEN MINDENFÉLE

TYURIN!!

használata után nincs többé baromfivész. 1 nap alatt megszüntet mindenféle vészt.

Sok számos elismerő bizonyítja, orvosi bizonyítványok igazolják e szer kitűnőségét, minden gazdaembernek szüksége van rá. Ahol ezen szert használják, ott baromfivész nincs, s hosszú időre vészmentesíti a baromfiakat. 1 nap alatt megszünteti a vészt. Minden üveghez külön használati utasítás. Egy liter tartalmazó üveg ára 4 korona. Megrendelhető a főraktárosnál:

Dr. ODOR BELA gyógyszerésznel: Gyöngyösi út 12. szám. — Naponta postaszétküldés. — Szabadalmazva és törvényileg védve.

ÖNBEREL
egy ócska zongorát vagy pianót és **KIDOB** havonta 12 vagy 16 korona kölcsönjárt, végre pénzt kiad, zongorája nincsen.

HAFIZET
havonta 20 koronát, kap egy kiváló gyártmányú, legmodernebb érzékszervekkel szerelt zongorát vagy pianót, nem ir alá váltót, nem állít kezést, nem kötelezette bankszövetkezetnek és idővel mégis tulajdonos lesz a zongora. — Ilyen ideális szolid, liberális módon kapható kizárólagosan csak

„MUSICA” részvény-társaság
(igazgató: Sternberg Dezső.)
zongora eladási és kölcsönzési telepén.
Eufon tolesérnélküli legökölletesbb grammofon- és művész-lemezek főárusítása.
Budapest, VI., Teréz-körút 1/a.
(Király-utca sarok, az Orsz. gos Zenakadémia közelében.)
Telefonszám: 4-31.
Zongorák becseselése, javítása, hangolása legköltségtakaróbban.
Fenti rendszer kedvezményében egyelőre csak a fővárosban lakók részesülnek.

Heti műsor:

Február hó	Nemzeti Színház	III. kir. Operaház	Várszínház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Fővárosi Városi- ligeti Színház	Uránia	Hangversenyek
20 Hétfő	Cyrano de Bergerac	—	—	A medikus	Karenin Anna	Czigány szerelem	Bilincsek	Eva	Hempel Frida Royal (L)
21 Kedd	Flirt	Siegfried	—	A testőr	Sárga liliom	Czigány szerelem	Bilincsek	Eva	Isays-Casals P. Zenepalota (H.)
22 Szerda	A balga szűz	Troubadur Magyar táncgyűzeleg	—	A medikus	Az arczkép	Czigány szerelem	Bilincsek	Eva	Morvay Zsuzsika Royal (H.)
23 Csütörtök	Bábjáték	Mignon	—	A próféta	Orvosok	A Babuska	A halhatatlan lump	A közgyesrendi fő- gymnazium ifjúsága hangverseny	Jaub István Royal (H.)
24 Péntek	Drághy Éva esküje	Istenek alkonya	A dolovai nábob leánya	A próféta	Sárga liliom	A Babuska	Bilincsek	Eva	—
25 Szombat	Drághy Éva esküje	Sába királynője	Az idegesek	A próféta	Anatol	A Babuska	Bilincsek	Az Országos Szín- művészeti Akadémia előadása.	Bécsi filharm. Vigadó (M.)
26 Vasárnap	délután: Vasárnap este: Drághy Éva esküje	Carmen	—	Osztigás Miczi A próféta	A kis lord Anatol	Czigány szerelem A Babuska	A halhatatlan lump Bilincsek	—	Bossi Enriko Zenepalota (H)

Vasárnap

TELEFON 177-

C és lán kény

Kiz el kész

Aufre El Bud

SINGI Buda Már Uj sz kóltén gyernből es Rákos Ára Pósa ben Pósa kel Pósa Gauss Ára Sebők Krudy Lengy Lengy Madar Perén Tabor Fark Ünne alká a gy ről a csop az u műv maz

EFCO

TELEFON 177-41. porosz köszöntégre a legjobb, a legolcsóbb, a legtisztább, ennél fogva a legkedveltebb

FÜTŐANYAG!

Egy órai fűtés 5 fillér!

Nem piszkít
Nem porzik
100 darabonként
Súlyhiány kizárva

PONGRACZ és PONGRACZ
Budapest, VII., Erzsébet-körút 50.

Mindent az egészségért!

Ingyen könyv!

Ha egészséged veszélyeztetve van, kötelességed azt a veszedelmet minden áldozat árán elhárítani.

De okos megfontolással, csak azt kell e célra alkalmaznod, ami bajodnak legjobban és legbiztosabban megfelel. Tájékozódjál erről idején s olvasd el a mi nagyszerű könyvünket, melyet **ingyen és bérmentve** küld meg neked kívánatra az

ELEKTRO-VITALIZER rend.-int.
IV., Semmelweis-utca 4., félem. 10.

Legrégibb hazai gyár kizárólag TRANSMISSIÓK gyártására.

Schlesinger Alajos

BUDAPEST, V., VÁCZI-UT 30. SZÁM.

Transzmissió-tengelyek I. rendű Bessemer-aczélból. Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben. Szilke-retek igen könnyű modellek szerint. Csapágyak gyűrűskenesű és minden más rendszerben. Fogaskerekek egy és kétrésű kivitelben. Kötélcikkek kender- és sodronykötélek számára.

Kitűnő és pontos kivitel!

Rendkívül olcsó árak!
Prospektusok díjmentesen!

Csillárok

és lámpák (petroleum, gáz és villanyra) kényelmes havi részletfizetésre

Kizárólag elsősorú készítmények. Hazai gyártmány. Mérsékelt árak.

Aufrecht és Goldschmied utóda Elek és Társa r.-t.
Budapest, IV., Károly-körút 10.

ILYEN SORSRA JUTNAK, KIK NEM MÜLLER FELE MENTHOLOS SÓSS-ORSZESZT HASZNÁLNAK.

Tegyen vele egy kísérletet! KAPHATÓ MINDEN ÜZLETBEN

GYÁRTJA **MÜLLER VILMOS**
Gyógykészlet BÉCS-TÓPOLYA

FÜNÖKÖK

ezrei eddig hiába vártak arra, hogy könnyű szerrel jussanak írógéphez.

HA FIZETNEK

havonta 20-30 koronát, kapnak egy elsőrendű, látható írásu, visszaváltós, tabulátoros, összedobillentyűs, automatikus sorváltós, csupa aczélból és vasból gyártott, rendkívül tartós, univerzál-kivitelű

Ujlaki-írógépet.

Nem irnak alá váltót és folytonosan halmozódó irodai munkálataikban könnyen

BOLDOGULNAK.

Bármely rendszerű használt írógépet legmodernebb Ujlaki írógépünkre

BECSERÉLÜNK.

Díjmentes bemutatás országszerte. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

UJLAKI BÉLA Budapest, VII. ker. Erzsébet-körút 28. sz.
Telefon 122-60.

Vidéki hivatalnokok, kik könnyű mellékkeresetre reflektálnak, közölik címüket.

SINGER és WOLFNER KIADÁSAI

Budapest, VI., Andrásy-ut 10. szám.

Márczius 15.-ki irodalom!

Uj szavalókönyv. Hazafias ünnepekre, iskolai vizsgálatra és egyéb alkalmakra való költemények és kiváló közzétett gyűjteménye 6-12 éves gyermekek számára. A legújabb magyar gyermekköltészetből összeválogatta **Havas István**. Ára 1 kor. 80 fill.

Rákosi Viktor: Korhadtkerestek. Harmadik ifjúsági kiadás. Diszkötésben. Ára ... 4 korona.

Pósa Lajos: Száll az ének. Szavainál való haszn. versek. Fűzve 2 korona. Diszkötésben ... 4 korona.

Pósa Lajos: A szabadságharc hősei. Képek az 1848-49. szabadságharcból. Képekkel ... 60 fill.

Pósa Lajos: Hazza és szabadság. Hazafias szavaltványok és költemények ... 60 fill.

Gauss Viktor: A piros köpönyeg. Elbeszélés a magyar szabadságharcból. Képpel ... 60 fill.

Sabók Zsigmond: Kossuth Lajos életrajza. Kötve ... 60 fill.

Krudy Gyula: Előre. Hazafias elbeszélés. Képekkel ... 60 fill.

Lengyel Laura: Magyar hősi. Történeti elbeszélés. Képekkel 1 kor. 20 fill.

Lengyel Laura: A vircadit napja. Történeti elbeszélés. Képekkel 1 kor. 80 fill.

Madarassy L.: A kis hadsereg. Történeti elbeszélés. Képekkel ... 1 kor. 20 fill.

Perényi Lajos: A hazafért. Hazafias elbeszélés. Képpel. Ára ... 60 fill.

Tábori Róbert: Gábor Áron. Történeti elbeszélés. Ára ... 60 fill.

Farkas Imre: A kapitány. Jelenet. Előadja 2 férfi és 1 nő. Ára ... 30 fill.

Ünnepi versek. Szerkeszti **Dr. Vajda Gyula**. Szavaltókönyv. Iskolai ünnepélyekre alkalmas költemények gyűjteménye. Második kiadás. Ez a gyűjtemény aranykönyve a magyar ifjúságnak. Egyrészt az összes iskolai ünnepélyekre alkalmas szavaltókat csoportosítja, másrészt remekíróink költeménye mellett az újabb magyar költészet összes nevesebb képviselőinek műveit tartalmazza. A vasikos kötet 80 költeményt tartalmaz. Ára fűzve 3 korona. Diszkötésben ... 5 kor.

ÁGYTOLLAK, „MARABU“-hoz,

Ágytoll-gőztisztítás. VII., Károly-körút 7. (A háztól való el- és visszazállítás még aznap díjtalanul eszközöltetik.)
(Telefon 71-25.)

Hutter és Schrantz

Részvénytársaság.

Az osztrák-magyar monarchia legrégebb szakmabeli cége. — Alapítotott 1824-ben. Ajánlja első minőségű, többszörösen csavart, kész állapotban tűzben horganyozott gépsodronyfonatait.

A kitűnő horganyozás következtében tartósság tekintetében páratlan gyártmány! — Nem tévesztendő össze a négyzetletes (□) lyukú, végig sodrott és végig hulmozott szalagból álló fonatokkal!

Meglepően olcsó árak!

!! 26 fillertől feljebb !!

És nagyobb vételnél még magas engedmény! Kapható minden jobb vaskereskedésben! — Sűrű (6 cm. tűsképváltsági) horganyozott tűskédrót méterje 5 fillér. **Egyszerű fűzősi feltételek!** — Kerítésrácsok kovacsolt vasból, kapuk, ajtók sodronyfonatos betétekkel igen esinos kivitelben és minden e szakmához tartozó cikkek kitűnő minőségben legolcsóbb árak mellett. — Legmagasabb kitüntetések. — Ezekre menő ollmórolovoiek! — Arjegyzékek és minták bérmentve és díjtalanul.

Magyarországi telep:
Budapest, Váci-körút 61/27.
Levélezim: Hutter és Schrantz r.-t.

Ősnemesi uradalom

90 kilométer Budapesttől, 12,000 hold, legtermékenyebb vidéken, gyönyörű kastélyal, 4000 hold elsőrendű szántó, a többi vágható erdő, kitűnő vadászattal, jutányos árban eladó. Csak komoly vevők ajánlatát kérem „F. K.” jellegre Mosse Rudolf hirdetőjébe Budapest.

MIKSZÁTH KÁLMÁN

utolsó regénye

A FEKETE VÁROS

HÁROM KÖTETBEN

Ára fűzve 12 korona, diszkötésben 18 korona

Utolsó regényében megvannak a nagy író összes fényes tulajdonságai teljes frissességükben, tanubizonyosságul annak, hogy Mikszáth alkotó képessége teljességében halt meg. — A három kötetes regény a Rákóczi-kor elején játszódik a tárgya az akkori vármegyei nemesség torzalkodása a városi polgárokkal. Anekdotikus epizódok váltakoznak lélektanilag kimélyített rajzzal, a felvidéki tájak gyönyörű leírásaival, kalandos eseményekkel. Mikszáth talán egy regényében sem alkotta meg a pompás humoru alakok akkora sokaságát, mint ebben. Ez a regény a magyar regényírásnak egy korszakát zárja be, de egyúttal tetőpontra is juttatja. Mikszáth szelleme utolsót, de fényeset lobbant benne, örök időkre elbucszva a magyar közönségtől.

Kiadja a **FRANKLIN-TÁRSULAT.**

Kapható:

LAMPEL R. KÖNYVKERESKEDÉSE
(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. sz.
és minden könyvkereskedésben.

48 havi
4 K 50 f. **Két és fél millió** **6**
Évente huzás.

korona nyereségre játszik évente 6 huzásban

ötven sorsjeggyel
ha 48 havi 4 korona 50 fillér fizetés mellett
alantí sorsjegytársaságba lép. A társaság 50 (ötven) tagból áll, négy
évre alakult és

50 darab Konvertált jelzalog sorsjegy
képezi tulajdonát.

Négy év után a társaság feloszlik és minden tag a felhalmozódott nyereségek
ötvened részét kapja, kap azonkívül

1 darab konvertált jelzalog sorsjegyet

Ezen sorsjegytársaságnál pénzt nem veszítheti el, mert
1. 48 hó alatt 50 sorsjegyre játszik,
2. 48 hó elteltével 1 sorsjegyet kap, melyet a napi áron készpénzért
eladhat,
3. ha azt megtartja még 50 évig kb. 250 huzás számtalan nyeresé-
nyeire játszik, mely idő alatt minden sorsjegy nyer. Egy sorsjegyre több
nyeresemény is eshet.

Nagy nyeresemények azonnal felosztatnak.

Minden huzás után sorsolási értesítőt küldünk.

Ha tehát postautalványon az első 4 kor. 50 fillér befizetést
megküldi, megkapja fenti 50 sorsjegy számaival tartalmazó
részvételi ívet és résztvesz

a február 25-iki huzáson

Legnagyobb
főnyeresemény: **Egy millió korona.**

Főnyeresemények:
1 millió kor.
500.000 „
300.000 „
100.000 „
50.000 „

Központi Váltóüzlet
Részvénytársaság Budapest
V., Szabadság-tér 3. sz.

Játékjog
50 sors-
jegyre
már az első
részlet fizet-
sével.

STANDARD

életbiztosító társaság Edinburghban, Angolhon
ALAPITTATOTT 1825. ALAPITTATOTT 1825.

Magyarországi fiók:
Bpest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. (Standard palota.)

Évi bevétel	36,638,000 korona
Kiutalt nyereségrészek	170,000,000 „
Vagyon	297,600,000 „
Halálesetek folytán kifizelve	648,560,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei

Kétségtelen biztonság. — Alacsony díjak. — Szabad világgötvények. —
Kötvények érvényben tartása díjmentes elmulasztásánál. — Tőkésítés és
előre megállapított visszaváltási érték. — Megtámadhatatlanság. — Feltét-
len fizetés öngyilkosság esetében egyévi fennállás után. — Szabad háboru-
biztosítás népfelkelők részére.

Díjtáblázatok kívánatra küldetnek.

1900. Páris világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész Kornenburg, Bécs
mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román
királyi és bolgár királyi udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott
Szorító szárvédő-szalag ruganyos szorító szárvédő
légvánokkal ellátva
szürke, fekete, barna és fehér színben. Gummiból, csak fekete színben.

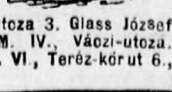
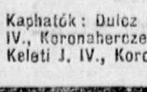
4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábúak. A szorító
a-b-nél megmérve,

20-23 cm. átméretű megf., az 1-85 sz. nagyság	
23-24 : : : a 2-ik : :	
25-27 : : : a 3-ik : :	
28-30 : : : a 4-ik : :	

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként 1. sz. 6 K 05 f. 3. sz.
6 K 50 f., 3. sz. 7 K 05 f., 4. sz. 8 K 05 f.

Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 6 K 50 f.
2. sz. 7 K 05 f., 3. sz. 8 K 50 f., 4. sz. 8 K 50 f.

Kaphatók: Dulez A. utóda IV., Egyetem-utca 2. Freund és fia V., Koronaherceg-utca 3. Glass József
IV., Koronaherceg-utca 9. Hajj és Szilassy VIII., Múzeum-körút 10. Huzella M. IV., Váci-utca.
Keleti J. IV., Koronaherceg-utca 17. Kutschera S. VII., Kerepesi-ut 32. Olbrich L. VI., Teréz-körút 6.
Wesely István IV., Váci-utca.

A köztudatba ment át

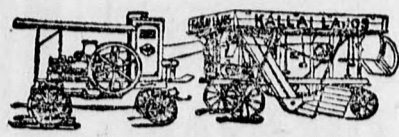
hogycsakis

KÁLLAI LAJOS motorgyára

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám

szállítja teljes jótállás mellett a legkiválóbb motorkészleteket

Teljes jótállás ki-
tűnő cséplésért.
Legegyszerűbb
legököltesebb
motorkészítőkész-
letek.

Saját érdekében kérjen
minden gazda díszőrla-
lapot, melyet ingyen ber-
mentve küld a gyár.
Figyelmeztetés: Kállai La-
jos hírneves motorgyára
nem tévesztendő össze
más hasonló névű cégekkel

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.

Közgyűlési meghívó.

A Magyar Általános Hitelbank szavazatra jogosult t. cz. rész-
vényesei az 1911. évi márczius 18-án, szombaton d. e. 10 órakor, Buda-
pesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utca 12. szám) tartandó

negyvenharmadik rendes közgyűlésre

meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Az igazgatóság jelentése a társaság 1910. évi üzleteiről.
2. Az igazgatóság számadása az 1910. üzletéről és indítványa az évi
nyereség megállapítása és hóváfordítása iránt.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal a tárgyban és a felmentés megadása az igazgató-
ság és a felügyelő-bizottság részére.
5. Választás az igazgatóságba.
6. A felügyelő-bizottság választása és tiszteletdíjának megállapítása.
7. Az igazgatóság indítványa a részvénytőkének 50,000 részvény ki-
bocsátása által 60,000,000—koronáról 80,000,000—koronára való feleme-
lése iránt.
8. Az igazgatóság indítványa a részvényesek elővételi jogának gya-
korlása tekintetében.
9. Az alapszabályok 3., 7., 8., 9., 11., 17., 19., 23., 24., 26., 29., 30.,
38., 39., 42., 44., 45., 48. és 54. cikkének módosítása.

A közgyűlésen minden részvényes husz darab letett részvény után egy szavazattal bir.
A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem
járt részvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határidő előtt 14 nappal

Budapestben a Magyar Általános Hitelbanknál,
Brassóban, Debreczenben, Fiumében, Győrött, Kassán, Kecskeméten, Nagyváradon, Pécsen,
Pozsonyban, Szabadkán és Temesvárott az intézet főhajtánál,
Bécsben a K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe című
intézetnél, vagy S. M. v. Rothschild bankháznál,
Berlinben a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél vagy S. Bleichröder
bankháznál vagy végül
M. m. Frankfurtban a Direction der Disconto-Gesellschaft című intézetnél letétbe tegyék.
A részvények a benyújtó által aláírt jegyzék kíséretében nyújtandók be.
A letett részvényekről a benyújtó elismertvényt kap. A részvények csak ezen elismer-
vény visszaadása mellett fognak a közgyűlés után visszaszolgáltatottak. A közgyűlésre belépni-
jegyül szolgáló igazolvány Budapestben közvetlenül a letétel alkalmával, az intézet főhajtánál
pedig, valamint Bécsben, Berlinben és M. m. Frankfurtban nyolcz nappal a közgyűlés előtt
fog kiadatik.

Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajta
gyakorolni, a megbízott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s alá-
írni tartozik.

A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt az ösz-
szes fentebb felsorolt letételemezési helyeknél a részvényesek rendelkezésére bocsátatik.

Budapestben, 1911. évi február 18-án.

Az igazgatóság.

Meghívó.

A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete

1911. évi márczius hó 5-én délelőtt 10 órakor
saját helyiségeiben (VI., Gyár-utca 4. szám alatt)

rendes közgyűlést

tart, melyre az egyesület tagjai tisztelettel meghivatnak.

Budapest, 1911. február hó 18-án.

Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és
a felmentvény megadása.
3. Az 1911. évi költségeloirányzat.
4. Alapszabálymódosítás.
5. Az igazgatóság esetleges előterjesztései.
6. Határozathozatal az alapszabályszerű módon benyújtott indítvá-
nyok fölött.
7. Tizennyolcz igazgatósági tag, három felügyelő-bizottsági tag és két
felügyelő-bizottsági póttag választása.

Butor készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban
EHRENTREU és FUCHS testvéreké
 Budapest, VI., Teréz-körút 8. Telefon 88-69.
 Képes árjegyzék ingyen.

Gummi-óvszerek legfinomabb francia gyártmány 12 drb.-ként 1.80, 2.40, 4.- és 5.- korona.
NEVERRIP eredeti gyártm., 12 db 6.- K
STERYL legfinomabb Paara gummi-hálósz 6 darab 3.50 korona, 12 darab 6.50 korona.
 minden eddigi gyártmányt felülmul, kizárólag cégemnél kapható.
CAPOTTES rövid, eredeti amerikai, 12 darab 3.- koronától 5.- koronáig.
HALHÓLYAG valódi francia „Duchamps” gyártm. 12 darab 4, 5, 6, 8 és 10 korona.
Mintagyűjtemény 12 drb legfinomabb 4 korona.
IERRIGATOR zománcszórtó vagy üvegben teljesen felszerelve, 2.50, 3, 5, 6, 8 koronáig.
Suspensor (heretartó) drbjá -50, 1.-, 1.20, 1.50, 3.- K-ig.
Has- és Sérvkötők Gummihasnyák legnagyobb választékban, mérték után is készítenek.
„GLORIA-ÖV” (havibaj ellen) 6 darab betéttel darabja 5 koronától 6.50 kor-ig.
Neumayer Lipót kötszer, gummiárúk és betegápolási cikkek raktára V., Budapest, Váci-körút 2. szám.
LINOLEUM üzleteim: VI. Váci-körút I. (Ankerkőz), VII. Rákóczi-ut 8. szám. Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

BÉRCZI VITRAGE (mintá 28.253 sz. a. védve)
 60/85 cm nagyságban fedorral borítottulre Point-Lace szalag munkával darabja
1 korona 50 fillér sárgarézruddal és gyűrűkkel együtt
Bérczi D. Sándor BUDAPEST, Főútlelet: VI., Dessozffy-utca 5. Telefon: 109-08. Fiókútlelet: VIII., Üllői-ut 4. sz. Telefon: 141-53.

NAGYENYED-re Gyümölcsfacsemeték
 Alsófehér m. sétányiak, díszoszerlek, tüleveitűk, kertés növények, boggyógyümölcsök stb.
Szőlőoltványok (elsőrendű aru)
 Európai és amerikai sima és gyökeres vesszők. (Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen.)
FISCHER és Társai faiskolák és szőlőoltványtelepek
 Árjegyzéket kérők és megrendelők sziveskedjenek „A KERT”-re hivatkozni.

Titkos betegségek gyógyítására legjobban ajánlható 30 évvel át szerzett kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY v. or. és kir. csodorvos és kórházi főorvos.
 Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajot, sebeket, bajkört (szphilist), bőrbajokat, elgyengült férferőt, idősebbeknél is, onfertőzést és annak utóhatjait, ideg- és hátrgerincsbajot, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 10-4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körút 2. szám. Levél útján is biztos gyógyulást találunk azok, kik személyesen meg nem jelenhetnek, vagy távol a fővárostól laknak. Gyógyszerek utasítással kívánatra küldetnek.

Szabó Emil és Társa Budapest, VI., Teréz-körút 46. sz. (Bejárati Gyál-utca 21.)
 Telefon 76-48. — Sürgőnyozim: Szabóék, Budapest.
 Szállítunk **BOLINDER** nyersolajmotorokat, **DOBRY** féle benzínmotorokat és cséplőgépeket, **szívógázmotorokat és malomberendezéseket.**

 Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.
 Vizsontelárusítók kerestetnek.

ARCZ-MASSAGE FŐLÖSLEGES!
ORIZOL vagy Rizsvaj törv. védve. Az éretlen rizs **TEJNEMŰ** nedvéből készített csodás és gyors hatású arcz-szépítő. Teljesen kisimítja a ráncokat! Egy adag ára 3 K 50 f. Egy drb szappan ára 1 K 50 f.
 Főraktár Magyarország részére: Bpest: Török gyógytár Király-u. Kolozsvart: Dr. Biró gyógytára.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága, 422.955/c. III. ex. 1910. szám.
 (Német-magyar és német-román személy- és podgyászforgalom via Bodenbach, Dzieditz, Eger, Mysłowitz, Oderberg, Oswieczim és Teschen.)
 A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesülésünk szerint a fent megjelölt közvetlen személyforgalomban folyó évi május hónap 1-ével új díjszabás lép életbe, mely részben felélt, részben leszállított menet- és podgyászviteldíjakat, továbbá módosított és új díjszabási határozmányokat tartalmaz.
 Nevezett vasut állomásain és egyéb jegykidő helyein a menetárak nevezett naptól fogva nem márka, hanem koronaértékben fognak beszedetni.
 A szóban levő díjszabás a magyar királyi államvasutak díjszabás-elárusító hivatalában 2 koronéért lesz kapható.
 Budapest, 1911. február 13.
 A kereskedelmi főosztály.
 Darvas igazgatóhelyettes.

MOST JELENT MEG!
LEGUJABB! A magyar polgári perrendtartás magyarázata (1911. évi 1. t.-czikk.)
 Dr. Gaár Vilmos nagy kommentárja felöleli a perrendtartási törvény teljes szövegét is. A törvényelőkészítő munkálatai és az idevágó joggyakorlat felhasználásával írta.
Dr. Gaár Vilmos királyi ítélőtáblai bíró.
 A két kötetből álló teljes mű ára füzve 24 kor., kötve 28 kor.
 Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben, valamint az Athenaeum irod. és nyomdai r.-társ. könyvkiadóh vatalában.

DIESEL-motorral a tényleges löerő óránkint csak 1 fillérbe kerül.
 Felvillagosítással és díjmentes költségvetéssel készségesen szolgál a **Fegyver- és Gépgyár R.-t.** BUDAPESTEN.

A gyermekáldást 2 vagy 3 számra meghatározni, nagyon okos dolog és sok pénzmeztakarítással jár. Az erre vonatkozó pontos utasítást, a melyért sok ezer hálaírat beérkezett, titoktartással küldi 80 fillér magyar levélbélyeg ellenében Frau A. Kaupa, Berlin S. W. 242, Lindenstrasse 51.

HIRSCH és FRANK Budapest-salgótarjáni gépgyár és vasöntő részvénytársulat. Budapest, VI. ker., Aréna-út 130. sz.
 Külön osztály: **TÉGLAGYÁRI GÉPEK** Gyárt: Falltöglá-s cserépszaktak, téglagyártó- és agyagmegmunkáló-gépeket, legjobb és legolcsóbban bevált szerkezetekben.
 Elvállalja anyagvizsgálatok kivételét és teljes téglagyári telepek létesítését. Tervek és költségvetések díjtalanul. Elsőrangú referenciák.

Szász királyi Száz Technikum **Mittweida.** Igazgató: A. Holzt, tanár. Magasabb technikai tanintézet elektro- és gépszemernőkök, technikusok és művezetők kiképzésére. Gazdagon felszerelt elektrotechn. és gépépítő laboratóriumok. Gyári tanuló műhelyek. 3810 hallgató a 36. lakotai évben. Program stb. díjtalanul a titkárság által.

Fürdőkádak magy. kir. szab. fűtéssel jégszekrények, foteit és gyermekkádkak kaphatók
Wiesel Adolf Váci-körút 47. Podmaniczky-utca sarok. Telefon 91-20. 28793

Védjegy: „Horgony”
A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótleka
 egy régjónak bizonyult háziszser, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult köszvényneél, oszúnál és meghűléseknél.
 Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt be vásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. **Dr. Richter** gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges...

Pénzszekrények, okmányszekrények, használtak és újak, rendkívül olcsó árakon kaphatók...

Házasságokat diszkrétén közvetít Paragó Jenő, Rákóczi-ut 80.

Fiatal, életvidám orosz hölgy 120.000 kor. vagyonnal, 28 éves szabadgondolkodású izraelita...

Pénzszekrényeket tűz- és betörésmenteseket ajánl olcsó árakon Budapesti pénzszekrénygyár...

?! Akar ön szellemes lenni? Akar a társaságban tekintélyhez jutni? Akarja, hogy kellemes társalgónak tartassák?

Butorvásárlók! Figyelme! Szállítunk mindenemű butorberendezést helyben és vidékre...

Pénzt akar Ön azonnali butorra, zongorára, varrógépekre, kerékpárokra és mindenemű kereskedelmi árucikre...

Papírhéju diót, mézédés téli szőlőt postakosárként 3.60, nemes birsalmát, téli csemegealmát 2.60, mázsánként 38.-...

Fajborokat lefejtve kölcsönhorodban hektóliterenként 44 koronáért, papírhéju diót postakosárként 3.50...

Marónit, narancsot, ezitromot, datolyát, papírhéju diót, füget, orosz teát, vegyesen postakosárként 2.60 koronáért...

Rekedtség biztos és kellemes orvos-sága a Réthy-féle czikorka. 60 fillérért mindent kapható.

Kárpitos nyergesek részére mindennemű kellekek képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár...

INGYEN TANULHAT november 1-től két hónapig át kereskedelmi szakfegyelmet, gépirás, gyorírás, helyesírást, szepírás, német nyelvet...

Veres áfonya befőtt, szépségsír, 5 kilós postakosár K 7. Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29317

Juniperus (nemes borovicska) 4 literes posta-tartály bérmentve K 10.50 Barta József konzervgyára Felka (Szepesmegye). 29315

Zálogszedulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. sz. Izabella-utca sarkán. 27563

MAGANTANULOKAT polgári iskolai, gimnáziumi, kereskedelmi-iskolai magánvizsgálatokra, érettségire felkészítéssel előkészít Magyar Tanügyi Intézet Rottenbiller-utca 5/a. sz.

Legjobb likőrök és rum készíthetők kivonatimmal. Egy üveg ára 60 fillér. 10 üveget 6 koronáért küldök bérmentve. Árjegyzéket kívánatra. Réthy Béla gyógyszerész Békéscsaba.

Diszkert-kedvelők kérjenek árjegyzéket az Első magyar diszfenyő faskiskolától. Tulajdonosa Copony Ede. Körmenő, 120 fajta túlelvélűk, lombfák, sorfák, díszeserjék kaphatók.

Tisztviselői kölcsönt köztisztviselőknél és katonatiszteknek előjegyzéssel és előjegyzés nélkül. Felzálogkölcsönt 60 évre. Váltakölcsönt kereskedők, iparosok és magántisztviselőknél gyorsan és előnyösen folyósított. Rigócs és Hartmann bank-iroda, Bózsa-utca 29. sz. Telefon 94-66. 29100

Ajtók, Ablakok, vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretben és alakban, igen olcsón kaphatók Wiener A. utódánál BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. Telefon: 62-80. Alapították 1886-ban.

Nevelőnőket német, francia, angolokat zene nyelvismerettel, bonneokat azonnali belépésre ajánlok, magyar okleveles nevelőnőket zene és nyelvismerettel sürgősen keresek. Szegeheőné S. Luiza intézete Budapest, VI., Dessoewfy-utca 22. 29324

Ki akar egyéves önkéntes lenni? érettségi nélkül. Felvilágosítást, prospectust ingyen küld Járossy Lajos tanintézete (Lichtblau-féle) Debreczen. Állami felügyelet! Átlag 80% sikerrel vizsgázik. 10296

Parlamentti gyorsírók által vezetett magyar-német gyorsíró iskola. Gépirás és magyar-német levelezés-oktatás. A teljes kiképzés díja havi 10 kor. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület miniszteri jóváhagyással szervezett tanfolyama. Alapította Markovics Iván 1863-ban. Biztos állás közvetítés. Közérvényű egyesületi oklevelek. Nyitva szept. 1-től jul. 1-ig. Havonként új tanfolyamok. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola (Csak Liszt Ferenc-ter 10. sz.) Czirme vigyázzunk! — Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezétektől s más hirdetésünktől utóbbi tanfolyamoktól független. — Telefon 64-88.

Villany-bot Igen finom kivitelben. A villanyelem úgy van a botban elhelyezve, hogy az kívülről nem látható. Egyetlen nyomásra való fényt vetít. Havi 2 koronás részletre kapható. Kérje villanyárjegyzékünket.

Szent László Intézet Budapest, 27 Veres Pálné-u. 16.

Csak 5 K-ért küldök 4 1/2 kilót tevő, 54 darab finom enyhe toilett-szappant, mely a sajtolásnál némileg elformálódott, rózsás, gyöngyvirág, moschus, paosuli illattal. Igen ritka alkalmi vétel elárulásoknak, szállodáknak, fürdőknél és háztartások számára. Szétküldés készpénz ellenében vagy utánvétellel (gy 35 fill. több.) Szekellői A. BÜCHLER Wien II 829 Praterstrasse 57.

Rayonképviselők ügynökök és reprezentábilis viszontelárusítók kiknek nagy ösmeretségük van jobb izr. körökben, egy szabadalmazott kezeleti újdonság értékesítéséhez keresetnek. Csakis jó megjelenésű kaucazió-képes acqulisteurák lesznek figyelembe véve. Havonta 1000-1200 kor. jövedelem. Molnár M. Lajos szerkesztő Budapest Rottenbiller-utca 10 Mo. — Prospektusok ingyen.

BUTOR készpénzért vagy részletre minden kamat nélkül legolcsóbban. Óriási választék polituros butorokban Nagy Imrénél Bpest, VI., Váci-körút 9. Felárat Szereosen-utca 1. szám. Kis képes modern teljesen új album ingyen. Nagy album 50 fillér.

LILIPUT Gramofon! A világ legkisebb beszélőgépe. A szerény nagysága 14x14 cm., a tölsésér átmérete 25 cm. A géplegfinomabbaluminium plénből készült és igen finom kivitelű. Hangja oly erős, mint bármely nagy gépé és érette 2 évi jótállást vállalunk. Bármily nagy lemez is lejátszik. Csakis a pénz előleges beküldése vagy utánvétellel szállítjuk. A gépet 5 drb kétdoldalú nagy lemezzel 18.50 forintért szállítjuk. Szent László Intézet Budapest 27 Veres Pálné-utca 16. sz.

Zálogszedulákat vesznek. Elzálogosított briliánsokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszerket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 SCHILLER IZIDOR ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. sz.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek-tere 3 telemelet. Vétel és eladás használt és új polgári, urasági lakberendezéseknek, mahagoni és palisander butorok, uriszobák, angol börgarnitúrák és teljesen berendezett mintaszobák, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13. 28589

Alkalmi vásár az összes hangszerkből. Mélyen leszállított árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külföldi.

25 koronaért készülnek saját műhelyemben mérték után remek szabásban, finom kivitelben divatos férföltönyök vagy felöltők finom szövetből. Lichtman Sandor Rottenbiller-utca 4/A. sz. Vidékre postát minták bérmentve, helyben szabászatot kívánatra házhoz küldöm. 28592

Jó cselédeket, ugymint szakácsnőket, szobalányokat, urasági inast stb. stb. közvetít egy helybeli, mint vidéki urasági házakba Váradi Márton „Szabó”-féle elhelyező intézete, Budapest, Belváros, Múzeum-körút 35. szám, az udvarban. 10325

Baját gyárta Anyu fürdőkádak 14 kor.-tól feljebb; fűthető kádak 60 kor.-tól feljebb. Elváltak mindenféle kutszivatnyok és házi vízvezeték-berendezéseket legolcsóbb árakon. LEFKOVICS ADOLF Budapest, VII., Wesselenyi-n. 61/E. Telefon 113-46. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

A t. cz. gazdaközönség az iparvállalatok figyelmébe ajánlom 1884 óta ennálló gazdasági és iparszemélyzeteket elhelyező irodámat. Gazdatisztek, gépészek, kovácok, molnarak, szesz-tőzök, kertészek, kezesek és felelősséggel, főnököknek díjmentesen elhelyeztetnek. — Krakauer Armin. VI., Ó-utca 39. sz. Telefon 94-76.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debreczenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyésztésben kezdje el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díszje a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakat eddig sok pénzért adtak a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debreczen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvalgató, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőtények darabját 2 forintért. A szállítást a legnagyobb hűségben és gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostali utasítás ingyen. Számos elismert és közszíri birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szaktársi társaság. —

Alkalmi vásár az összes hangszerkből. Mélyen leszállított árak. MARNITZ FRIGYES Budapest, VIII., 4. József-körút 37-39 sz. Óriási raktár gramofon és lemezekben. Kérjen árjegyzéket külföldi.

+Soványág+ Az egyedüli eredménytől kísért háziszor a dr. William Hartley tanár amerikai erótapóra. Soványak tartós, szép telt testdomokot nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jót állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kitűntetve: Chicago, Berlin, London Hamburgban. Készítő levelek minden országban. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11. II/I. Telefon 156-80.

Soha nem létezett. Rendkívül kedvező fizetési feltételek mellett szállítunk teljes lakasherendezéseket, valamint egyes butorok helyben és vidékre 3 évi részletfizetésre. Nagy díszes butoralbum 1.-korona. Kib lakasherendező, Budapest, Bezerédy-utca 10. 10345

A gyakorló gyorsírók Társasága gyorsírási (Gabelsberger-Markovits rendszerű) és gépirási magyar és német tanfolyamaitra, különféle rendszerű. Látható írású írógépekre beiratkozhatunk naponként. Beíratási díj nincs. Tandíj igen mérsékelt. Végzett növendékeinket díjtalanul állásba segítjük. Telefon 18-09. GLOGOWSKY és TÁRSA, Andrásy-ut 12. és Révay-utca 6. szám.

Magyar harzi kanári-tenyésztő Debreczenben. Ki a madár dalát meg tudja érteni és annak énekét föl tudja beszélni, kanári tenyésztésben kezdje el. A tisztelt rendelő nyugodt lehet tehát, hogyha nálam rendel, tudom nem szenvedni kárt. A lakás legkedvesebb díszje a szép éneklő kanári madár. Kanári madarakat eddig sok pénzért adtak a külföldnek. Ma már nincs szükség erre, mert a szakszerű vezetés alatt álló Agoston magyar harzi kanári-tenyésztő telep Debreczen Morgó-utca 9. sz., gyönyörűen fuvalgató, nemes fajta kanári madarakat szállít darabonként 7, 8, 10 és 12 forintért. Tenyésztésre alkalmas remek szép nőtények darabját 2 forintért. A szállítást a legnagyobb hűségben és gondosan csomagolva, szavatosság mellett történik. Árjegyzék és apostali utasítás ingyen. Számos elismert és közszíri birtokában. A legnagyobb tenyésztőtelep és szaktársi társaság. —

BUTOR üzletünk felosztása folytan minden elfogadható áron kiárusítjuk egy a raktáron, valamint a még munkában levő asztalos- és karpitos-butorokat, bútoröveket, különféle függönyöket és anyagokat és az üzlethez tartozó tárgyakat. Pátyi Testvérek BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 7. sz. Pannónia-szálloda mellett

KÖZIGAZGATÁS

Egy könyvről.

Budapest, február 18.

Egy könyv kerül rövid időn belül a sajtó alá. A könyv címe: „A községi önkormányzati és belügyi igazgatás.”

Volt alkalmunk a művet betekinteni s nyugodt lélekkel mondhatjuk, hogy házag-pótló munka.

Résink, a jegyzői karra, kétszeresen becses a munka. Becses, mert abszolút értékkel bír s szinte nélkülözhetetlen a jegyző kezében, akinek vezető szerep jutott a községek önkormányzati életének minden nyilvánulási-sában. A munka megtárgyalja a községi törvény minden egyes szakaszát, és elbeszélő alakban minden egyes szakaszt közigazgatási bírósági ítéletekkel, miniszteri rendeletekkel és konkrét ügyekben hozott elvi jelentőségű határozatokkal világít meg, úgy hogy az olvasó előtt tisztán áll az eleven gyakorlat.

Az a jegyző, aki a könyvvel kezében intézi a községi önkormányzati élet felszínre vetődő ügyeit, bizonyos lehet abban, hogy intézkedése törvényes és a közel három évtizedes gyakorlatnak, a törvénytárgyarázatnak megfelel, mert a könyv felöleli és precedensekkel világít meg minden elképzelhető esetet.

Becses a munka abban a részében is, amelyben a községgé alakulásnak a gyakorlatban való kivételével foglalkozik, mert eddigelő szakmunkáink a kérdés mellett csak úgy per tangentem siklottak el és nem volt forrás, amely az átalakulás körüli irányelvekre utbaigazítást nyújtott volna, minnek következtében a téren a legnagyobb zavarak és ellentétes fogalmak uralkodtak.

A mű eljelzi, hogy az alakilag is egyszerű és helyes elintézési módokat megismer-tesse: teljesen elérté.

A mű abszolút értéken kívül becses nekünk azért is, mert írója maga is jegyző. Igazi, valószínűs jegyző, aki minden érzé-ében és gondolatában össze van forrva a jegyzői kar egyetemével, jegyző, akire eddig is büszkén tekintett a kar, aki eddig is soku- -nak volt reménye, aki eddig is részese volt a nagy küzdelmeknek, amelyeket a régi gárdának igazi nagyjai vívtak a jegyzői kar hatalmas, egyetemes érdekeiért.

E művel ismét tényt áraszt a jegyzői karra, mert műve, minden eddigi szakmu- -lánál, amely a községi önkormányzati igaz- -gatás problémáival foglalkozik: elsőbbrangu — világes bizonyosságú amaaz igazság- -nak, hogy a gyakorlat emlelni méltó jegyzői kar kiváló és becses erőket rejt magában s e kar megérdemli, hogy tagjai helyet kapjanak és döntő szóval bírjanak ott, ahol a községi közigazgatás alapelveit lerakják magában a községben pedig törvényvel az első helyre állítsanak, mert a jegyzői kar gyakorlati, emlelő tudás, kötelességteljesítés és meg- -bízhatszág tekintetében hivatásának magu- -latán áll.

A mű szerzője Szegedi Albert, rákos- -heresztvári főjegyző, a pestvármegyei jegyzői egyesület elnöke, az országos jegyzői egye- -sület volt alelnöke.

Szegedi neve ismerősen cseng az ország jegyzői fülében — valamikor, amikor az or- -szágos egyesület vezetősége a jegyzői kar érmejét foglalta magában, sokszor hallottuk Pestvármegye székháza nagytermében fel- -csendülni hangját a jegyzői érdekek mellett s e hangnak súlya volt kint és bent, lent és fent egyaránt.

Szegedi Albert ott volt mindenütt, ahol a jegyzői érdekekért harcolni kellett s hi- -talmos egyéniséget egész teljességével bele- -vitte a harcba. Azok, akik működését köze- -lebbről ismerik, tudják, hogy Szegedi izzó

lelkü, rejtenthetetlen védője a községek önkormányzati jogainak s ezek védelmében hányszor fúrára kelt az önkormányzati életbe jogcsúrlatlanul belenyúló, nálánál sokkal több hatalmu eszközökkel bíró tényezőkkel.

E mű kájával megmutatja, hogy még ma is szeretettel van a győzötársai iránt, ma is féltő gonddal igyekszik megőrizni, erősí- -teni a községek önkormányzati életének san- -ozait, mert a munkája hivatott arra, hogy a jegyzők abból merítve erősségüket sikeresen megvédjék községük önkormányzati szabadságát.

Mi a műért köszönettel adozunk szerző- -jének, mert világító fátyla lesz az a jegyzők kezében és mert egy nagy értékkel gyarapi- -totta szakirodalmunkat.

A könyvet a legmelegebben ajánljuk el- -vasóinknak s felhívjuk figyelmüket mai szá- -munkban megjelent előfizetési felhívásra.

A községi bírő.

Írta: Váry Ferenc közs. jegyző.

(Folytatás.)

II.

A község élére állítandó vezető tisztviselő elnevezésére vonatkozólag sem érthetek egyet egyik felvetődött véleményvel sem. Körnag, polgár- -nagy új szavak, nehézkes szavak, népünk sohasem tanulná meg, a szolgabíró kifejezés elavult, a szol- -gák eltűntek, a deres lomtarba került, vagy talán feltűzték, miért ragaszkodnánk ehhez a jó, öreg, de kifejezéstelen elnevezéshez.

Szerény nézetem szerint a község vezető tisztviselőjének elnevezését nem kell keresni, hiszen most is meg van a községi igazgatásban: „községi bírő”.

Ha jól gondolom, Szilágyi Dezső volt igazság- -ügyminiszter mondta egykor, hogy a községi jegyző nem fontos szerve a közigazgatásnak, ő csak írnök, a községek első, intézkedő tisztviselője a községi bírő. Ugyanezt bár más szavakkal állította az adó- -reform tárgyalásakor Wekerle Sándor, mondván, hogy: „A községi előjáróság feje és képviselője a bírő, a jegyző ott segédmunkás...” ez a rideg valóság rosszul esett nekünk, jegyzőknek, — próbáltuk is, mert mi nagyon szeretjük a kendőző szereket — sokan a törvényből kimagyarázták, hogy a bírő nem feje a községi hatóságnak, ezt semmiféle törvény világosan nem állítja.

Hát nem állítja, csak hogy a községi bírő bírő, a jegyző meg csak jegyző s hogy melyik az első a kettő közül, annak megállapításához nincs szük- -ség törvénytárgyarázatra, csak a magyar nyelvnek egy kicsike ismeretére.

Hiába nem tetszik, az igazság az, hogy a község feje, első tisztviselője a bírő.

A községi bírő állásának keletkezése évezá- -dek előtt történt, a régi jobbágyközségnek is ő volt a feje, ha értelmesebb volt jobban, ellenkező eset- -ben gyengébben, de mindig betöltötte valahogy hi- -vataltát, egészen a legújabb időkig, mikor már az ország közigazgatásának fejlődése mellett a tanu- -latlan falusi bírő végtelenül ómaradt, humoros novellák, mulattató rajzok köznapi alakjává süllyedt.

De azért megmaradt mindig. Kormányok vál- -toztak, időközben hatalmas politikai párt tört össze, új alakulatok támadtak, de bár mindehki tudta, látta, a községi bírő humoros alakja nem vált a múlt emlékévé, de eltörpült rejtőre, régi bírósági jogát, csaknem egészen elvesztette, amit gyakorol, abban nincs köszönet, megmaradt jogait — bár törvényellenesen — a jegyző vette át, úgy, hogy egyes községi szabályrendeletek tele vannak az ilyen kitételekkel: „A jegyző utasítja, a községi bírőt!”

A községek történelmi fejlődése a bírőt állí- -totta a község élére s ha a siető élet, a művelődés

természetes folyamánya oly terheket hozott, miket az írni-olvasni alig vagy éppen nem tudó községi bírő elméje meg nem bír, nem ennek a magyar falusi nép vérében gyökerező tisztségnek megszüntetéséről, hanem annak fejlesztéséről kellett volna — s amennyiben elmulasztották — kell a jövőben gondoskodni.

Ebben az írásban említett két nagy államiérfi nyilatkozata törvényerősítéséhez kétség sem férhet, de a természetes fejlődés szerint is a jegyző a bírő mellett önállóan nem intézkedhetik, ő csak „segéd- -munkás” (kötőnév magyar szó).

De ha a mai községi bírő helyébe ugyanezzel az elnevezéssel a mostani jegyző lép, ami igen könnyen a törvény egy novelláris módosításával keresztülvihető, megszűnik a mostani lealázó helye- -zet, Gőre Gábor alakja visszavonul a régi novel- -lába s a modern község lépezett bírója képes lesz mindazon teendőik végzésére, miket most — nagy- -részben a bírő megtépett jogai bitortlásával — igen igen felszeg helyzetben mi, az írnökök, a segédmu- -kások a községi jegyzők végzünk.

A közigazgatás reformja igen nagy munka, a mi széthúzó országgyűlésünk, rövid lélekzetű kormányaink aligha csinálhatják meg a közel jövő- -ben, erre ne is várunk, mert éppen eleget várunk, hanem az országos jegyző egyesület igen helyesen cselekedne, ha az imbolygó lidércfény kergetése helyett arra törekedne, hogy a még tűrhető falakra jó tető kerüljön, lealázó és felszeg helyzetünkben a községi törvény megfelelő módosításával kiszaba- -dítassunk s legyen a jegyző igazán az, aminek len- -nie kell: a község vezetője, a községi lakosok ta- -nácsadója, jó barátja, osztályosa úgy jó, mint bal- -sorsukban.

Hogy a mai községi jegyző legyen a községi bírő, én annak, még a mai állapotok közt sem lát- -tam semmiféle akadályt. A képzett községi bírő ismét a törvény novelláris módosításával fel volna ruházható mindazon hatósági jogokkal, melyeket most a főszolgabíró gyakorol, első sorban fel volna ruházandó a kihágási ügyekben való bíraskodás jo- -gával.

A főszolgabírói hivatal így sok aprólékos teendő végzésétől megszabadulna, ellenőrzési jogát hatéko- -nyabban teljesíthetné, egészen addig, míg a termé- -zetes fejlődés ezt a már is elavult állást is a múlt emlékei közé elraktározhatná.

Sok szó esett az utóbbi időkben arról is, hogy a közigazgatási tisztviselők elnevezése, vagy választás útján alkalmaztassanak-e. Ennek a kérdésnek én nem tudok oly fontosságot tulajdonítani, a milyennel legtöbbször ferludházak, úgy a kinevezés- -nél mint a választásnál — szerény nézetem szerint — nem mindig az érdemet jutalmaznak, alkotmány- -védő szempontból pedig sokkal többet érnek tar- -tok egy független bíróság által kezeltű fegyelmi törvényt, mely minden jogosulatlan támadástól megvédi a tisztviselőt, mindenféle ősi választásos rendszerrel.

S hogy mégis a községi törvény esetleges mó- -dosításánál a mai rendszer fenntartását látván szívesen, annak egyedüli és igen fontos oka, hogy annak a községi közigazgatás érdekében történő módosításnak sorsát látván veszélyeztetve ennek a ügygrá fujt kérdésnek a folytatásával e attól tartanék, hogy az egész részleges reform ennek a nem annyira fontos kérdésnek zátonyán hajótű- -rőt szenvedne.

A fentiekben vázolt szerény véleményem igen jól tudom, hogy sok oldalról — ha figyelembe méltat- -nánk is — lekicsinyléssel találkozna, azonban szent meggyőződésem, hogy ha mi a közigazgatás teljes reformjájáig várunk s maiv ábrándképekkel foglalkozva elhajítjuk magunkat, a közérdek rovására is, fölfelfelni a „polgármagság” kényelmes karcs- -székébe, a végülöt trombitájának megszólalásá- -kor, mikor az utolsó eszkimó Budapest romjain utolsó vascsoráját elkölti: mi még akkor is segéd- -munkások, községi írnökök, vagy ha úgy tetszik, községi jegyzők leszünk, kik az irárludatlan „bírő” vendéltétre írjuk az idézőeket s vetjük ki és hajítjuk be az adót. (Vége.)

Elvi jelentőségű döntvények és rendeletek.

A járási számvévi kötelessége. Egy előfordult eset alkalmából a pénzügyminiszter 1910. 92672. sz. a. rendeletében kimondta, hogy a főszolgabíró a járási számvévi csak azon adóügyi teendőknél való közreműködésre adhat megbízást, amelyeknek elvégzése a főszolgabíró feladatát képezi, ellenben ezekre nem, amelyeket rendszerint a pénzügyi közvegek látják el.

Ki felelős a telekkönyvi illetékért? A magy. kir. közigazgatási bíróság 18366/909. sz. határozata értelmében a bányegyedekben lerovandó telekkönyvi bejegyzési illetékért egyedül a bejegyzést kérő fél felelős.

Fuvardíj-visszatérítés illetékmentessége. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. 909. sz. hat.) Vasútgazgatóságok fuvarozási ügyletből eredő kár megtérítése és fuvardíj visszatérítése végett benyújtott kérvényhez esatolt kár- és fuvardíjkimutatások illetékmentesek.

Egyenes adó felelősség visszatérítése. (Közig. biz. 29500/909. sz. hat.) Az egyenesadó kivétel bizottság határozata ellen elkövetett beadvény visszautasítása nem tartozik a kir. adófelügyelő vagy pénzügyigazgatóság, hanem az adófelügyelő bizottság hatáskörébe.

Adófelügyelő bizottság hatásköre. (Közig. biz. 1489/910. sz. hat.) Ha az adózó az adótárgy hiányára alapított törlesztési kérelmet az adófelügyelő eljárás során terjeszti elő, annak elbírálása nem a pénzügyigazgatóság és a közigazgatási bizottság, hanem az adófelügyelő bizottság hatáskörébe tartozik.

Ünnepnapon nincs eljárás. (Közig. Biz. 3624/910. sz. hat.) Ha a közzadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. t. c. 39. és 40. szakaszaiban megállapított fizetési határidők valamelyikének utolsó napja vasárnapra vagy a Gergely-naptár szerinti ünnepnapra esik, akkor a határidő a legközelebbi köznapon jár le.

Erdőbirtokosok jövedelmének átengedése. A közös erdőbirtokosok egyetértőleg elhatározhatják, hogy az őket megillető azt a tiszta jövedelmet, mely a birtokok között jogosságuk arányában felosztandó, a községnek községi célokra átengedjék. Erőből azonban nem egyszerűsággal, hanem csak arról-éve lehet határozni. A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 2694. sz. hat.)

Közös erdőbirtokosok vagyonszerzésének elengedése. Ha a közös erdőbirtokosoknak az a tőkéje, melyet ingatlan birtok vásárlására kívánnak fordítani, a földművelésügyi miniszter felügyelete alatt áll: a gyűlésnek erre vonatkozó határozatához a földművelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 2576. sz. hat.)

Jövedéki kihágási ügyben való szabadságvesztés. A jövedéki kihágási ügyekben 10 K-nál kisebb összegben, valamint a 10 K-át meghaladó összegben kiszabott pénzbüntetésnek a teljes 10 K-át el nem érő része behajthatatlanság esetére szabadságvesztés-büntetésre és pedig az 1883. évi XLIV. t. c. 108. szakasza a) és b) pontjaiban jelölt megkülönböztetésnek megfelelően, teljes egy-egy napi elzárásra, illetve fogházra változtatandó. Kivételével azon eseteknek, amikben a jövedéki kihágást és büntetést megállapító törvény más rendelkezést tartalmaz. (A temesvári kir. táblának 3. számú büntető döntvénye.)

Közégségi bíróság illetékessége. Ha a per bírósága a közégségi bíróságot a kielégítési végrehajtás foganatosítása végett megkeresi: akkor a végrehajtás foganatosításával felmerült költségek megállapítására a végrehajtást foganatosított közégségi bíróság illetékes. (A hatásköri bíróság 1910. évi 91. sz. hat.)

Nyugdíjak temetési járuléka. A vármegyei nyugdíjas igény jogosult hozzátartozóit épp úgy megilleti a temetési járuléka, mint a tényleges szolgálóban elhalt alkalmazott hozzátartozóit. (A m. kir. közigazgatási bíróság 1910. évi 2379. sz. hat.)

Külföldiek előnye. Az a külföldi, aki tartózkodási helyéről való távolmaradását felhívás dacára sem igazolja, az 1903. évi V. t. c. 13. szakasza alapján kihágás miatt nem büntethető. Ily égvén ellen a törvény egyéb rendelkezései szerint kell eljárni. (A m. kir. belügyminiszter 1910. évi 3973. sz. hat.)

Közégségi közigazgatás.

Csongrád vármegye a földüzerek ellen. Csongrád vármegye közigazgatási bizottsága határon tartott ülésében dr. Nagy Sándor alispán mint nagyfontosságú kérdésre mutat rá arra a körülményre, hogy ma a telepítés és parcellázás valóssággal szabad terület a közigazgatási visszaélésekre egyes kevésbé lelkiismeretes telepítők számára. Van ugyan törvény a telepítésről, melyet még 1894-ben hoztak, amelyik megszabja a telepítés feltételeit, de emellett, hogy nem különböztet elég szigorúan a telepítés és parcellázás között, sem-

miféle megtorló intézkedést nem tartalmaz arra nézve, ha valaki a törvény intézkedéseit figyelembe nem veszi és engedélyt a közigazgatási hatóságtól erre nézve nem kér. Az alispán tehát felhívja a figyelmet arra, hogy egy kiegészítő törvény alkotást, mely ezt a nagyfontosságú birtokpolitikai kérdést védelemben részesítse és hatalmat adjon a közigazgatási hatóságnak a beavatkozásra. A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy a tárgyból a szükséges lépéseket megteszi.

Városi tűzkárbiztosítás. A magyar városok országos kongresszusa részére dr. Szauter Ferenc előadmányt készített s abban azt mondja, hogy az egy-egy városra kiterjedő tűzkárbiztosítás eszméjét el kellett ejteni, mert azt — Budapest kivételével — egyik város sem tudná megvalósítani akkép, hogy a biztosítás első 20 évében egy elemi csapászerű tűzvész okozta kár megtérítését, háztartásának csődje nélkül végezhető. Az sem lehetséges, hogy a biztosítást kötelezővé tegyék s most a kérdés körül forog, vajon csakugyan közérdek-e az, hogy a tűzkár ellen való biztosítás kötelezővé tétessék, illetőleg, hogy érdemes-e a kötelező tűzkárbiztosítás érdekében a javasolt nagy anyagi áldozatokat meghozni. Ha az a cél, hogy a kötelező biztosítás a mai díjtételek emelése nélkül, jövedelmében a városoknak annyit, hogy abból tűzbiztonsági berendezéseiket megfelelően szervezhessék, illetőleg fenttarthassák: nem marad más hátra, mint egy külön intézetnek a szervezése. Budapest székelyhelyi részvénytársasági alapon, olyképp, hogy részvényesek csak városok lehetnének s az intézet alapítókja legalább 10 millió korona kellene, hogy legyen. A városi tűzkárbiztosítás ügye ma ebben a stádiumban van s az albizottság, mely e dologgal foglalkozik, most dolgozza ki az új biztosító alapszabálytervezetét a kötelező városi tűzkárbiztosításról szóló törvénytervezettel együtt és tárgyalás után a városok kongresszusának egyetemes gyűlése elő fogja terjeszteni.

Szlovéniai magyar fiúk nevelőintézetek. A napokban nyílt meg Gyékényesen Somogy megyében, az első határszéli állami internátus. Ezzel kapcsolatosan egy két tantervű állami elemi iskolát is állított fel a kormány. Az internátus negyven magyar fiúgyermek befogadására szolgál és pedig azok gyermekei számára, akik a horvát földön vannak szolgáltatásra hozva. A gyékényesi internátust az állam tartja fenn s ezéjra vele: a magyarországi védelme. — A másik határszéli állami internátust Barcsán állítják föl. Barcs egyike a legexponáltabb helyeknek és így ott az internátus föllátása annál inkább szükséges, mert Barcs az a hely, ahol az áldatlan iskolai viszonyok miatt az iskolás gyermekek az idő szerint is átjárnak a határon túlra tanulni. Ott pedig magyar szót nem tanulnak.

Sopron vármegye a minősítés ellen. Sopron megye legutóbbi közgyűlésén idős Wolf Lipót biz. tag azt az indítványt terjesztette a törvényhatóságához, hogy írjanak fel az országgyűléshez a rendezett tanácsú városok polgármesterei minősítésének lejegyzéséről, mert a polgármestert nem a jegyzéssel, hanem a város érdekeinek a személtelt tartása és a mozgékonyaság teszik alkalmassá a város felvirágztatására. Ezzel szemben dr. Rácz Alfréd ruuzti polgármester kifejtette, hogy a kello minősítés feltételül szükséges, ha azt akarjuk, hogy a polgármester állását komolyan vegye és azt ne csak átmeneti állásnak, hanem hivatalnak tekintse. Ormosy Károly utól tartott, hogy ma, amikor minden téren éppen a kvalifikáció emelésén dolgoznak, olyan indítvány, amely annak lejegyzését szolgálja, kompromittálhatja a megválasztottságot. Hajás Antal alispán megfontolónak tartotta, hogy amíg Magyarországon 1300 lakosú rendezett tanácsú városok vannak, azoknak módot nyújtsanak adminisztrációjuk olcsóbb ellátására. Ajánlotta, hogy a közgyűlés az állandó választmány javaslatát fogadja el, azzal a hozzátétellel, hogy a polgármesteri állást csak a 10.000-on alul levő lakosságú városokban nem kívánja képesítéshez kötni. A közgyűlés ezt elfogadta.

Megüresedett jegyzői állások. Oroszhegy, jegyzői a. 1600 K fiz., 160 K átl., szabadlakás kerttel, tüzelő, febr. 25-ig. Főszolgab. A. Udvarhely.

Balatonfüred, segédj. a., 1000 K fiz., szabadlakás, napi és uti átal., febr. 24. d. u. 4-ig. Főszolgab. Balatonfüred.

Pálmónostora, segédj. a., 1000 K fiz., márc. 15. d. u. 5-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Mohács (Torda-aranyosm.) segédj. a., 1000 K fiz., febr. 20. d. u. 5-ig. Főszolgab. Felvincz.

Tiszaujfalu, segédj. a., 1000 K fiz., 100 K lakp., márc. 1. d. u. 5-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Laputó, alj. a. 1000 K fiz., 200 K lakp., febr. 20-ig. Főszolgab. Szigetvári.

Székesút, segédj. a., 1000 K fiz., febr. 20-ig. Főszolgab. Újrad.

Gyulakuta, segédj. a. 1000 K fiz., 80 K lakp., febr. 21-ig. Főszolgab. Marosvásárhely.

Románstamora, körj. a. (3 községgel) 1600 K fiz., 120 K uti- és napi díj átl. Fuvarát. 450 K,

48 köbm. tűzifa. Négyosztás lakás 750 négyzetű kerttel. Magánmunkálátok. Febr. 28-ig. Főszolgab. Csákváza.

Vraný, közs. jegyzői a., 2000 K fiz., 741 K átl., szabad lakás. Febr. 25-ig. Főszolgab. Ján.

Tiszabездé, kör. a. 1600 K fiz., 130 K iroda-át, fűtés és világítás átl. 100 kor., fuvarát. 80 kor., szabadlakás kerttel. Febr. 25-ig. Főszolgab. Mándok.

Derecske, pénztári könyvelő és egédj. a. 1800 K fiz., 300 K lakpénz febr. 27. d. u. 5-ig. Főszolgab. Derecske.

Felsőnyék, segédj. a., 1000 K fiz., febr. 25-ig. Főszolgab. Tamási.

Oroszméző, segédj. a., 1000 K fiz., márc. 1-ig. Főszolgab. Nagylónca.

Kiskunmajsza, iktató kiadó a. 1080 K fiz., márc. 1-ig. Főszolgab. Kiskunfélegyháza.

Vásárló, segédj. a. 1000 K fiz., 90 K lakp., márc. 3-ig. Főszolgab. Dunaszerdahely.

Osatrov és Dűbész, 2 segédj. a., 1000—1000 K fiz., Dobesten külön 100 K lakp., febr. 20-ig. Főszolgab. Birkis.

Megüresedett közégségi orvosi állások. Kómer, Körörv. a. (12 községgel) 1600 K fiz., 4-szer 200 K ötdéves korpótl., 600 K lakp., 900 K fuvarát, és lát. díjak. Febr. 25-ig. Főszolgab. Szilágysomlyó.

Igal, körörv. a. (7 községgel) 1600 K fiz., mely ötdéves korpótlékkal 2400 K-ig emelkedik. Lakpénz és díjak tárgyalás alatt. Febr. 25-ig. Főszolgab. Igal.

Udizsonipéter, körörv. a. (11 községgel) 1600 K fiz., 600 K utiát., kül. díjak. Február 15-ig. Febr. 25-ig. Főszolgab. Vasvár.

Vledény, körörv. a. 1600 K fiz., 200 K ötdéves korpótlék, 450 K lakp., 600 K utiát., 1 K rend., 1 K 20 fill. lát. díj, 30 fillér fuvar és 25 fill. távdíj kilométerenkint. Román nyelv szükséges. Február 28-ig. Főszolgab. Sárkány (Fogaras m.).

Hosszuperesztály, körörv. a. (3 községgel) 1600 K fiz., 4 évenként 200 K ötdéves pótlék, különböző díjak, 5 szobás lakás kerttel, 2 marha és 2 sertés után nyári legelő. Febr. 25-ig. Főszolgab. Vasvár.

Cséh, körörv. a. (7 községgel) 1600 K fiz., 200 K ötdévi pótlék, 400 K lakp., 400 K fuvarát, 2 K lát. díj, éjjel 4 K. Közgyűléstár. Febr. 25. Főszolgab. Vasvár.

Bajsa, közégségi orv. a. (2 pusztai nagybirtokkal) 1600 K fiz., 600 K lakp., uti átl. Különb. díjak. Kézi gyógyászatár. Márc. 15-ig. Főszolgab. Topolna.

Ostgyásszonyfa, körörv. a. (8 községgel) 1600 K fiz., 800 K korpótlék, lakpénz és lát. díjak, febr. 23. déli 12-ig. Főszolgab. Ozdalmólk.

Berlitsye, körörv. a. (13 községgel) 1600 K fiz., 600 K uti átl., 400 K lakp. és díjak. Febr. 28-ig. Főszolgab. Ján.

Köröstarcsa, II-od orv. a. 1400 K fiz., 4-szeri korpótlék, 400 K helyi pótlék, 400 K lakpénz, látór. díjak, természetes fuvar. Márc. 15-ig. Főszolgab. Békés.

A rovatvezető üzenetel.

Kérdés: Kötelező-e a tanító hadimentességi díjat fizetni?

Válasz: Nem kötelező. (L. „Állami pénzügyigazgatás” ezimű tankönyv 167. §-ának 4. pontja.)

Kérdés: A tanítói törzsfizetés leszállítható-e beállított személyi változás esetén?

Válasz: Az egyszer megállapított törzsfizetés nem szállítható le s csak azon javadalmak vonhatók el a hivatali utódtól, amelyek kifejezetten személyhez kötött adattal meg.

Kérdés: A közégségi bíró által összerfűzött a közégségi iskolaszéki gondnoksággal?

Válasz: Igen, mert a közégségi székekre vonatkozólag 4420—902. sz. a. kiadott utasítás tiltó rendelkezéseket nem tartalmaz.

Kérdés: Halál esetén mennyi a hagyatéki illeték százaléka?

Válasz: A hagyatéki illeték mérve az örökhatáron az örökösrel szemben fennállott rokonsági viszony szerint különbözőképpen alakul. Tessék megírni, hogy az adott esetben mily rokonságban állott az örökös az örökhatáron s akkor közszéggel adunk felvilágosítást.

Kérdés: Közműves iparos, aki egész házákat készíti I. vagy III. o. ker. adóval rovandó-e meg?

Válasz: Oly közműves iparos, aki csak közműves munkát végez, mint iparos, kis- és nagyközszéggel I. o. ker. adó alá esik; ha azonban a közműves-ipar fogalma alá nem tartozó egyéb munkálátokat is szokott az épülő házon teljesíteni, p. o. elvállalja az asztalos, lakatos, mázó, ésmunkákat is, nem mint iparos, hanem mint vállalkozó III. o. ker. adóval rovandó meg.

Kérdés: Az adófelügyelő bizottság által megállapított III. o. ker. adó mérve ellen a felszámolási bizottsághoz közbetett felelősség a kivetett adó behajtását meggátolja-e?

Válasz: A felelősség a behajtást nem gátolja, amennyiben azonban a felelősség tárgyát képező adó összege a múlt évre kivetétnél nagyobb, a felelősség a két összeg közötti különbözetre nézve birtokon kívül történik. (1883:XLIV. t. c. 27. §-a.)

JOGÉLET

Ki felelős az állat okozta kárért?

Budapest, február 18.

A kártérítés kérdésének nem utolsó faja az a kérdés: mikor és mily körülmények közt felelős az állat gazdája az állatja által okozott károkért. Manapság nagyon bővül az a kör, melyet kártérítési felelősségnek nevezünk s kivált abban az irányban jelentkezik ez a bővülés, hogy a felelősség feltétlenül terhelje azt az egyént, akinek jogkörébe, különösen pedig vagyoni jogkörébe tartozik az tárgy, mely egy harmadik személynek kárt okozott.

A régi jó tanítás az volt: kártérítéssel tartozik az, aki a kárt szándékos vagy vétkesen gondatlan cselekményével vagy mulasztásával okozta. Vagyis a kár ténye és annak magatartása közt, akitől kárt követeltünk, okozati összefüggésnek kell lenni. Ha ez az összefüggés hiányzik, akkor a kárt a véletlen okozta és a véletlenből támadt kárt annak kell viselni, akit a kár ért. Ennek a tanításnak a nyomán azután a feltett kérdésre az a felelet: ha az állat által okozott kárt az a körülmény idézte elő, hogy az állat gazdája elmulasztotta a köteles gondosságot, akkor felelős a kárért, különben nem. Ha a gazda vásárra viszi csiklandós és rugós lovát és ezt a venni akarónak nem mondja meg s a ló vizsgálás közben ezt a venni szándékozót meg rugja és megsérti, az ebből származó kárt a gazda megtéríteni tartozik. Ha a gazda, vagy akár a kocsis, (mert ennek vétkességéért a gazda felel) a lovakat az utcán magukra hagyja s ezek a lovak elragadják a kocsit és néhány embert elgázolnak, a gazda felelős az így támadt kárért. De ha a különben szelíd ló az istállóban az azt simogató vendéget megrugja, ezért a gazda nem felelős, mert semmiféle gondosságot meg nem szegett, amikor szelíd lovának megtekintésére a vendéget felkérte. A harapós kutyát gazdája lánczton tartozik tartani vagy a kapunak kell bezárva lenni, mert különben ha a kutya valakit megharap, kártérítéssel tartozik. A bikát szállítás közben úgy kell megkötve vezetni, hogy az senkiben kárt ne tehessen; mert ha nem elég erősen van megkötve és nem elég s nem erős kísérőket ad melléjük a gazda, bizony a bika által okozott kárért felelős. Ha bekerített területen valaki vadászókat nevel s ezek a nem elég erős kerítésen kitérnek és a szomszéd földjén kárt okoznak, a tulajdonos ezért a kárért felelős.

Azzal a felfogással szemben, hogy a gazda állatja által okozott kárért csak úgy felelős, ha ő azt a kárt szándékosan idézte elő vagy állatja felett a köteles gondosságot elmulasztotta, áll az a másik felfogás, hogy az állat által okozott kárért a gazda minden körülmények között felelős, kivéve, ha a kárt okozó cselekedetet a károsult maga idézte elő, pl. pajkosságból a lovakat útvesztői vagy a kutyát dobálja s így jut bajba.

Ez a felfogás abból indul ki, hogy ha az állat valakinek vagyonában vagy testjépségében kárt okoz, mi a méltányosabb, mi az igazságosabb a kár megtérítése tekintetében? Az-e, hogy a kárt az szenvedje, aki nem tudja bizonyítani az állat tulajdonosának mulasztását vagy szándékos bűnös cselekményét, vagy az az állattulajdonos-e, aki ha nem tartana állatot, nem jutna abba a helyzetbe, hogy embertársa őt a vagyonban vagy testi épségben támadt kárért felelősségre vonná, de viszont ilyen kár be sem következhetett volna.

A kár azért történhetett, mert az állat azon a helyen létezett és létezhetett, ahol a kár történt. Az pedig, hogy az állat a kártétel helyén létezhetett, az állatot tartó tulajdonosnak akarataiból állott elő; ennél fogva minden oly veszély, mely az állat tartásától be-

következtetik, annak terhére esik, aki az állatot tartja. Ha az állat tulajdonosa bizonyítani tudja, hogy a kárt a károsult maga idézte elő, akkor természetesen az állat tulajdonosa szabadul a kártérítés kötelezettsége alól, mert hiszen akkor a kár nem azért következett be, mert ő állatot tart, hanem azért, mert a károsult oly cselekedetet vitt véghez, mely az állat által okozott kárt eredményezte.

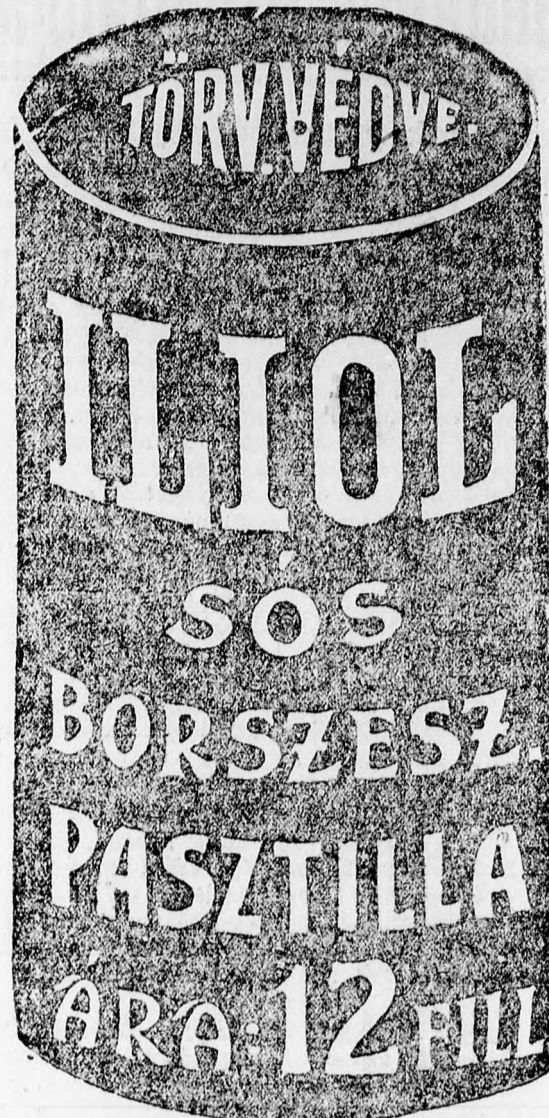
Hazai jogunkban tételes törvény az állat okozta kárrol nem intézkedik. A bírósági joggyakorlat pedig ebben az irányban ingadozó. A legfelsőbb bíróságunk is, a kir. Curia, elvételestesen szokott határozni. Egyszer, más-szor ara az állápontra helyezkedik, hogy az állat tulajdonosa az állat által okozott kárért feltétlenül felelős, kivéve, ha bizonyítani tudja, hogy a károsult a kárt maga okozta. Vannak azután esetek, amelyekben a kir. Curia úgy döntött, hogy az állat tulajdonosát az állat által okozott kárért a felelősség csak úgy terheli, ha a kárt a tulajdonos szándékosága vagy gondatlansága idézte elő. A károsult tehát az utóbbi felfogás érvényesülése esetében az állat által okozott kár megförténten kívül azt is tartozik bizonyítani, hogy a kár az állat tulajdonosának valamely cselekedete vagy mulasztása következtében állott elő.

A magunk részéről az állat tulajdonosának feltétlen felelősségét tartjuk helyesnek. Aki állatot tart, viseli az ebből az állattartásból előállható következményeket. Ha a háziur felelős a házaról leesett zászlórúd által okozott testi sértésért, ha az iparos felelős az őrü veszélyességéből eredhető kárért, aki az állat tulajdonosa is felelős lehet az állatjáért. Ha élvezi azokat az előnyöket, melyek az állattartásból erednek, ha mindjárt ezek az előnyök csupán élvezetiek, úgy helyes, ha viseli az ilyen állattartásból eredhető kár következményeit is. Itt megemlítjük, hogy az új svájci törvény az állat által okozta kár tekintetében valami keverék elmdéletet talált ki, amely szerint az állat tulajdonosa felelős az állat által okozott kárért, de szabadul a kártérítés felelőssége alól, ha bizonyítani tudja, hogy őt gondatlanság, mulasztás vagy szándékoság nem terheli.

A tolvaj lovat felölték. B. Ferencz s-i gazdember kocsijával kiment az urasági erdőbe fát lopni. Jól megrakta kocsiját s hazafelé baktatott. Az erdő szélén az erdőőr figyelmesen lett az éjjeli vendégre, aki az urasági erdőből hajtott ki s megállásra szólította fel a kocsit hajtó egyént. Ez nemcsak nem állt meg, hanem vágatni kezdett, mire az erdőőr utána futott a kocsinak, de amikor közelébe ért, elesett s kezében volt fegyvere elsült, a töltés pedig a tolvaj egyik lovának a szügyébe hatolt. A ló megdöglött, a tolvajt megbüntették, ő maga azonban az erdőort megperrelte a jogosulatlanul felöltött ló árának megtérítése végett. Az erdőőr azal védekezett, hogy ő kötelezettségét teljesítette és hogy fegyvere védtelenül sült el. A bíróságok úgy találták, hogy az erdőőr lelő gondosságot fejtett ki, amikor töltött fegyvert kézben vevé, utána futott a tolvajnak s nem róható terhére az, hogy a sötétben elesett s ennélfogva nem marasztalták el a ló áránban.

Árverés roganatosításának költsége nem illeti azt a jelzálogos hitelezőt, aki a kitűzött árverésen érdekei megóvása végett megjelenik, de sem nem árverést kérő fél, sem nem olyan csatlakoztatott, akinek érdekében szintén ki van írva az árverés. Ez a budapesti kir. tábla állandó gyakorlata.

20% vétele uszora, ha azt földműves embertől veszi a hitelező, mondotta ki a Curia, mert az a földműves, aki csak 20 százalékra kap kölcsönt, mindenesetre szorult anyagi helyzetben van s így a hitelezési ügylet ennek a helyzetnek felhasználásával történt.

Háromszor lett olcsóbb a sósborszesz az

ILLIOL
sósborszesz PASZTILLAK
által
Darabja 12 fillér.

Bizonyítvány.

A f. hó 18-án á adott „ILLIOL” sósborszesz pasztilla a mentholos sósborszeszek rendes alkotászeiből áll és semmiféle más — esetleg az egészségre ártalmas alkotászeiket — nem tartalmaz. Ezen pasztillával ca másfél-decilitert jóminőségű sósborszesz állítható elő.

SPIEGL EÉLA s. k.
hites törvényeséki vegyész.

Az **ILLIOL** sósborszesz pasztillák feleslegessé tették a drága és törekeny üvegeket!

Az **ILLIOL** sósborszesz pasztillák jóval több fájdalomcsillapító anyagot tartalmaznak, mint a készen vett sósborszesz s ezáltal hatásuk utolérhetőenül gyorsabb és biztosabb lett.

Az **ILLIOL** sósborszesz pasztillák ára darabonként 12 fillér hozzáadandó 1 deci tisztá spiritusz 20 fél deci viz

Eredmény: 1 1/2 deci kitűnő sósborszesz összköltség 32 fillér.

ellenben ugyanezen mennyiség ára üvegekben eddig volt (egy 44 fillére. üvegnek tartalma csak 1/2 deci), tehát 3-szor annyi a 44 fillér, összesen 1 K 32 fill., tehát a megtakarítás 1 pasztillánál már 1 korona.

Kapható mindenütt.

Nagybani eladás: Török József gyógyszerháza, Thallmayer és Szeitz, Kochmeister Frigyes, Stessel Nándor, Molnár és Moser, Karcsmaroff Adolf

Minden egyes pasztillához használati utasítás van hozzá csatolva és akár egy gyermek által olvégezhető.

ILLIOL vegyészeti laboratorium
Budapest, IX., Páva-utca 7.
Telefon 52-09.

Idegenek Utmutatója.

Bankok és takarékpénztárak.

Festi Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület, Budapest. Alapított 1840-ben. Befizetett részvénytőke 20.000.000 K. Tartalékalap 59.029.862 K 89 fillér. Könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek álladéka 1910. december hó 31-én 369.403.373 K 18 fillér. Forgalomban lévő saját kibocsátványok 333.571.450 K. A takarékpénztár 4 százalékos és 4½ százalékos zálogleveleket, valamint 4 százalékos és 4½ százalékos községi kötvényeket bocsát ki. Ezen címletek teljesen adómentesek, minden tekintetben kauczióképesek és községek, testületek, alapítványok és nyilvános felügyelet alatt álló intézetek pénzeinek elhelyezésére, valamint hitbizományi és letéti pénzek gyűmlésöző elhelyezésére alkalmasnak nyilvánítottak. Mind a záloglevelek, mind a községi kötvények alkalmasnak nyilvánítottak továbbá katonai házassági óvadékok czébjaira s a záloglevelek ezenfelül árvapénzek elhelyezésére is. A takarékpénztár ezenkívül 1906-ban 30.000.000 K összegű, egyenkint 100 K névértékű nyereségmentes kötvényt bocsátott ki.

Budapesti Bank Részvénytársaság, VI., Teréz-körút 22. szám. Alaptőke 10 millió korona. Fiókok: V., Zoltán-utca 16. sz., VI., Váci-körút 15. sz. Elfogad betéteket folyószámlára és takarékpénztáraké. Előleg ad értékpapírokra. Külföldi pénzek vétele és eladása. Tőzsdéi megbízások. Safe deposit a Zoltán-utcai fiókban.

Első Magyar Iparbank váltóüzlete, Budapest, V., József-tér 1. szám. Értékpapírok, sorsjegyek, ércpénzek vétele és eladása a hivatalos napi árfolyamon. Tőzsdéi megbízásoknak úgy az érték, mint a garabonazsán a legelőnyösebb feltételek mellett eszközzése. Szelvények és kisorsolt értékek díjmentes beváltása. Olcsó, magas előlegek értékpapírokra és sorsjegyekre. Sorsjegyek részletesítésére. Igérvények minden huzásra. Osztályosorsjegyek eredeti áron. Sorolási ellenőrzés költségmentesen. Katonai házassági óvadékok ügyében minden utalgatás és eljárás ingyenes.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályosorsjáték fődrusító helye: VI. kerület, Andrassy-ut 5. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-körút 18.; IV., Ferenciek-tere 4., Irányi-utca sarkán, VII., Király-utca 57., VIII., József-körút 2., VIII., Ulói-ut 6. sz.

Budapesti Kereskedelmi Részvénytársaság, VIII. ker., Fikóczy-ut 9 sz. „Palace Pezsgógyár“ elnevezés alatt Budafokon modern berendezésű pezsgógyár van, ahol francia minta szerint elsőrangú magyar pezsgőt gyárt. E mellett borkereskedelemmel, főleg fajborokat palackozásban, likőr, rum, cognac és gyümölcs-pálinka gyártásával foglalkozik. Tokaji borokban Tokaj-hegyalján külön pinceszéi vannak és a legmegbízhatóbb szamorodni és aszú borokat árusítja. Importál kínai és japán teákat, amelyeket Nippon-tea elnevezés alatt hoz forgalomba. A részvénytársaság pénzüzeteket lebonyolít és takarékpénztárt elfogad. Telefon: 111-83.

Belvárosi Takarékpénztár r.t. IV., Kigó-tér 1. Alaptőke 12.500.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitól váltókat. Jelzálogkölcönköket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtanúsított feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 2½ és 4½%-os adómentes zálogleveleit.

Budapest-Erzsébetvárosi Takarékpénztár r.t. VII., Károly-körút 13. Befizetett alaptőke 5.000.000 korona. Elfogad betéteket takarékpénztári könyvecskékre, pénztári jegyre és cheque-számlára. Leszámitól váltókat. Jelzálogkölcönköket nyújt földbirtokokra. Előleg ad értékpapírokra s azok vételét és eladását lelkiismeretesen és legmegtanúsított feltételek mellett eszközli. Tőkebefektetésül ajánlja 2½ és 4½%-os adómentes zálogleveleit.

Budapesti Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság, IV., Koronaherczeg-utca 3. szám. Alaptőke 2.000.000 korona. Elfogad takarékpénztári könyvecskéket, pénztári jegyeket, 4½% mellett. Köztisztviselői kölcsönöket folyósít 10-30 évi törlesztésre minden előleges költség nélkül. Elvállal tisztviselő-házak építését és telepek létesítését lakbérletkötés mellett.

Budapesti Kölcsonös Segélyző Egylet m. sz. V., Arany János-utca 18. Takarékpénztárak gyűmlés-csökkentését elvállalja heti befizetések mellett. Kölcsönöket folyósít olcsó kamat és előnyös visszafizetési módzatok mellett.

Budapesti Iparbank részv.-társ. IV., Eskü-tér 8. Telefon: 25-65. Kölcsönöket folyósít váltóra vagy kötelezvényre; leszámitól folyószámlákveteléseket s elvállal minden, a banküzletbe vágó megbízást előnyös feltételek mellett.

Gaedicke A. részv.-társ. IV., Kossuth Lajos-utca 11. Alapított 1905-ben 200.000 korona alaptőkével. Mostani alaptőke 400.000 korona. Telefon: 661.

Országos Magyar Vasutas Takarékpénztár r.t. VI., Váci-körút 22. Alaptőke: 1.000.000 korona. Fióktelep: Miskolc. Fuzionált a Budapest Székesfővárosi Takarékpénztár r.t.-gal.

Magyar Fakerekedők Hitelintézete r.t. V., Széchenyi-utca 1. Alaptőke 3.000.000 korona. Alapítási és részesei: Egyesült Fatermelők r.t., Kisjenői Fatermelők r.t., Központi Faértékesítő r.t., Magyar Fakereskedelmi r.t. Elvállal minden, a fatermelés és fakereskedelem ágára tartozó pénzügyi műveletet, felbecslést, erdőértékesítést, vételt és eladást igen előnyös feltételek mellett.

Hazai Bank Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 3. Alaptőke: 32.000.000 korona, tartalékalap 9.500.000 korona. Nádor-utcai fiók: V., Nádor-utca 18., Oktogon-téri fiók: VI., Andrassy-ut 48., Rákóczi-utí fiók: VII., Rákóczi-ut 28.

Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár r.t. VI., Andrassy-ut 47. sz. Alaptőke: 1.200.000 korona. Elfogad betéteket betétkönyvekre, pénztárjegyekre, valamint cheque- és folyószámlára. Leszámitól váltókat a legelőnyösebb feltételekkel bank-utón és hitelezésben; előleg ad értékpapírokra; elfogad megbízásokat értékpapírok bizományszerű vételére és eladására.

„Hermes“ magyar általános váltóüzlet r.t. IV., Koronaherczeg-utca 5. sz. Fiókok: V., Dorottya-utca 8. V., Nádor-utca 25. Alaptőke 3 millió korona. Értékpapírok és sorsjegyek vétele és eladása. Betétek takarékpénztáraké és folyószámlára. Utalványok és hitellevelek az összes piacokra. Osztályosorsjáték. Safe deposits.

Általános bank részv.-társaság, VII., Erzsébet-körút 39. Alaptőke 3 millió korona.

Az Algemeene Bank voor Zaleijk Onderpand nemetalföldi (hágai) pénzüzetet kölcsönöket folyósít haszonélvezetekre, életjáradékokra, kötött tulajdonra stb., anélkül, hogy váltófedezetet kérne. Felvilágosítás Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 4. alatt az Általános Óvadékbank helyiségében kapható.

Országos Iparbank Részvénytársaság, Budapest, V., Ferenc József-tér 6. szám. (Gresham-palota.) A Zivnostenská banka, Prága alapítása. Részvénytőke 60 millió, tartalékok 16 millió. Telefonszám: 131-65, 131-66. Sürögnyezim: „Industriale.“ Elfogad takarékpénztáraké 4½% netto kamatozás mellett. Betéteket folyószámlára meggyezés alapján kuláns tétel mellett. A bankszakra összes ágával foglalkozik. Értékpapírok vétele és eladása. Értékpapírok megőrzése és kezelése. Előleg értékpapírokra. Külföldi váltók és pénznemek vétele és eladása. Hitellevelek kibocsátása. A budapesti és külföldi tőzsdéken megbízások kuláns eszközzése. Váltók, utalványok stb. behajtása. Folyószámlaforgalom. Váltók leszámitolása. Váltóüzlet: V., Ferenc József-tér 6. (Gresham-palota.)

Szállítványozási és Iparbank r.t. VI., Váci-körút 37. Alaptőke 400.000 korona. Telefon: 21-29.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Trieszti ált. biztosító-társaság). Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap 368.829.741 kor. 68 fill. Budapest, Dorottya-utca 10. az intézet saját házában. Életbiztosítás minden módzat szerint, valamint tűneljárás és leánykiházasítási biztosítások. — Tűz-, szállítvány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Jégbiztosítás a Magyar jég- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7.000.000 korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.)

Első Leánykiházasítási Egylet m. sz. Gyermekek és életbiztosító intézet. Budapest, VI., Teréz-körút 40-42. Alapított: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosításokra, havi fizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hétémillió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

„Duna“ Biztosító Társaság, VI., Andrassy-ut 30. Alaptőke: 2 millió korona.

Magyar Élet- és Járadékbiztosító Intézet m. sz. VI., Teréz-körút 52. Az életbiztosítás összes neveit kultiválja jutányos díjak és előnyös feltételek mellett; továbbá a nyugdíjbiztosítás különböző neveit magánhivataltalnok részére, kiházasítási biztosítást leányok részére.

Ipari vállalatok.

Piszunyi L. utóda Janisch János és fia, Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalata, épületbádagos műhelye és horgany díszítmények gyára. Légszesz- és vízvezetők, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszék, vízeldék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hidegvízgyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések, fűtő-tűzhely összeköttetéssel, gépek, világítási, fűtési és műszaki czélokra. Szaját légszesz-készülék minden házában. Telefon 20-83.

Gyorstalpaló Ipar r.t. V., Andrassy-ut 4. Elvállal mindennemű czípjávitást gyorsan és olcsón. Telefon: 28-33.

Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipar r.t. V., Fűrdő-utca 8. sz. Alaptőke 4.000.000 korona. Gyárak: Zsolnán és Budapesten. Telefon: 39-57.

Északmagyarországi Egyesített Köszémbánya és Iparvállalat Részvénytársulat, V., Arany János-utca 29. sz. Alaptőke 4 millió korona. Ajánlja szobafűtésre az országiszerte kedvelt csibaji darabos színet, gazdáknak és iparosoknak pedig a csibaji aknaszinet, valamint a kitünő bagyjas-aljai tömör- és gyárszinet.

Amerikai Czipő Részvénytársaság — American Shoe Company Ltd. Budapest, V., Dorottya-utca 6. és márczius 1-től VII., Erzsébet-körút 42. szám.

Ujlaki Téglá- és Mészégető r.t. V., Akadémia-utca 9. Alaptőke: 6 millió korona. Mészégető: Budajlak Téglá- és cserépgyárak: Óbuda, Péter-hegyi dűlő, Békásmegyér, Habarcsgyár: Budapest, V., Vízafogó 1455.

Szabadalmazott Osztrák-Magyar Államvasut Társaság magyar bányái, hutái és uradalmiainak igazgatósága, Budapest, IV., Egyetem-utca 1. szám. Vas- és acélművek: Resiczan és Aninán. Hőépitő- és gépgyárak: Resiczan. Gazdasági gépgyár: Román-Bogánon. Petroleumfinomító, molnók, cementgyár, erdészeti és gazdasági: Graviczan. Megrendelések a budapesti igazgatósághoz: IV., Egyetem-utca 1. szám alü intézendők.

Urikány-Zsilvölgyi Magyar Köszémbánya Részvénytársaság. Budapest, V., Nádor-utca 19. sz. Telefon: 38-83. Sürögnyezim: Urikány Budapest. Bányák: Lupény (Hunyadmegye). Termék: Darabos színet, kockaszínet szoba-, gőzcséplő-gép- és gőzek-fűtésre, díszszínet, aknaszinet, pormentes aknaszinet kazánfűtési czélokra, aprószínet körkemenze fűtésre, kovácsszínet kovácsolási czélokra. Lupényi kőszínműveiben gyárt: Darabos pirszinet kohászati czélokra, kocka pirszinet, dió pirszinet szobafűtési, cement- és cukorgyártási czélokra, kátrányt, kénsavas ammoniumot, magas hatásfokú műtrágyát. Vezérbizománys: Magyar Általános Hitelbank, Budapest, VI., Nádor-utca 12. sz.

Magyar Aszfalt Részvénytársaság, V., Nádor-utca 4. sz. Gyártelepek: Budapest (VIII., Orszay-ut 31.), Arad, Mezőtelep, Felső-Darna, Tataros, Versecz. Alaptőke 5 millió korona. Alapított 1878-ban.

Kendi Antal bór-butor telepe, IV., Semmelweis-utca 7. sz. Bórbutorokban elsőrangú szaküzlet, mely minőség, kivétel, izlés és árak tekintetében különös elnyit nyújt.

Becscini Czemmentgyári Unio r.t. V., Alkotmány-utca 10. sz. Alaptőke 7.600.000 korona. Czemmentgyár: Becscin; malomkögyár: Ujvidék; köszémbánya: Ujbanya.

Ke

Anfrecht és IV., Károly-körút 1. sz. Nagyvárad tőke 800.000

Idegenforgal tér 1. sz. Nagyvárad tőke 800.000

Budapesti I Rottenbilla rona (457 55-56.

8
7
6
5
4
3
2
1

Társulat versenyen,

Ca

1.
2.
3.
4.
5.
6.

Nem t
vonulás kö
szamarad a
7.
8.
9.
10.
11.
12.
13.
14.
15.
16.

Sötét
zatához has
vetézőkben
állását.
17.
18.
19.
20.
21.
22.

Epp o
mely igen
17.
18.
19.
20.
21.
22.

Ez a
szenális k
18.
19.
20.
21.
22.

Sötét
65x4, ug
20. Vh3-1
18.
19.
20.
21.
22.
Tekin
figurája va

Kereskedelmi vállalatok.

Antrecht és Goldschmid utóda Elek és Társa r-t. IV., Károly-körút 10. Egyetemes áruház. Elárul...

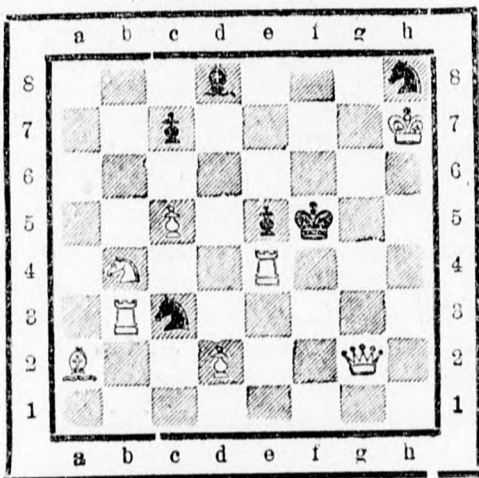
Idegenforgalmi és utazási vállalat r-t. IV., Viadó-ter 1. sz. Fiókok: Brassó, Fiume, Kolozsvár, Nagyvárad, Nagyszében, Temesvár, Zágráb. Alap-téke 800.000 korona.

Budapesti Központi Tejcsernok-Szövetkezet, VII., Rottenbiller-utca 31. Üzletész-téke 365.000 ko-rona (457 darab 800 koronás üzletész. Telefon: 58-56.

SAKK.

101. számú feladvány.

Dr. Gold Samu, Newyork.

Matt a második lépésre.

389. számú játszma.

Játszották Newyorkban, a nemzeti mester-versenyen, 1911. január 29.

Orosz huszárijáték.

Table with chess moves: Nilgós: Capablanca, Sötét: Tenenwurzel, 1. e2-e4, 2. Hg1-f3, 3. Hf3xe5, 4. He5-f3, 5. d2-d4, 6. Ff1-d3, 7. 0-0, 8. Hf3-e5!, 9. e2-e3, 10. Fe1-g5, 11. f2-f4, 12. Hb1-d2, 13. Vd1-f3, 14. Ba1-e1, 15. Vf3-h3, 16. Hd2-f3, 17. He5xf7!, 18. Be1xe4!

Nem tartjuk ajánlatosnak, mert a vissza-vonulás következtében sötét egy tempóval víz-szamarad a fejlődésben.

Sötét a vezérgyalog-játék némely válto-zatáshoz hasonló fejlődési módot választ a kö-vetkezőkben az szerint évtől föl világos is a had-állását.

Sötét ezzel biztosítottunk véli állását. De mint csakhamar kitűnik, számítása téves volt. A királyállást nem volt szabad teljesen védtelenül hagyni.

Épp oly változatlan, mint meglepő áldozat, mely igen érdekes lefolyásúvá teszi a játszmát.

Ez a második áldozat bizonyítja Capablanca zseniális kombináló képességét.

Sötétnek nincs más választása. Ha 18.... g5xe4, úgy 19. Fd3-e4!, Fb7-d5 (nincs más) 20. Vb3-f5! s utána 21. Fe4xd5! nyerna.

Nem 19. Be8xe7, mert 20. Fg5xe7, Fe8xb3 21. Fe7xd8 stb után világos egész figurával ma-radna előnyben.

Tekintettel arra, hogy világosnak két figurája van a bástyáért, sötétnek kerülni kellene

a cserét. Egy bástya a két tiszttel szemben teho-tetlen lesz.

Chess moves table: 25. Kg2xf3, 26. h2-h4, 27. h4-h5, 28. Fh7-g6, 29. Kf2-c3, 30. Hf3-e5, 31. He5-g1, 32. f4-f5, 33. c3xb4, 34. b2xc5, 35. Ke3-f4, 36. Kf4-e5, Kf8-e7, Ke7-f6, Ba8-c8, Be8-c7, c5-e4, b6-b5, Kf6-e7, b5-b4, e4-c3, Be7xc3, Be3-a5, feladja.

Reménytelen kísérlet, hogy sötét némi el-tenítétkhoz juthasson.

Sakk-hírek.

A san-sebastiani verseny. San-Sebastianban hétfőn kezdődik a nemzetközi mesterverseny, mely méltán tekinthető az utóbbi idők legkiemelkedőbb sakkseményének. A spanyolországi versenyen - az egyedüli dr. Lasker világmester kivételével, kinek távollmaradását mindeaki sajnálja - a leg-jobbaknak elismert tizenöt mester vesz részt s ezek a következők: Maróczy Géza (Budapest), Schlechter Károly, Spielmann Rudolf (Bécs), Duras Ulrik (Prága), Vidmar Milán (Grác), dr. Tarrasch Siegbert (Nürnberg), Leonhardt S. Pál. (Hamburg), Teichmann Richárd (Berlin), Rubinstein Akiba (Varsó), dr. Bernstein Ossip (Pétvárv), Niemzovits Áron (Riga), Marshall Frank, Capablanca R. József (Newyork), Ja-nowski Dávid (Páris), Burn Amos (Liverpool).

Ugyancsak San Sebastianban márczius 5-én kezdődik egy amatőrverseny is, amelyen értékes tárgyidíjak vannak kifizetve.

Az amerikai mesterverseny. A Newyorkban rendezett nemzeti mesterversenyen, melynek első nyolcz fordulójáról legutóbb már részletesen beszámoltunk, Marshall ismét bebizonyította, hogy méltó viselője a „champion of America” titulusnak. A tizenkét ellenfele közül egyik sem tudta öt tul-szárnyalni; általános meglepetésre csak Chajes, a fiatal chicagói bajnok tartott ki mellette veszedel-mesen az utolsóelőtti napig, amikor végre Capa-blanca esélyei emelkedtek. Egyébként a kubai baj-nok némi csalódást okozott. Sokan öbönne látták a győztest, de Capablanca egyszerű sem tudta magá-hoz ragadni a vezetést. Mikor a sorokat írjuk, csak tizenkét, vagyis az utolsó előtti fordulóról van részletes tudósításunk, a tizenkettedik forduló után pedig a verseny a következő állást érte el: Marshall 9 1/2 (-1 1/2), Chajes 9 (-3), Chapa-blanca 8 1/2 (-2 1/2), Jaffa 8 (-3), Johner 6 1/2 (-4 1/2), Walcott 5 1/2 (-5 1/2), Black 5 (-6), Smith 5 (-6), Tenenwurzel 4 (-7), Hodges 4 (-7), Baird, Kreymborg 2 1/2 (-8 1/2), Morris 2 (-9).

Rovatárta után értesülünk, hogy a verseny Marshall győzelmével végződött, aki 10 egységet ért el. A második díjat Capablanca nyerte 9 1/2 egységgel. A harmadik és negyedik díjot Chajes és Jaffe osztokodták 8 1/2 egységgel; ötödik lett Joh-ner. A verseny végeredményét legközelebb ismer-tetjük.

Leonhardt-Niemzovits-match. Február 5-9. között Hamburgban érdekes match folyt le a né-met Leonhardt és az orosz Niemzovits mester kö-zött. A match öt játszmból állott és Niemzovits mindössze csupán egy remist (az első játszmban) tudott kieskarni. Ily módon a match er-deménye - Leonhardt javára 4 1/2 : 1/2 arányban - méltán kelthet bizonyos feltűnést.

A Komáromi Sakk-Kör o hó 12-én a tagok élénk érdeklődése mellett Steiner Miklós elnökle-tével évi rendes közgyűlést tartott. Az elnökség évi jelentésének és a zárszámadások tudomásul vétele illetőleg helybenhagyása után megejtették a választást, melynek eredménye a következő: Elnök Stei-ner Miklós, alelnök Lakos Izsó, titkár Vaskó Ala-dár, pénztáros Tahis János, ellenőr Csóka Károly, házmegy Nagy János; igazgatósági tagok: dr. Bi-ringer Mór, Haasz Aurél, dr. Kamrás József, Kuller Ferencz, dr. Madarassy Pál, dr. Rauscher Zsigmond. Számvizsgálóknak Sulyok József és Bartók János választattak meg. Az 1911. évre szóló költségvetés megállapítása után elhatározták, hogy az év folyamán a kör házi versenyt fog rendezni. A közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a győri sakkör által kezdeményezett sakk-szövetség eszméjéhez egyhangulag csatlakozik. A közgyűlés lelkes hangulatban Steiner Miklós el-nök életével ért véget.

A san-remoi sakkverseny lefolyása iránt alig mutatkozik valami érdeklődés, ami érthető is, mert a versenyzők többsége nem tartozik azok

közé, kik valaha valami eredményt tudtak vagy tudnának elérni. A résztvevők száma különben is lepadt, mert a harmadik forduló után úgy az odesszai List, mint a mühlhauseni Jakob kilépett a versenyből. A programból tehát semmi sem vált be; a tervezett huszonegy résztvevő helyett csak tizenegyen játszanak és nem kizárólag csak esel-megnyitási játszmákat, ahogy hirdette volt, hanem tetszés szerint kezdhet mindenki bármi-lyen megnyitást. A san-remoi versenyt különben is - mint Alapin mester egy berlini lapban nyilvánosságra hozta - az ottani hazárdjáték-vállalat (roulette, bakkarat stb.) reklámözélsajra rendezik. Ugyanis mikor Lipót belga király ha-lála után az ostendei játékbankot tiltották, a vállalkozók San-Remóban és San-Sebastianban telepedtek le. És hogy ez új játékbankok létezéséről tudomást szerezhessen a világ, rendezik a nemzetközi versenyeket.

A sakkjáték fontosabb megnyitásai. Mostand-ban jelent meg Albert Kahle fenti című áttekint-hetően összeállított művének 4. bővített kiadása, melyet Koch dolgozott át és látott el érdekes kom-mentárokkal. A grafikai táblázat ötvennél több megnyitást, illetőleg elágazó változatot tartalmaz. A hozzátartozó füzetben Koch O. a megnyitások történetét ismerteti s így aki tudni akarja, hogy kik voltak és mikor éltek azok, akik után egy-egy megnyitást elneveztek, a füzetből tökéletesen tá-jékozódhatnak, mert ez mintegy kiegészítő része a tankönyveknek. Az érdekes füzetecske, melynek hasznát vehetik a kezdő sakkzók és az előrehala-dottabbak egyaránt, az ismert német könyvkiadó: Hans Hedewig's Nachf. Curt Ronniger, Leipzig, Perthesstrasse 10 kiadásában jelent meg és csis-mos kiállításban 60 pfennigért kapható.

IDŐJÁRÁS.

Az elmúlt nap időjárásának áttekintése:

Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északkeleti felén volt - jórészt 5 - helyenkint pedig 10 mm-t meghaladó csapadék (hó v. eső). A hőmérséklet tegnap délutántól hirtelen emel-kedett, úgy, hogy ma reggel átlag 5-10 fokkal magasabb, mint tegnap reggel volt, sőt Erdélyben, ahol tegnap 13 és 30 C ok között váltakozott a hő-mérséklet, ma reggel 4 és 7 C fok között ingadozik (Botalun tegnap 29.4 C fok, ma 0.8 C fok); a maximum 8 C fok volt a Tegerparton meg a Du-nánálulon több helyütt, a minimum 13 C fok Bot-falun. Egyes helyeken viharos szél is keletkezett.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, szeles idő várható, helyenkint csa-padék és némi hősüléssel.

(Sürgönyprog.: Változékony, szeles, sok helyütt csapadék, enyhe.)

Table with columns: Állomás, Légyonás mm, Hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és erő, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmér-séklet max, min.

KULCSÁR SÁNDOR Bronzáru- és csillángyár világitó testek légszusz., aczotylon- és villamos világitásra Budapest, VI., Dessozffy-utca 8-11. 01cso gyári árak. Telefon 25-64.

MOLNÁROK ÉRDEKE.

— Malomipari és műszaki melléklet. —

A Magyarországi Molnárak Országos Szövetségének hivatalos közlése.

A motorok üzemköltsége.

Budapest, február 18.

Magyarországon explóziós-motor, hőmotor és generátorgáz-motor mintegy huszötven üzemben tartva a legtöbb körülményben nyersolajjal lesz táplálva. Nagy számú, de mégsem olyan nagy, mely a különböző motoroknak azon elterjedését bizonyítaná, melyet éppen a motoroktól várunk. A motorok a kisiparban végtelen fontossága van, nem csak azért, mert részben függetleníti az iparost a kézmunkától, de mint olcsó hajtóerő az árut versenyképessé teszi. Hogy a motorok miért nem tudnak nagyobb terjedést elérni, egyéb mellékkörülménye mellett szól az aránytalanul magas ára, mely ellen a motorgyárosok azon érvelése, hogy csak látszólagosan drága, mert hisz költségszámítás nem kell hozzá, — nem felel egészen a valót.

Azt azonban nem lehet elvitatni, a motorok terjednek. De ha a motorok szárnázása helyét keresnénk, megdöbbentő adatokra bukkanunk. Ugyanis a statisztikai kimutatások szerint, ha az 1901—1907. éveket, vagyis azon 7 évet vizsgáljuk, amikor a motorok elterjedése jobban megindult, azt kell tapasztalni, hogy a hazai gyárosok a fogyasztó területet elvezélik. Mert amíg 1901—1903 közötti években a külföldi behozatal és kivitel között csak két millió korona volt a különbség, addig 1906-ban majd 3 millió korona s 1907-ben csaknem 4 millió koronával több értékű lett behozva, mint az elvezésű esztendő kivitel. És az így meggyőző is; a horribilis import mellett az export számba so vehető.

Ezen jelenség megmagyarázza aztán: miért bukkanunk minden eldugott vidéken külföldi gyártmány-motorra. Ennek okát alig lehet megállapítani. Lehet, hazai gyárosaink nem elég előkészültek; esetleg a motor szerkezete elavult konstrukción épül. Egy azonban bizonyos: szemünk tetszősebb a külföldi és sok esetben, kivált a nagyobb motorok ára, házára a szállítási költségekre, tetemesen olcsóbb. Lényeges példa erre a Diesel-rendszerű motor.

A Diesel-féle motor elnevezés tulajdonképp helytelen, mert Diesel-rendszerű lehet bármely akkor, ha egy gépnél az eredeti ezermű lényegesen nem változik. Már pedig a Diesel mérnök által feltalált motornál a lényeg az, hogy a tüzelőanyag nem explodál, de lassan ég el és négy ütemű. Már most, ha akár a szelepek alakját és elhelyezését, akár a kompresszor meghajtását változtatunk, az a motor lényegesen nem változtat és így az eredeti Carl's Frères Gen't Diesel-motor épp oly jó, akár a gráci vagy a Leobersdorferban és a hazai Hegygyárban készült motor. A Diesel-rendszerű motor négy ütemű és függőlegesen elrendezett motortípus. Készül: egy-, két-, három- és négyhengeres. Bár minden hengere négy ütemű dolgozik, azonban csak minden negyedik lehet végez munkát. Ugyanis az első ütemnél a dugattyú lefelé haladtával levegőt szív a nyitott szelepen keresztül. A második ütemnél a dugattyú visszafelé halad, az által a beszívott levegő sűrítettik. Harmadik ütemnél, mikor a dugattyú másodszor halad lefelé, a tüzelőanyag porlasztott állapotban fokozatosan vezetettik be a mindenkori igénybe vétel szerint a sűrített levegővel telített és magas hőfoku térbe és pedig nagy nyomás mellett s az olajvezető szelep bezárul, az olaj az által keletkezett gázok a gép hengerében expandálnak. Tehát a nyersolajgázok nem robbannak, hanem terjeszkedés által végez munkát s a negyedik ütem-

nél, vagyis mikor a dugattyú másodszor halad lefelé, az égött gázok kitolatnak.

A Diesel-rendszerű motornál érdekes, hogy a megindítása 50—60 atm. levegővel történik, melyet maga a gép állít elő. Tüzelőanyagának bármiféle ásványolaj, a petróleumdesztilláció termékei, gázolaj stb. használható. Fogyasztása óraliterenként átlag 200 gr. Már most, ha egy 40 HP. motort vesszünk alapul, ennek napi 10 órai üzemben tartására 300 munkanapot számítva és itt is a nyersolaj árát, ha 8 koronával számítjuk, az egy évi tüzelőanyag költsége 1920 korona.

Megjegyzendő, hogy Diesel-rendszerű motor kis típusban nem készül. Gazdaságosan csakis a 40 literből nagyobb gépek dolgoznak. Járásuk 220—250 fordulat mellett is nagyobb és nem kíván különösebb kezelést a tisztogatásnál ezen kiváló rendszerű hőerőgép.

A generátorgáz-motornál azonban már két lényegesen eltérő típust találunk: a nyomógáz-generátoros- és a szivógáz-generátoros rendszert. A generátorgáz-motor szintén a gáz robbanása által lesz hajtva, ami rendszerint — a dugattyútérben 10—12 atmoszférára összehajtott gázkeveréknek — elektromos gyújtás segítségével történik.

A motorhoz szükséges gáz lehet: generátorgáz, világítógáz, földgáz és minden oly légnemű test, mely a levegőnek keverése és komprimálás után robban. Érdekes leírás olvasható erre nézve a Malomipari és Műszaki Melléklet 1909. évi 14. számában, hol is egy utalalmi gépész ismerteti, hogy az eredetileg turfára berendezett Luther-rendszerű generátorban küköriammoniacból csútkából fejlesztett gáz hasznosabb ideig használta a legfényesebb eredményre. A generátorgáz fejlesztése azon alapszik, hogy a légneműen zárt kamrában a tüzelőanyagok kevés levegő, olykor vízgőz hozzáadása mellett izzítjuk és az így keletkezett gáz tisztítva becsátjuk a motor hengerébe. A nyomógáz-generátornál a vízgőzt külön kis gőzkarán termeli és Körting-féle gőzszűrő segítségével lesz a tüzelőanyaghoz vezető, míg a szivógáz-generátornál a gáz fejlesztéséhez szükséges levegő és vízgőz keverékét a generátorba maga a motor szívja. Ha ezen előnyöket hozzávesszük, hogy a térvény által előírt vizsgázott személy tartása felesleges, az ezen rendszerű generátorok előnye a nyomógáz-generátorok felett kétszázszoros. A generátorgáz-motornak igen nagy jövője van a gépjáró felett, mert a könnyű kezelhetősége mellett olcsó és biztos üzemot nyújt; élettartama igen nagy; már 16 HP. erő gépnél előnyösen használható és ami fő, tüzelőanyagban nem változik. Működése a tüzelőanyaghoz kell a gáfejlesztés helyi szerkezetét megválasztani, mely tüzelőanyag változtatása esetén könnyen kioldható. Lényeges alkatrész a gázmozó készülék minden gépjárónál, mert ennek elrendezése és működése teszi lehetővé, hogy költségsége barnaszénrel is, — mely tudvalevőleg aránytalanul sok salak mellett tetemes kérges anyagokat tartalmaz, fényes eredményeket érjünk el.

Ugy a Körting-rendszerű, Ganz és Társa által, vagy a Meyer-gépjáró, Podvinec-féle és a Schlick-gépjáró által forgalomba hozott Luther-gépjárók, a külföldiekkel fel sem sorolva, mind-erre törekszik, hogy mentől olcsóbb tüzelőanyagból könnyen gyújtható gázt nyerjen és a gáz calorikus értékét növelje; és hogy a keletkező hátrány által származó kellemetlenséget lehetőleg mellőzze. — Ámde ezen nehézségeket csak részben sikerült legyőzni. A Luther-rendszerű szivógáz-motornak a technika mai állásában sikeresen oldják meg a hozzá fűzött várokozást, mert nemcsak a magyarországi barnaszénből minden egyéb keverés nélkül képez, ugyszólván teljesen hátránymentes generátorgázzal előállítani, de azt a csekély hátrányt is, ami a motor nagyobb igénybevételenél esetleg nem maradna

viszra, oly alkatrészekre bontja, mely a gáz fűző-értékét növeli. Anélkül, hogy a Luther-rendszerű generátor külön dícséretet érdemelne, mert hisz az egyéb gyártmányú gágenerátornak is meg van a maga jó oldala, csak az említendő még meg, hogy ezen gépjárónál a változó motorterheléssel egyidejűleg változik a gáztermelés is. Magát az évi tüzelőanyag értékének kiszámítását igen nehéz megállapítani, mert az attól függ, miből termeljük a gázt. Ha antracitból termeljük, többé kerül, mint ha faszénből nyerjük, vagy barnaszénből, kokszból állítjuk elő; de a barnaszénrel is kevesebb kerül a termelt gáz, ha csútkából vagy hulladékfából állítjuk elő, nem szólva a turfáról, mely őrségi mennyiségben található egyes vidéken.

Azokban középértékű 5000 caloridus barnaszénrel véve alapul, melynek átlagos értéke szállítással vagononként 200 korona és 10 százalék a hamutartalma, akkor egyórán szükséges 1440 korona ára tüzelőanyag, ha napi 10 órai munkaidőt és 300 munkanapot számítunk, mert ebből a számból a generátorban óraliterenként csak 0,6 kg. szükséges egy 40 HP. motorhoz. Természetesen csútkából tüzelésnél vagy turfánál még kevesebb kerül. De antracit, faszén vagy koksz tüzelésnél sem változik lényegesen a tüzelőanyag számlája, mert amennyival egyik vagy másik tüzelőanyag értéke magasabb, és a caloridus értéke növekszik, annyival kevesebb az óraliterenkénti tüzelőanyagfogyasztás. A gágenerátornál is a tapasztalat azt mutatja: a motor nagyságának arányában csökken a tüzelőanyagfogyasztás.

Ezen jelenséget különben a gépjárónál is tapasztaljuk, melynek igen egyszerűen érthető oka van és ezen okok, miután az erő térvényén alapul, mindenütt kell, hogy érvényesüljen.

Olvásóinkhoz. Lapunk mindenkor készséggel áll mindennemű, a molnárságot érdeklő ügyben olvasóinknak rendelkezésére. Az a célunk, hogy egy olyan organomet teremtsünk, amelyben a molnárság megtalálja a maga ügyének hirtelét. Ehhez azonban szükségünk van olvasóink közreműködésére is. *Felkérjük tehát olvasóinkat, hogy minden, a malomiparban előforduló műszaki, ipari, kereskedelmi vagy társadalmi jellegű magyarálatról értesítsék szerkesztőségünket.* Minden közérdekű hírt közérdeklő fogadjunk s ha pentek-estig szerkesztőségünkbe érkezik, minden üzenetnyal közölünk is fogjuk vasárnapi mellékletünkben. Ha így állandó és szoros viszonyt teremthetünk a hirtelőkkel, annak hasznát első sorban maga a molnárság látja, mert így gyorsan és híven értesül az érdeklő eseményekről.

A Budapesti malnák 1910. évi üzleteredményei. Nem lesz érdektelen, ha néhány rövid adattal megvilágítjuk a nagyobb fővárosi malnák működését. Így az *Első Budapesti Gözmalom R.-T.* 1910. évi mérlege 1206.215 korona nyereséggel zárul, míg a *Pesti Molnárak és Sültés Gözmalma R.-T.* csak 182.381 korona nyereséget mutat ki. Ezalatt azonban a *Pesti Hengermalom Társaság* 1910. évi zárszámadása már 250.637 korona tiszta nyereséget tüntet föl. Kisebb a *Bujza Gözmalom R.-T.* hozadéka, mert csak 133.683 korona, amivel azonban a *Pesti Vitoria Gözmalom* 265.958 korona tiszta nyereséget mutat ki. Jellemző a vidéki malnák erejére, hogy pl. a *Borsod-Miskolci Gözmalom R.-T.* 751.821 korona tiszta nyereséggel dolgozott a múlt évben.

Legett a királyhidai malmalom. A királyhidai Wechsler-féle malmalom a múlt héten teljesen legett. A kár igen jelentékeny ugyan, de részben megtérül biztosítás útján.

Kemény Manó malomipari gépkereskedő és
BUDAPEST, V., Rudolf-rakpart 7. szám.

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

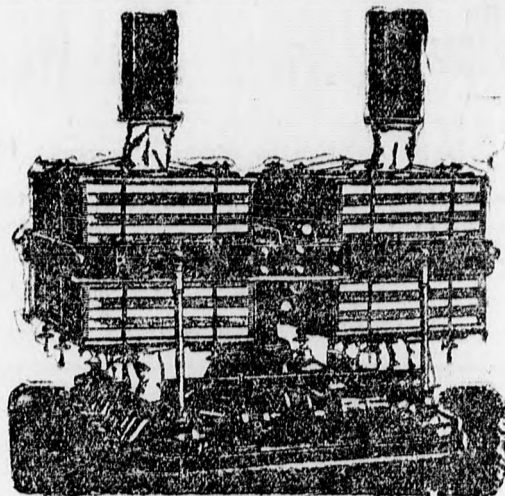
Budapest, Váci-ut 19. sz.

Malomépítése és rekonstruálása minden nagyságban saját teljesen automatikus rendszer szerint. — Modern malomgépek elsőrendű kivitelben. — A Haggemacher K. és Voll szabadalmu siksziták és daratisztítógépek egyedüli gyártói. — Gabonamosó és szárítóberendezések. — Modern transmissiók.

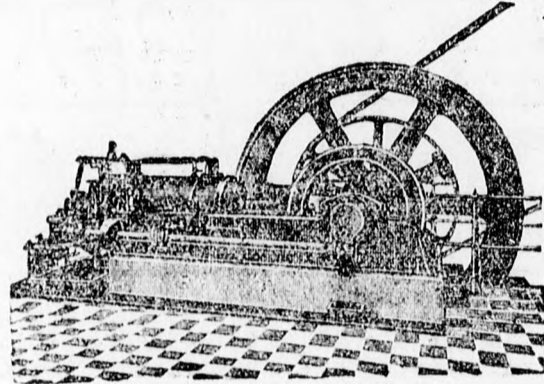
Kivánatra mérnöklátogatás.

Prima referenciák.

Költségelőirányzat.

LUTHER-MUNZEL rendszerű Szívógáz motor

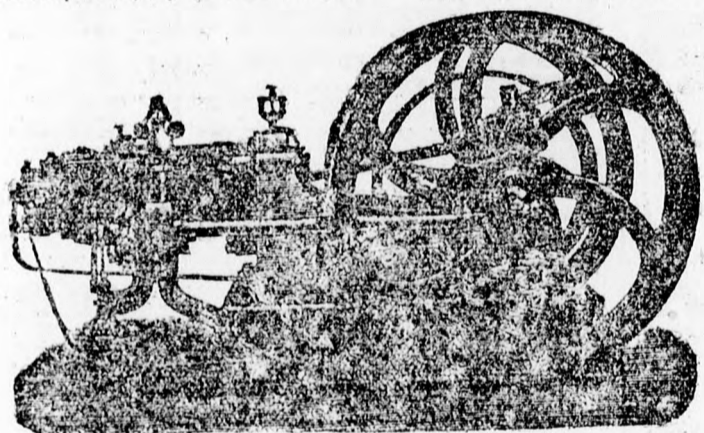

barnaszén- és tufar, valamint antracit-, koksfaszén és fatüzelésre. — A tenyleges löerő oránkint körülbelül 1 fillérre kerül 40-től 100 HP-ig azonnal szállítható! — A jelenkor leggazdaságosabb üzeme. — Egyszerű kezelés és teljesen biztos üzem. — 16 lórótól minden nagyságban gyártja és részletes költségvetéssel díjtalanul szolgál a

SCHLICK -féle vasöntöde és gépgyár
r-t. Bpest, VI., Váci-ut 45.

GRAEPEL HUGÓ betétitársaság

Malomépítéssel, Gép- és Rostalemezgyár Marshall Sons & Co. Limited vezérlőnyöksége BUDAPEST, V., Váci-ut 40-42. szám.

Gyárt és szállít teljes malomberendezéseket, szab. NEMZETI gabonatisztítógépeket. — A legjobb koptató! 1000-nél több használathoz. — Ezen koptató, mely az uszka a buzától teljesen megdiztítja erre a célra az elismert legkiválóbb gép az eddig létezők között. — Gyárunkban üzemen látható. — Kiválólagos vezérlőviselése a világ első eredeti angol „HORNBY” nyers a motornak.

Rendkívül tartósak. — Csekély fűtőanyagot fogyasztanak. Kezelésük és ápolásuk a legegyszerűbb. — Költségvetéssel, leírással, árjegyzékkel kivánatra, ingyen és bérmentve szolgálunk. — Iszakembereink rendelkezésre áll.

Papirzacskók

malmok és lisztkezesedők részére czégy nyomással vagy anélkül kaphatók:

Szántó Lajos papirzacskógyárában. — Budapest, V., Ugynök-u. 19.

Kikölcsönzése

kazán próba szivattyuknak, gőzhenger furógepeknek, emelők és csigasoroknak, szerelési szerszámoknak jutányos áron. Kemény Manó műszaki czégnél Budapest, V. ker., Rudolf rakpart 7.

Sok pénzt kereshet!

mellékkeresetképpen is minden üzleti tőke és előismeretek nélkül, képviselői letétele által. Ajánlatokat „Tiszteletes kereset” jellegre Blooker J. hirdető irodája Budapest, IV., Semmelweis-utca 4. továbbít.

Szabadalmazott Krepplin-féle folyton működő víznyomású OLAJSAJTÓ

60% több munkát végez, mint hasonló nagyságú más gyártmányu. A sajtók nem repednek el, pisztolya nem maródik, szivattyu nem akad meg; legnagyobb jótállással szállítom. Más gyártmányu olajsajtókért cserélek, elrepedt sajtóhengerért újat készítek, teljes olajgyári berendezéseket olcsón szállítok. Artézi kutturásokat és motor-javitásokat vállallok. REEPLIN gépműhely, Tokaj (Zemplénmegye).

Világhírű eredeti angol The Champion és Premier

kerékpárokat dupla harang-csapágygyal és szabadonfutóval, és 2 évi jótállással minden árfelelés nélkül szigorúan az eredeti gyári árakon havi 12 és 15 koronás részletre adjuk és kerékpár-alkatrészeket

az egész világon létező összes kerékpárokhoz, külső és belső gumikat, csengőket, lámpákat, pedálokat, lánczokat, konuszokat és csészéket oriasi forralmunk követezében melyen leszállított **ungyari eredeti gyári árakon** szállítunk vidékre is barnova

LÁNG JAKAB és FIA

kerékpár- és alkatrészek nagykereskedők Budapest, VIII. kerület, József-körút 41. szám. Fióküzletek: Baross-tér 4. és Budán: Margit-körút 6. Díszárjegyzékünk 1000 képpel kerékpár- és alkatrészekről ingyen és bérmentve.

Demjén Ignác

műszaki fém- és pléhcikkék gyára Gyár és iroda: BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA-UTCZA 14. SZ.

Demjén-féle egy darabból préselt felvonóserlegk acélpélekből, minden czélra, bármily alak, nagyság- és vastagságban, préselve, teketen vagy duplán öntve.

Nem akadozik, mert minden sarok kőmorbirtva, teljesen kiüríti az anyagot, mert sehol sem megletes, kiválóan tartós, mert egy darab acélpélekből készült.

Figyelmeztetés!

Minden felvonóserleg bejegyzett gyári védjeggyel van ellátva, melyre különösen felhívjuk az érdekeltek figyelmét!

Árjegyzéket kivánatra bérmentve.

AKRUSTIN

szégtelen - nem gyűlékony VEDŐMÁZOLAT GŐZKAZÁNOK BELFELÜLETEIRE. — Megakadályozza a kazánbó megkeményedést, lehetővé teszi a kazán leggyorsabb és legbiztonságosabb tisztítását, tehát jelentékeny megtakarítást jelent munkabereiben. — A kazán tisztítási üzemanyagot megőszíti a széntgyasztást tedjébe, a melegeg gazdaságosabb kihasználása, folyton, megvédi a kazánlemez a rozsásodás és a tisztításoknál behatolhatód sérülések ellen.

Májerszky Barnabás

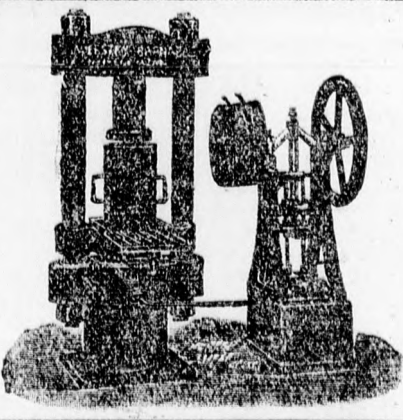
gépgyáros Nyiregyházán.

Készít sok évi tapasztalatok nyomán mint **speczialista víznyomású olajsajtókat.**

Olajmagzúzókat egyszerű és több-hengerű szerkezetben.

Olajmagpörkölöket gőz- és tüzfűtésre Tökmagdörzsölő és osztályozókat.

Olajfinomító gépeket s az olajgyártással kapcsolatos minden berendezést. Több mint 232 telep üzemen.

POHL

gazdasági gépgyár SZOMBATHELY.

Vizi turbinák, malomberendezések, téglagyártógépek, nyersolajmórok.

GUMMI-HALHÓLYAG ÖVSZER

NAKIRA

1899. véletl. valódi indiai paracummi fénykülönlegesség tömésű 12.-koron. 3 tucatnál 20% engedmény.

UTERUS-SPRAI

Valódi angol és francia külön egységek.

feltétlen megbizható női felekező különlegesség 14 kor.

tucatonként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 K. 3 tucatnál 20% engedmény.

PESSAR-OCL.

arvosilag rendelve 3, 5, 6, 8, 11 kor. darabja. — 3 darabnál 20% engedmény.

IRRIGATOR 3 K és feljebb.

Képes árjegyzéket rendkívül érdekes tartalommal kbl. 1000 ábrával ingyen bérmentve és diszkrétan küldünk.

BIDET 10, 16, 20, 24 Kor.

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

MAGYAR ORVOSI MŰSZERTÁR

VII., RÁKÓCZI-UT 32. A Rókussal szemben.

Pontos címre és a vörös keresztre ügyeljünk.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYŐYÜRÜK
NÁSZAJÁNDÉK-TÁRGYAK

A **LEOELNYŐSEBBER**
POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰK. IS
üzletében szerezhetőek be.
BUDAPEST, Erzsébet körút 29.

VIDÉKI MEORENDFELEBEKRE KÜLÖNÖS GONDOPORDITOK.
ÁRJEJYZÉK 2000 RÁVZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

200 ezer darab különféle dísz-tárgyat partiba féláron kiárusít

Takács Porcellán-ház
Budapest, Baross-tér 4. sz.

Óriási raktár, állandóan 50 waggon választék üveg-, porcellánárú-, vascsenyi, kelengye nászajándék konyha berendezésből. Ingyen láda, lng en csomagolás, nagyon szolid kiszolgálás. Teljes vendéglői és kaveházi berendezések, 30% engedmény.

Diszes függőlámpák 3 trttől **25** trttig.

- 6 személyes metszett és mintazott üveg-készlet csak **6** trt. **50** kr.
- 6 személyes kavés vagy tea-készlet, modern, aranyozva és festve **2** trt. **60** kr.
- 6 személyes étkező-készlet aranyozva és festve **6** trt. **25** kr.
- 6 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép **8** trt. **25** kr.
- 12 személyes étkező-készlet, rococo, csodaszép modern, aranyozva és festve, 43 tányér, mindenből 2 tál **20** trt.
- Hetek szécs angol mesző-készlet diszesen festve **4** trt. **50** kr.
- 12 drb legprimább kék zománctáskalabos, 1/2 literrel 5 literig **3** trt. **50** kr.

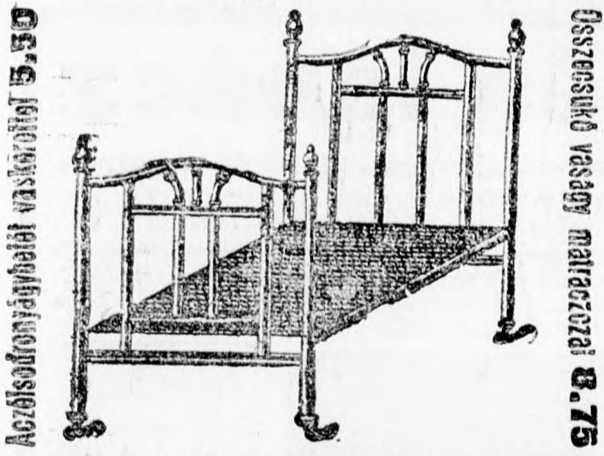
Felülmul mindent egészséges szempontból, tiszta alumínium evőeszköz, 6 kós, 6 villa, 6 kanál, 6 kavés kanál **6** trt. Összesen 24 drb csak

Alumínium konyha felszerelések a leolcsóbb árban.

Porcellán-Ház
BAROSS-TÉR 4. SZ.

Rézágy 32 frt

Az itt bemutatott vaságy sodronnyal és rézdiszítéssel bármely színre emallirozva 16 frt. Mindennemű vas- és rézbutort legolcsóbban szállít

NÉMETH fémbutorgyára,
V., Koháry-u. 19a

"OLLA"
GUMMI különlegesség A tudomány mai állása szerint bebizonyított legjobb létező Gumi övszer

"OLLA"
különlegesség több mint 2000 orvos által megbízhatóknak van ajánlva Két évi jótállás.

„OLLA“ gummigyár. Wien II. 817. Praterstrasse 57.

Kedvelt minőségű 1200 sz. tucatszja 6 kor. 1204 sz. 8 kor. tucatszja Raktár Budapest: Török József Király-utca 12., Thallmayer és Seite Zrínyi-u. 8., Balatovits Testvérek Baross-ut, Orvosi műszertár Rákóczi-ut 32., Balis Sándor Erzsébet-körút 65., Utasi Ferenc Andrássy-ut 55., Gara Géza és Tarsa József-körút 80., Szécsi Lajos Andrássy-ut 78., Karas-Szomorúfi A. H. Kóczi-ut 80., Rogatsy Kálmán Rákóczi-ut 19., Góllner Károly Szonyly-u. Pokorný Géza Teréz-körút 19., Klein Árpád Károly-körút 15., Szabó János Baross-tér 17., Komjáthy és Tarsa József-körút 13., Heiser J. és Tarsa György-körút 6., Dajor Testvérek Váci-körút 19., H. Neumann József-körút 33., Markus Pál Rákóczi-ut 67. szám.

Legazabb Legjobb Legolcsóbb
Pap lan Pap lan Pap lan

Kárpitosárú-, réz- és vasbutorgyáros, fabutor, nád- és kerébutor, ernyő és sátor, minden méretben megrendelés szerint is. Gyógykezelő fehér és szürkeporrózások, gyapjú- és flaneltakarók, szőnyegek minden nagyságban, storrok, sötét- és csip-függönyök, ágyterítők, butorszövetek és mindenféle kellékek nagy választékban. Gyermekszékek és keresztelőkészleteket a leggyaszorúbbtól a legfinemabb kivittelig

Szálloda-, Intézet-, fürdő- és kórház-berendezési gyár
GICHNER JÁNOS
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Gyár: VII., Kertész-u. 7., 9. és 20. sz.
Árjegyzék bárkinék kívánatra ingyen és bérmentve küldeték

Ez és vaságyak minden kivitelben.
Gyermekszékek nagy választékban.
Fetegtolószékek.
Sodronyas kocsik és min. és méretben 20.- kor.
Üszesekukható vaságy kivitelű 3 matracal 22.- kor.
Sodrony-ágybetétek bármely nagyságban.
Kocisták, Jalcuskák és nádokisták minden méretben készíthetők.

MAGYAR-NORVÉK TENGERI GŐZHÁJÓZÁSI R.-T.
Fiuméből Dalmáciába és Olaszországba.
A turisták által elismert legrövidebb és legkényelmesebb összeköttetés.
Fiume-Dalmácia: naponta hajóindulás, ezek közül 4 gyorsjárat Fiuméből Zara, Spalato, Gravosa (Ragusa), Curzola, Castelnuovo és Cattaróig. Az utazás tartama Gravosáig csak 20, Cattaróig csak 24 óra.
Fiume-Venecia: hetenként hat gyorshajó-összeköttetés.
Fiume-Ancora: hetenként három gyorshajó oda és vissza.
Ezen gőzökön közvetlen csatlakozásban közlekednek a Budapest felől érkező és Budapestre induló gyorsvonatokkal, melyek a hajóutazásig és onnan közlekednek, ugyancsak Veneciában és Anconában az olasz vonatokkal csatlakoznak és pedig Róma, Napoly, Bari, Brindisi, Bologna, Milano stb. felé.
A gőzhajók modern kényelmessel, hátfülkékkel, kitűnő étteremmel és a kényelmes és kellemes utazás minden kellékével vannak berendezve.
Bővebb felvilágosítás nyújt a Kősponti Menetjegytroda, Budapest, (V., Vigadó-tér 1.) és annak osztes magyarországi képviselet.